

DIAGNOZA
SYTUACJI SPOŁECZNEJ,
GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ
GMINY MYSZYNIC



MYSZYNIC, MAJ 2022

ZLECENIODAWCA:
URZĄD MIEJSKI W MYSZYŃCU
PLAC WOLNOŚCI 60
07-430 MYSZYŃCIEC



WYKONAWCA:
EKOD URBANISTYKA
ŁUKASZ KOWALSKI
E-MAIL: ekod.urbanistyka@gmail.com



SPIS TREŚCI

WSTĘP	5
1 UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZAŁOŻEŃ, POLITYK I DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH POSZCZEGÓLNYCH SZCZEBLI TERYTORIALNYCH	6
1.1. POLITYKA UNII EUROPEJSKIEJ I JEJ ODZWIERCIEDLENIE NA POZIOMIE KRAJOWYM	6
1.2. ZAŁOŻENIA STRATEGICZNE ROZWOJU KRAJU	11
1.3. ZAŁOŻENIA STRATEGICZNE ROZWOJU WOJEWÓDZTWA	14
1.4. ZAŁOŻENIA STRATEGICZNE ROZWOJU POWIATU	18
2 POŁOŻENIE, DOSTĘPNOŚĆ KOMUNIKACYJNA I MOBILNOŚĆ	20
2.1. POŁOŻENIE ADMINISTRACYJNE	20
2.2. WENĘTRZNA I ZEWNĘTRZNA DOSTĘPNOŚĆ KOMUNIKACYJNA	21
2.2.1. INFRASTRUKTURA DROGOWA	21
2.2.2. INFRASTRUKTURA ROWEROWA	23
2.2.3. TRANSPORT ZBIOROWY	24
2.2.4. INFRASTRUKTURA KOLEJOWA	25
2.2.5. POŁOŻENIE WZGLĘDEM WIĘKSZYCH OŚRODKÓW MIEJSKICH	25
2.2.6. DOSTĘPNOŚĆ TRANSPORTOWA GMINY W UJĘCIU KRAJOWYM	26
2.2.7. PLANY INWESTYCYJNE W ODNIESIENIU DO SIECI TRANSPORTOWEJ GMINY	28
2.3. TELEKOMUNIKACJA I INTERNET	28
2.4. WNIOSKI	29
3 LUDNOŚĆ I PROCESY DEMOGRAFICZNE	30
3.1. STAN LUDNOŚCI	30
3.1.1. LICZBA LUDNOŚCI I GĘSTOŚĆ ZALUDNIENIA	30
3.1.2. STRUKTURA PŁCI	31
3.1.3. STRUKTURA WIEKOWA LUDNOŚCI	31
3.2. PROCESY DEMOGRAFICZNE	32
3.2.1. RUCH NATURALNY LUDNOŚCI	32
3.2.2. MIGRACJE	33
3.2.3. RUCH RZECZYWISTY LUDNOŚCI	34
3.3. PROGNOZA DEMOGRAFICZNA	35
3.4. WNIOSKI	35
4 ROLNICTWO, GOSPODARKA I RYNEK PRACY	36
4.1. ROLNICTWO	36
4.2. PODMIOTY GOSPODARCZE	37
4.2.1. LICZEBNOŚĆ	37
4.2.2. WIELKOŚĆ	40
4.2.3. RODZAJ	40
4.3. RYNEK PRACY	42
4.3.1. PRACUJĄCY	42
4.3.2. BEZROBOCIE	42
4.4. TERENY INWESTYCYJNE	43
4.5. WNIOSKI	44
5 ŚRODOWISKO I INFRASTRUKTURA	45
5.1. UWARUNKOWANIA ŚRODOWISKOWE	45
5.1.1. UKSZTAŁTOWANIE TERENU	45
5.1.2. LITOSFERA I GLEBY	45
5.1.3. WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE	45
5.1.4. ZASOBY KOPALIN	46
5.1.5. ZASOBY LEŚNE I SZATA ROŚLINNA	46
5.1.6. ŚWIAT ZWIERZĘCY	46
5.2. ZASKLEPIENIE GRUNTÓW	47
5.3. FORMY OCHRONY PRZYRODY	48
5.3.1. LOKALIZACJA FORM OCHRONY PRZYRODY	48
5.3.2. OBSZAR NATURA 2000 BORY CHROBOTKOWE KARASKA PLH140047	49
5.3.3. POMNIK PRZYRODY	49
5.3.4. OCHRONA GATUNKOWA	49
5.4. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	49
5.4.1. INFRASTRUKTURA WODOCIĄGOWA	49
5.4.2. INFRASTRUKTURA KANALIZACYJNA	50
5.4.3. INFRASTRUKTURA ELEKTROENERGETYCZNA	51
5.4.4. INFRASTRUKTURA CIEPŁOWNICZA	51
5.4.5. ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII	51

5.4.6.	INFRASTRUKTURA GAZOWA.....	52
5.4.7.	GOSPODARKA ODPADAMI.....	52
5.5.	WNIOSKI	53
6	KULTURA I DZIEDZICTWO KULTUROWE.....	54
6.1.	UWARUNKOWANIA HISTORYCZNE.....	54
6.2.	ZASOBY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO.....	55
6.2.1.	OBIEKTY WPISANE DO REJESTRU ZABYTKÓW.....	56
6.2.2.	OBIEKTY UJĘTE W GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW.....	56
6.2.3.	STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE.....	58
6.2.4.	ZAGROŻENIA DLA ZASOBÓW DZIEDZICTWA KULTUROWEGO.....	58
6.3.	INSTYTUCJE KULTURY.....	59
6.4.	LOKALNE DZIEDZICTWO NIEMATERIALNE.....	61
6.5.	WNIOSKI	62
7	SPORT, REKREACJA I TURYSTYKA.....	63
7.1.	INFRASTRUKTURA SPORTOWO-REKREACYJNA I JEJ WYKORZYSTANIE.....	63
7.1.1.	OBIEKTY.....	63
7.1.2.	KLUBY SPORTOWE.....	65
7.1.3.	WYKORZYSTANIE BAZY SPORTOWO-REKREACYJNEJ.....	65
7.2.	ATRAKCYJNOŚĆ TURYSTYCZNA.....	66
7.2.1.	WALORY PRZYRODNICZE.....	66
7.2.2.	WALORY ANTROPOGENICZNE.....	67
7.2.3.	BAZA MATERIALNA TURYSTYKI.....	67
7.3.	WNIOSKI	68
8	PLANOWANIE I ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE.....	69
8.1.	PLANOWANIE PRZESTRZENNE W GMINIE.....	69
8.1.1.	STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.....	69
8.1.2.	MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.....	71
8.1.3.	DECYZJE O WARUNKACH ZABUDOWY I DECYZJE O LOKALIZACJI INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO.....	73
8.2.	STRUKTURA OSADNICZA.....	73
8.3.	REWITALIZACJA.....	74
8.4.	OBSZARY ZINTEGROWANEGO INWESTOWANIA I WYKLUCZENIA Z INWESTOWANIA.....	74
8.5.	OBSZARY ROZMIESZCZENIA INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM.....	75
8.6.	WNIOSKI	75
9	BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE.....	76
9.1.	PODMIOTY I INSTYTUCJE REALIZUJĄCE ZADANIA Z ZAKRESU BEZPIECZEŃSTWA.....	76
9.2.	PRZESTĘPCZOŚĆ.....	77
9.3.	ZAGROŻENIA WYNIKAJĄCE Z POŁOŻENIA GEOGRAFICZNEGO.....	77
9.3.1.	ZAGROŻENIE ZANIECZYSZCZENIEM POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO.....	77
9.3.2.	ZAGROŻENIE ZMIANAMI KLIMATU.....	78
9.3.3.	ZAGROŻENIE ZALEWOWE.....	79
9.3.4.	ZAGROŻENIE OSUWISKOWE.....	81
9.3.5.	ZAGROŻENIA SUSZĄ I ZAGROŻENIE POŻAROWE.....	81
9.3.6.	ZAGROŻENIE POWAŻNĄ AWARIĄ.....	81
9.4.	WNIOSKI	82
10	POLITYKA SPOŁECZNA.....	83
10.1.	OCHRONA ZDROWIA.....	83
10.2.	POMOC SPOŁECZNA.....	84
10.3.	MIESZKALNICTWO.....	86
10.3.	WNIOSKI	90
11	EDUKACJA I KAPITAŁ SPOŁECZNY.....	91
11.1.	PLACÓWKI OŚWIATOWE.....	91
11.2.	LICZBA UCZNIÓW I WSPÓŁCZYNNIK SKOLARYZACJI.....	92
11.3.	KAPITAŁ SPOŁECZNY.....	94
11.3.1.	ORGANIZACJE I STOWARZYSZENIA.....	94
11.3.2.	AKTYWNOŚĆ OBYWATELSKA, FREKWENCJA W WYBORACH.....	95
11.4.	WNIOSKI	96
12	FINANSE SAMORZĄDOWE.....	97
12.1.	DOCHODY GMINY.....	97
12.2.	WYDATKI GMINY.....	99
12.3.	ZDOLNOŚĆ INWESTYCYJNA.....	100
12.4.	WNIOSKI	101
13	PODSUMOWANIE BADANIA ANKIETOWEGO.....	102

WSTĘP

Niniejsza diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej stanowiła punkt wyjścia i bazę dla opracowania zaktualizowanej Strategii Rozwoju Gminy. Zawarte opisy i analizy pozwoliły na sformułowanie wniosków i ocen oraz zidentyfikowanie najważniejszych trendów rozwojowych gminy Myszyniec oraz potencjalnych kierunków rozwoju w przyszłości.

Zakres diagnozy oparto o wytyczne Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej („Strategia Rozwoju Gminy. Poradnik praktyczny”, 2021) oraz wymagania ustawowe. Zidentyfikowano najważniejsze wewnętrzne i zewnętrzne uwarunkowania rozwojowe. Określono główne szanse i bariery oraz potencjał Gminy, nawiązujący do posiadanych zasobów i lokalnej specyfiki, w tym zróżnicowana terytorialnego. W diagnozie zawarto zarówno elementy retrospektywne, jak i opisujące przyszłość. Ponadto, analizy dokonywane były z uwzględnieniem otoczenia o charakterze lokalnym i ponadlokalnym, w tym zastosowano metodę porównawczą charakteryzowanych zjawisk.

Poza diagnozą sytuacji w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym, w tym środowiskowym, dokonano opisu uwarunkowań wynikających z założeń, polityk i dokumentów strategicznych poszczególnych szczebli terytorialnych. Omówiono także szczegółowo wyniki przeprowadzonego badania ankietowego.

Efektom końcowym diagnozy są wnioski, sformułowane w formie analizy SWOT, stanowiące jeden z początkowych rozdziałów zaktualizowanej Strategii Rozwoju Gminy.

1 UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZAŁOŻEŃ, POLITYK I DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH POSZCZEGÓLNYCH SZCZEBLI TERYTORIALNYCH

Stosownie do Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Art. 10e, ust. 2): *Strategia rozwoju gminy jest spójna ze strategią rozwoju województwa oraz strategią rozwoju ponadlokalnego, obejmującą tę gminę.*

Ponadto, cele i działania określone w strategiach rozwoju gmin powinny być skoordynowane z założeniami dokumentów programowo-strategicznych i planistycznych szczebla unijnego, krajowego, regionalnego, ponadlokalnego oraz lokalnego.

W niniejszym rozdziale dokonano syntezy założeń **najważniejszych** polityk i dokumentów strategicznych opracowanych na poszczególnych szczeblach terytorialnych.

1.1. POLITYKA UNII EUROPEJSKIEJ I JEJ ODZWIERCIEDLENIE NA POZIOMIE KRAJOWYM

Kontekst nowej polityki Unii Europejskiej

Unia Europejska liczy obecnie 26 państw¹ i stanowi jednolity rynek o ogromnym potencjale. Unia, która na początku była wyłącznie wspólnotą gospodarczą, stopniowo zaczęła obejmować różne obszary polityki: od klimatu, ochrony środowiska i zdrowia, po stosunki zewnętrzne i bezpieczeństwo oraz sprawiedliwość i kwestie migracyjne. Obecnie Unia stanowi unię gospodarczą i polityczną, której Polska jest jej członkiem od 1 maja 2004 r.

Założenia rozwojowe Unii Europejskiej na przestrzeni lat stale ewoluują. Wpływ na politykę UE wywierają nie tylko zmieniające się warunki społeczno-gospodarcze poszczególnych krajów Wspólnoty, ale także stale zmieniająca się sytuacja geopolityczna i związany z nią tzw. „układ sił”, czy też niespotykana w nowożytnej historii Europy i świata pandemia COVID-19.

Po wyborach do Parlamentu Europejskiego w maju 2019 roku, Rada Europejska określiła **nowy program strategiczny dla UE na lata 2019-2024**, obejmujący cztery obszary priorytetowe²:

- **Ochrona obywateli i swobód** – zapewnienie skutecznej kontroli granic zewnętrznych Unii oraz dalszy rozwój kompleksowej polityki migracyjnej. Zwalczanie terroryzmu i przestępczości transgranicznej i internetowej, zwiększenie odporności UE na klęski żywiołowe i katastrofy spowodowane przez działalność człowieka.
- **Rozwijanie silnej i prężnej bazy gospodarczej** – budowanie odpornej gospodarki poprzez pogłębienie unii gospodarczej i walutowej, aby ukończenie tworzenia unii rynków bankowych i kapitałowych, wzmocnienie międzynarodowej roli wspólnej waluty, inwestowanie w umiejętności i edukację, wspieranie europejskich przedsiębiorstw, uwzględnienie transformacji cyfrowej oraz opracowanie solidnej polityki przemysłowej.
- **Budowanie neutralnej klimatycznie, ekologicznej, sprawiedliwej i socjalnej Europy** – inwestowanie w ekologiczne inicjatywy, które poprawiają jakość powietrza i wody, promują zrównoważone rolnictwo oraz chronią systemy środowiskowe i różnorodność biologiczną. Stworzenie wydajnej gospodarki o obiegu zamkniętym (trwałość produktów, energooszczędność wielokrotność użytku, recykling) oraz dobrze funkcjonującego unijnego rynku energii,

¹ Po opuszczeniu przez Wielką Brytanię struktur unijnych.

² Materiał źródłowy: https://european-union.europa.eu/priorities-and-actions/eu-priorities_pl

zapewniającego zrównoważoną, bezpieczną i przystępną cenowo energię. Szybsze przejście na odnawialne źródła energii i efektywność energetyczną, przy jednoczesnym ograniczeniu zależności UE od zewnętrznych źródeł energii. Wdrażanie Europejskiego filaru praw socjalnych.

- **Promowanie europejskich interesów i wartości na scenie światowej** – budowa solidnej polityki zagranicznej w ramach ambitnej polityki sąsiedztwa z 16 najbliższymi sąsiadami na wschodzie i południu, a także kompleksowego partnerstwa z Afryką. Propagowanie pokoju, stabilności, demokracji i praw człowieka na świecie. Zapewnienie solidnej polityki handlowej zgodnie z multilateralizmem i światowym międzynarodowym porządkiem opartym na zasadach. Większa odpowiedzialność za bezpieczeństwo i obronę, przy ścisłej współpracy z NATO.

Konsekwentnie, opierając się na strategicznym programie Rady Europejskiej i wynikach dyskusji z grupami politycznymi Parlamentu Europejskiego, w 2019 roku przewodnicząca Komisji Europejskiej (KE) określiła **sześć priorytetów politycznych KE**, do których zaliczono³:

- **Europejski Zielony Ład** – przekształcenie UE w nowoczesną, zasobooszczędną i konkurencyjną gospodarkę, przy jednoczesnej ochronie środowiska, przeciwdziałaniu zmianie klimatu oraz zwiększaniu neutralności względem emisji dwutlenku węgla i zasobooszczędności do roku 2050.
- **Europa na miarę ery cyfrowej** – wspieranie transformacji cyfrowej poprzez inwestowanie w przedsiębiorstwa, badania naukowe i innowacje, reformę ochrony danych, wyposażenie obywateli w umiejętności niezbędne do obsługi technologii nowej generacji i opracowanie odpowiednich przepisów.
- **Gospodarka służąca ludziom** – wzmocnienie unijnej gospodarki, a jednocześnie zapewnienie miejsc pracy i zmniejszenie nierówności, wspieranie przedsiębiorstw, pogłębienie unii gospodarczej i walutowej oraz dokończenie budowy unii bankowej i unii rynków kapitałowych.
- **Silniejsza pozycja Europy na świecie** – wzmocnienie UE na arenie międzynarodowej poprzez poprawę jej pozycji jako lidera silnego, otwartego i sprawiedliwego handlu, multilateralizmu i ładu światowego opartego na zasadach. Zacieśnienie stosunków z krajami sąsiadującymi i partnerami, a także zwiększenie zdolności UE do zarządzania kryzysami w oparciu o jej zdolności cywilne i wojskowe.
- **Promowanie naszego europejskiego stylu życia** – poszanowanie praw podstawowych i praworządności jako ości równości, tolerancji i sprawiedliwości społecznej. Uwzględnienie zagrożeń dla bezpieczeństwa, ochrona konsumentów i wzmocnienie ich pozycji, a także opracowanie systemu legalnych i bezpiecznych kanałów migracji przy jednoczesnym skutecznym zarządzaniu zewnętrznymi granicami UE, modernizacji unijnego systemu azylowego oraz ścisłej współpracy z krajami partnerskimi.
- **Nowy impuls dla demokracji europejskiej** – wzmocnienie procesów demokratycznych w Europie poprzez zacieśnienie stosunków z Parlamentem Europejskim i parlamentami krajowymi, ochrona demokracji w UE przed ingerencją z zewnątrz, zapewnienie przejrzystości i integralności całego procesu legislacyjnego, a także szersze zaangażowanie Europejczyków w kształtowanie przyszłości UE.

Zaistniała w 2020 roku pandemia COVID-19 i związane z nią nowe zagrożenia i wyzwania spowodowały konieczność weryfikacji polityki wspólnotowej, w tym fiskalnej. Odpowiedzią Unii Europejskiej na pandemię stał się **Plan odbudowy dla Europy**. Został on oparty na największym długoterminowym budżecie w historii UE oraz na tzw. **Funduszu Odbudowy** (ang.: *Next Generation EU*). Ma on dwa główne cele⁴:

- odbudowę i przywracanie odporności gospodarek UE na ewentualne kryzysy,
- przygotowanie na przyszłe, nieprzewidziane okoliczności.

³ Materiał źródłowy: https://european-union.europa.eu/priorities-and-actions/eu-priorities_pl

⁴ Materiał źródłowy: <https://www.gov.pl/web/planodbudowy/czym-jest-kpo2>

Najważniejsze elementy porozumienia w ramach Funduszu Odbudowy⁵:

- badania naukowe i innowacje z wykorzystaniem programu „Horyzont Europa”,
- sprawiedliwa transformacja klimatyczna i cyfrowa z wykorzystaniem Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i programu „Cyfrowa Europa”,
- gotowość, odbudowa i odporność na kryzysy, finansowane za pomocą Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, *rescEU* i nowego programu działań w dziedzinie zdrowia – UE dla zdrowia,
- modernizację realizowanych od dawna polityk, takich jak polityka spójności i wspólna polityka rolna, aby zmaksymalizować ich wkład w realizację priorytetów Unii,
- walkę ze zmianą klimatu – 30 proc. środków unijnych, czyli dotychczas największy odsetek na ten cel w europejskim budżecie,
- ochronę różnorodności biologicznej i równouprawnienie płci.

W konsekwencji przyjętego projektu budżetu UE na lata 2021-2027 i Funduszu Odbudowy (*Next Generation EU*) dla Polski przypaść ma ok. 136,4 mld euro dotacji i ok. 34 mld euro (w cenach bieżących). Największą część Funduszu Odbudowy stanowi Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (*Recovery and Resilience Facility – RRF*). Z tego źródła do Polski ma trafić ponad 23,9 mld euro dotacji i ponad 34,2 mld euro pożyczek.⁶ Korzystanie z w/w funduszy poszczególnych krajów członkowskich opiera się na tzw. Krajowych Planach Odbudowy, które są przełożeniem wsparcia finansowego na konkretne reformy, programy i inwestycje.

Wydarzenia z lutego 2022 r. (agresja militarna Federacji Rosyjskiej na Ukrainę), z pewnością doprowadzą do kolejnej rewizji unijnej polityki fiskalnej. W wielu aspektach zmiany mogą być fundamentalne. Prawdopodobnie nowego wymiaru nabierze polityka energetyczna, polityka spójności i współpraca międzynarodowa.

Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności⁷

Obecnie (maj 2022 roku) Polska oczekuje na akceptację przedłożonego KPO przez Komisję Europejską.

Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO) jest dokumentem programowym określającym cele związane z odbudową i tworzeniem odporności społeczno-gospodarczej Polski po kryzysie wywołanym pandemią COVID-19 oraz służące ich realizacji reformy strukturalne i inwestycje, w horyzoncie czasowym 2026 r. Dokument stanowi podstawę ubiegania się o wsparcie z europejskiego Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (*Recovery and Resilience Facility – RRF*).

(KPO) koncentruje się na interwencjach, które przyczyniać się będą do pobudzenia gospodarki, inwestycji, wzrostu gospodarczego oraz zatrudnienia. Zaplanowano realizację reform i inwestycji w tych obszarach, które są najbardziej istotne z punktu widzenia konieczności odbudowy gospodarki, ale także w tych, które tworzą trwałe podwaliny pod budowę gospodarki odpornej na kolejne wstrząsy.

W ujęciu generalnym KPO skupia się na wsparciu pięciu komponentach:

- 1) **Odporność i konkurencyjność gospodarki.**
- 2) **Zielona energia i zmniejszenie energochłonności.**
- 3) **Transformacja cyfrowa.**
- 4) **Efektywność, dostępność i jakość systemu ochrony zdrowia.**
- 5) **Zielona, inteligentna mobilność.**

⁵ Materiał źródłowy: https://ec.europa.eu/info/strategy/recovery-plan-europe_pl#najwikszy-w-historii-pakiet-rodkw-na-rzecz-oywienia-gospodarki

⁶ Materiał źródłowy: <https://www.gov.pl/web/planodbudowy/czym-jest-kpo2>

⁷ Materiał źródłowy: <https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/fundusze-na-lata-2021-2027/> oraz Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności (projekt, kwiecień 2022)

Wokół w/w komponentów koncentruje się wsparcie na rzecz przedsiębiorców, instytucji publicznych oraz innych podmiotów społeczno-gospodarczych. W każdym komponencie ujęto także działania na rzecz spójności terytorialnej – w zależności od zidentyfikowanych problemów – adresowane do obszarów wiejskich, miast, czy też obszarów szczególnie poszkodowanych w wyniku pandemii, gdzie występuje kumulacja problemów społeczno-gospodarczych.

Adresatami proponowanych działań w ramach KPO są: obywatele, przedsiębiorcy i przedsiębiorstwa, samorządy terytorialne, instytucje publiczne oraz podmioty spoza systemu administracji publicznej (np. podmioty społeczne, stowarzyszenia, organizacje pozarządowe).

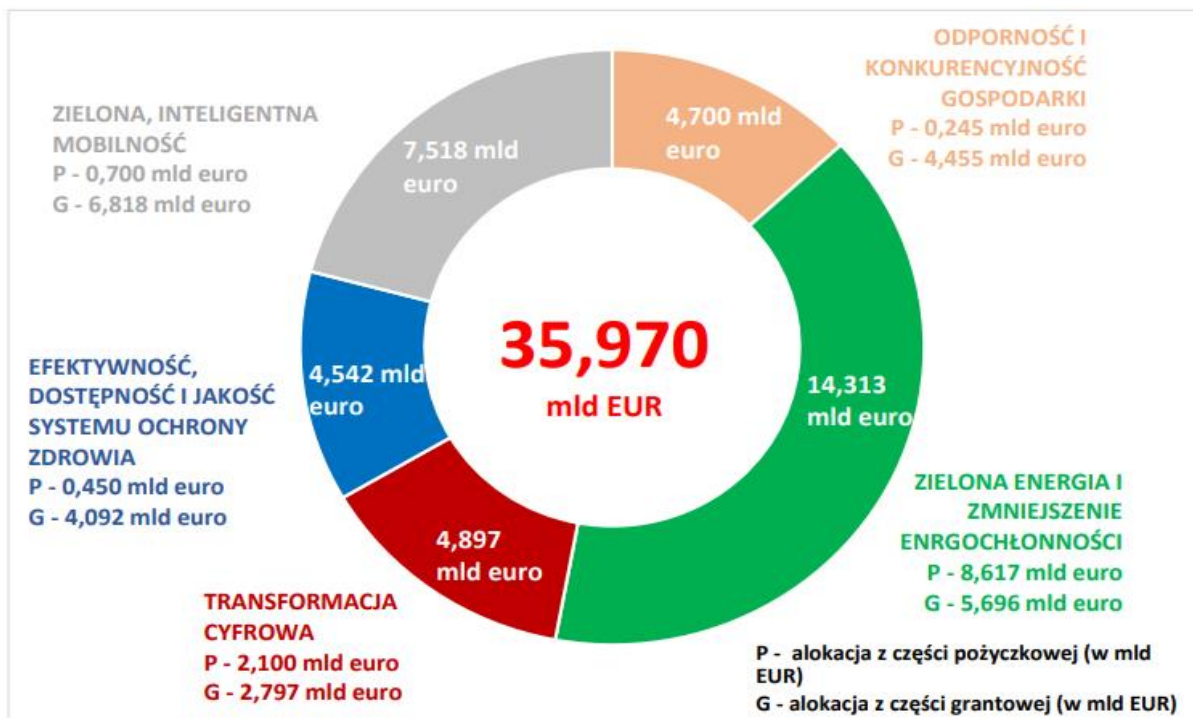
Krajowy Plan Odbudowy objęty jest **zasadą do no significant harm (DNSH) – niewyrządzenia znaczącej szkody środowisku**.

Zgodnie z rozporządzeniem dotyczącym Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększenia Odporności (*Recovery and Resilience Facility – RRF*) większość środków należy przeznaczyć na działania w obszarze związanym z realizacją **celów klimatycznych (minimum 37%)** oraz na **transformację cyfrową (minimum 20%)**. Do KPO mogą być włączone reformy i inwestycje, które rozpoczęły się 1 lutego 2020 r., jednak ich realizacja musi się zakończyć w sierpniu 2026 r. (płatności mogą być dokonywane do końca 2026 r.).

Tab. 1 Architektura Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększenia Odporności

CEL GŁÓWNY KPO		
ODBUDOWA POTENCJAŁU ROZWOJOWEGO GOSPODARKI UTRACONEGO W WYNIKU PANDEMII (<i>RECOVERY</i>) ORAZ WSPARCIE BUDOWY TRWAŁEJ KONKURENCYJNOŚCI GOSPODARKI I WZROST POZIOMU ŻYCIA SPOŁECZEŃSTWA W DŁUŻSZYM HORYZONCIE CZASOWYM (<i>RESILIENCE</i>)		
CELE SZCZEGÓŁOWE KPO	KOMPONENTY KPO	CELE KOMPONENTÓW KPO
<p>I. Jakościowy, innowacyjny rozwój gospodarki prowadzący do zwiększania jej produktywności, uwzględniający transformację cyfrową kraju i społeczeństwa</p> <p>II. Zielona transformacja gospodarki oraz rozwój zielonej, inteligentnej mobilności</p> <p>III. Wzrost kapitału społecznego i jakości życia, w szczególności poprzez zapewnienie poprawy stanu zdrowia obywateli oraz wyższej jakości edukacji i umiejętności dostosowanych do potrzeb nowoczesnej gospodarki</p>	<p>A. Odporność i konkurencyjność gospodarki</p>	Zapewnienie odporności gospodarki na kryzysy oraz tworzenia wysokiej jakości miejsc pracy
	<p>C. Transformacja cyfrowa</p>	Wzmocnienie przemian cyfrowych w sektorze publicznym, społeczeństwie i gospodarce
	<p>B. Zielona energia i zmniejszenie energochłonności</p>	Ograniczenie negatywnego oddziaływania gospodarki na środowisko, przy jednoczesnym zapewnieniu konkurencyjności i bezpieczeństwa energetycznego oraz ekologicznego kraju
	<p>E. Zielona, inteligentna mobilność</p>	Rozwój zrównoważonego, bezpiecznego i odpornego systemu transportowego, zapewniającego odpowiednią obsługę potrzeb gospodarki i społeczeństwa
	<p>D. Efektywność, dostępność i jakość systemu ochrony zdrowia</p>	Sprawne funkcjonowanie systemu ochrony zdrowia oraz poprawa efektywności, dostępności oraz jakości świadczeń zdrowotnych
<p>CEL HORYZONTALNY: Wzmacnianie spójności społecznej i terytorialnej kraju</p> <p>Realizację celu szczegółowego III wspierać będą także interwencje w ramach Komponentu A (kadry dla nowoczesnej gospodarki, efektywne instytucje na rzecz rynku pracy) oraz Komponentu C (e-kompetencje, cyfrowa infrastruktura szkół)</p>		

Tab. 2 Podział środków w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności w odniesieniu do komponentów



Materiał źródłowy: Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności (projekt, kwiecień 2021), s. 30

Polityka spójności ⁸

Polityka spójności w latach 2021-2027 ma zadanie wdrażanie dwóch celów traktatowych UE: **inwestycje na rzecz zatrudnienia i wzrostu** oraz **Europejską Współpracę Terytorialną** (Interreg). Wyodrębniono także pięć dodatkowych celów polityki spójności:

- 1) **Bardziej konkurencyjna i inteligenta Europa,**
- 2) **Zielona, nisko-emisyjna, zmierzająca w kierunku zero-emisyjności Europa,**
- 3) **Bardziej skomunikowana Europa,**
- 4) **Europa społeczna i włączająca społecznie,**
- 5) **Europa bliska obywatelom.**

Podstawowym dokumentem określającym współpracę UE z Polską, jest Umowa Partnerstwa (UP) – uzgodniona z Komisją Europejską strategia wykorzystania funduszy unijnych.

Polityka spójności na lata 2021-27 obejmuje następujące fundusze:

- **Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego** – służy wzmocnieniu spójności gospodarczej i społecznej Unii Europejskiej. Ma on łagodzić dysproporcje w rozwoju europejskich regionów i zmniejszać braki w zakresie rozwoju regionów znajdujących się w najmniej korzystnej sytuacji.
- **Fundusz Spójności** - służy redukowaniu dysproporcji gospodarczych i społecznych oraz promowaniu zrównoważonego rozwoju. W jego ramach realizowane są strategiczne projekty w obszarach ochrony środowiska i transportu, w tym transeuropejskich sieci transportowych (TEN-T).
- **Europejski Fundusz Społeczny+** – służy zwiększaniu spójności społecznej i gospodarczej, odpowiadaniu na wyzwania rynku pracy i wyzwania społeczne oraz stymulowaniu zrównoważonego rozwoju gospodarczego poprzez inwestowanie w kapitał ludzki. EFS+ będzie obejmować obecnie rozproszone instrumenty: EFS, Inicjatywę na rzecz osób młodych (YEI), Europejski Fundusz Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD) oraz Europejski Program na rzecz Zatrudnienia i Innowacji Społecznych (EaSI).

⁸ Materiał źródłowy: <https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/fundusze-na-lata-2021-2027/dowiedz-sie-wiecej-o-funduszach-europejskich-na-lata-2021-2027/>

- **Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji** – jest częścią Europejskiego Zielonego Ładu i elementem (I filarem) Mechanizmu Sprawiedliwej Transformacji. Celem FST jest łagodzenie skutków społecznych i ekonomicznych transformacji energetycznej.
- **Europejski Fundusz Morski, Rybacki i Akwakultury** - służy unijnej polityce morskiej i rybołówstwa. Celem funduszu jest szeroko rozumiane wsparcie społeczności nadmorskich, w tym m.in. wspieranie rybaków w przechodzeniu na zrównoważone rybołówstwo czy finansowanie projektów przyczyniających się do tworzenia nowych miejsc pracy oraz podnoszenia jakości życia społeczności nadmorskich w Europie.

Do realizacji założeń Umowy Partnerstwa służą **programy krajowe i regionalne**, określające obszary wsparcia i wyznaczają konkretne działania. Podobnie, jak w poprzednich latach (perspektywach: 2007-2013, 2014-2020), tak również w perspektywie 2021-2027 około 60% funduszy z polityki spójności trafi do programów realizowanych na poziomie krajowym. Pozostałe 40% otrzymają programy regionalne (opisu poszczególnych programów krajowych i regionalnych dokonano w **rozd. 5** zasadniczej części niniejszej Strategii).

1.2. ZAŁOŻENIA STRATEGICZNE ROZWOJU KRAJU

Podstawowe (nadrzędne) uwarunkowania, cele i kierunki rozwoju Polski w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym, w horyzoncie czasu 10-cio – 15-to- letnim, oraz podstawowe działania na okres 4 lat, określa średniookresowa strategia rozwoju kraju. Obecnie jest nią, uchwalona przez Radę Ministrów w 2017 roku, Strategia na rzecz odpowiedzialnego rozwoju do roku 2020, z perspektywą do 2030 r.

Dokument powyższy realizowany jest przez inne strategie odnoszące się do sektorów, dziedzin, regionów lub rozwoju przestrzennego (opisane w tabeli poniżej) oraz przez strategię rozwoju województwa (opisaną w rozdz. 1.3.).

Tab. 3 Główne założenia najważniejszych dokumentów strategicznych szczebla krajowego

DOKUMENT	NAJWAŻNIEJSZE ZAŁOŻENIA
Strategia na rzecz odpowiedzialnego rozwoju do roku 2020, z perspektywą do 2030 r. (SOR)	<p>SOR jest obowiązującym, kluczowym dokumentem kraju w obszarze średnio- i długofalowej polityki gospodarczej. Określa podstawowe uwarunkowania, cele i kierunki rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, regionalnym i przestrzennym w perspektywie roku 2020 i 2030. Przedstawia model rozwoju kraju, jako rozwój odpowiedzialny oraz społecznie i terytorialnie zrównoważony. Jest on oparty o indywidualny potencjał terytorialny, inwestycje, innowacje, rozwój, eksport oraz wysoko przetworzone produkty. Przyjęty model rozwoju zakłada odchodzenie od dotychczasowego wspierania wszystkich sektorów/branż na rzecz wspierania sektorów strategicznych, mogących stać się motorami polskiej gospodarki.</p> <p>Celem głównym SOR jest: Tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności, w wymiarze społecznym, ekonomicznym środowiskowym i terytorialnym. Wyszczególniono także cele szczegółowe:</p> <ol style="list-style-type: none"> I. Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silnie o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną (obszary: Reindustrializacja, Rozwój innowacyjnych firm, Małe i średnie przedsiębiorstwa, Kapitał dla rozwoju, Ekspansja zagraniczna); II. Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony (obszary: Spójność społeczna, Rozwój zrównoważony terytorialnie); III. Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu (obszary: Prawo w służbie obywatelom i gospodarce, Instytucje prorozwojowe i strategiczne zarządzanie rozwojem, E-państwo, Finanse publiczne, Efektywność wykorzystania środków UE); <p>oraz obszary wpływające na osiągnięcie celów Strategii: Kapitał ludzki i społeczny, Cyfryzacja, Transport, Energia, Środowisko, Bezpieczeństwo Narodowe.</p>

DOKUMENT	NAJWAŻNIEJSZE ZAŁOŻENIA
<p>Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR 2030)</p>	<p>KSRR 2030 określa systemowe ramy prowadzenia polityki regionalnej zarówno przez rząd wobec regionów, jak i wewnątrzregionalnej. Odegra on w nadchodzących latach ważną rolę w procesie programowania środków publicznych, w tym funduszy UE. Dokument przedstawia cele polityki regionalnej oraz działania i zadania, jakie do ich osiągnięcia powinien podjąć rząd, samorządy: wojewódzkie, powiatowe i gminne oraz pozostałe podmioty uczestniczące w realizacji tej polityki w perspektywie roku 2030.</p> <p>KSSR 2030 r. kładzie nacisk na zrównoważony rozwój całego kraju, czyli zmniejszanie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego różnych obszarów, głównie miejskich i wiejskich.</p> <p>W strategii przewidziano skuteczniejszą identyfikację potrzeb rozwojowych wszystkich obszarów kraju, a także efektywniejsze rozpoznanie zasobów, jakimi dysponują, wskazanie wyzwań i barier rozwojowych. Takie podejście przełoży się na lepsze dopasowanie narzędzi interwencji (np. programów) do możliwości i potencjałów rozwojowych poszczególnych obszarów kraju.</p> <p>Jednym z celów KSRR jest zapewnienie większej spójności rozwojowej Polski przez wsparcie obszarów słabszych gospodarczo. Dlatego w dokumencie wskazano obszary strategicznej interwencji (OSI), które otrzymają szczególne wsparcie (będą to obszary zagrożone trwałą marginalizacją, miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze, Śląsk i tereny Polski wschodniej).</p> <p>Strategia wspiera konkurencyjność regionów i zakłada kontynuację działań zmierzających do podniesienia jakości kapitału ludzkiego i społecznego oraz rozwoju przedsiębiorczości i innowacyjności. W związku z tym wspierane będą lokalne przedsiębiorstwa.</p> <p>W strategii istotny nacisk położono na rozwijanie kompetencji administracji publicznej. Chodzi o umiejętności niezbędne do prowadzenia skutecznej polityki rozwoju, w szczególności na terenach o niskim potencjale rozwojowym, a zwłaszcza wspieranie powiązań między lokalnym i regionalnym sektorem publicznym a światem biznesu i nauki.</p> <p>W dokumencie przewidziano zwiększenie roli i odpowiedzialności samorządów lokalnych, jako podmiotów decydujących o polityce rozwoju w skali lokalnej. Strategia tworzy warunki do większego angażowania się samorządów gminnych i powiatowych w realizację wspólnych projektów i we współpracę ponad granicami administracyjnym.</p>
<p>Polityka energetyczna Polski do 2040 r. (PEP 2040)</p>	<p>PEP 2040 wskazuje ramy transformacji energetycznej w Polsce. Zawiera strategiczne przesądzenia w zakresie doboru technologii służących budowie niskoemisyjnego systemu energetycznego. Stanowi wkład w realizację Porozumienia Paryskiego z uwzględnieniem konieczności przeprowadzenia transformacji w sposób sprawiedliwy i solidarny. PEP2040 stanowi krajową kontrybucję w realizację polityki klimatyczno-energetycznej UE. Polityka uwzględnia skalę wyzwań związanych z dostosowaniem krajowej gospodarki do uwarunkowań regulacyjnych UE związanych z celami klimatyczno-energetycznymi na 2030 r., Europejskim Zielonym Ładem, planem odbudowy gospodarczej po pandemii COVID i dążeniem do osiągnięcia neutralności klimatycznej zgodnie z krajowymi możliwościami, jako wkładu w realizację Porozumienia Paryskiego. Niskoemisyjna transformacja energetyczna przewidziana w PEP2040 inicjować będzie szersze zmiany modernizacyjne całej gospodarki, gwarantując bezpieczeństwo energetyczne, dbając o sprawiedliwy podział kosztów i ochronę najbardziej wrażliwych grup społecznych.</p> <p>Zgodnie z PEP 2040 celem polityki energetycznej państwa jest: bezpieczeństwo energetyczne, przy zapewnieniu konkurencyjności gospodarki, efektywności energetycznej i zmniejszenia oddziaływania sektora energii na środowisko, przy optymalnym wykorzystaniu własnych zasobów energetycznych.</p> <p>Cele szczegółowe PEP 2040 to:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Optymalne wykorzystanie własnych surowców energetycznych. 2) Rozbudowa infrastruktury wytwórczej i sieciowej energii elektrycznej. 3) Dywersyfikacja dostaw i rozbudowa infrastruktury sieciowej gazu ziemnego, ropy naftowej oraz paliw ciekłych. 4) Rozwój rynków energii. 5) Wdrożenie energetyki jądrowej. 6) Rozwój odnawialnych źródeł energii. 7) Rozwój ciepłownictwa i kogeneracji. 8) Poprawa efektywności energetycznej gospodarki.

DOKUMENT	NAJWAŻNIEJSZE ZAŁOŻENIA
<p>Polityka ekologiczna Państwa 2030 (PEP 2030)</p>	<p>Rolą PEP 2030 jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego Polski oraz wysokiej jakości życia dla wszystkich mieszkańców. PEP2030 ma stanowić podstawę do inwestowania środków europejskich z perspektywy finansowej na lata 2021–2027. Strategia wspiera także realizację celów i zobowiązań Polski na szczeblu międzynarodowym, w tym na poziomie unijnym oraz ONZ, szczególnie w kontekście celów polityki klimatyczno-energetycznej UE do 2030 oraz celów zrównoważonego rozwoju ujętych w Agendzie 2030.</p> <p>Celem głównym PEP 2030 jest: Rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorców, który został przeniesiony wprost z obszaru „Środowisko” w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju (SOR). PEP 2030 doprecyzowuje zapisy SOR i przedstawia praktyczne rozwiązania dla poszczególnych kierunków interwencji. PEP 2030 wyznacza następujące cele środowiskowe, które są wspierane przez cele horyzontalne:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Cel szczegółowy I: Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego; – Cel szczegółowy II: Środowisko i gospodarka. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska; – Cel szczegółowy III: Środowisko i klimat. Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych; – Cel horyzontalny 1: Środowisko i edukacja. Rozwijanie kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw) ekologicznych społeczeństwa; – Cel horyzontalny 2: Środowisko i administracja. Poprawa efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska.
<p>Strategia Produktivności 2030 (SP 2030)</p>	<p>Głównym celem SP 2030 jest: wzrost produktywności w warunkach gospodarki niskoemisyjnej, o obiegu zamkniętym i opartej na danych. Strategia przewiduje działania w ramach siedmiu obszarów interwencji, wraz z przypisanymi do nich celami szczegółowymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Obszar I. Zasoby naturalne (ziemia i surowce): (a) Wzrost wydajności surowcowej gospodarki, (b) Wzrost wykorzystania surowców odnawialnych i biomasy w gospodarce; – Obszar II. Praca i kapitał ludzki: (a) Szybki rozwój praktycznego kształcenia przez całe życie, (b) Przygotowanie kompetentnych kadr na potrzeby scyfryzowanej gospodarki; – Obszar III. Inwestycje (kapitał trwały i finansowy): (a) Trwałe zwiększenie stopy inwestycji prywatnych, (b) Automatyzacja, robotyzacja i cyfryzacja przedsiębiorstw; – Obszar IV. Organizacja i instytucje: (a) Podniesienie jakości zarządzania w przedsiębiorstwach i instytucjach publicznych, (b) Stymulowanie mechanizmów współpracy pomiędzy podmiotami gospodarczymi; – Obszar V. Wiedza: Wzrost intensywności wykorzystania wiedzy i nowych technologii w gospodarce; – Obszar VI. Dane: Szybki rozwój algorytmicznej gospodarki opartej na danych; – Obszar VII. Umieędzynarodowienie: (a) Zwiększenie liczby eksporterów, w szczególności na rynki pozaeuropejskie, (b) Zwiększenie eksportu towarów w obszarze wysokich technologii i kanałami e-commerce.
<p>Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030 (SRKL 2030)</p>	<p>Celem głównym SRKL 2030 jest wzrost kapitału ludzkiego i spójności społecznej w Polsce. Strategia wyznacza ponadto cztery cele szczegółowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Cel szczegółowy 1: Podniesienie poziomu kompetencji oraz kwalifikacji obywateli, w tym cyfrowych; – Cel szczegółowy 2: Poprawa zdrowia obywateli oraz efektywności systemu opieki zdrowotnej; – Cel szczegółowy 3: Wzrost i poprawa wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego na rynku pracy; – Cel szczegółowy 4: Redukcja ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz poprawa dostępu do usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne.
<p>Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2030 (SRKS 2030)</p>	<p>Głównym celem SRKS 2030 jest wzrost jakości życia społecznego i kulturalnego Polaków. Realizacja niniejszego celu jest oparta na trzech celach szczegółowych:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Cel szczegółowy 1. Zwiększenie zaangażowania obywateli w życie publiczne; – Cel szczegółowy 2. Wzmacnianie roli kultury w budowaniu tożsamości i postaw obywatelskich; – Cel szczegółowy 3. Zwiększenie wykorzystania potencjału kulturowego i kreatywnego dla rozwoju.

DOKUMENT	NAJWAŻNIEJSZE ZAŁOŻENIA
<p>Strategia Sprawne i Nowoczesne Państwo 2030 (SSiNP 2030)</p>	<p>Celem głównym SSiNP 2030 jest sprawne i nowoczesne państwo służące obywatelom, środowisku oraz gospodarce. Do jego osiągnięcia w perspektywie do 2030 r. przyczynić się będzie 5 celów szczegółowych</p> <ul style="list-style-type: none"> – Cel szczegółowy I: Lepsze prawo. – Cel szczegółowy II: Sprawne instytucje państwa. – Cel szczegółowy III: Podniesienie sprawności realizacji zadań państwa poprzez wykorzystanie technologii cyfrowych i zmianę sposobu działania stosownie do możliwości, jakie stwarza technologia. – Cel szczegółowy IV: Efektywne planowanie i wykorzystanie środków finansowych. – Cel szczegółowy V: Zapewnienie obywatelom bezpieczeństwa wewnętrznego i zewnętrznego.
<p>Strategia Zrównoważonego Rozwoju Wsi, Rolnictwa i Rybactwa 2030 (SZRWIR 2030)</p>	<p>Głównym celem niniejszej Strategii jest rozwój gospodarczy wsi umożliwiający trwały wzrost dochodów jej mieszkańców przy minimalizacji rozwarstwienia ekonomicznego, społecznego i terytorialnego oraz poprawie stanu środowiska naturalnego.</p> <p>W kontekście realizacji celu głównego określone zostały następujące cele szczegółowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Cel szczegółowy I: Zwiększenie opłacalności produkcji rolnej i rybactwej; – Cel szczegółowy II: Poprawa jakości życia, infrastruktury i stanu środowiska; – Cel szczegółowy III: Rozwój przedsiębiorczości, pozarolniczych miejsc pracy i aktywnego społeczeństwa. <p>Obszarami wpływającymi na realizację celów strategii to: sprawne zarządzanie rozwojem, stabilne finansowanie rozwoju, trwała zdolność kreacji i uczenia się.</p>
<p>Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku (SRT2030)</p>	<p>Głównym celem Strategii jest zwiększenie dostępności transportowej kraju oraz poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu i efektywności sektora transportowego oraz utworzenie spójnego, zrównoważonego, innowacyjnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego na poziomie krajowym, europejskim i globalnym. Realizacja wyżej opisanego celu jest związana z wdrażaniem 6 kierunków interwencji dla każdej z gałęzi transportu tj.:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Kierunek interwencji 1: budowa zintegrowanej, wzajemnie powiązanej sieci transportowej służącej konkurencyjnej gospodarce. – Kierunek interwencji 2: poprawa sposobu organizacji i zarządzania systemem transportowym. – Kierunek interwencji 3: zmiany w indywidualnej i zbiorowej mobilności. – Kierunek interwencji 4: poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu oraz przewożonych towarów. – Kierunek interwencji 5: ograniczenie negatywnego wpływu transportu na środowisko. – Kierunek interwencji 6: poprawa efektywności wykorzystania publicznych środków na przedsięwzięcia transportowe.

Material źródłowy: Opracowanie własne na podstawie informacji zawartych w poszczególnych dokumentach strategicznych oraz na: <https://www.gov.pl/web/ia/strategie-krajowe>

1.3. ZAŁOŻENIA STRATEGICZNE ROZWOJU WOJEWÓDZTWA

Strategia Rozwoju Gminy powinna być spójna wielowymiarowo z ustaleniami obowiązującej Strategii Rozwoju Województwa. Aktualnie (kwiecień 2022 r.), dla gminy Myszyńiec w dalszym ciągu obowiązuje Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku. Innowacyjne Mazowsze, przyjęta Uchwałą Nr 158/13 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 28 października 2013 roku. Jednocześnie na zaawansowanym etapie procedowania znajduje się aktualizacja w/w dokumentu, tj. Strategia rozwoju województwa mazowieckiego 2030+ Innowacyjne Mazowsze – obecnie po fazie konsultacji społecznych, z przeprowadzoną Prognozą Oddziaływania na Środowisko.

Tab. 4 Główne założenia obowiązującej i procedowanej Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego

DOKUMENT	NAJWAŻNIEJSZE ZAŁOŻENIA
<p>Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku. Innowacyjne Mazowsze</p>	<p>Wizja określona w obowiązującej Strategii Rozwoju Województwa określona została następująco: Mazowsze to region spójny terytorialnie, konkurencyjny, innowacyjny z wysokim wzrostem gospodarczym i bardzo dobrymi warunkami życia jego mieszkańców. Struktura celów w Strategii jest hierarchiczno-horyzontalna. Nadrzędnym celem Strategii jest: spójność terytorialna, rozumiana jako zmniejszenie dysproporcji rozwoju w województwie mazowieckim oraz wzrost znaczenia Obszaru Metropolitalnego Warszawy w Europie. Priorytetowy cel strategiczny niniejszej Strategii brzmi następująco: Rozwój produkcji ukierunkowanej na eksport w przemyśle zaawansowanych i średniozaawansowanych technologii oraz w przemyśle i przetwórstwie rolno-spożywczym. Cel ten realizowany jest w obszarze działań: Przemysł i produkcja, dla którego przypisane zostały stosowne kierunki działań.</p> <p>Ponadto, w Strategii przyjęto następujące cele strategiczne wraz z kierunkami działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Wzrost konkurencyjności regionu poprzez rozwój działalności gospodarczej oraz transfer i wykorzystanie nowych technologii – obszar działań (Gospodarka). – Poprawa dostępności i spójności terytorialnej regionu oraz kształtowanie ładu przestrzennego – obszar działań (Przestrzeń i transport). – Poprawa jakości życia oraz wykorzystanie kapitału ludzkiego i społecznego do tworzenia nowoczesnej gospodarki – obszar działań (Społeczeństwo). <p>Uzupełnieniem w/w celów strategicznych są dwa ramowe cele strategiczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Zapewnienie gospodarce regionu zdywersyfikowanego zaopatrzenia w energię przy zrównoważonym gospodarowaniu zasobami środowiska – obszar działań (Środowisko i energetyka). – Wykorzystanie potencjału kultury i dziedzictwa kulturowego oraz walorów środowiska przyrodniczego dla rozwoju gospodarczego regionu i poprawy jakości życia – obszar działań (Kultura i dziedzictwo). <p>W Strategii zidentyfikowano obszary strategicznej interwencji (OSI). Na terenach tych zdiagnozowano bowiem problemy, stanowiące bariery dla rozwoju regionu. Wyznaczenie obszarów problemowych umożliwić może bowiem właściwą koordynację działań strategicznych wpisujących się w politykę rozwoju i planowania przestrzennego województwa.</p> <p>Gmina Myszyniec zakwalifikowana została do ostrołęcko-siedleckiego obszaru problemowego, Wśród działań kierowanych do OSI ostrołęcko-siedleckiego w odniesieniu do gminy Myszyniec na tle strategicznych kierunków rozwoju województwa, wymienić należy:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Rozwój specjalizacji przemysłowych obszaru, w tym: <ul style="list-style-type: none"> - umacnianie wykształconych specjalizacji przemysłu: energetycznego, papierniczego, celulozowego, drzewnego, maszynowego, metalowego; - poprawę jakości i dostępności usług publicznych; – Przekształcenia w rolnictwie, w tym: <ul style="list-style-type: none"> - wspieranie grup producenckich oraz klastrów, zwłaszcza w zakresie surowców energetycznych, mleczarstwa, produkcji owoców i warzyw, pszczelarstwa.
<p>Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+ Innowacyjne Mazowsze</p>	<p>Wizja określona w projekcie aktualizacji Strategii Rozwoju Województwa brzmi następująco: Mazowsze z Warszawą, Warszawa ku Europie.</p> <p>Wizja ta możliwa będzie do osiągnięcia poprzez realizację celu głównego, za który przyjęto: Zapewnienie wysokiej jakości życia poprzez trwałą i zrównoważony przestrzennie rozwój województwa, służący wzrostowi znaczenia regionu w Europie i na świecie, przy poszanowaniu zasobów środowiska.</p> <p>Jego realizacja odbywać się będzie poprzez wdrażanie następujących celów strategicznych, dla których przypisane zostały poszczególne kierunki działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Konkurencyjne i innowacyjne Mazowsze; – Dostępne i mobilne Mazowsze; – Zielone, niskoemisyjne Mazowsze; – Mazowsze, zintegrowane społecznie; – Mazowsze bogate kulturowo. <p>Zgodnie z zapisami Strategii, układ celów strategii został podporządkowany długookresowym priorytetom rozwoju regionalnego. Przy realizacji celów należy uwzględnić możliwość wystąpienia zmian uwarunkowań rozwoju przewidzianych i opisanych w poszczególnych scenariuszach rozwoju. Struktura celów rozwojowych zawartych w Strategii przedstawia się następująco (str. 44 Strategii Rozwoju Województwa):</p>

WIZJA					
Mazowsze z Warszawą, Warszawa ku Europie					
CEL GŁÓWNY					
Zapewnienie wysokiej jakości życia poprzez trwałą i zrównoważony przestrzennie rozwój województwa, służący wzrostowi znaczenia regionu w Europie i na świecie, przy poszanowaniu zasobów środowiska					
obszar	GOSPODARKA	DOSTĘPNOŚĆ	ŚRODOWISKO I ENERGETYKA	SPOŁECZEŃSTWO	KULTURA I DZIEDZICTWO
nazwa celu	Konkurencyjne i innowacyjne Mazowsze	Dostępne i mobilne Mazowsze	Zielone, niskoemisyjne Mazowsze	Mazowsze zintegrowane społecznie	Mazowsze bogate kulturowo
opis celu	Wzrost konkurencyjności regionu poprzez rozwój działalności gospodarczej oraz transfer i wykorzystanie nowych technologii	Poprawa dostępności i spójności terytorialnej regionu przy ograniczeniu presji na przestrzeń i środowisko, kształtowanie ładu przestrzennego	Poprawa stanu środowiska poprzez racjonalne gospodarowanie zasobami przyrody	Poprawa jakości i dostępności do usług społecznych oraz wzmocnienie kapitału ludzkiego i społecznego w ramach nowoczesnej gospodarki	Wykorzystanie walorów środowiska przyrodniczego oraz potencjału kulturowego i turystycznego dla rozwoju województwa i poprawy jakości życia
wymiar terytorialny	OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI				
	MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO				

W projekcie Strategii zidentyfikowano także dwa typy obszarów strategicznej interwencji:

- problemowe,
- bieguny wzrostu / potencjalne bieguny wzrostu – miejskie obszary funkcjonalne.

Obszar gminy Myszyniec zakwalifikowano do: ostrołęckiego obszaru problemowego, a jednocześnie do Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Ostrołęki (potencjalnego bieguna wzrostu) - zob. ryc. 10 projektu Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+. Ponadto, obszar gminy Myszyniec uznano, za zagrożony trwałą marginalizacją, z uwagi na kumulację problemów ekonomicznych (Rys. 11, projektu Strategii).

W odniesieniu do Ostrołęckiego OSI w projekcie Strategii zapisano (str. 66-67):

Polityka skierowana do tego obszaru powinna skutkować poprawą warunków dla prowadzenia działalności gospodarczej i zwiększeniem zdolności absorpcyjnych podregionu, z wykorzystaniem wewnętrznych potencjałów obszaru, w tym miast Ostrołęki i Ostrowi Mazowieckiej. Kluczowe w tym zakresie są działania na rzecz poprawy skomunikowania podregionu z resztą województwa, zwłaszcza poprzez budowę obwodnic miast na rzecz zwiększenia przepustowości dróg i oddzielenia ruchu tranzytowego i lokalnego, rozwój sieci kolejowej oraz budowę przepraw mostowych (szczególnie w przypadku m. Ostrołęki). Oprócz infrastruktury komunikacyjnej, dla poprawy jakości życia mieszkańców obszaru istotne jest zwiększenie dostępności do sieciowej infrastruktury komunalnej, w szczególności gazowej i kanalizacyjnej. Z uwagi na wysokie walory przyrodnicze i kulturowe, zasadne jest także wspieranie rozwoju infrastruktury turystycznej w celu bardziej efektywnego wykorzystania potencjału turystycznego dla rozwoju gospodarki podregionu. Ukierunkowanie planowanych działań w ostrołęckim obszarze strategicznej interwencji dotyczyć będzie w szczególności:

- 1. Poprawy dostępności do infrastruktury komunikacyjnej i sieciowej poprzez:**
 - rozwój systemu komunikacji i infrastruktury transportowej poprzez budowę obwodnic i przepraw mostowych, zwłaszcza w mieście Ostrołęka, w celu usprawnienia ruchu i odciążenia układu drogowego centralnej części miasta,
 - wzmacnianie wewnętrznej spójności komunikacyjnej poprzez rozwój lokalnej infrastruktury drogowej,
 - dążenie do lepszego skomunikowania obszaru, w tym m.in. z Warszawą, przez rozwój infrastruktury kolejowej i zwiększenie liczby połączeń kolejowych,
 - zwiększenie inwestycji w infrastrukturę wodno-kanalizacyjną oraz gazową w celu poprawy jakości życia mieszkańców.
- 2. Wykorzystania walorów środowiska przyrodniczego oraz potencjału dziedzictwa kulturowego do zwiększania atrakcyjności turystycznej podregionu poprzez:**
 - wykorzystanie potencjału przyrodniczego, w tym walorów nadrzecznych, szlaków turystycznych i licznych obszarów leśnych na potrzeby rekreacyjno-wypoczynkowe, np. agroturystyki,

	<ul style="list-style-type: none"> – modernizację istniejącej infrastruktury turystycznej (m.in. renowacja obiektów zabytkowych), budowę nowych szlaków turystyki aktywnej (m.in. pieszej, rowerowej, wodnej, konnej), – rewitalizację obszarów o wysokich wartościach kulturowych i historycznych.
--	---

Materiał źródłowy: Opracowanie własne na podstawie informacji zawartych w poszczególnych dokumentach.

Poza Strategią Rozwoju Województwa, do istotnych dokumentów regionalnych, kierunkujących ogólne założenia rozwojowe województwa i gminy należą m.in.:

Tab. 5 Główne założenia pozostałych dokumentów szczebla regionalnego

DOKUMENT	NAJWAŻNIEJSZE ZAŁOŻENIA
Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego	<p>Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego jest głównym dokumentem polityki rozwoju przestrzennego województwa. Ustala on podstawowe elementy układu przestrzennego województwa, ich zróżnicowanie oraz wzajemne relacje. Plan przyjmuje zasadę zrównoważonego rozwoju województwa mazowieckiego oraz zawiera kierunki zagospodarowania, a wśród nich poszczególne kierunki polityki przestrzennej, które wskazują sposoby realizacji wizji przestrzennego zagospodarowania województwa. Zgodnie z ustaleniami Planu, gmina Myszyniec położona jest w obrębie wiejskich obszarów funkcjonalnych, wymagających wsparcia procesów rozwojowych. Dla terenów tych obowiązują następujące zasady zagospodarowania przestrzennego:</p> <ul style="list-style-type: none"> – poprawa struktury obszarowej gospodarstw rolnych poprzez wspieranie prac scaleniowych i wymiany gruntów; – kształtowanie rolniczej przestrzeni produkcyjnej na gruntach najwyższych klas bonitacyjnych I-III; – wielofunkcyjny rozwój obszarów o średniej i niskiej zdolności produkcyjnej, przy zachowaniu walorów środowiska przyrodniczego (m.in.: tradycyjnego krajobrazu rolniczego, wolnych przestrzeni użytkowanych rolniczo, trwałych użytków zielonych); – poprawa dostępności komunikacyjnej, m.in. poprzez rozwój transportu publicznego, w tym przywrócenie połączeń kolejowych na nieczynnych liniach kolejowych, a także przebudowę/rozbudowę istniejącej sieci drogowej, w szczególności dróg powiatowych i gminnych; – budowa i rozbudowa systemów wodociągowo-kanalizacyjnych, a także sukcesywna sanitacja terenów o zabudowie rozproszonej, m.in. poprzez budowę przydomowych oczyszczalni ścieków; – poprawa bezpieczeństwa energetycznego, m.in. poprzez budowę, rozbudowę i modernizację sieci elektroenergetycznej w zakresie niskich i średnich napięć; – zwiększenie nasycenia infrastrukturą ICT (ang. Information and Communication Technologies), a także zapewnienie dostępu do systemu e-usług; – tworzenie przestrzeni publicznych, będących miejscem koncentracji i aktywizacji społeczności lokalnych; – objęcie ochroną unikalnych elementów architektury wiejskiej charakterystycznej dla poszczególnych regionów, w tym układów ruralistycznych. <p>Należy nadmienić, iż zachowany układ urbanistyczny miasta Myszyniec wyznaczony został jako proponowany do objęcia ochroną prawną. Ponadto, miasto to wskazane zostało jako posiadające duży potencjał do rozwoju turystyki miejskiej i kulturowej, z uwagi na folklor kurpiowski</p>
Strategia Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2020-2030	<p>Strategii Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego Województwa Mazowieckiego określa, że misją Strategii jest: Zapewnienie dostępu do wiedzy, danych i usług oraz wsparcie ich wykorzystania z użyciem technologii informacyjno-komunikacyjnych w celu zaspokojenia potrzeb społecznych, gospodarczych i edukacyjnych.</p> <p>Wizja sformułowana została jako: Mazowsze jako region łączący rozwój technologiczny z wrażliwością społeczną, wspierający równy, powszechny i sprawiedliwy dostęp do wiedzy i technologii, a także zapewniający wysoki komfort życia i warunki do rozwoju gospodarczego, stabilizacji ekonomicznej oraz wyrównywania szans rozwojowych.</p> <p>Celem głównym Strategii jest: Rozwój społeczeństwa informacyjnego na Mazowszu poprzez wsparcie tworzenia, wykorzystywania i rozwoju powszechnych i przyjaznych technologii informacyjno-komunikacyjnych podnoszących jakość życia mieszkańców oraz wspierających rozwój gospodarczy regionu i stały wzrost jego konkurencyjności.</p> <p>Na podstawie analizy przeprowadzonej diagnozy potrzeb określono następujące cele strategiczne wraz z kierunkami działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Cel strategiczny 1: Wzrost kompetencji cyfrowych i zaufania do ICT;

	<ul style="list-style-type: none"> - Cel strategiczny 2: Elektroniczne systemy i usługi dla mieszkańców Mazowsza; - Cel strategiczny 3: Internet dla Mazowsza; - Cel strategiczny 4: ICT dla nauki i biznesu.
<p>Program Ochrony Środowiska dla Województwa Mazowieckiego do 2022 roku</p>	<p>Program wskazuje cele w zakresie ochrony środowiska województwa mazowieckiego. Określono obszary (dziedziny) interwencji, dla których przyjęto zadania w ramach poniższych kierunków interwencji:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ochrona klimatu i jakości powietrza (OP): Poprawa efektywności energetycznej, Ograniczenie emisji powierzchniowej, Ograniczenie emisji zanieczyszczeń ze źródeł komunikacyjnych, Ograniczenie emisji zanieczyszczeń ze źródeł przemysłowych i energochłonności gospodarki, Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii, Zmniejszenie przekroczeń dopuszczalnych poziomów stężeń monitorowanych substancji, Dostosowanie sektora energetycznego do zmian klimatu, Zmniejszenie emisji prekursorów ozonu; - Zagrożenia hałasem (KA): Poprawa klimatu akustycznego, Ocena stanu akustycznego środowiska; - Pola elektromagnetyczne (PEM): Ochrona przed polami elektromagnetycznymi; - Gospodarowanie wodami (ZW): Poprawa stanu jakościowego i ilościowego wód powierzchniowych i podziemnych, Zapewnienie bezpieczeństwa powodziowego, Gospodarowanie wodami uwzględniające zmiany klimatyczne; - Gospodarka wodno-ściekowa (GW): Sprawny i funkcjonalny system wodociągowy, Rozwój i dostosowanie instalacji oraz urządzeń służących zrównoważonej i racjonalnej gospodarce wodno-ściekowej dla potrzeb ludności i przemysłu; - Zasoby geologiczne (ZG): Kontrola i monitoring eksploatacji kopaliny; - Gleby (GL): Zachowanie funkcji środowiskowych i gospodarczych gleb, Rekultywacja gruntów zdegradowanych i zdewastowanych, Ochrona przed osuwiskami; - Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów (GO): Racjonalna gospodarka odpadami, Doskonalenie systemu gospodarowania odpadami; - Zasoby przyrodnicze (ZP): Zarządzanie zasobami przyrody i krajobrazem, Zachowanie lub przywrócenie właściwego stanu siedlisk i gatunków, Ochrona i rozwój zieleni na terenach zurbanizowanych, Działania z zakresu pogłębiania i udostępniania wiedzy o zasobach przyrodniczych i walorach krajobrazowych województwa, Racjonalne użytkowanie zasobów leśnych, Wsparcie działań edukacyjnych oraz infrastruktury turystycznej w lasach, Zwiększenie lesistości; - Zagrożenia poważnymi awariami (PAP): Zmniejszenie zagrożenia wystąpienia poważnej awarii oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii.
<p>Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Mazowieckiego 2024</p>	<p>Celem dokumentu jest osiągnięcie celów założonych w polityce ekologicznej państwa, wdrażania hierarchii postępowania z odpadami oraz zasoby bliskości, a także stworzenie w województwie zintegrowanej sieci instalacji gospodarowania odpadami, spełniających wymagania ochrony środowiska. Plan jest zgodny z przepisami prawa krajowego i unijnego. Podstawą tworzenia i funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi w kraju jest jego regionalizacja.</p> <p>Gmina Myszyniec zlokalizowana jest w regionie wschodnim gospodarki odpadami komunalnymi, dla którego regionalne instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych są zlokalizowane w oddaleniu od obszaru Gminy.</p>

Materiał źródłowy: Opracowanie własne na podstawie informacji zawartych w poszczególnych dokumentach.

1.4. ZAŁOŻENIA STRATEGICZNE ROZWOJU POWIATU

Na poziomie powiatu ostrołęckiego kierunki strategicznego rozwoju określa Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Ostrołęckiego na lata 2021-2030, przyjęty uchwałą Nr XL/294/2021 Rady Powiatu w Ostrołęce z dnia 22 listopada 2021 r.

Tab. 6 Główne założenia obowiązującego Planu Rozwoju Lokalnego Powiatu Ostrołęckiego

DOKUMENT	NAJWAŻNIEJSZE ZAŁOŻENIA
<p>Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Ostrołęckiego na lata 2021-2030</p>	<p>Dokument sporządzony został w celu właściwego ukierunkowania polityki powiatu ostrołęckiego w zakresie rozwoju społeczno-gospodarczego na lata 2021-2030. Na potrzeby Planu przyjęta została Misja, na którą składa się kolejno:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej regionu i pobudzenie rozwoju gospodarczego w subregionie ostrołęckim i w Polsce Północno-Wschodniej poprzez rozwiązanie problemów komunikacyjnych oraz zniwelowanie deficytów infrastruktury drogowej;</i> 2. <i>Stworzenie zintegrowanego społecznie obszaru zrównoważonego rozwoju gospodarczego przy wykorzystaniu walorów przyrodniczo-krajobrazowych i różnych form turystyki;</i> 3. <i>Stworzenie dogodnych warunków dla wielokierunkowego kształcenia się i osiedlania oraz rozwoju sektora małych i średnich przedsiębiorstw.</i> <p>W ramach wdrażania ustaleń zdefiniowanej Misji wyznaczone zostały następujące 4 cele strategiczne, wraz z celami szczegółowymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Nowoczesna i sprawna infrastruktura; – Zwiększenie aktywności społeczeństwa; – Promocja oraz zwiększanie atrakcyjności turystycznej i rekreacyjnej Powiatu; – Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka. <p>W ramach wdrażania w/w celów przygotowano szereg przedsięwzięć wskazanych do realizacji. Bezpośrednio dla terenu gminy Myszyniec wytypowano następujące zadania z zakresu:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Infrastruktury drogowej: <ul style="list-style-type: none"> – Odbudowa drogi powiatowej nr 2504W Myszyniec – Wolkowe – Krysiaki – Dudy Puszczańskie – Zalas oraz drogi powiatowej nr 2585W od drogi 53 – Wolkowe – Poprawa standardu i jakości dróg powiatowych; – Rozbudowa drogi powiatowej nr 2505W Myszyniec – Pełty – Poprawa standardu i jakości dróg powiatowych; – Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego na 1 przejściu dla pieszych w Myszyńcu na ul. gen. Józefa Bema na drodze nr 2514W w ramach Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg; – Oświaty: <ul style="list-style-type: none"> – Aktywizacja społeczno-zawodowa osób wykluczonych i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu (Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Myszyńcu); – Podniesienie jakości kształcenia praktycznego w szkole (Zespół Szkół Powiatowych w Myszyńcu); – Budowy i remontów obiektów administracyjnych: – Termomodernizacja budynku garażowego Obwodu Drogowo-Mostowego w Myszyńcu.

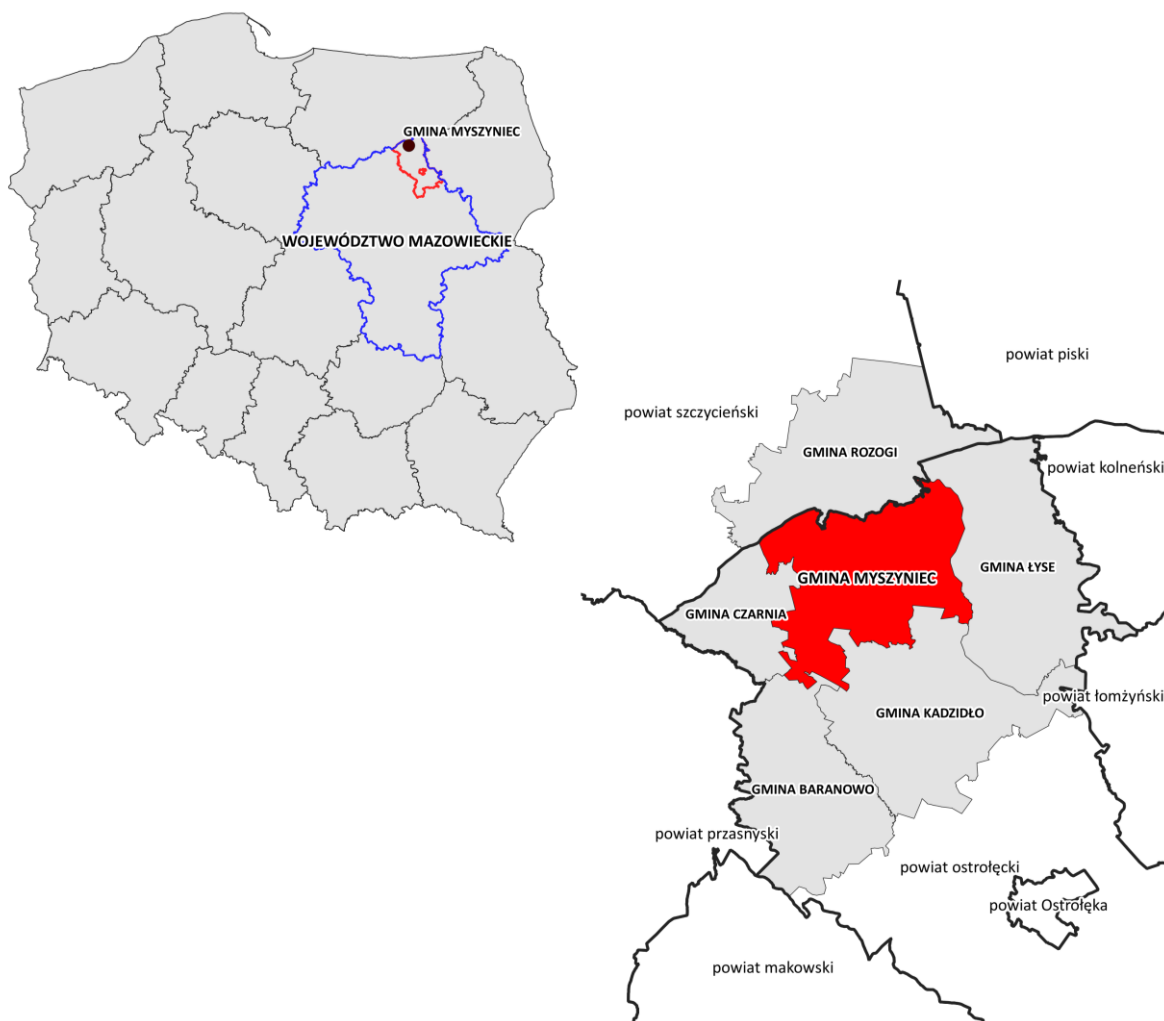
Materiał źródłowy: Opracowanie własne na podstawie informacji zawartych w opisywanym dokumencie.

2 POŁOŻENIE, DOSTĘPNOŚĆ KOMUNIKACYJNA I MOBILNOŚĆ

2.1. POŁOŻENIE ADMINISTRACYJNE

Gmina Myszyniec posiada status miejsko-wiejskiej, zajmuje powierzchnię ok. 227 km², położona jest w powiecie ostrołęckim, w północnej części województwa mazowieckiego i sąsiaduje:

- od północy – z gminą Rozogi (granica województwa mazowieckiego i warmińsko-mazurskiego),
- od wschodu – z gminą Łyse,
- od południa – z gminą Kadzidło,
- od południowego zachodu – z gminą Baranowo,
- od zachodu – z gminą Czarnia.



Ryc. 1 Położenie administracyjne Gminy

Materiał źródłowy: Opracowanie własne na podstawie danych Państwowego Rejestru Granic.

2.2. WENĘTRZNA I ZEWNĘTRZNA DOSTĘPNOŚĆ KOMUNIKACYJNA

2.2.1. INFRASTRUKTURA DROGOWA

Układ komunikacji drogowej na terenie gminy Myszyniec stanowią:

układ nadrzędny:

- droga krajowa nr 53 relacji Olsztyn – Ostrołęka, w tym ok. 13,5 km w granicach Gminy,
- droga wojewódzka nr 614 relacji Myszyniec – Chorzele, w tym ok. 7,6 km w granicach Gminy,
- droga wojewódzka nr 645 relacji Myszyniec – Łomża, w tym ok. 8,8 km w granicach Gminy;

układ podstawowy:

- drogi powiatowe:
 - 2504W relacji Myszyniec – Wolkowe – Krysiaki – Dudy Puszczańskie, o długości 11,5 km w granicach Gminy,
 - 2505W relacji Myszyniec – Pełty – gr. województwa, o długości 8,0 km w granicach Gminy,
 - 2506W (od drogi Myszyniec – Chorzele) – Świdwiborek – Pełty, o długości 6,1 km w granicach Gminy,
 - 2507W relacji Czarnia – Cyk – Pełty, o długości 3,7 km w granicach Gminy,
 - 2508W relacji Czarnia – Biały Lasek, o długości 5,4 km w granicach Gminy,
 - 2510W relacji Czarnia – Surowe, o długości 0,4 km w granicach Gminy,
 - 2513W od drogi 614 – Charciabałda – Zdunek – Zalesie, o długości 8,5 km w granicach Gminy,
 - 2514W relacji Myszyniec – Zdunek – Bartniki, o długości 12,1 km w granicach Gminy,
 - 2515W relacji Myszyniec – Wykrot – Lipniki, o długości 12,2 km w granicach Gminy,
 - 2516W relacji Kadziłto – Wykrot – Krysiaki, o długości 14,3 km w granicach Gminy,
 - 2585W od drogi 53 – Wolkowe, o długości 2,5 km w granicach Gminy;

układ uzupełniający:

- drogi gminne:
 - 250801W relacji Wujaki – Myszyniec Stary (przez Osiny), o długości 4,1 km,
 - 250803W relacji Niedźwiedź – Zawodzie, o długości 4,5 km,
 - 250804W relacji Antonia – Krysiaki (przez Borek), o długości 2,7 km,
 - 250805W relacji Wydmusy – Wykrot (przez Lipniak), o długości 1,7 km,
 - 250806W relacji Wydmusy – Jazgarka (przez Lipniak), o długości 2,6 km,
 - 250807W relacji Zalesie (od sklepu) – Jazgarka (od rzeki), o długości 2,4 km,
 - 250808W relacji Zdunek – Zalesie, o długości 2,7 km,
 - 250809W relacji Olszyny (szkoła) – Wach, o długości 4,2 km,
 - 250810W relacji Bandysie – Olszyny, o długości 4,9 km,
 - 250811W relacji Wydmusy – Zdunek (przez Grądy), o długości 3,9 km,
 - 250812W relacji Zdunek – Wydmusy, o długości 3,3 km,
 - 250813W relacji Zdunek – Wydmusy, o długości 3,0 km,
 - 250814W relacji Biały Lasek – Zdunek (koło zlewni mleka), o długości 1,8 km,
 - 250815W relacji Cięćk (szkoła) – Wykrot (kółko rolnicze), o długości 4,4 km,
 - 250816W relacji Dalekie – Cięćk (wieś od Glinek), o długości 2,0 km,
 - 250817W relacji droga wojewódzka nr 645 – Gadomskie, o długości 2,2 km,
 - 250818W relacji droga powiatowa nr 2504W – Niedźwiedź – Zawodzie, o długości 4,3 km,
 - 250819W relacji Wolkowe I (szkoła) – Wolkowe II, o długości 2,0 km,
 - 250820W relacji droga powiatowa nr 2504W – Niedźwiedź, o długości 2,6 km,

- 250821W relacji Krysiaki (szkoła) – Podchruściel, o długości 1,2 km,
 - 250822W relacji droga powiatowa nr 2504W – most Szkwie – Podchruściel, o długości 2,1 km,
 - 250823W relacji droga powiatowa nr 2504W – Dąbrowy Działy, o długości 0,8 km,
 - 250824W relacji droga powiatowa nr 2513W – Charciabałda Budy, o długości 4,0 km,
 - 250825W relacji Myszyniec Stary – Browary, o długości 1,3 km,
 - 250826W relacji dr. gminna 250825W – Górki – dr. powiatowa 2504W, o długości 2,4 km,
 - 250827W relacji droga krajowa nr 53 – Świdwiborek, o długości 1,5 km,
 - 250828W relacji Wykrot – Klimki, o długości 1,7 km,
 - 100W relacji dr. krajowa 53 – gr., sołectwa Wydmusy, o długości 1,9 km,
 - 101W relacji dr. powiatowa 2513W – dr. krajowa nr 53, o długości 2,5 km,
 - 102W relacji dr. powiatowa 2505W – wybudowana w sołectwie Pełty, o długości 2,9 km,
 - 103W relacji dr. powiatowa 2515W – dr. krajowa nr 53, o długości 2,5 km,
 - 104W relacji dr. gminna 250805W – dr. gminna 250806W, o długości 1,2 km,
 - ulice Myszyńcu i Myszyńcu Starym;
 - droga w Białusnym Lasku (od dr. pow. nr 2508W do dr. gm. nr 250814W), o długości ok. 2,5 km
 - droga relacji Zdunek – Charciabałda, o długości ok. 2,1 km
- pozostałe drogi, niebędące drogami publicznymi, w tym wewnętrzne i dojazdowe.

Układ komunikacyjny nadrzędny i podstawowy zaprezentowano poglądowo poniżej:

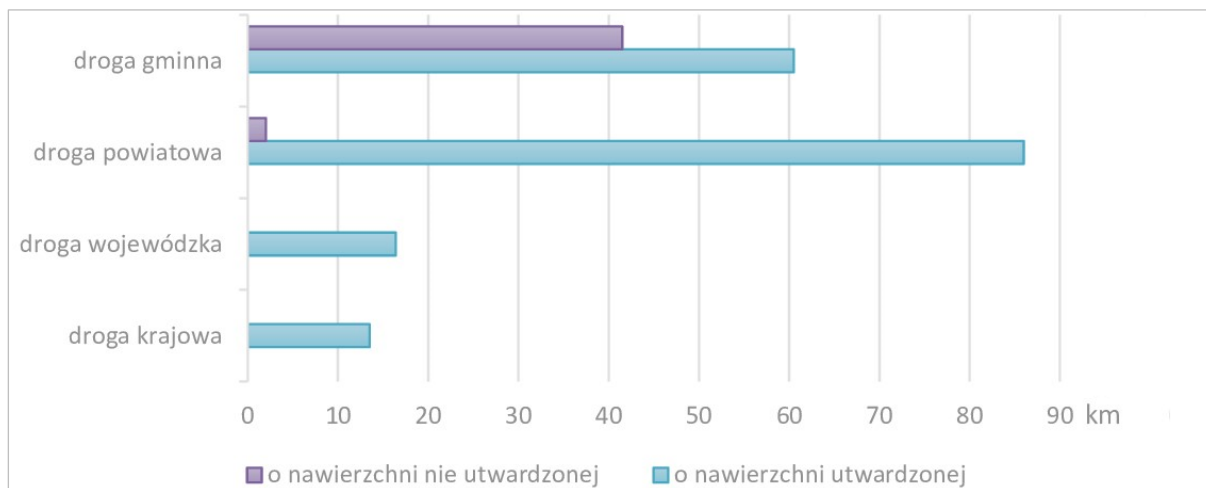


Ryc. 2 Układ komunikacyjny nadrzędny i podstawowy Gminy

Materiał źródłowy: Opracowanie własne na podstawie danych BDOT10k.

Stan techniczny dróg jest zróżnicowany. Drogi o znaczeniu ponadlokalnym (krajowe, wojewódzkie, powiatowe) na wybranych odcinkach przeszły modernizację lub naprawę (np. drogi wojewódzkie zostały na terenie Gminy niemal całkowicie zmodernizowane), natomiast wiele fragmentów w dalszym ciągu wymaga nakładów inwestycyjnych na przebudowę i gruntowną modernizację (z uwagi na rangę drogi i znaczenie szczególnie istotna jest potrzeba rozbudowy i przebudowy drogi krajowej nr 53).

W odniesieniu do dróg gminnych, znaczna ich część posiada powierzchnię nieutwardzoną⁹ (ok. 40%), a stan niektórych odcinków dróg utwardzonych wymaga poprawy. Pomimo poczynionych w ostatnich latach inwestycji w poprawę stanu infrastruktury drogowej, konieczne są dalsze, sukcesywne inwestycje, w tym realizacja nowych dróg publicznych.



Ryc. 3 Długość dróg na terenie Gminy w podziale na drogi o nawierzchni utwardzonej i nieutwardzonej

Material źródłowy: Opracowanie własne na podstawie danych BDOT10k.

2.2.2. INFRASTRUKTURA ROWEROWA

Na terenie gminy Myszyniec nie ma obecnie rozwiniętej infrastruktury rowerowej. Wyznaczone ścieżki rowerowe obejmują krótkie odcinki, nietworzące spójnej sieci (np. odseparowany ciąg pieszo-rowerowy wzdłuż drogi krajowej łączący obrzeża Myszynca z obrzeżami Myszynca Starego, wymagający kontynuacji, czy też wydzielone pasy wzdłuż niektórych odcinków dróg, jak na trasie Myszyniec-Zdunek). Większość transportu rowerowego odbywa się zatem poboczem lub drogami.

Rolę ścieżek rowerowych mogą pośrednio pełnić szlaki turystyczne. Najdłuższym w Gminie jest szlak, będący częścią mazowieckiego systemu szlaków rowerowych *VeloMazovia*, przebiegający od granicy z gminą Rozogi, drogą krajową nr 53, przez Myszyniec Stary i Myszyniec, a następnie drogą powiatową P2514W, przez Zdunek i Olszyny, dochodząc do granicy z gminą Baranowo¹⁰.

Zważywszy na powszechne użytkowanie rowerów jako środków transportu lokalnego, pożądany byłby rozwój infrastruktury rowerowej, zwłaszcza realizowanej w formie ciągów rowerowych, zwiększających bezpieczeństwo użytkowników (odseparowanie ruchu pojazdów silnikowych od rowerowego i pieszo-rowerowego). W miejscach o utrudnionych warunkach realizacji ciągów wskazane jest wyznaczenie i oznakowanie ścieżek w formie pasów i kontrapasów. Natomiast na terenach o niskiej intensywności zabudowy lub terenach otwartych warto wprowadzić oznakowanie ścieżek. Ukształtowana sieć powiązań rowerowych stanowiłaby zachętę do korzystania z alternatywnych środków transportu, jakim są pojazdy rowerowe.

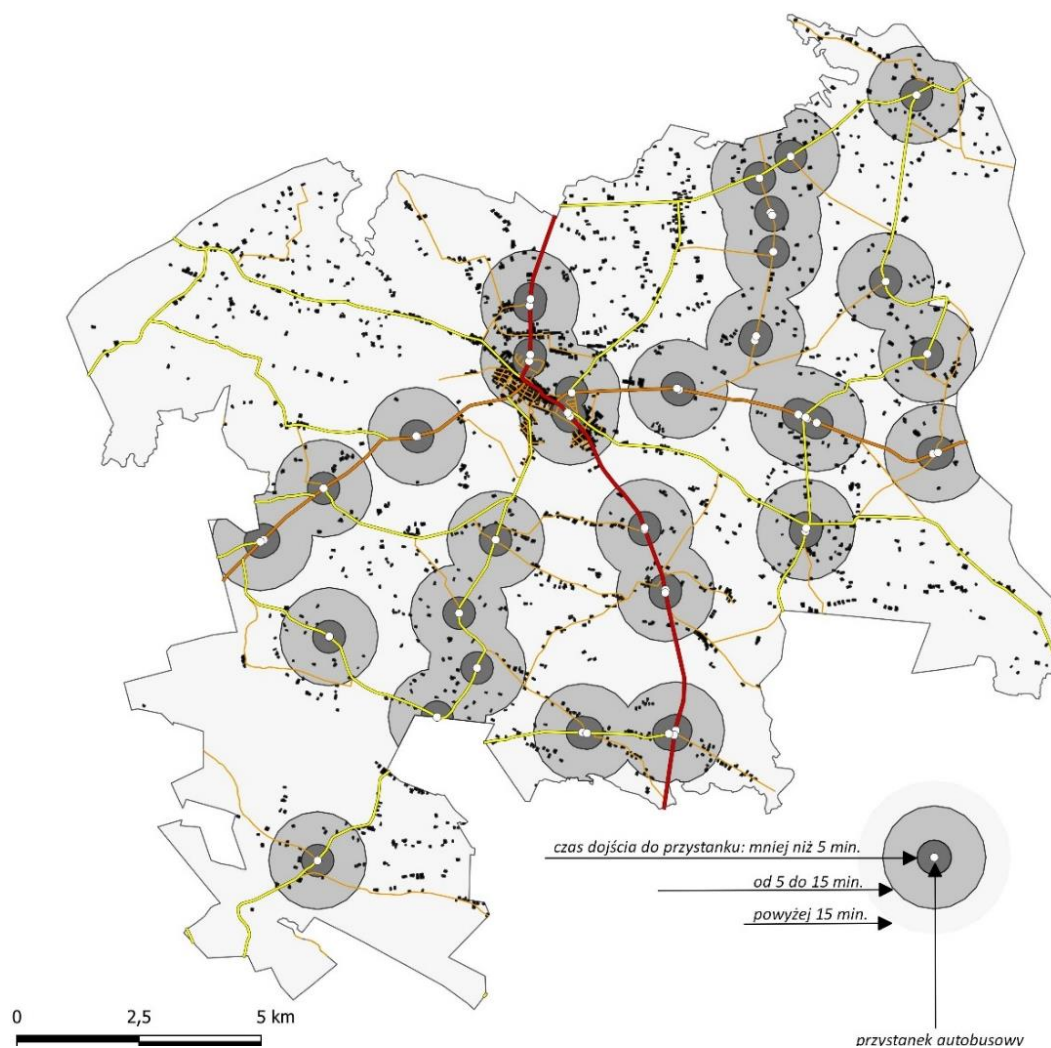
⁹ Zgodnie z ustawą z dnia 20 czerwca 1997r. Prawo o ruchu drogowym: droga twarda to droga z jezdnią o nawierzchni bitumicznej, betonowej, kostkowej, klinkierowej lub brukowcowej oraz z płyt betonowych lub kamienno-betonowych, jeżeli długość nawierzchni przekracza 20 m

¹⁰ Za ustaleniami obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Myszyniec

2.2.3. TRANSPORT ZBIOROWY

Na terenie Gminy znajduje się dworzec autobusowy PKS w Myszyńcu, przebudowany w 2019 r. oraz zlokalizowane są liczne przystanki autobusowe. Z dworca w Myszyńcu, za pośrednictwem przewoźników PKS i prywatnych, realizowane są bezpośrednie połączenia autobusowe do większych ośrodków miejskich, przede wszystkim do Ostrołęki, Szczytna, Olsztyna, ale także do Warszawy czy Białegostoku. Niektóre z nich obsługują przy tym połączenia lokalne (pomiędzy wybranymi miejscowościami, z wykorzystaniem przystanków autobusowych). Ponadto na terenie gminy funkcjonują połączenia lokalne w zakresie dowozu uczniów do szkół.

Dokonana analiza dostępności przystanków autobusowych wykazała, że pomimo znacznej ich ilości, w związku z rozproszoną zabudową, niemal 45% gospodarstw domowych zlokalizowanych jest w odległości powyżej 15 minut drogi (ruch pieszy) od przystanku.¹¹



Ryc. 4 Schemat lokalizacji przystanków na terenie Gminy oraz ich dostępność (przyjęta prędkość pieszo: 4km/h)

Materiał źródłowy: Opracowanie własne na podstawie danych BDOT10k.

Biorąc pod uwagę czynniki ekonomiczne, powierzchnię i ludność Gminy, charakter występującej zabudowy, a także powszechny dostęp do prywatnych środków transportu, należy uznać, że na jej obszarze nie ma przesłanek do stworzenia publicznych, lokalnych połączeń autobusowych (nie licząc dowozów do szkół).

¹¹ Opracowanie własne na podstawie danych BDOT 10k.

2.2.4. INFRASTRUKTURA KOLEJOWA

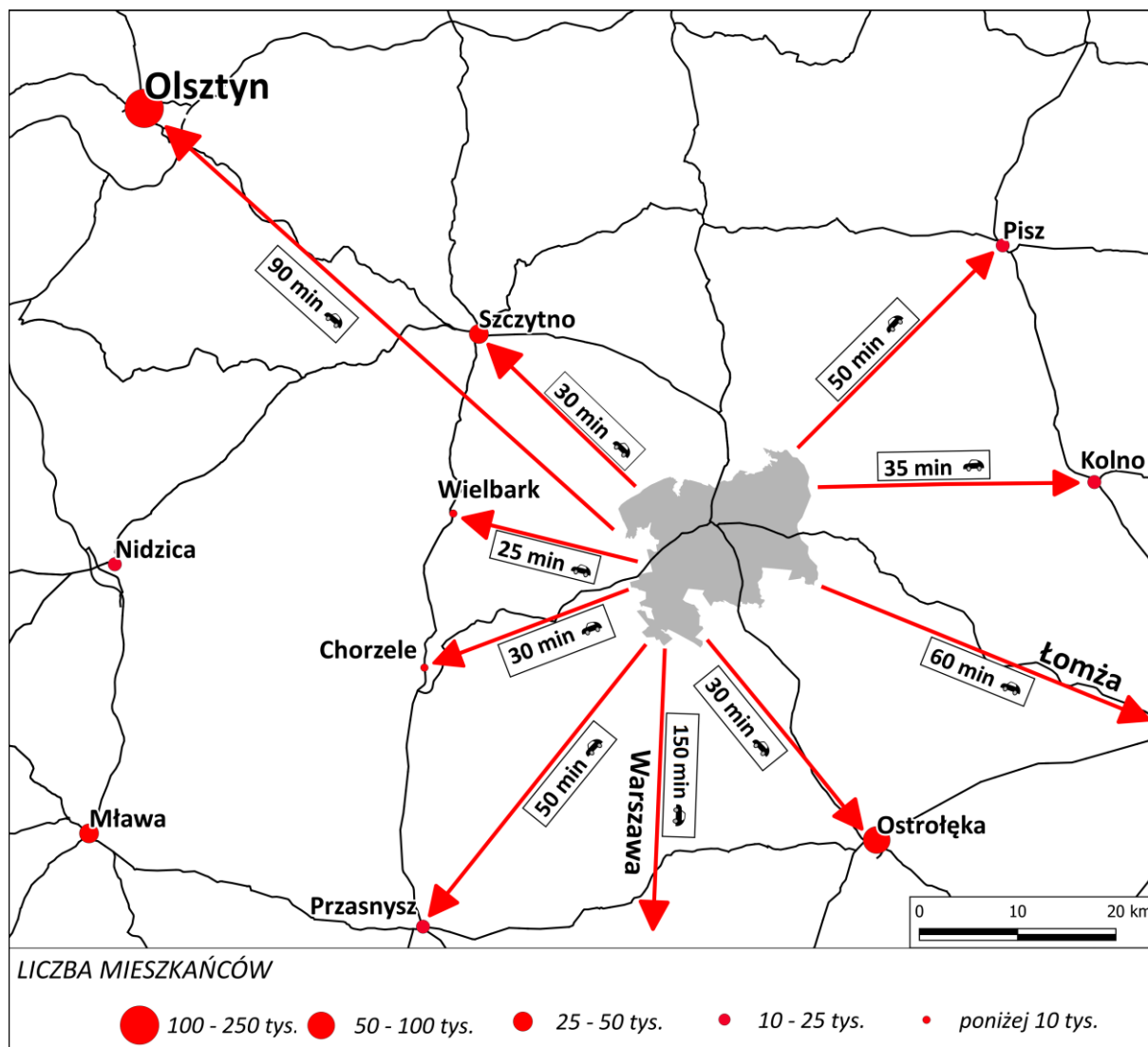
Przez gminę Myszyńc aktualnie nie przebiegają linie kolejowe. W przeszłości funkcjonowały wąskotorowe połączenia kolejowe relacji: Spychowo – Myszyńc, Myszyńc – Kolno, Myszyńc – Grabowo. Linie te zostały całkowicie rozebrane.

Najbliższa stacja kolejowa znajduje się w odległości ok. 23 km na północny-zachód od granic administracyjnych Gminy (Jeruty, gmina Szczytno).

2.2.5. POŁOŻENIE WZGLĘDEM WIĘKSZYCH OŚRODKÓW MIEJSKICH

W odniesieniu do gminy Myszyńc najważniejszym ośrodkiem miejskim jest Ostrołęka, oddalona o ok. 40 km od Myszyńca, pełniąc funkcję delegatury urzędu wojewódzkiego i siedziby powiatu ostrołęckiego. Inne, ważne ośrodki miejskie z perspektywy gminy Myszyńc to przede wszystkim Szczytno, Wielbark i Chorzele – zlokalizowane w odległości do ok 40 km. Najbliższy ośrodek wojewódzki do Olsztyn, oddalony o ok. 90 km. Stolica kraju i województwa mazowieckiego – Warszawa, oddalona jest o ok. 160 km.

Odległość, a także stan infrastruktury komunikacyjnej przekłada się na czas dojazdu, potrzebny na dotarcie do poszczególnych miast (transport indywidualny), co zobrazowano poniżej:

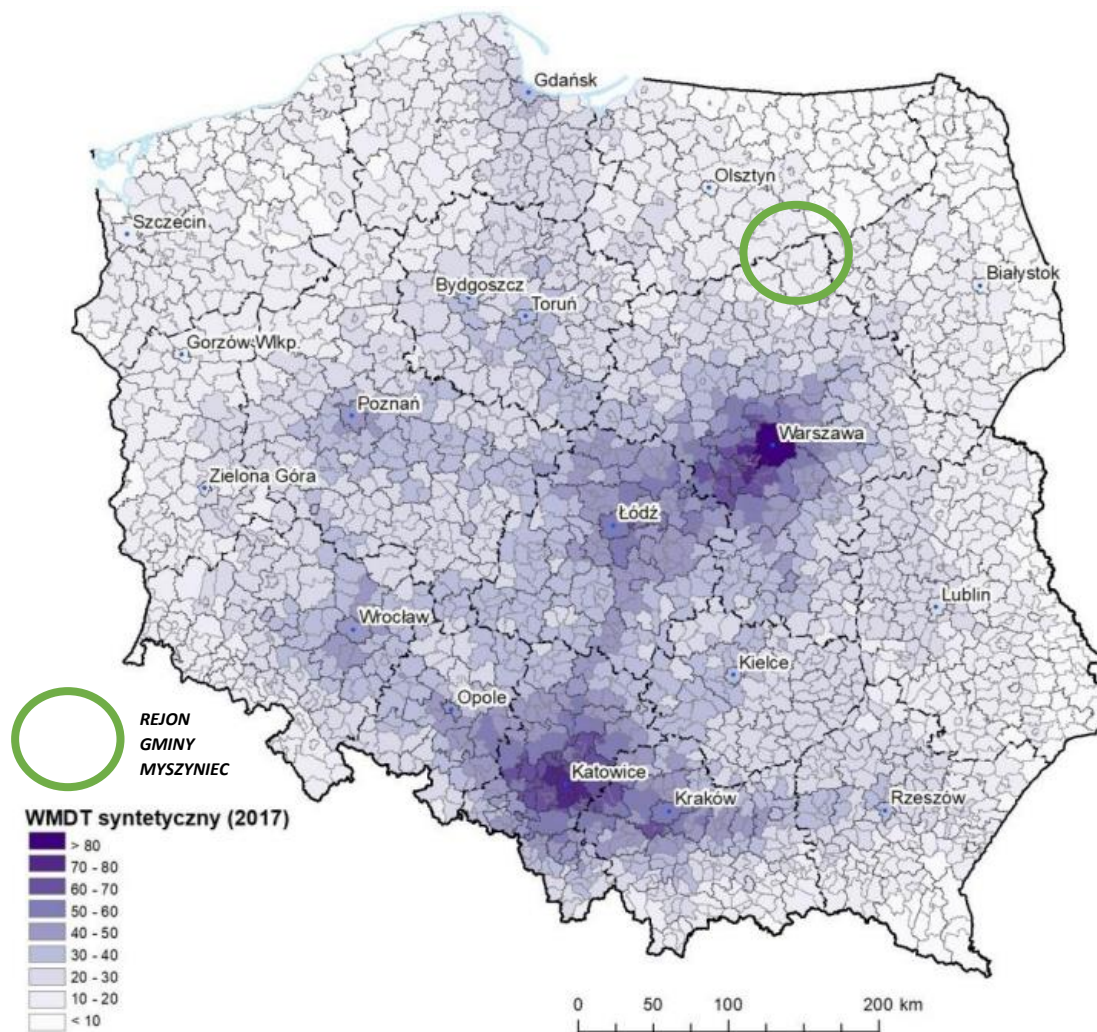


Ryc. 5 Lokalizacja Gminy w stosunku do ośrodków miejskich oraz szacunkowy czas podróży transportem indywidualnym
Materiał źródłowy: Opracowanie własne na podstawie danych BDOT10k.

2.2.6. DOSTĘPNOŚĆ TRANSPORTOWA GMINY W UJĘCIU KRAJOWYM

Dostępność transportową poszczególnych rejonów Polski można zobrazować za pomocą wskaźnika dostępności potencjałowej, czyli wskaźnika międzygałęziowej dostępności transportowej (WMDT), będącego wypadkową sytuacji w różnych gałęziach transportu¹².

Jak wynika z poniższej ryciny gmina Myszyńiec odznacza się jednym z niższych wskaźników dostępności transportowej w kraju (WMDT: 10-20). Jest to charakterystyczne dla gmin z tego rejonu kraju, które cechuje zbliżona lub niższa dostępność transportowa. Powyższy wynik spowodowany jest oddaleniem od głównych korytarzy transportowych Polski, w tym zwłaszcza sieci autostrad i dróg ekspresowych oraz linii kolejowych realizujących połączenia regionalnych i krajowe. Warto przy tym nadmienić, że powyższe dane obrazują stan z 2017 roku.



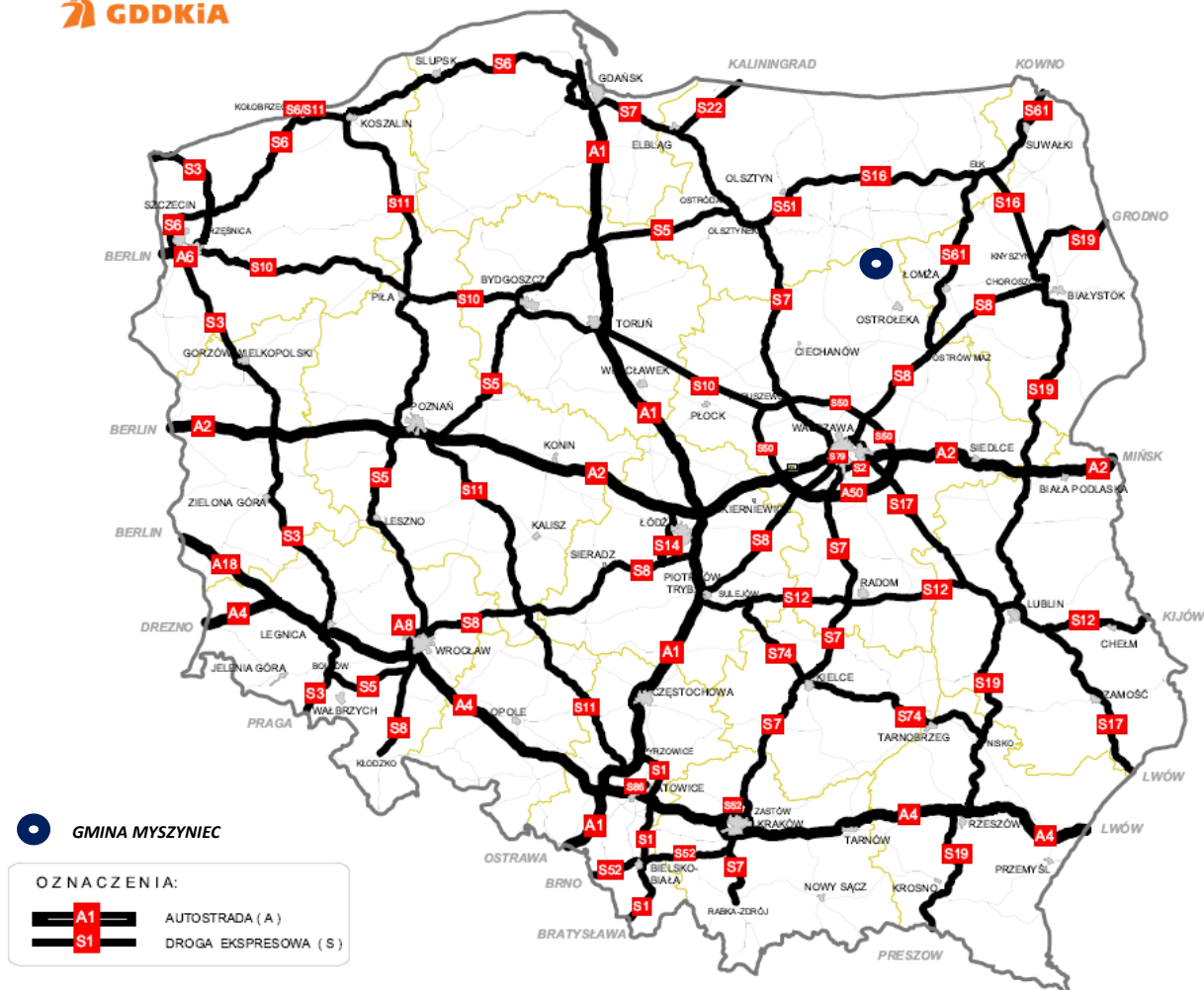
Ryc. 6 Wskaźnik międzygałęziowej dostępności transportowej w odniesieniu do gmin w Polsce, stan na 2017 r.

Materiał źródłowy: Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku (za: Oszacowanie oczekiwanych rezultatów interwencji za pomocą miar dostępności transportowej dostosowanych do potrzeb dokumentów strategicznych i operacyjnych dot. perspektywy finansowej 2014-2020 (aktualizacja). 2017, Komornicki i in. IGIPIZ PAN Warszawa).

¹² Wskaźnik stanowi syntetyczną miarę jakościową wzajemnej potencjalnej dostępności czasowej najważniejszych krajowych ośrodków osadniczych oraz węzłów transportowych (wewnętrznych i granicznych) uwzględniającą wszystkie podstawowe rodzaje transportu (w proporcji do ich udziału w pracy przewozowej) oraz ważną poziomem rozwoju społeczno-gospodarczego (definicja według GUS). Dane gromadzone są nieregularnie, w zależności od przeprowadzonego badania. Źródłem danych są: Polska Akademia Nauk / Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej.

Jednocześnie, uwzględniając przyszłościowy, docelowy układ sieci dróg ekspresowych i autostrad¹³ gmina Myszyńiec w dalszym ciągu odznaczać się będzie relatywnie niskim poziomem dostępności transportowej w ujęciu krajowym. Najbliższe, kluczowe szlaki transportowe:

- droga ekspresowa S7 relacji Gdańsk – Warszawa – Kraków – Rabka Zdrój,
 - droga ekspresowa S16 relacji Olsztyn – Białystok,
 - droga ekspresowa S61 relacji Ostrów Mazowiecka – Łomża – Suwałki – gr. państwa,
- oddalone będą o minimum ok. 55-60 km, co stanowić będzie jeden z najniższych wskaźników w kraju.



Ryc. 7 Docelowy przebieg sieci dróg ekspresowych i autostrad w Polsce

Materiał źródłowy: Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24 września 2019r. zmieniające rozporządzenie w sprawie sieci autostrad i dróg ekspresowych.

Uwarunkowania powyższe powodują, że kluczowego znaczenia dla uniknięcia marginalizacji transportowej gminy Myszyńiec nabiera:

- potrzeba modernizacji i przebudowy drogi krajowej nr 53 na całym odcinku od Olsztyna do Ostrołęki, jako krajowego korytarza transportowego o nadrzędnym znaczeniu dla Gminy w kontekście dostępności zewnętrznej,
- potrzeba budowy obwodnicy miasta Myszyńiec w ciągu drogi krajowej nr 53 i węzła (skrzyżowania) z drogą wojewódzką 645, jako inwestycji wyprowadzających ruch tranzytowy z Myszyńca i Myszyńca Starego oraz usprawniających połączenia międzyregionalne, a tym samym (wraz z innymi inwestycjami tego typu, np. budowa obwodnicy Ostrołęki), umocnienie funkcji trasy nr 53, jako alternatywnej dla podróży na kierunku centrum Polski – Warmia i Mazury¹⁴,

¹³ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24 września 2019r. zmieniające rozporządzenie w sprawie sieci autostrad i dróg ekspresowych.

¹⁴ Po pełnym zrealizowaniu sieci tras ekspresowych w północno-wschodniej Polsce zapewne osłabnie funkcja drogi krajowej nr 53, jako jednej z alternatyw podróży wypoczynkowych z centrum kraju w kierunku Warmii i Mazur.

- potrzeba modernizacji i przebudowy drogi wojewódzkiej nr 645 (na całym odcinku, również poza granicami Gminy), jako zapewniającej dogodne połączenie z trasą ekspresową S61 (*Via Baltica*),
- potrzeba modernizacji i przebudowy drogi wojewódzkiej nr 614 (na całym odcinku, również poza granicami Gminy), jako zapewniającej dogodne połączenie z trasą ekspresową S7 (alternatywnie ukształtowanie takiej trasy na kierunku Myszyńiec-Pełty-Wielbark-Nidzica).

2.2.7. PLANY INWESTYCYJNE W ODNIESIENIU DO SIECI TRANSPORTOWEJ GMINY

Na terenie gminy Myszyńiec, planowane są następujące inwestycje w odniesieniu do sieci transportowej:

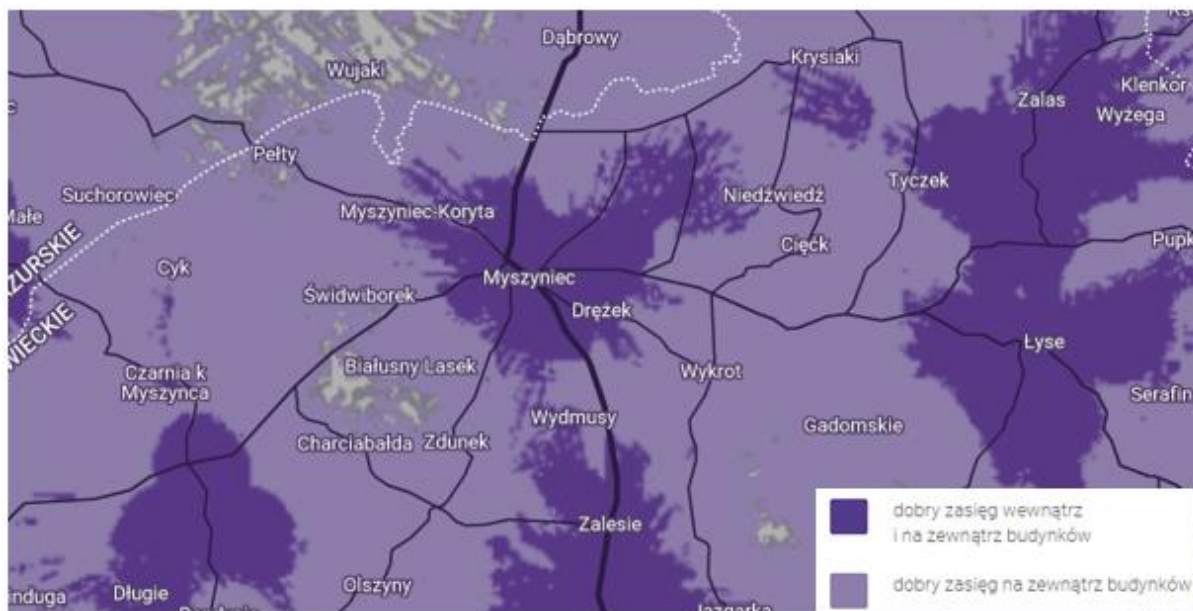
- rozbudowa i przebudowa drogi krajowej nr 53;
- budowa obwodnicy Myszyńca w ciągu drogi krajowej nr 53;
- planowana rozbudowa i przebudowa drogi wojewódzkiej nr 614 (dokończenie);
- planowana rozbudowa i przebudowa drogi wojewódzkiej nr 645 (dokończenie).

W planach modernizacyjnych Polskich Linii Kolejowych nie przewidziano działań obejmujących przywrócenie połączeń kolejowych przebiegających przez teren gminy Myszyńiec.

2.3. TELEKOMUNIKACJA I INTERNET

Na terenie gminy Myszyńiec znajduje się sieć telekomunikacyjna (zarówno bezprzewodowa, jak i przewodowa). Sieć telekomunikacyjna składa się z łączy telekomunikacyjnych i radiowych. Centrala sieci telekomunikacyjnej zlokalizowana jest w Myszyńcu.

W granicach Gminy znajduje się kilka stacji bazowych telefonii komórkowej (GSM), większość zlokalizowanych w Myszyńcu. Zasięg działania mobilnych sieci komórkowych jest niejednorodny. Problemy z dostępnością sieci występują głównie na terenach wiejskich, zwłaszcza w zabudowie rozproszonej. Przykład zasięgu jednej z sieci komercyjnych przedstawia poniższa rycina:



Ryc. 8 Mapa zasięgu sieci telefonii komórkowej (na przykładzie jednego z operatorów) w marcu 2022 r.

Materiał źródłowy: Dane jednego z operatorów sieci.

Dostępność Internetu na terenie Gminy zapewniają podmioty zewnętrzne (operatorzy sieci). Wybrane miejscowości mogą korzystać z tzw. Internetu stacjonarnego, a dostęp do technologii ruchomych sieci telekomunikacyjnych 3G lub 4G (LTE) jest możliwy z niemal każdego miejsca w Gminie,

przy czym zróżnicowana jest jakość tego dostępu. Na chwilę obecną nie ma możliwości wykorzystania technologii 5G¹⁵.

W ramach realizacji Programu Operacyjnego „Polska Cyfrowa” zrealizowana została w 2021 roku sieć szybkiego Internetu – sieci światłowodowej. Objęła ona Myszyniec, Myszyniec Stary, Wolkowe, Pełty, Wykrot, Wydmusy, Zdunek i Zalesie. Dzięki infrastrukturze światłowodowej mieszkańcy mogą korzystać z usług internetowych i telewizyjnych oferowanych przez ogólnopolskich i lokalnych dostawców. Infrastruktura zrealizowana została w technologii, która opiera się na kablach światłowodowych doprowadzanych bezpośrednio do domostw, gwarantujących szybkość i niezawodność usług cyfrowych¹⁶.

W przyszłości alternatywą dla sieci światłowodowej mogą okazać się inne technologie, zapewniające dostępność i właściwą jakość połączeń internetowych, jak np. satelitarny system telekomunikacyjny. System satelitarny mający docelowo składać się z ok. 12 000 satelitów umieszczonych na niskiej orbicie okołoziemskiej (na wysokościach: 340 km, 550 km oraz 1150 km nad Ziemią), aktualnie jest w fazie tworzenia. Jego ideą jest globalne zapewnienie dostępu do Internetu. Ponadto niewykluczone są, kolejne generacje ruchomych sieci telekomunikacyjnych (5G i więcej).

2.4. WNIOSKI

- ! Znaczna część dróg publicznych wymaga dalszych nakładów inwestycyjnych na przebudowę lub modernizację, w tym utwardzenie.
- ! Brak możliwości rozwoju transportu kolejowego.
- ! Postępujący rozwój tras rowerowych.
- ! Dobra dostępność komunikacji zbiorowej miasta Myszyńca i Myszyńca Starego. Niska pozostałych miejscowości.
- ! Niska dostępność transportowa Gminy w ujęciu krajowym (wskaźnik WMDT).
- ! Duża odległość Gminy od ośrodków miejskich rangi wojewódzkiej.
- ! Planowane na szczeblu krajowym i wojewódzkim inwestycje w infrastrukturę drogową na terenie Gminy.
- ! Niejednorodny zasięg działania mobilnych sieci komórkowych.
- ! Dobra lub dostateczna dostępność sieci 3G/4G. Brak dostępu do sieci 5G.
- ! Sieć światłowodowa w wybranych miejscowościach.

¹⁵ Materiał źródłowy: materiały informacyjne publikowane na stronach internetowych poszczególnych operatorów sieci.

¹⁶ Materiał źródłowy: www.myszyniec.pl oraz <https://capap.gugik.gov.pl/mapa/cppc/%20CPPC-internet/>

3 LUDNOŚĆ I PROCESY DEMOGRAFICZNE

3.1. STAN LUDNOŚCI

3.1.1. LICZBA LUDNOŚCI I GĘSTOŚĆ ZALUDNIENIA

Gminę Myszyńiec ogółem zamieszkuje ok. 10,5 tys. osób, co stanowi 12% ludności powiatu ostrołęckiego. Zdecydowanie największy odsetek zamieszkuje Myszyńiec (31%) oraz: Wolkowe (10%), Myszyńiec Stary (9%), Wykrot (7%) i Wydmusy (7%) – w miejscowościach tych mieszka ponad połowa ludności Gminy. Zdecydowanie najmniej zaludnione są Gadomskie (0,9%) i Zawodzie (0,2%).

Tab. 7 Liczba ludności na terenie Gminy w latach 2019-2020

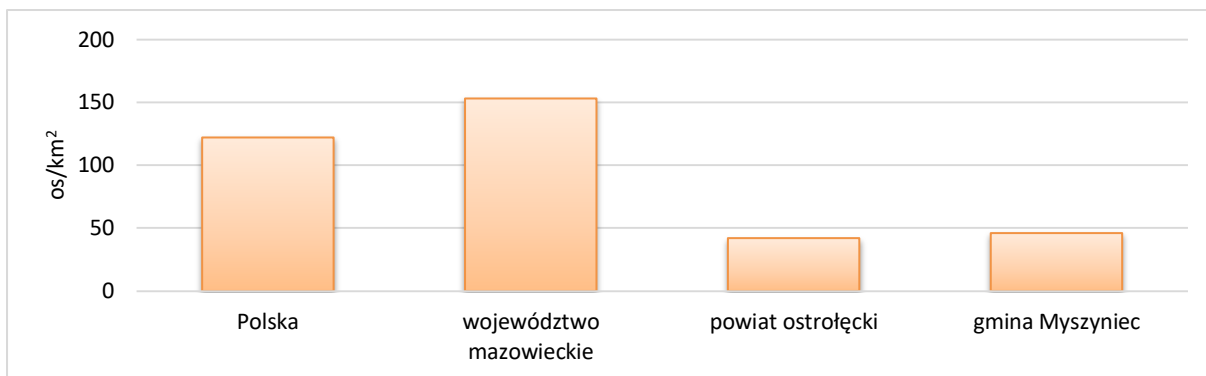
SOŁĘCTWO	LICZBA MIESZKAŃCÓW W GMINIE			
	2019		2020	
	OSOBY	UDZIAŁ	OSOBY	UDZIAŁ %
Białusny Lasek	321	3,0%	316	3,0%
Cięćk	237	2,2%	238	2,3%
Charciabałda	164	1,5%	154	1,5%
Drężek	231	2,2%	240	2,3%
Gadomskie	90	0,8%	93	0,9%
Myszyńiec - Koryta	174	1,6%	177	1,7%
Krysiaki	396	3,7%	399	3,8%
Myszyńiec Stary	934	8,8%	952	9,0%
Myszyńiec (miasto)	3269	30,8%	3217	30,5%
Niedźwiedź	204	1,9%	202	1,9%
Olszyny	522	4,9%	519	4,9%
Petty	453	4,3%	447	4,2%
Świdwiborek	197	1,9%	198	1,9%
Wolkowe I	575	5,4%	570	5,4%
Wolkowe II	467	4,4%	459	4,4%
Wydmusy	777	7,3%	765	7,3%
Wykrot	765	7,2%	755	7,2%
Zalesie	519	4,9%	517	4,9%
Zdunek	291	2,7%	294	2,8%
Zawodzie	28	0,3%	25	0,2%
RAZEM	10 614	100%	10 537	100%

Materiał źródłowy: Dane Urzędu Miejskiego w Myszyńcu.

Gęstość zaludnienia gminy Myszyńiec wynosi 46 os/km² i jest¹⁷:

- nieco wyższa niż średnia dla powiatu ostrołęckiego (42 os/km²),
- wyraźnie niższa niż średnia dla województwa mazowieckiego (153 os/km²),
- wyraźnie niższa niż średnia dla Polski (122 os/km²).

¹⁷ Materiał źródłowy: Dane Urzędu Miejskiego w Myszyńcu oraz dane GUS – stan ludności: gęstość zaludnienia, stan na 31.12.2020 r.



Ryc. 9 Gęstość zaludnienia Gminy na tle powiatu, województwa i kraju

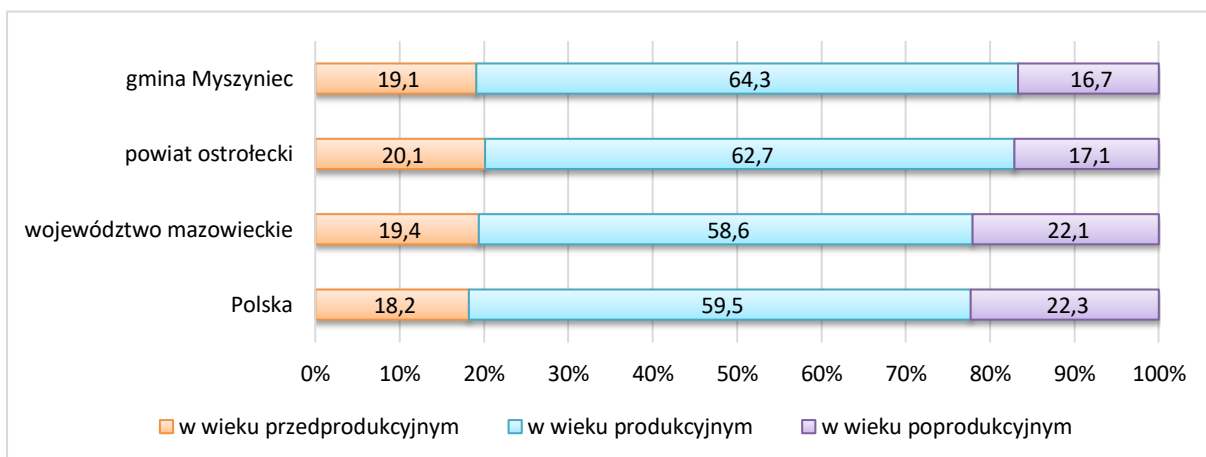
Materiał źródłowy: Dane GUS, stan na 31.12.2020 r.

3.1.2. STRUKTURA PŁCI

W strukturze płci gminy Myszyńiec zaznacza się stosunkowo wyraźna przewaga mężczyzn, których liczba wynosi 5 321, w stosunku do liczby 5 075 kobiet¹⁸. Współczynnik feminizacji (tj. liczba kobiet przypadająca na 100 mężczyzn) wynosi zatem 95, co jest wartością wyraźnie niższą niż średnia dla Polski (107) i województwa mazowieckiego (109) oraz porównywalną w stosunku do powiatu ostrołęckiego (97)¹⁹.

3.1.3. STRUKTURA WIEKOWA LUDNOŚCI

W podziale na ekonomiczne grupy wieku, w gminie Myszyńiec dominuje ludność w wieku produkcyjnym, która stanowi 64,3% ogółu mieszkańców. Drugą grupę stanowi ludność w wieku przedprodukcyjnym, obejmująca 19,1%. Najmniej liczną grupę stanowi ludność w wieku poprodukcyjnym, której udział wynosi ok. 16,7%. W porównaniu ze wskaźnikami dla Polski, województwa i powiatu zaznacza się wyższy odsetek ludności w wieku produkcyjnym na terenie gminy Myszyńiec oraz jednocześnie relatywnie najniższy w wieku poprodukcyjnym²⁰.



Ryc. 10 Udział ekonomicznych grup wieku w Gminie na tle powiatu, województwa i kraju

Materiał źródłowy: Dane GUS, stan na 31.12.2020 r.

¹⁸ Materiał źródłowy: dane GUS – stan ludności: ludność wg grup wieku i płci, stan na 31.12.2020 r.

¹⁹ Materiał źródłowy: dane GUS – stan ludności: współczynnik feminizacji, stan na 31.12.2020 r.

²⁰ Materiał źródłowy: dane GUS – stan ludności: udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem, stan na 31.12.2020 r.

3.2. PROCESY DEMOGRAFICZNE

3.2.1. RUCH NATURALNY LUDNOŚCI

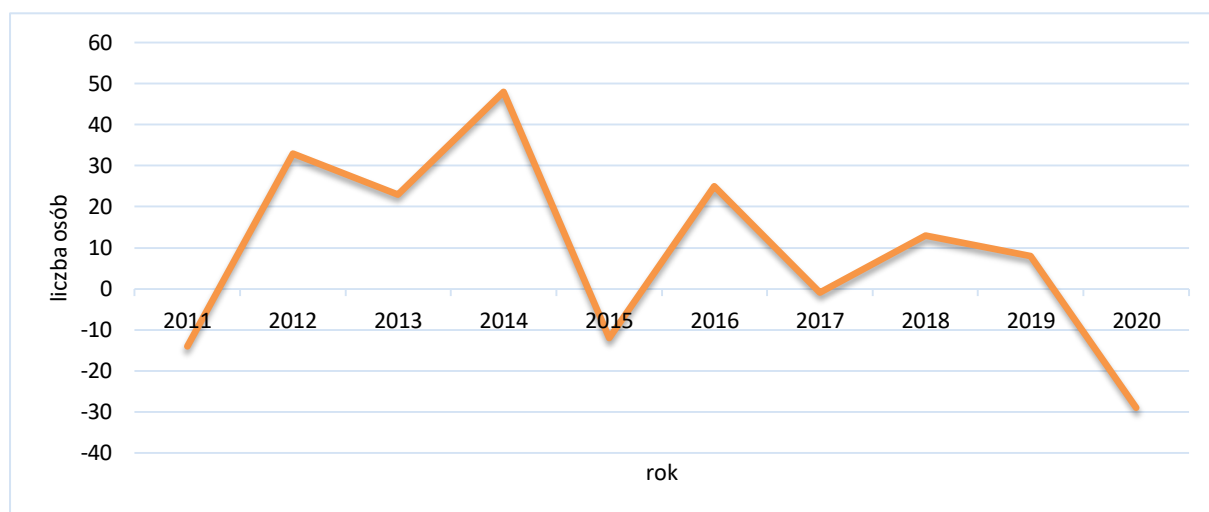
Na przestrzeni ostatniego dziesięciolecia wskaźnik przyrostu naturalnego w gminie Myszyńiec wahał się od -29 os. w 2020 r do +48 osób w 2014 r. Średni przyrost naturalny na przestrzeni analizowanych lat wyniósł 9,4 os/rok, a zatem w ostatnim dziesięcioleciu liczba urodzeń w Gminie przewyższała liczbę zgonów.

Charakterystycznym jest, że na przestrzeni analizowanych lat, przyrost naturalny osiągał przeważnie dodatnie wartości (przeważała liczba urodzeń nad liczbą zgonów) lub incydentalnie nieznacznie ujemne. Natomiast w 2020 r. wskaźnik wyraźnie spadł – zmarło o 29 osób więcej niż się urodziło, co było spowodowane rekordową liczbą zgonów (liczba urodzeń nie odbiegała od mediany z lat ubiegłych). Z dużym prawdopodobieństwem można uznać, że był to efekt pandemii COVID-19, a co za tym idzie dane za ostatni badany rok nie są reprezentatywne.

Tab. 8 Ruch naturalny ludności w Gminie w latach 2011-2020

RUCH NATURALNY WEDŁUG PŁCI											
ROK	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	ŚREDNIOROCZNIE W LATACH 2011-2020
URODZENIA ŻYWE [os.]											
Ogółem	101	120	123	125	88	121	115	110	102	100	110,5
Mężczyźni	52	69	59	68	47	55	56	60	55	55	57,6
Kobiety	49	51	64	57	41	66	59	50	47	45	52,9
ZGONY OGÓŁEM [os.]											
Ogółem	115	87	100	77	100	96	116	97	94	129	101,1
Mężczyźni	64	51	59	44	58	48	73	63	52	65	57,7
Kobiety	51	36	41	33	42	48	43	34	42	64	43,4
PRZYROST NATURALNY [os.]											
Ogółem	-14	33	23	48	-12	25	-1	13	8	-29	9,4
Mężczyźni	-12	18	0	24	-11	7	-17	-3	3	-10	-0,1
Kobiety	-2	15	23	24	-1	18	16	16	5	-19	9,5

Materiał źródłowy: Dane GUS, stan na 31.12.2020 r.



Ryc. 11 Przyrost naturalny w Gminie w latach 2011-2020

Materiał źródłowy: Dane GUS, stan na 31.12.2020 r.

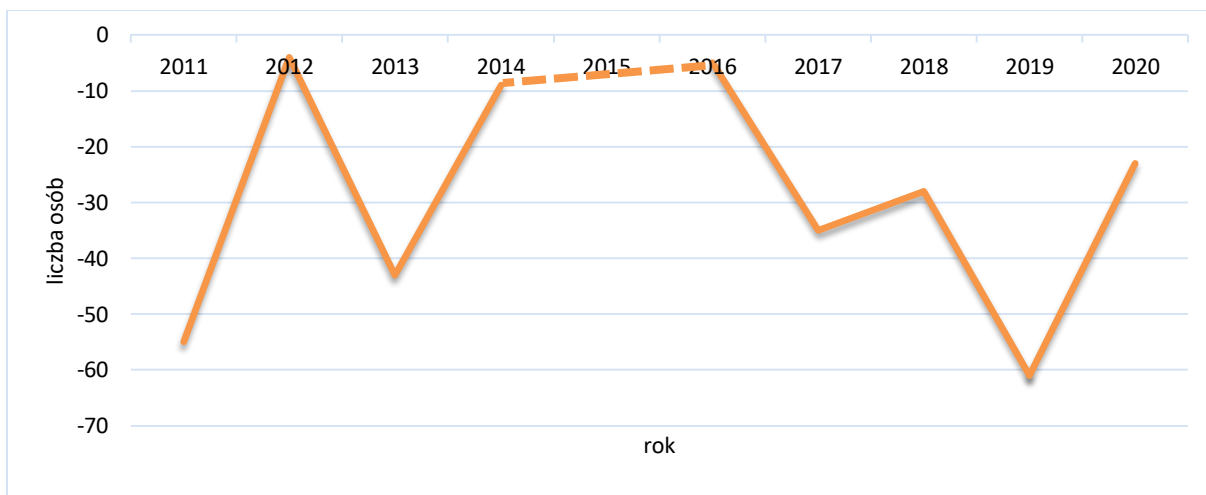
3.2.2. MIGRACJE

Na przestrzeni ostatniego dziesięciolecia obserwuje się stale ujemne saldo migracji w gminie Myszyniec. Relatywnie najwyższe wartości salda migracji zaobserwowano w 2012 roku (-4 os.) i 2016 roku (-5 os.). Średnie saldo migracji w analizowanych latach wyniosło -26,3 os./rok²¹, a łącznie w analizowanych latach 2011-2020²² dokonano 854 zameldowań i 1117 wymeldowań, zatem saldo migracji wyniosło łącznie -236 os.

Tab. 9 Migracje w Gminie w latach 2011-2020

MIGRACJE WEDŁUG KIERUNKÓW											
ROK	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	ŚREDNIOROCZNIE W LATACH 2011-2020
ZAMELDOWANIA											
Ogółem	90	86	81	99	*bd	124	110	84	95	85	85,4
Z miast	37	12	34	20	26	37	25	26	31	29	27,7
Ze wsi	48	69	45	79	115	86	82	56	60	56	69,6
WYMELDOWANIA											
Ogółem	145	90	124	108	*bd	129	145	112	156	108	111,7
Do miast	62	55	57	45	127	75	71	63	70	51	67,6
Na wieś	78	35	64	60	90	51	74	49	85	57	64,3
Za granicę	5	0	3	3	*bd	3	0	-	-	-	1,4
SALDO MIGRACJI											
Ogółem	-55	-4	-43	-9	*bd	-5	-35	-28	-61	-23	-26,3

*bd – brak danych, zgodnie z informacją GUS: wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe (w tym ze względu na wysoki błąd losowy próby w badaniach reprezentacyjnych, np. BAEL albo brak informacji porównywalnych
Materiał źródłowy: Dane GUS, stan na 31.12.2020 r.



Ryc. 12 Saldo migracji w Gminie w latach 2011-2020

Materiał źródłowy: Dane GUS, stan na 31.12.2020 r.

Szansą zminimalizowaną lub zneutralizowaną ujemnego salda migracji może być podjęcie działań mających na celu zwiększenie atrakcyjności gminy Myszyniec jako miejsca do zamieszkania poprzez m.in. polepszenie warunków życia i promocję Gminy jako miejsca atrakcyjnego osiedleńczo, a także stymulowanie rozwoju lokalnego rynku pracy.

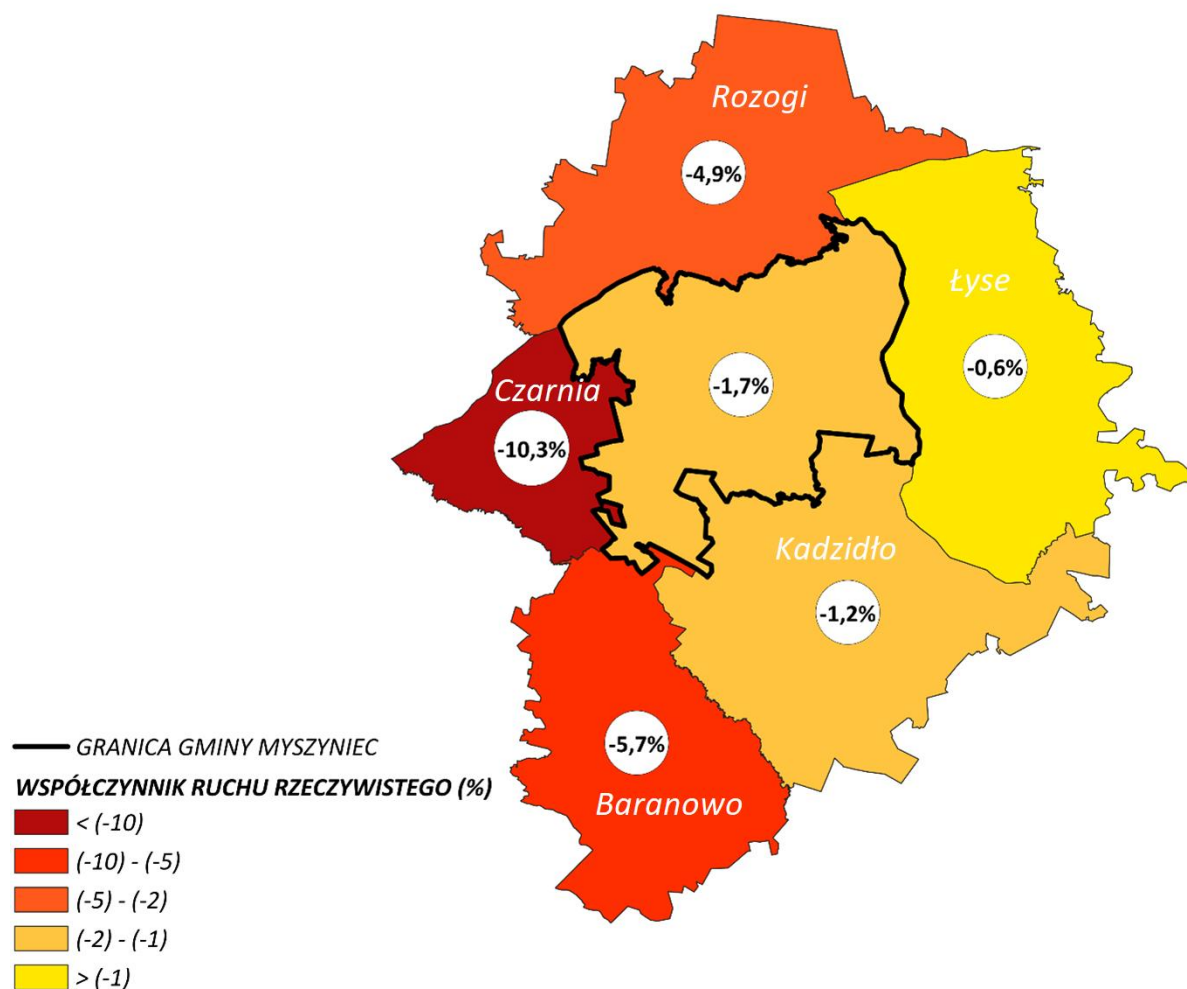
²¹ Materiał źródłowy: Dane GUS – migracje wewnętrzne i zagraniczne: migracje na pobyt stały gminne wg płci migrantów i kierunku (miasto, wieś), stan na 31.12.2020 r.

²² Bez 2015 roku – brak danych.

3.2.3. RUCH RZECZYWISTY LUDNOŚCI

Przyrost rzeczywisty to zestawienie przyrost naturalnego z saldem migracji, za pomocą którego można zobrazować rzeczywiste zmiany liczby ludności na terenie badanej jednostki. Z analizy współczynnika przyrostu rzeczywistego gminy Myszyniec i gmin sąsiednich, dokonanej dla ostatniego dziesięciolecia (zestawienie roku 2011 z rokiem 2020) wynika, że w każdej jednostce terytorialnej zmalała liczba mieszkańców.

Ubytek ludności w gminie Myszyniec wyniósł 1,7%, zatem zaludnienie, pomimo tendencji spadkowych było stosunkowo stabilne. Proces wyludnienia zdecydowanie intensywniej zachodził w gminie Czarnia, Baranowo i Rozogi, w przypadku gmin Kadzidło i Łyse wskaźnik ten kształtował się na zbliżonym poziomie.



Ryc. 13 Współczynnik ruchu rzeczywistego w gminie Myszyniec i w gminach sąsiednich w latach 2011-2020

Material źródłowy: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Wpływ na stosunkowo stabilną sytuację ludnościową wywarł głównie dodatni przyrost naturalny, który w dużej mierze rekompensował odpływ ludności (emigrację). W celu wzrostu liczby ludności oraz odwrócenia tendencji migracyjnych w kierunku dodatniego salda migracji, istotne jest stworzenie warunków i zachęt do potencjalnego osiedlania się, zakładania rodzin oraz prowadzenia działalności na terenie Gminy.

3.3. PROGNOZA DEMOGRAFICZNA

Zaistniałe w Polsce i Unii Europejskiej procesy ludnościowe określane są mianem „drugiego przejścia demograficznego” i charakteryzują się m.in. spadkiem liczby urodzeń i zgonów, przesuwaniem średniego wieku rodzenia i tworzenia związków, wzrostem liczby rozwodów oraz niską płodnością. W najbliższych kilkudziesięciu latach przewiduje się dalszy, stopniowy ubytek liczby ludności w Polsce oraz znaczące zmiany struktury wiekowej²³.

Uwzględniając tendencje zmian ludnościowych obserwowane w ostatnich latach na terenie Gminy oraz prognozy ludnościowe dla Polski, można byłoby spodziewać się, że nastąpi dalszy, powolny spadek liczby ludności. Natomiast, biorąc pod uwagę przesłanki, jak:

- zakładanie rodzin przez roczniki „bumu” demograficznego lat 80-tych i początku lat 90-tych, polityka prorodzinna rządu i samorządu,
- wzrost zamożności Gminy i społeczeństwa,
- wydłużanie średniej długości życia ,
- zainteresowanie osadnictwem na terenach wiejskich i miejsko-wiejskich, w oddaleniu od dużych aglomeracji (Myszyniec może konkurować z ośrodkami jak: Ostrołęka, Chorzele czy Szczytno m.in. niższymi cenami nieruchomości),
- liczne inwestycje w infrastrukturę techniczną, komunikacyjną, społeczną i rekreacyjną na terenie Gminy,

równie możliwym jest optymistyczny scenariusz demograficzny, tj. wzrost liczby ludności w perspektywie kolejnych dziesięciu lat.

Należy jednocześnie podkreślić, że przewidywanie zmian w liczbie ludności zawsze obarczone jest dużą niepewnością i zależne jest od postępujących procesów globalizacyjnych oraz stale zmieniających się postaw światopoglądowych ludności. Szacowanie zaludnienia nabiera szczególnej trudności w kontekście wydarzeń w naszej części Europy (konfliktu militarnego na Ukrainie). Sytuacja z jaką mamy do czynienia od lutego 2022 r. pokazuje, jak dynamiczne mogą być zmiany zachodzące w Polsce i na świecie, w tym zmiany demograficzne, takie jak nagły napływ ludności.

W związku z powyższymi, celem strategicznego rozwoju gminy Myszyniec powinno być przede wszystkim zapewnienie warunków w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym do podnoszenia atrakcyjności Gminy jako miejsca do życia i prowadzenia aktywności gospodarczej, co powinno przełożyć się na sukcesywny wzrost liczby ludności.

3.4. WNIOSKI

- ! Stosunkowo niska gęstość zaludnienia w odniesieniu do średniej krajowej i wojewódzkiej.
- ! Niski współczynnik feminizacji (przewaga liczby mężczyzn nad liczbą kobiet).
- ! Stosunkowo korzystna struktura demograficzna (przewaga ludności w wieku produkcyjnym oraz wyższy, od przeciętnego w Polsce, udział mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym).
- ! Stały, choć mało intensywny ubytek liczby ludności.
- ! Potencjał do odwrócenia spadkowych tendencji demograficznych w kierunku wzrostu zaludnienia.

²³ Materiał źródłowy: Prognoza ludności na lata 2014-2050, 2014, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa.

4 ROLNICTWO, GOSPODARKA I RYNEK PRACY

4.1. ROLNICTWO

Przestrzenie rolnicze przeważają w strukturze użytkowania terenu gminy Myszyniec, zajmując ok. 16,4 tys. ha, tj. 72% Gminy. Zaznacza się szczególnie udział łąk i pastwisk, stanowiących ok. 41% powierzchni Gminy. Pola uprawne stanowią ok. 28,7% obszaru Gminy.

Rolniczą przestrzeń produkcyjną tworzą przede wszystkim gleby oznaczające się przeciętnymi oraz niskimi wartościami dla produkcji rolniczej.

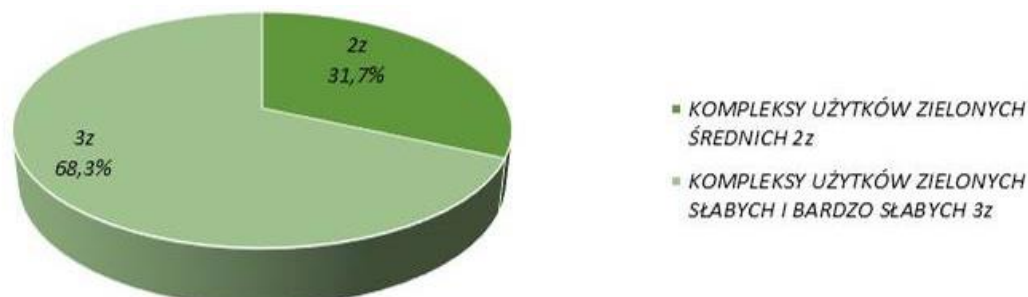
Wśród pól uprawnych (gruntów ornych) największy udział mają tereny o niskim potencjale użytkowym, na których produkcja rolnicza jest mocno ograniczona, a nawożenie często nieoptyczne i mało efektywne (kompleksy 7 i 9, łącznie ok. 64,3%). Stosunkowo znaczny jest udział terenów o przeciętnym potencjale użytkowym, na których co prawda można uprawiać sporo gatunków roślin, jednakże jest to uprawa trudna i silnie uzależniona od warunków klimatycznych w danym roku (kompleks 6, ok. 32,1%). Najmniejszy udział mają tereny o relatywnie wysokim potencjale użytkowym, na których występują dogodne warunki sprzyjające uprawom i prowadzeniu gospodarki rolnej (kompleksy 4, 5 i 8, łącznie ok. 3,6%).



Ryc. 14 Udział kompleksów przydatności rolniczej w strukturze gruntów ornych na terenie gminy Myszyniec

Materiał źródłowy: Opracowanie własne według danych mapy glebowo-rolniczej 1:5000, WODGIK Warszawa.

Wśród łąk i pastwisk (użytków zielonych) przeważają grunty o słabej lub bardzo słabej klasie, o niskim potencjale użytkowym (ok. 68,3%). Pozostałe łąki i pastwiska (31,7%) posiadają średnią jakość, ale odznaczają się stosunkowo znacznym potencjałem użytkowym i stanowią alternatywę dla ubogich gruntów ornych, chociażby w zakresie produkcji pasz.



Ryc. 15 Udział kompleksów przydatności rolniczej w strukturze użytków zielonych na terenie gminy Myszyniec

Materiał źródłowy: Opracowanie własne według danych mapy glebowo-rolniczej 1:5000, WODGIK Warszawa.

Na terenie gminy Myszyniec w dalszym ciągu duża część ludności utrzymuje się z rolnictwa, podobnie jak w odniesieniu do całego powiatu ostrołęckiego – łącznie ok. 9,4 tys. gospodarstw domowych w całym powiecie utrzymuje się z dochodów z działalności rolniczej²⁴.

Głównym kierunkiem produkcji rolnej w gminie Myszyniec jest hodowla zwierząt, determinowana warunkami środowiska naturalnego oraz strukturą użytkowania gruntów (przeważający udział łąk i pastwisk). W produkcji zwierzęcej przeważa hodowla bydła i drobiu, niewielki zaś odsetek stanowi hodowla trzody chlewnej i koni. W odniesieniu do produkcji roślinnej wyraźnie przeważają uprawy zbożowe

4.2. PODMIOTY GOSPODARCZE

4.2.1. LICZEBNOŚĆ

Za podmiot gospodarczy uznaje się podmiot prowadzący działalność gospodarczą opartą na tzw. wpisie do ewidencji działalności gospodarczej, czyli zgłoszeniu rodzaju prowadzonej działalności, miejsca jej prowadzenia i danych osoby prowadzącej w urzędzie gminy. Może nim być osoba fizyczna, osoba prawna, a także jednostka organizacyjna niemająca osobowości prawnej, utworzona zgodnie z przepisami prawa, jeżeli jej przedmiot działania obejmuje prowadzenie działalności gospodarczej.

Na przestrzeni ostatniego dziesięciolecia liczba podmiotów gospodarczych wykazywała tendencję wzrostową. W 2011 r. funkcjonowało 525 podmiotów, w 2015 r. ich liczba wzrosła do 629, a w 2020 r. osiągnęła poziom 702. Wyraźnie przeważają osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (575 w 2020 r., tj. 82% wszystkich podmiotów gospodarczych w Gminie).

Tab. 10 Podmioty gospodarcze zarejestrowane na terenie gminy Myszyniec w latach 2011-2020

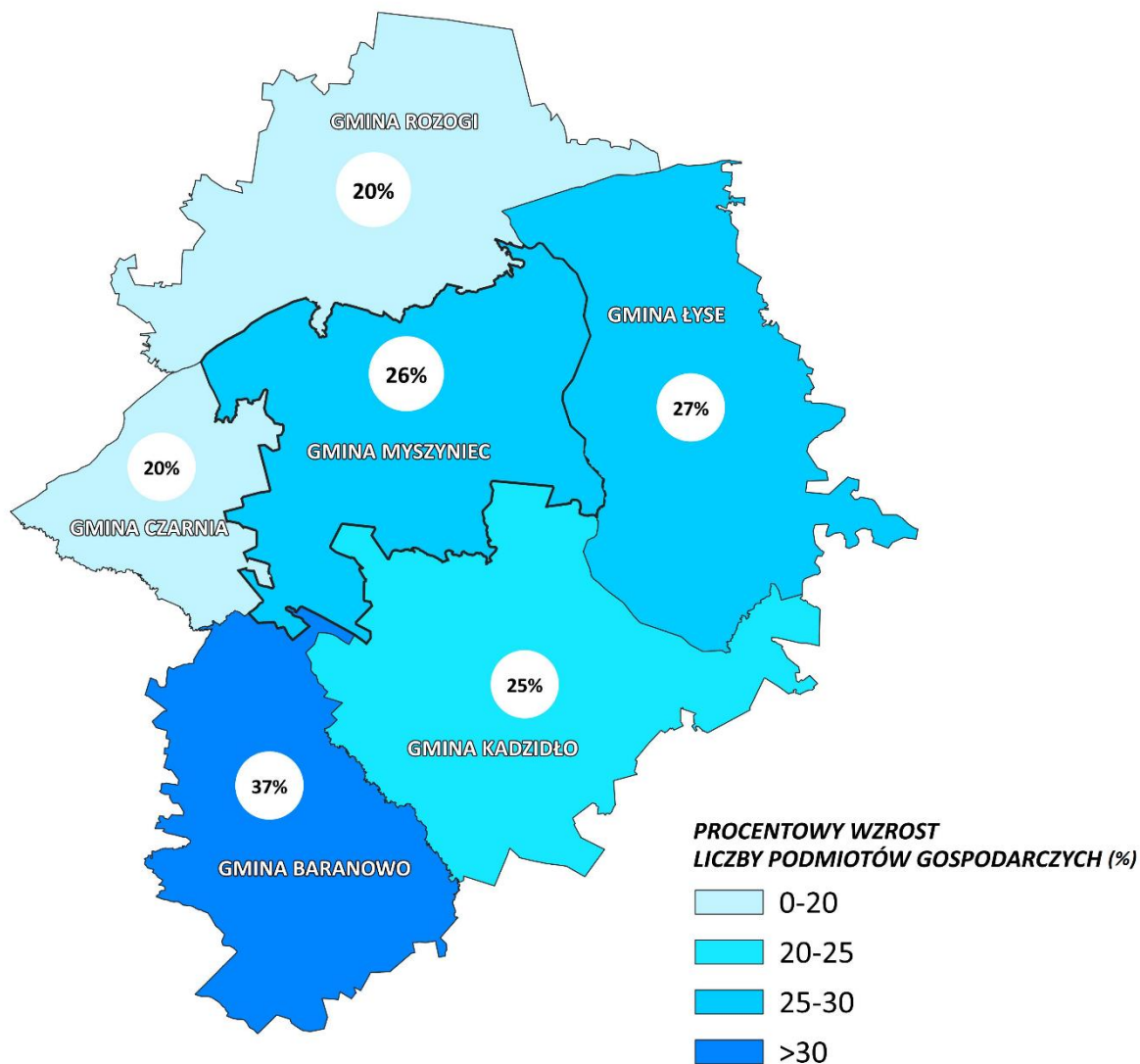
ROK	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Sektor publiczny	33	34	33	32	32	32	26	27	26	27
Sektor prywatny	492	517	550	605	597	572	589	605	628	674
w tym: osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	424	436	463	517	506	485	496	513	535	575
Ogółem podmioty gospodarcze	525	551	583	637	629	605	615	633	655	702

Materiał źródłowy: Dane GUS, stan na 31.12.2020 r.

Analizując wzrost liczby podmiotów gospodarczych w gminach sąsiednich (zestawienie roku 2011 z rokiem 2020), można zauważyć, że w poprzedniej dekadzie gmina Myszyniec odznaczała się wzrostem przedsiębiorczości na zbliżonym poziomie, co gminy Kadzidło i Łyse, a wyraźnie wyższym od gmin Czarnia i Rozogi. Zdecydowanie przodowała w tym aspekcie gmina Baranowo. Należy przy tym mieć na względzie, że analizowane zjawisko dotyczy nie tyle samego poziomu przedsiębiorczości w gminach, co jego wzrostu na przestrzeni lat, którego wielkość jest wprost zależna od sytuacji wyjściowej roku bazowego).

²⁴ Materiał źródłowy: dane GUS, PSP 2020, data dostępu: 11.03.2022

Według stanu na marzec 2022 Główny Urząd Statystyczny opublikowała wyłącznie dane wstępne Powszechnego Spisu Rolnego 2020, a poziom udostępnienia danych obejmował maksymalnie powiaty. W związku z brakiem danych na poziomie gmin oraz z archiwalnym charakterem (dezaktualizacja) danych z poprzednich powszechnych spisów rolnych (PSP 2010, 2002, 1996) nie było możliwości pozyskania wiarygodnych i aktualnych danych szczegółowych.



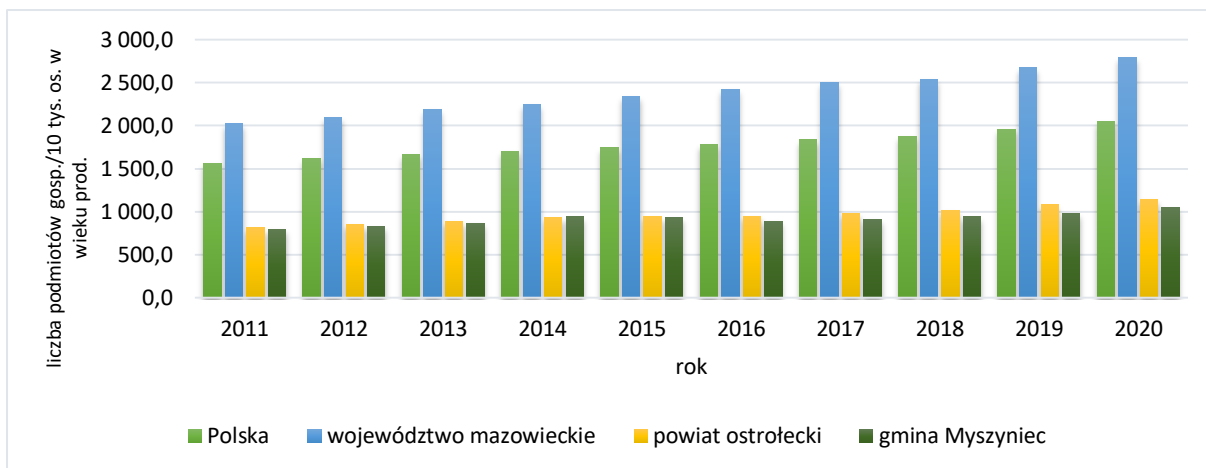
Ryc. 16 Procentowy wzrost liczby podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w gminie Myszyńiec i w gminach sąsiednich w latach 2011-2020

Materiał źródłowy: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Bazując na wartościach wskaźnikowych (przeliczając liczbę podmiotów gospodarczych na 10 tys. osób w wieku produkcyjnym), można dokonać analizy porównawczej zjawiska z jednostkami administracyjnymi poszczególnych poziomów terytorialnych. Dane za 2020 r. wskazują, że na terenie gminy Myszyńiec funkcjonuje 1050,7 podmiotów gospodarczych w przeliczeniu 10 tys. os. w wiek. produkcyjnym, podczas gdy średnio w:

- kraju jest to 2 047,9 podmiotów/10 tys. os. w wiek. prod.,
- województwie mazowieckim jest to 2792,7 podmiotów/10 tys. os. w wiek. prod.,
- powiecie ostrołęckim jest to 1137,6 podmiotów/10 tys. os. w wiek. prod..

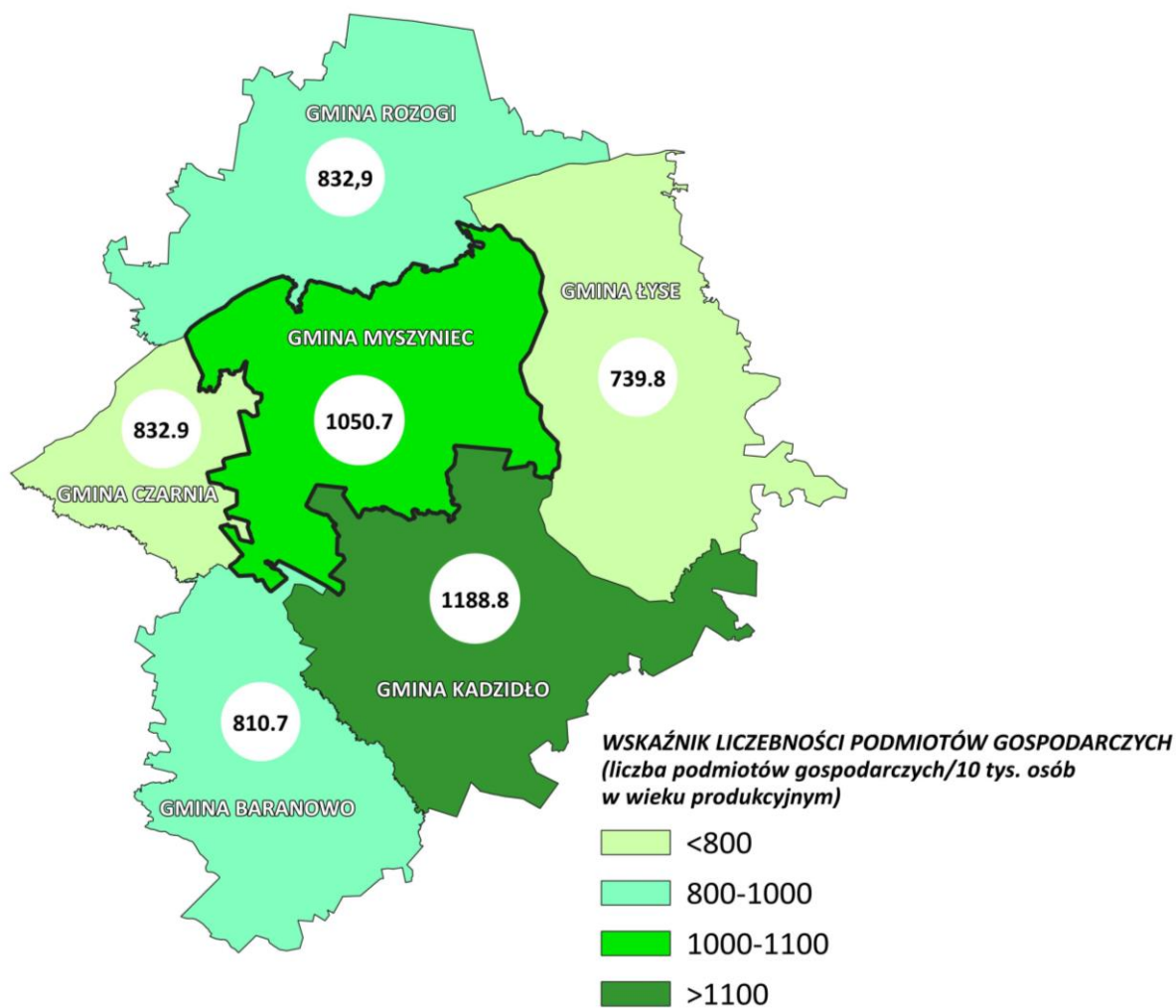
Należy zatem uznać, że poziom przedsiębiorczości w Gminie jest zbliżony do średniej w powiecie, natomiast wyraźnie niższy od średniej krajowej i wojewódzkiej. Na przestrzeni ostatnich lat dysproporcja ta utrzymywała się na zbliżonym poziomie:



Ryc. 17 Podmioty gospodarcze w przeliczeniu 10 tys. osób w wieku produkcyjnym w Gminie na tle powiatu, województwa i kraju w latach 2011-2020

Material źródłowy: Dane GUS, stan na 31.12.2020 r.

Analizując opisywany wskaźnik w odniesieniu do gmin ościennych (dane za 2020 r.), uwidacznia się poziom przedsiębiorczości w poszczególnych jednostkach.



Ryc. 18 Liczba podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 10 tys. os. w wieku produkcyjnym w gminie Myszyńiec i w gminach sąsiednich w 2020 r.

Material źródłowy: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

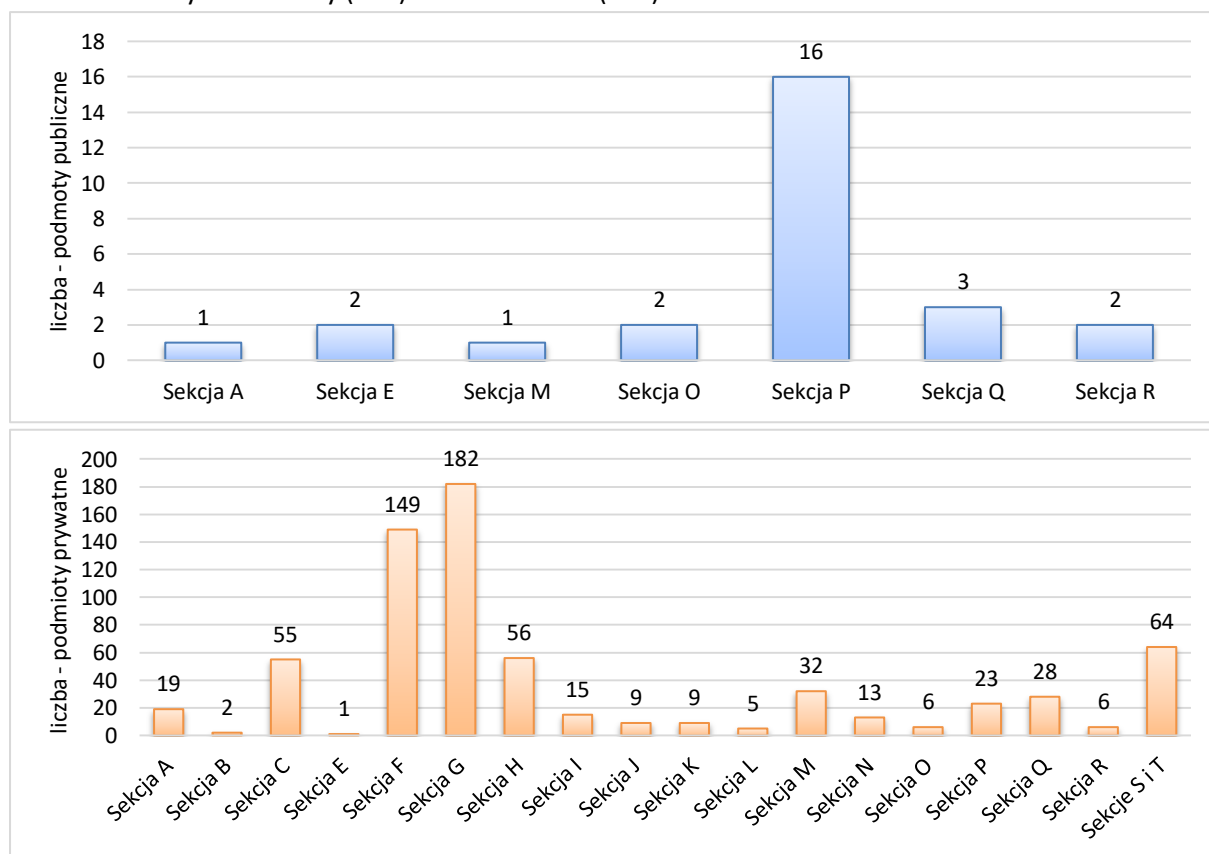
Gmina Myszyńiec, obok gminy Kadzidło, zdecydowanie przodują w ilości podmiotów gospodarczych na 10 tys. os. w wieku produkcyjnym. Gmina Baranowo, która odnotowała najwyższy wzrost liczby podmiotów gospodarczych (zob. opis wcześniej), w dalszym ciągu pozostaje na relatywnie niskim poziomie przedsiębiorczości. Niski wskaźnik w gminie Łyse związany jest zapewne istnieniem dużego zakładu przetwórstwa mięsnego, w którym znajdują zatrudnienie mieszkańcy gminy, a co za tym idzie mniejsza jest skłonność do zakładania indywidualnych działalności gospodarczych.

4.2.2. WIELKOŚĆ

Spośród funkcjonujących 702 podmiotów gospodarczych, aż 679 stanowiły podmioty zatrudniające 0-9 os., 20 podmiotów zatrudniających 10-49 os oraz 3 podmioty zatrudniające 50-249 os. Zatem na terenie Gminy znajdują się wyłącznie zakłady z rodzaju mikro- oraz małych i średnich przedsiębiorstw. Dominują podmioty mające charakter mikroprzedsiębiorstw, a udział przedsiębiorstw średnich jest znikomy. Nie występują duże przedsiębiorstwa (dane za 2020 r.)²⁵.

4.2.3. RODZAJ

W sektorze publicznym wyraźnie przeważają podmioty edukacyjne (16). Pozostałe sektory reprezentowane są przez łącznie 11 podmiotów. W sektorze prywatnym zdecydowanie przeważa handel hurtowy i detaliczny (183) i budownictwo (149).



Ryc. 19 Podmioty gospodarcze wg sekcji działań PKD 2007 zarejestrowane na terenie Gminy w 2020 roku

²⁵ Mikroprzedsiębiorstwa – zatrudniają do 9 pracowników, osiągają roczny obrót nieprzekraczający 2 milionów euro lub sumy aktywów bilansu na koniec jednego z dwóch ostatnich lat obrotowych nie przekroczyły równowartości tej kwoty;

- Małe przedsiębiorstwa – zatrudniają od 10 do 49 pracowników, a roczny obrót lub sumy aktywów bilansu na koniec jednego z dwóch ostatnich lat obrotowych nie przekraczają równowartości 10 milionów euro;

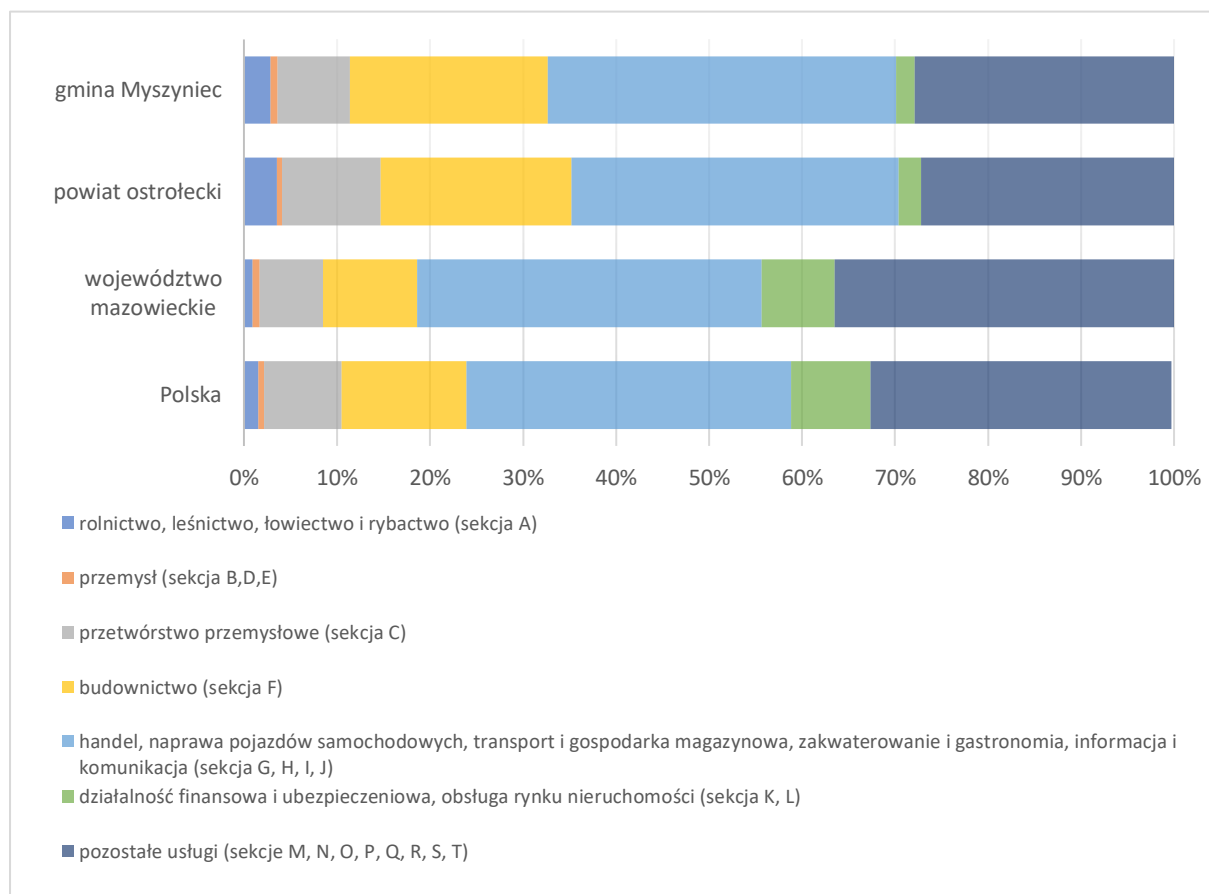
Średnie przedsiębiorstwa – zatrudniają od 50 do 249 pracowników, natomiast roczne obroty nie przekraczają równowartości 50 milionów euro, sumy aktywów bilansu na koniec jednego z dwóch ostatnich lat obrotowych nie mogą przekroczyć równowartości 43 milionów euro;

Duże przedsiębiorstwa – pozostałe przedsiębiorstwa, które przekraczają limity dla wyżej wymienionych firm.

Objaśnienia:

- Sekcja A – Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo
 Sekcja B – Górnictwo i wydobywanie
 Sekcja C – Przetwórstwo przemysłowe
 Sekcja D – Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
 Sekcja E – Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
 Sekcja F – Budownictwo
 Sekcja G – Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
 Sekcja H – Transport i gospodarka magazynowa
 Sekcja I – Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
 Sekcja J – Informacja i komunikacja
 Sekcja K – Działalność finansowa i ubezpieczeniowa
 Sekcja L – Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
 Sekcja M – Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
 Sekcja N – Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
 Sekcja O – Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne
 Sekcja P – Edukacja
 Sekcja Q – Opieka zdrowotna i pomoc społeczna
 Sekcja R – Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją
 Sekcja S – Pozostała działalność usługowa
 Sekcja T – Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby
 Sekcja U – Organizacje i zespoły eksterytorialne
- Materiał źródłowy: Dane GUS, stan na 31.12.2020 r.

Gmina Myszyniec na tle kraju, województwa mazowieckiego i powiatu ostrołęckiego charakteryzuje się wyższym odsetkiem osób prowadzących działalność w sektorze budownictwa (21%) oraz w handlu i naprawie pojazdów (37%). Najmniejszy odsetek podmiotów gospodarczych na terenie Gminy przypada na działalność finansową, ubezpieczeniową i obsługę rynku nieruchomości (2%) oraz na przemysł (1%).



Ryc. 20 Struktura podmiotów gospodarczych wg. sekcji PKD 2007 w 2020r. w podziale na dane dla Gminy, powiatu, województwa i kraju Polski

Materiał źródłowy: Dane GUS, stan na 31.12.2020 r.

4.3. RYNEK PRACY

4.3.1. PRACUJĄCY

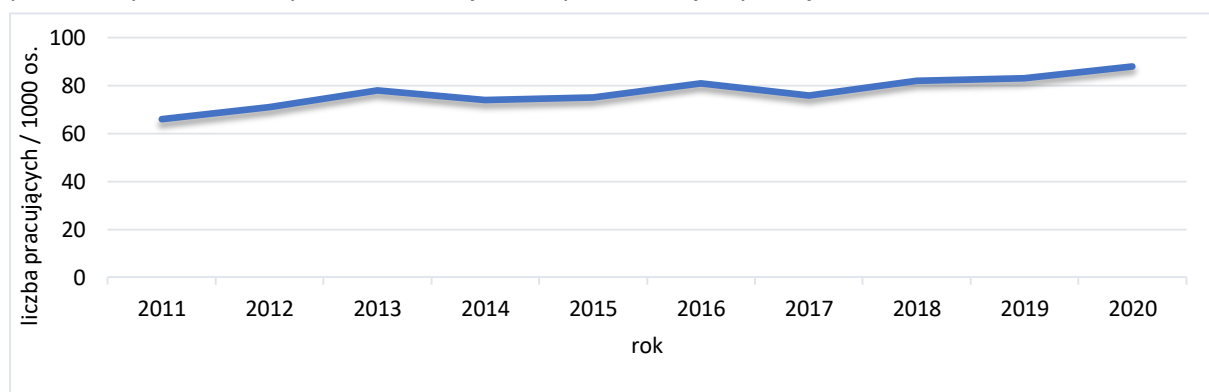
Na terenie gminy Myszyniec liczba pracujących wynosi 912 os., z czego zdecydowaną większość stanowią kobiety – 534, wobec 378 mężczyzn. Obserwowana jest zdecydowana tendencja wzrostowa pracujących ogółem, a także w podziale na płeć.

Tab. 11 Struktura osób pracujących na terenie Gminy w latach 2011-2020

PŁEĆ/ROK	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Mężczyźni	258	282	317	301	289	318	307	325	327	378
Kobiety	440	475	512	482	495	540	491	536	543	534
Ogółem	698	757	829	783	784	858	798	861	870	912

Materiał źródłowy: Dane GUS, stan na 31.12.2020 r.

Jednocześnie wzrasta wskaźnik liczby osób pracujących przypadających na 1000 mieszkańców. W 2011 r. było to 66 os./1000 mieszk., podczas gdy w 2020 r. wartość ta wzrosła do 88 os./1000 mieszk. Średnia ilość osób pracujących przypadających na 1000 mieszkańców jest zbliżona do wartości powiatowych oraz zdecydowanie mniejsza niż poziom krajowy i wojewódzki.



Ryc. 21 Pracujący na 1000 mieszkańców w Gminie w latach 2011-2020

Materiał źródłowy: Dane GUS, stan na 31.12.2020 r.

4.3.2. BEZROBOCIE

Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym na terenie gminy Myszyniec wynosi ok. 6,0%, przy czym bezrobocie wśród mężczyzn to ok. 5,1%, a wśród kobiet ok. 7,1%. W 2020 r. zarejestrowanych bezrobotnych były 403 os., z czego 212 os. stanowiły kobiety²⁶.

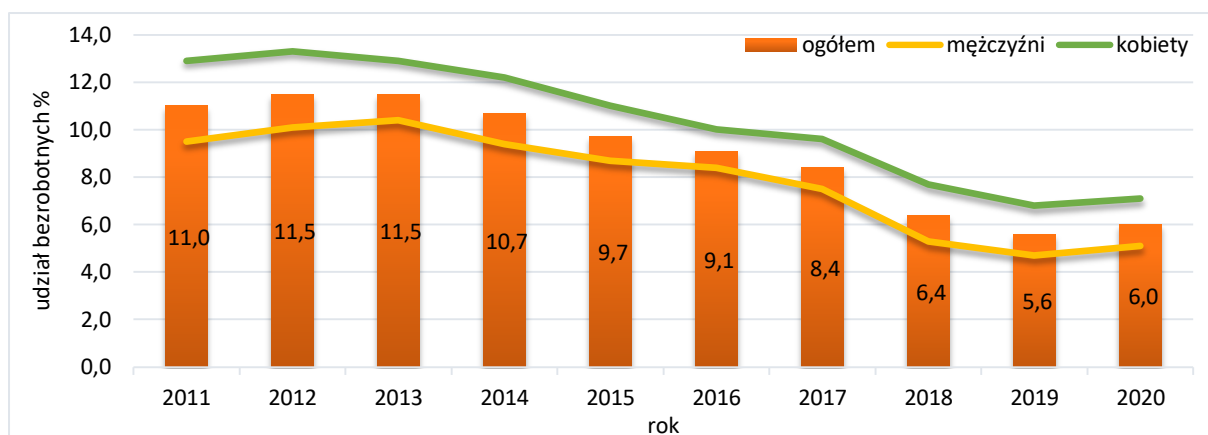
Tab. 12 Liczba bezrobotnych na terenie Gminy w latach 2011-2020

PŁEĆ/ROK	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Mężczyźni	344	371	386	350	326	313	278	197	174	191
Kobiety	381	395	386	371	332	304	288	232	204	212
Ogółem	725	766	772	721	658	617	566	429	378	403

Materiał źródłowy: Dane GUS, stan na 31.12.2020 r.

Na przestrzeni ostatniego dziesięciolecia obserwuje się wyraźny spadek bezrobocia w gminie Myszyniec. Najwyższą liczbę bezrobotnych zanotowano w 2013 r. – 772 os., co stanowiło 11,5% ludności w wieku produkcyjnym. Od tego okresu udział bezrobotnych sukcesywnie spadał do 2019 r.:

²⁶ Materiał źródłowy: dane GUS – rynek pracy: bezrobocie rejestrowane: bezrobotni zarejestrowani wg płci w gminach oraz udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg płci, stan na 31.12.2020 r.



Ryc. 22 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Gminie w latach 2011-2020

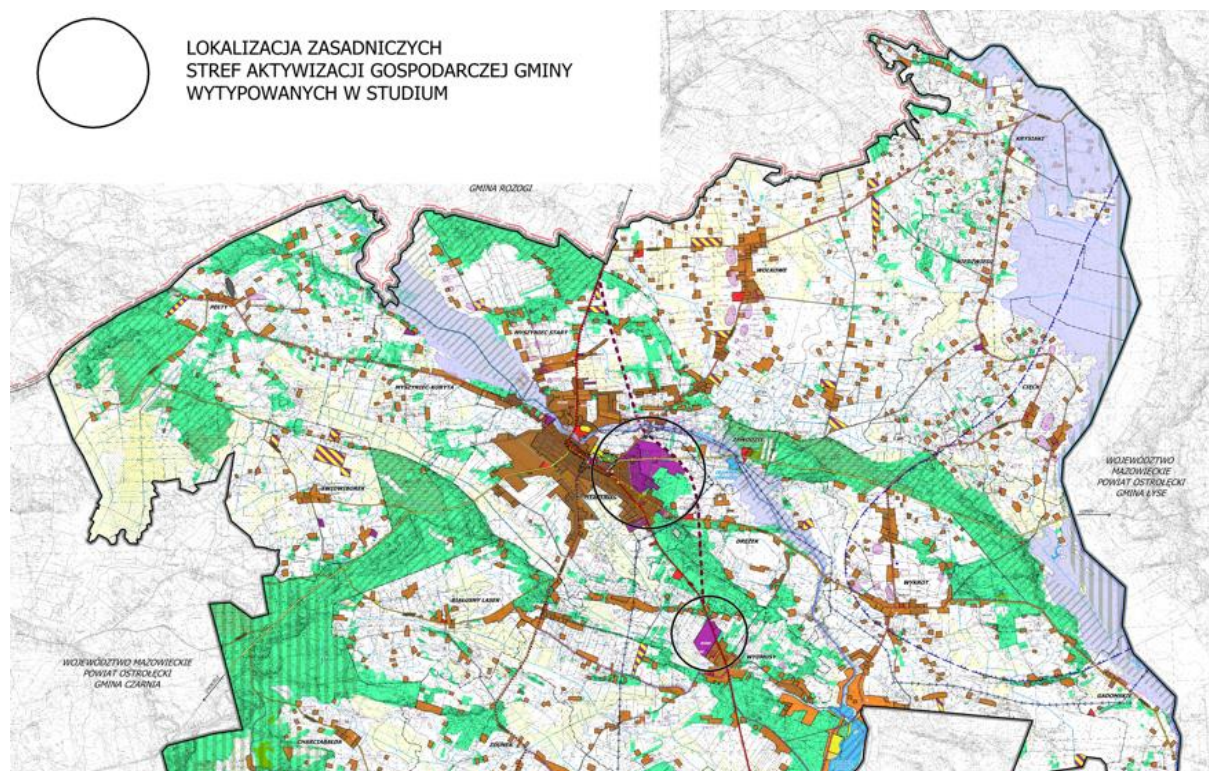
Materiał źródłowy: Dane GUS, stan na 31.12.2020 r.

Do nieznacznego wzrostu wskaźnika bezrobocia w 2020 r. mogła przyczynić się pandemia COVID-19, która spowodowała załamanie gospodarcze i trudną sytuację na rynku. Sytuacja pandemiczna jaka wówczas miała miejsce była niezależna od działań wewnętrznych w Gminie.

4.4. TERENY INWESTYCYJNE

Gmina Myszyńiec aktualnie nie posiada uzbrojonych i ustanowionych prawem lokalnym (plany miejscowe, decyzje o warunkach zabudowy) potencjalnych terenów inwestycyjnych, służących rozwojowi przedsiębiorczości.

W obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Myszyńiec została wytypowana strefa aktywizacji gospodarczej, obejmujące m.in. nowe tereny inwestycyjne oraz tereny istniejące z możliwością uzupełnień i rozbudowy zabudowy. Wytypowano przede wszystkim dwie zasadnicze strefy, znajdujące się centralnej części Gminy:



Ryc. 23 Lokalizacja planowanych stref aktywizacji gospodarczej (wyrys Studium).

Materiał źródłowy: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Myszyńiec

W celu urzeczywistnienia ustaleń Studium należy sukcesywnie obejmować planami miejscowymi wytypowane tereny inwestycyjne, a następnie podjąć działania w kierunku ich uzbrojenia i promocji. Aktualnie (stan na maj 2022) trwa procedura planistyczna mająca na celu objęcie miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego części miejscowości Myszyniec i Myszyniec Stary²⁷, w tym również ustanowienie terenów pełniących rolę inwestycyjnych.

Ponadto, na terenie gminy Myszyniec prowadzone są punktowe działania mające na celu aktywację terenów inwestycyjnych, jak np. realizacja Centrum Usług Społecznych i Centrum Usług Medycznych, stanowiących swojego rodzaju inkubatory działalności społecznej i medycznej o zasięgu lokalnym i ponadlokalnym (potencjał do oddziaływania na gminy sąsiednie).

4.5. WNIOSKI

- ! Duże znaczenie rolnictwa na terenie Gminy.
- ! Relatywnie niski wskaźnik rozwoju przedsiębiorczości w stosunku do województwa i kraju. Zbliżony do średniej dla powiatu oraz jeden z wyższych w odniesieniu do gmin ościennych.
- ! Dominacja mikroprzedsiębiorstw. Brak dużych zakładów pracy.
- ! Najwięcej podmiotów gospodarczych sektora prywatnego obejmuje budownictwo, handel hurtowy i detaliczny oraz naprawą pojazdów samochodowych.
- ! Obserwuje się wzrost liczby osób pracujących i sukcesywny spadek bezrobocia.
- ! Brak kompleksowej oferty terenów inwestycyjnych.

²⁷ Procedura wszczęta Uchwałą Nr /XX/227/21 Rady Miejskiej w Myszyńcu z dnia 29 marca 2021 r.

5 ŚRODOWISKO I INFRASTRUKTURA

5.1. UWARUNKOWANIA ŚRODOWISKOWE

5.1.1. UKSZTAŁTOWANIE TERENU

Gmina Myszyniec położona jest na Równinie Kurpiowskiej, gdzie dominuje równinne ukształtowanie powierzchni terenu, z charakterystycznymi, szerokimi i płytko „wciętymi” dolinami rzecznyymi.

Powierzchnia terenu jest płaska lub lekko falista, o przeważnie znikomych spadkach terenowych, które zazwyczaj nie przekraczają 3%, często oscylując w okolicach 0,5-1,0%. Wyjątek stanowią zbocza wałów wydmych, gdzie spadki terenowe osiągają znaczne wartości (od kilkunastu do nawet kilkudziesięciu %). Obszar Gminy wyniesiony jest od ok. 140 m n.p.m. w północno-zachodniej i południowo-zachodniej części, do ok. 110 m n.p.m. w części południowej i południowo-wschodniej. Deniwelacje terenu przeważnie nie przekraczają kilku metrów, maksymalnie dochodząc do ponad 20 metrów wysokości względnej.

Rzeźba terenu nie stwarza istotnych ograniczeń dla wdrażania procesów rozwojowych, a jednocześnie nie stanowi znaczącego potencjału prorozwojowego.

5.1.2. LITOSFERA I GLEBY

Powierzchnia gminy Myszyniec zbudowana jest głównie z utworów piaszczystych i piaszczysto-zwirowych (ok. 85 % całkowitej powierzchni). W dolinie rzeki Szkwy i jej dopływów oraz niektórych zagłębieniach terenowych występują utwory pyłowe, torfowe, torfowo-mułowe lub nanosy rzeczne.

Ze względu na piaszczyste podłoże, wykształciły się słabe gleby o mało korzystnych warunkach dla produkcji rolnej, z niewielkimi możliwościami poprawy wartości użytkowych. Przeważają gleby murszowo-mineralne i murszowate, bielcowe, brunatne wylugowane i brunatne kwaśne. W dnach dolin rzecznych i zagłębieniach terenowych wykształciły się gleby torfowe, torfowo-mułowe oraz mady. Lokalnie występują także gleby brunatne właściwe i czarne ziemie (okolice wsi Krysiaki, Wolkowe i Wykrot).

Pod względem klas bonitacyjnych, na terenie gminy Myszyniec występują przeważnie gleby klasy V lub VI, oraz relatywnie często gleby klasy IV. Sporadycznie, w rejonie wsi Pełty i Olszyny występują grunty rolne należące do III klasy bonitacyjnej. Nie występują grunty I lub II klasy bonitacyjnej.

5.1.3. WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE

Zasoby wód powierzchniowych tworzą ciekę należące do zlewni Rozogi, Szkwy i Omulwi, przy czym przez teren Gminy przepływa Rozoga, Szkwa jest rzeką graniczną, a Omulew przepływa poza jej granicami. W strukturze wód powierzchniowych wyróżnia się także rozbudowany system rowów i kanałów melioracyjnych. Ponadto występują sztuczne zbiorniki wodne „Wykrot” i „Zawodzie” oraz mniejsze zbiorniki w postaci oczek, starorzeczy i stawów.

Gmina Myszyniec jest zasobna w wody podziemne wgłębne. W jej wschodniej części występuje Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 216 Sandr Kurpie (zbiornik udokumentowany). Jest on zbiornikiem czwartorzędowym, obejmującym łącznie powierzchnię ok. 1120 km², w obrębie trzech województw: mazowieckiego, warmińsko-mazurskiego i podlaskiego. W stosunku do obecnego, niewielkiego poboru wody występują znaczne rezerwy zasobów wód podziemnych w Gminie

Myszyniec. Woda, pochodząca z GZWP nr 216 eksploatowana jest przede wszystkim dla celów konsumpcyjnych. Ujęcia wody znajdują się Wykrocie i czerpią wodę na głębokościach 45,5m i 55 m.

W obszarze Gminy Myszyniec zasięg ma także Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 215 Subniecka Warszawska, obejmujący niemal całe Mazowsze. Jest to jednak zbiornik nieudokumentowany, nie posiadający obecnie znaczenia gospodarczego. Znajduje się on w utworach trzeciorzędowych, zalegających głęboko, średnio ok. 160 m p.p.t.

5.1.4. ZASOBY KOPALIN

Potencjał surowcowy gminy Myszyniec należy określić jako niewielki. Występuje tu tylko jedno zarejestrowane złożo kopalin - złożo kruszywa naturalnego piasków i żwiru KN 1545 „Pełty”, którego wydobywanie zostało przed laty zaniechane (obecnie złożo jest nieeksploatowane).

W przyszłości wykorzystanie zasobów surowcowych mogłoby się zwiększyć, z uwagi na występowanie na terenach Gminy obszarów prognostycznych i obszarów perspektywicznych złóż torfu, rudy darniowej i kruszywa naturalnego – pod warunkiem ich faktycznego stwierdzenia (udokumentowania).

5.1.5. ZASOBY LEŚNE I SZATA ROŚLINNA

Gmina Myszyniec położona jest na obszarze nazywanym Puszą Zieloną (in. Puszczą Kurpiowską). Swoją nazwę zawdzięcza lasom rosnącym na podmokłych gruntach, wśród bagnisk i rozlewisk. Zwarte pasma kompleksów leśnych występują głównie w częściach Gminy: północnej (na północ od wsi Myszyniec Stary), północno-zachodniej (okolice wsi Pełty), zachodniej (przestrzenie pomiędzy wsiami Świdwiborek, Biały Lasek i Charciabałda), południowo-zachodniej (okolice wsi Olszyny), środkowo-południowo-wschodniej (pomiędzy Myszyńcem a Wydmusami), środkowo-wschodniej (na północ od Wykrotu, wzdłuż drogi relacji Myszyniec – Łyse) oraz południowej (przy granicy z gminą Kadzidło). W północno-wschodniej części (okolice wsi Wolkowe, Krysiaki, Niedźwiedź i Cięćk) nie występują większe kompleksy, a jedynie drobne i rozproszone płaty leśne.

Udział lasów wynosi około 25%. co jest wynikiem nieco wyższym w stosunku dla średniej dla województwa mazowieckiego, a jednocześnie niższym niżeli średnia dla kraju oraz powiatu ostrołęckiego²⁸. Gatunkiem dominującym jest sosna. Wśród typów siedliskowych lasu, na terenie gminy Myszyniec dominują kompleksy z grupy borów. W rodzinie tej największy odsetek terenów porastają bory świeże, istotny jest również udział borów mieszanych wilgotnych oraz olsów. W mniejszym stopniu występują bory mieszane świeże, bory i mieszane lasy wilgotne, bory suche, lasy i bory mieszane bagienne oraz bagienne lasy łęgowe. Część lasów posiada status lasów ochronnych.

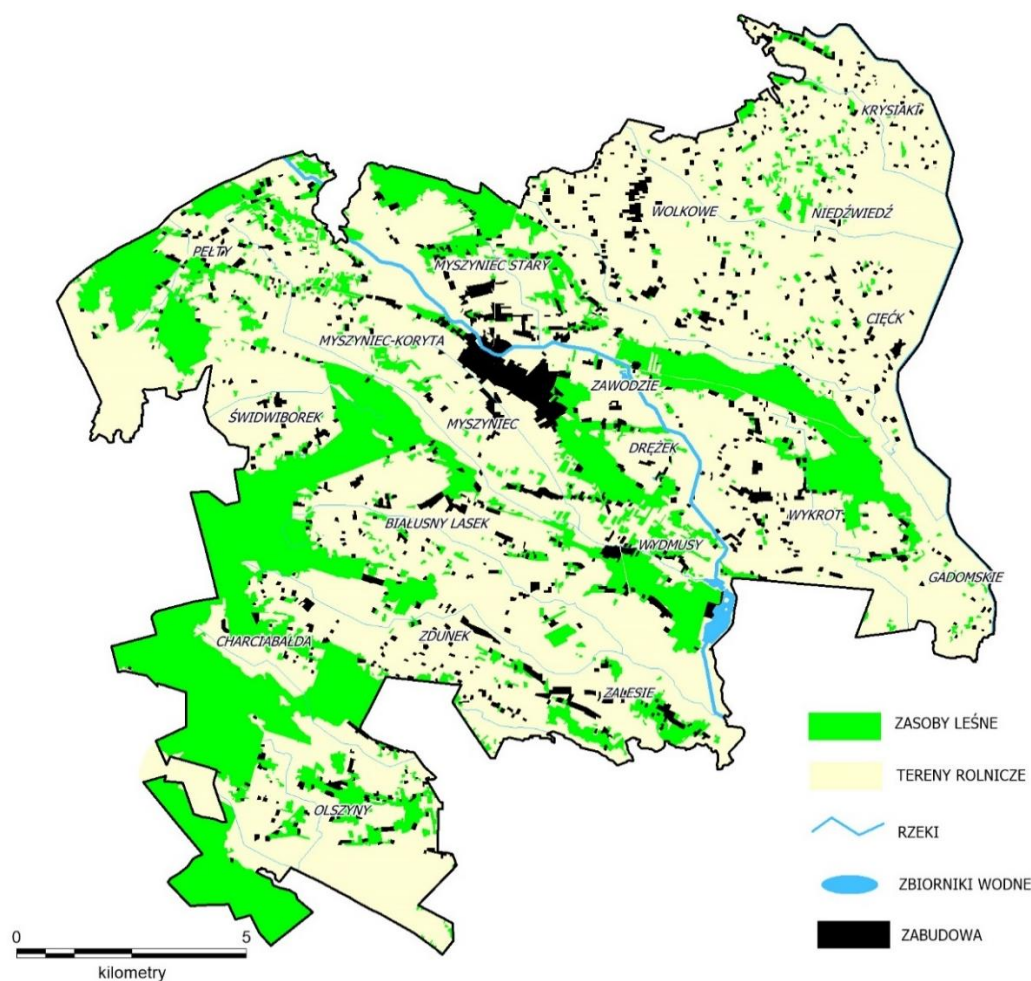
Szatę roślinną oprócz wyżej opisanych kompleksów leśnych współtworzą: zbiorowiska łąkowe i pastwiskowe, torfowiska niskie, zbiorowiska towarzyszące polom uprawnym, urządzone zieleń miejska i wiejska, pozostały drzewostan, zbiorowiska wodne i nadwodne, zbiorowiska ruderalne.

5.1.6. ŚWIAT ZWIERZĘCY

Niewielki stopień zaludnienia i uprzemysłowienia oraz wysoki udział terenów biologicznie czynnych i zróżnicowanie siedlisk (ekosystemy otwarte łąk i pastwisk oraz pól uprawnych, ekosystemy leśne, ekosystemy wodne i nadwodne), warunkuje duże zróżnicowanie gatunkowe fauny.

²⁸ Materiał źródłowy: Dane GUS. stan na 2020 rok.

Spośród gatunków zwierząt na wyróżnienie zasługują ptaki (awifauna), w tym zwłaszcza orzeł bielik, orlik krzykliwy i bocian czarny, których stanowiska lęgowe znajdują się w kompleksach leśnych obrębu Gminy. Ponadto, cennym gatunkiem awifauny Puszczy Kurpiowskiej jest kraska zwyczajna. Awifaunę na obszarach torfowisk reprezentują m.in. cietrzew, żuraw, derkacz, kszyc i pustułka. Wśród ssaków możemy spotkać na terenie Gminy przede wszystkim: łosie, jelenie, sarny, dziki i zające, które w lasach znajdują dogodne warunki do bytowania. Ssaki drapieżne reprezentowane są przez wilka, lisa, jenota, borsuka, kunę leśną i domową, tchórza zwyczajnego, norkę amerykańską, łasicę, gronostaja. Powszechnie występuje także bóbr, który stał się zwierzęciem dość często spotykanym w dolinach rzek, gdzie buduje żeremia w postaci kopców z pociętych gałęzi i mułu. Ponadto występują liczne gatunki płazów i gadów, jak: żaba, jaszczurka, padalec, żmija zygzakowata, żółw błotny, zaskroniec. Spośród ryb najliczniejsze są ryby karpiowate i okoniowate.



Ryc. 24 Przestrzeń środowiskowa i tereny zabudowane Gminy

Materiał źródłowy: Opracowanie własne.

5.2. ZASKLEPIENIE GRUNTÓW

Zasklepienie gruntów wiąże ze sobą szereg negatywnych konsekwencji zarówno przyrodniczych jak i społeczno-gospodarczych. Proces ten polega bowiem na sztucznym utwardzaniu wierzchniej warstwy litologicznej, co skutkować może m.in. degradacją naturalnego profilu glebowego oraz większą podatnością terenu na zjawisko suszy poprzez zwiększony spływ powierzchniowy²⁹.

²⁹ Materiał źródłowy: Grunty i gleby w Europie. Dlaczego konieczne jest korzystanie z tych niezbędnych i wyczerpywalnych zasobów w sposób zrównoważony? Europejska Agencja Środowiska, 2019.

Analizując strukturę użytkowania terenów gminy Myszyńiec stwierdzono, iż zdecydowanie dominują przestrzenie rolnicze oraz w dalszej kolejności tereny leśne i zadrzewione. Tereny objęte zabudową obejmują niewielki udział w całkowitej powierzchni Gminy (ok. 3%).³⁰ Ponadto, powierzchniowa warstwa litologiczna przeważającej części Gminy zbudowana jest z utworów łatwo przepuszczalnych (piaski i żwiry oraz lokalnie utwory organogeniczne i pyłowe). Tereny, na których podłoże zostało sztucznie utwardzone obejmują niewielkie arealy.

W związku z powyższym stwierdza się niski stopień zasklepienia gruntów na terenie Gminy.

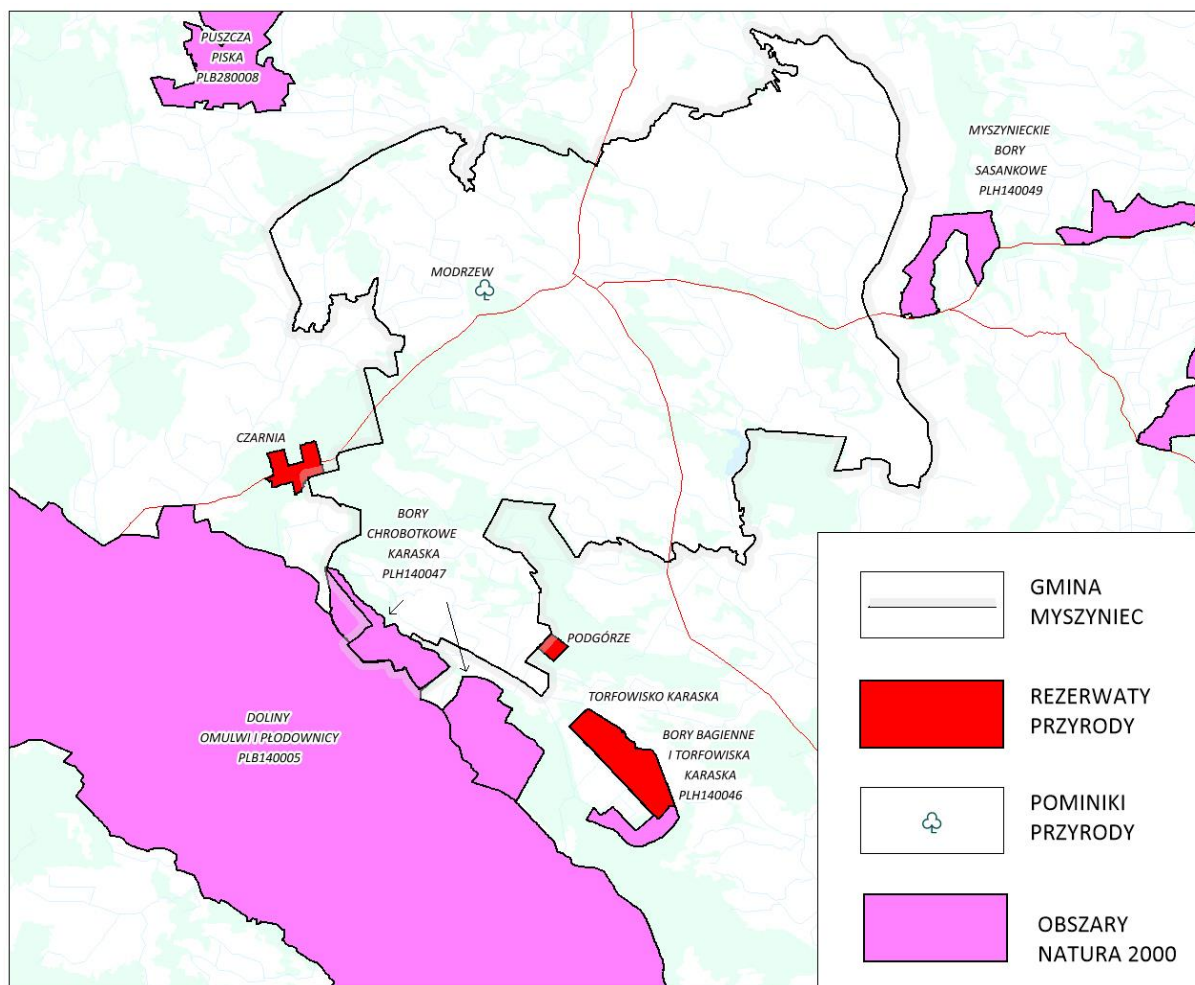
5.3. FORMY OCHRONY PRZYRODY

5.3.1. LOKALIZACJA FORM OCHRONY PRZYRODY

Gmina Myszyńiec nie jest szczególnie zasobna w formy ochrony przyrody, występują tu:

- obszar Natura 2000 Bory Chrobotkowe Karaska PLH140047, przy czym obejmuje on zaledwie ok. 350 ha, tj. ok. 1,5% całkowitej powierzchni Gminy,
- pomnik przyrody zlokalizowany w Leśnictwie Białusny Lasek.

W bezpośrednim sąsiedztwie gminy Myszyńiec znajdują się: rezerwat przyrody Czarnia, rezerwat przyrody Podgórze, obszaru Natura 2000 Doliny Omulwi i Płodownicy PLB140005.



Ryc. 25 Formy ochrony przyrody w rejonie Gminy

Materiał źródłowy: Opracowanie własne według danych RDOŚ i Urzędu Miejskiego w Myszyńcu.

³⁰ Materiał źródłowy: Obliczenia własne na podstawie danych Bazy Danych Obiektów Topograficznych (BDOT10k).

5.3.2. OBSZAR NATURA 2000 BORY CHROBOTKOWE KARASKA PLH140047

Obszar składa się z dwóch enklaw o łącznej powierzchni wynoszącej 1124,52ha obejmującej. Przedmiotami ochrony w obrębie omawianego obszaru Natura 2000 są:

- typ siedliska przyrodniczego kod 91T0, tj. śródładowego boru chrobotkowego *Cladonio-Pinetum* i chrobotkowa postać *Peucedano-Pinetum*;
- gatunek rośliny kod 1477, tj. sasanki otwartej *Pulsatillapatens*.

W odniesieniu do obszaru Natura 2000 szczególne znaczenie ma zakaz podejmowania działań mogących znacząco negatywnie oddziaływać na cele jego ochrony, w tym w szczególności mogących:

- pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000;
- wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000;
- pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

Dla obszaru Natura 2000 Bory Chrobotkowe Karaska PLH140047 obowiązuje ponadto Plan Zadań Ochronnych, przyjęty przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie.

5.3.3. POMNIK PRZYRODY

Jedyny pomnik przyrody w gminie Myszyniec zlokalizowany jest w Leśnictwie Białusny Lasek. Ochroną objęte jest drzewo (modrzew), w granicach lokalizacji, wraz z zasięgiem korony i systemu korzeniowego.

5.3.4. OCHRONA GATUNKOWA

Poza obszarowymi i obiektowymi formami ochrony, na terytorium całego kraju obowiązuje ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów. Ma na celu zapewnienie przetrwania i zachowania we właściwym stanie poszczególnych, chronionych gatunków roślin, grzybów i zwierząt wraz z ich siedliskami, a w konsekwencji także zachowanie różnorodności genetycznej i biologicznej.

5.4. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

5.4.1. INFRASTRUKTURA WODOCIĄGOWA

Na terenie gminy Myszyniec odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej wynosi ok. 90,2%, natomiast jej łączna długość to ok. 387,2 km, z której korzystają 9 374 osoby.³¹

Tab. 13 Sieć wodociągowa w Gminie

WSKAŹNIK	WARTOŚĆ
Udział ludności korzystającej z sieci wodociągowej	90,2%
Długość sieci wodociągowej	387,2 km
Liczba osób korzystających z sieci	9 374 os.
Ilość wody dostarczonej do gospodarstw	422,8 dam ³
Liczba przyłączy wodociągowych	2890 szt.
Średnie zużycie wody na jednego mieszkańca	37,6 m ³
Ilość pobranej wody rocznie	492,22 dam ³

Materiał źródłowy: Dane GUS (stan na 31.12 2020 rok), dane Urzędu Gminy Myszyniec.

³¹ Materiał źródłowy: Dane GUS, stan na 2020 rok.

Sieć wodociągowa, zaopatrująca ludność w wodę, zasilana jest z jednego ujęcia wody, zlokalizowanego we wsi Wykrot. Woda z ujęcia nie wymaga uzdatniania, odpowiada wymogom sanitarnym jako woda odpowiednia do picia, doprowadzana jest do miejscowości: Myszyniec, Myszyniec Stary, Myszyniec Koryta, Wolkowe, Wydmusy, Drężek, Wykrot, Zalesie, Białusny Lasek, Charciabałda, Pełty, Gadomskie, Świdwiborek, Olszyny, Cięćk, Niedźwiedź, Krysiaki.

Ujęcie wody w Wykrocie składa się z dwóch studni o zatwierdzonych zasobach eksploatacyjnych w wysokości 145m³ /h przy depresji S = 9-11 m. W skład ujęcia wchodzi dwa żelbetonowe zbiorniki wyrównawcze o łącznej pojemności 600 m³. Woda z eksploatowanych studni pobierana jest za pomocą podwodnych agregatów pompowych o łącznej mocy 22,5 kW. Ilość wody pobieranej ze studni rejestrowana jest za pomocą wodomierzy kołankowych, kołnierzowych typu MK Dn 150 zamontowanych na głowicach w obudowach studni. Do pomiaru wody wpływającej ze stacji wodociągowej do sieci służy wodomierz śrubowy MW Dn 200 kołnierzowy, zainstalowany w stacji wodociągowej. Dla ujęcia wody w gminie Myszyniec trwa procedura mająca na celu ustanowienie strefy ochronnej.

5.4.2. INFRASTRUKTURA KANALIZACYJNA

Na terenie gminy Myszyniec odsetek budynków podłączonych do sieci kanalizacyjnej wynosi ok. 33,2%, natomiast jej całkowita długość to ok. 41,4 km. Podłączone do sieci są przede wszystkim budynki zlokalizowane w Myszyncu oraz częściowo na terenie sołectw: Myszyniec Stary, Wolkowe, Myszyniec Koryta.

Gmina należy do aglomeracji ściekowej Myszyniec, w skład której wchodzi część obrębów ewidencyjnych miejscowości: Myszyniec, Myszyniec-Koryta, Myszyniec Stary i Wolkowe. Aglomeracja wyznaczona została na mocy stosownej Uchwały Rady Miejskiej w Myszyncu³². System kanalizacyjny funkcjonuje w oparciu o mechaniczno-biologiczną (przepływową) oczyszczalnię ścieków w Myszyncu. Obiekt oddany został do użytku w 2004 r. Na podstawie pozwolenia wodnoprawnego z 2020 r. ma średniodobową wydajność oczyszczania na poziomie 600 m³ ścieków, przy maksymalnej przepustowości 720 m³/dobę. Średnia ilość dobowo oczyszczonych ścieków w 2019 r. wyniosła 362 m². Aktualnie prowadzone są prace przygotowawcze z zakresie modernizacji oczyszczalni.

W dalszym ciągu większość mieszkańców gminy Myszyniec (zwłaszcza z w obszarze wiejskim) korzysta z indywidualnych systemów unieszkodliwiania ścieków sanitarnych, tzn. ze zbiorników bezodpływowych na nieczystości (szamb) lub z przydomowych oczyszczalni ścieków.

Tab. 14 Sieć kanalizacyjna w Gminie

WSKAŹNIK	WARTOŚĆ
Udział ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej	35,4%
Długość sieci kanalizacyjnej	41,4 km
Liczba osób korzystających z sieci	3 683 os.
Liczba przyłączy do budynków	1126 szt.
Ilość ścieków odprowadzana	121 dam ³
Liczba zbiorników bezodpływowych	1 099 szt.
Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków	714 szt.

Materiał źródłowy: Dane GUS (stan na 31.12 2020 rok), dane Urzędu Gminy Myszyniec.

Istotne jest zachowanie właściwego stanu jakości wód. W kontekście tym należy właściwie kształtować gospodarkę wodno-ściekową, a zwłaszcza zwiększyć odsetek korzystających z sieci

³² Aktualnie obowiązuje Uchwała Nr XVII/183/20 Rady Miejskiej w Myszyncu z dnia 25 listopada 2020 r. w sprawie wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji Myszyniec (Dz. Urz. Warm.-Maz. 2020 poz. 12030).

kanalizacyjnej lub stosować przydomowe oczyszczalnie ścieków na terenach zabudowy rozproszonej, sukcesywnie zastępując tradycyjne zbiorniki na nieczystości (szamba).

5.4.3. INFRASTRUKTURA ELEKTROENERGETYCZNA

Na system elektroenergetyczny gminy Myszyniec składają się:

- Główny Punkt Zasilania GPZ 110/15 kV,
- stacje transformatorowe 15/0,4 kV,
- napowietrzna linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia 110 kV relacji Myszyniec – Ostrołęka,
- napowietrzna linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia 110 kV relacji Myszyniec – Łyse,
- napowietrzne i kablowe linie elektroenergetyczne średniego napięcia 15 kV,
- napowietrzne i kablowe linie elektroenergetyczne niskiego napięcia 0,4 kV.

Podmiotem odpowiedzialnym za zaopatrywanie mieszkańców Gminy w energię elektryczną, regularność dostaw, jakość dostarczanej energii, obsługę odbiorców, kontrolowanie eksploatacji sieci, przeprowadzanie modernizacji oraz usuwanie usterek jest podmiot zewnętrzny.

Obszar Gminy zaopatrywany jest w energię elektryczną z Głównego Punktu Zasilania (stacja GPZ 110/15kV) w Myszyńcu, zasilanego przez linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia 110kV. Przesyłanie energii elektrycznej do odbiorców umożliwia sieć napowietrznych i kablowych linii elektroenergetycznych średniego oraz niskiego napięcia.

5.4.4. INFRASTRUKTURA CIEPŁOWNICZA

Na terenie gminy Myszyniec nie istnieje centralny system ciepłowniczy. Mieszkańcy korzystają ze źródeł rozproszonych, indywidualnych, głównie w postaci kotłów na paliwa stałe. Zasilanie gminnych obiektów użyteczności publicznej również odbywa się za pomocą źródeł indywidualnych.

W coraz większym stopniu wykorzystywana jest energia cieplna pochodząca ze źródeł odnawialnych (głównie za pomocą mikroinstalacji OZE, jak kolektory słoneczne i pompy ciepła, z których korzysta kilkaset gospodarstw domowych oraz większość obiektów użyteczności publicznej).

5.4.5. ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII

Gmina Myszyniec wyróżnia się występowaniem licznych źródeł rozproszonej energetyki odnawialnej – mikroinstalacji OZE.

W 2016 r., funkcjonowało ok. 400 mikroinstalacji solarnych o łącznej zainstalowanej mocy łącznej ok. 1700 kW, kilka pomp ciepła, w tym dwie na obiektach użyteczności publicznej o mocy łącznej ok. 72 kW, a także kilkanaście mikroinstalacji fotowoltaicznych, w tym 7 na obiektach użyteczności publicznej o mocy łącznej ok. 31 kW. W 2018 r. zrealizowane zostały pompy ciepła przy SP Zalesie, SDŚ Białusny Lasek, Klub Seniora i GAPO w Myszyńcu Starym, oraz OSP Wydmusy. W 2020 r. zrealizowany został kolejny projekt, w ramach którego wykonano 502 szt. kolektorów słonecznych i 260 szt. paneli fotowoltaicznych na budynkach mieszkalnych oraz instalacje fotowoltaiczne na budynkach użyteczności publicznej.

W odniesieniu do dużych instalacji OZE, obecnie na terenie gminy Myszyniec funkcjonuje kilka farm fotowoltaicznych, dostarczających energię elektryczną do sieci przesyłowej. Nie małe potencjalne zainteresowanie inwestorów zewnętrznych na lokalizację tego typu instalacji na terenie gminy Myszyniec³³.

³³ Należy przy tym zwrócić uwagę, że zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (art. 10 ust. 2a): *Jeżeli na obszarze gminy przewiduje się wyznaczenie obszarów, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy zainstalowanej większej niż 500 kW, a także ich stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu, w st udium ustala się ich*

Poza instalacjami fotowoltaicznymi, na terenie gminy Myszyniec nie ma planów lokalizacji dużych instalacji OZE (np. elektrowni wiatrowych). Pożądany natomiast jest dalszy rozwój energetyki rozproszonej w postaci mikroinstalacji OZE.

5.4.6. INFRASTRUKTURA GAZOWA

Na obszarze gminy Myszyniec aktualnie nie istnieje zbiorczy, scentralizowany system zaopatrzenia mieszkańców w gaz. Potrzeby ciepłe w gospodarce komunalno-bytowej w gospodarstwach domowych są zaspokajane dostawą gazu płynnego, dostarczanego w butlach gazowych.

Na terenie Gminy planowana jest realizacja sieci gazowej średniego ciśnienia. Aktualnie inwestycja znajduje się na etapie projektowym (m.in. wydana została decyzja o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego).

5.4.7. GOSPODARKA ODPADAMI

Systemem gospodarki odpadami województwa mazowieckiego funkcjonuje w oparciu o tzw. regiony gospodarki odpadami komunalnymi, a także regionalne instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych w poszczególnych regionach gospodarki odpadami oraz instalacje przewidziane do zastępczej obsługi tych regionów, do czasu uruchomienia regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych lub w przypadku gdy znajdująca się w nich instalacja uległa awarii/nie może przyjmować odpadów z innych przyczyn.

Obowiązuje stosowny plan gospodarki odpadami przyjmowany Uchwałą Sejmiku Województwa Mazowieckiego³⁴, zgodnie z którym gmina Myszyniec zlokalizowana jest w regionie wschodnim, do obsługi którego przewidziano instalacje zlokalizowane poza jej granicami.

Odpady komunalne są zbierane w sposób zorganizowany oraz wywożone poza jej teren. W Myszyncu zlokalizowany jest także Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK), do którego mieszkańcy mogą dostarczać m.in.: zużyte baterie i akumulatory, meble i inne wielkogabarytowe, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, zużyte opony, oraz odpady budowlano-remontowe, papier, szkło, metale, tworzywa sztuczne.

Dane dotyczące ilości odebranych odpadów komunalnych w latach 2017-2020, z podziałem na odpady zebrane selektywnie oraz zmieszane, przedstawia niżej załączona tabela:

Tab. 15 Ilość odebranych odpadów komunalnych z terenu gminy Myszyniec w latach 2017-2020

ROK	2017	2018	2019	2020
Odpady odebrane ogółem w ciągu roku (t)	2 103,55	2 210,41	2 173,44	1 937,22
Odpady zebrane selektywnie w ciągu roku (t)	701,19	633,88	1 296,27	707,54
Zmieszane odpady odebrane w ciągu roku (t)	1 402,36	1 576,53	877,17	1 229,68
Udział odpadów zebranych selektywnie w relacji do ogółu odpadów (%)	33,3	28,7	59,6	36,5

Materiał źródłowy: Dane GUS, stan na 31.12.2020 r.

Na terenie gminy Myszyniec na przestrzeni omawianego okresu spada całkowita ilość odebranych odpadów komunalnych. Jednocześnie zaobserwowano dużą zmienność dotyczącą udziału odpadów zebranych selektywnie w stosunku do ogółu odpadów. W 2019 r. udział ten wyniósł niemal

rozmieszczenie, z wyłączeniem: 1) wolnostojących urządzeń fotowoltaicznych, o mocy zainstalowanej elektrycznej nie większej niż 1000 kW zlokalizowanych na gruntach rolnych stanowiących użytki rolne klas V, VI, VIz i nieużytki

³⁴ Aktualnie: „Plan gospodarki odpadami dla województwa mazowieckiego 2024”.

60%, natomiast w 2020 r. wartość ta spadła do poziomu jedynie 36,5%.³⁵ W związku z powyższym konieczne jest podjęcie działań, mających na celu sukcesywne zwiększanie udziału selektywnie zebranych odpadów w kolejnych latach.

Ponadto, Gmina wdraża „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Myszyńiec na lata 2014-2032”. Prowadzone są także działania i wsparcie w zakresie usuwania folii rolniczych i innych odpadów pochodzących z działalności rolniczej.

Szczegółowe zadania, obowiązki i wymagania z zakresu wykonywania gospodarki odpadami w granicach Gminy określa aktualnie obowiązujący Regulamin utrzymania czystości i porządku, przyjęty uchwałą Rady Miejskiej w Myszyńcu.

5.5. WNIOSKI

- ! Równinne ukształtowanie powierzchni terenu nie stwarzające istotnych ograniczeń i jednocześnie niewykazujące cech prorozwojowych.
- ! Niskie walory wód powierzchniowych, poza zbiornikiem wodnym Wykrot (niewielkie rzeki i brak jezior naturalnych).
- ! Brak potencjału surowcowego.
- ! Walory przyrodniczo-krajobrazowe związane z położeniem w obrębie tzw. Puszczy Kurpiowskiej.
- ! Stosunkowo niewielkie przekształcenia środowiska, w tym niski stopień zasklepienia gruntów.
- ! Niewielka powierzchnia i liczba form ochrony przyrody.
- ! Właściwy stan infrastruktury technicznej z potencjałem do dalszej rozbudowy.
- ! Wysoka liczba instalacji rozproszonej energetyki odnawialnej (mikroinstalacji OZE).
- ! Niedostateczny udział odpadów zbieranych selektywnie w całkowitej ilości odbieranych odpadów komunalnych.

³⁵ Materiał źródłowy: Dane GUS.

6 KULTURA I DZIEDZICTWO KULTUROWE

6.1. UWARUNKOWANIA HISTORYCZNE

Historia gminy Myszyńiec sięga czasów sprzed panowania króla Jana Kazimierza. Początkowo tereny te zasiedlali przebywający tu sezonowo mieszkańcy okolicznych terenów, trudniący się m.in. poławianiem ryb i pszczelarstwem leśnym. Do osiedlania się na obszarze Gminy zachęcała, obowiązująca w tamtych czasach, gwarancja wolności osobistej. Nasilony ruch migracyjny rozpoczął się w XVI i XVII wieku. Pierwsze ludy zasiedlające te tereny tworzyli zbiegli poddani z folwarków szlacheckich, trudniący się, aż do XVIII wieku, eksploatacją dóbr naturalnych (fauny leśnej, runa leśnego, drewna, bursztynu, żelaza). Ponadto, mieszkańcy trudnili się rybołówstwem, myślistwem, smolarstwem i rudnictwem (wytapianiem żelaza z rudy daniowej). Wśród struktur społecznych, wyróżniali się bartnicy, tworzący własną organizację działającą w oparciu o „prawo bartne”, które początkowo nosiło znamiona prawa zwyczajowego, a po zatwierdzeniu przez króla Zygmunta III Wazę w 1630 r. zyskało status prawa oficjalnie obowiązującego.

Procesy osiedleńcze gminy Myszyńiec, nierozzerwalnie łączą się z warunkami życia panującymi w obszarze kurpiowskiej Puszczy Zielonej, która należy do jednego z najbardziej charakterystycznych i bogatych kulturowo polskich regionów etnograficznych.

Za początek powstania Gminy uznaje się uzyskanie w 1654 r. przez okoliczny klasztor Jezuitów, przywileju wydanego przez króla Jana Kazimierza na zlokalizowanie kaplicy w lasach starostwa ostrołęckiego. Jezuita przybyli, aby chronić tutejszą ludność przed wpływami protestantyzmu przenikającego z Prus (obszar dzisiejszej Puszczy Kurpiowskiej stanowił niegdyś teren przygraniczny z Prusami). Ponadto, Jezuita planowali budowę klasztoru, która jednak nie została urzeczywistniona, a w zamian klasztoru wybudowano dzwonnice z czerwonej cegły, która stała się jednym z pierwszych murowanych obiektów Kurpi.

Łomżyńskie Kolegium Jezuita osiedliło na tym terenie dwóch księży, których zadaniem było prowadzenie misji wśród leśnej ludności Puszczy Kurpiowskiej. Na skutek prowadzonej misji, osada zyskała miano „Misyja Myszyńska” lub „Jezupol”. W tym czasie wybudowano kościółek wraz z sąsiadującym mieszkaniem dla księży misjonarzy, oraz mieszkania dla bakałarza i osób posługujących.

W 1677 r. przywilej Jezuitów został rozszerzył przez króla Jana II Sobieskiego, który przyzwolił na wykarczowanie części lasu (3 wólki) pod wystawienie szkoły, kraczmę i browaru. Za panowania Króla XII w okolicach Mostu Kopańskiego miała miejsce walka puszczańskich Kurpów z napadającymi wojskami szwedzkimi pod dowództwem króla szwedzkiego Karola XII. Wskutek najazdu nastąpiło zrabowanie i spalenie miejscowego kościółka oraz części miasta. W 1716 r. starosta ostrołęcki Jan Koss w miejscu spalonej świątyni wystawił obszerny, obmurowany, drewniany kościół z murowaną wieżą z zegarem i dzwonami który istniał do 1909 r. Przy zagrodzie kościelnej zaczęła rozwijać się osada kościelna. W 1719 r. Król August II Mocny wydał dla osady przywilej na organizowanie niedzielnych jarmarków wraz z Tagiem. W sąsiedztwie osady kościelnej (Myszyńiec Kościelny inaczej Misyja Myszyńska), starostowie ostrołęccy założyli osadę świecką Myszyńiec Nowy (zwany też Martuny). Obie osady rywalizowały między sobą wskutek czego doszło do zbrojnego wystąpienia mieszkańców Myszyńca przeciw Jezuitom, a następnie do kasaty zakonu w 1744 r. Po kasacie kościół misyjny przekształcono w parafię, fundusze misyjne oddano w zarząd probostwu, a organizację jarmarków i targów przeniesiono do Nowego Myszyńca, łącząc go z osadą Myszyńiec Kościelny i nadając w 1798 r. status miasta.

Myszyniec stanowi największą miejscowość tych terenów i pełni funkcję historycznej stolicy Puszczy Kurpiowskiej. Tereny Puszczy od czasów średniowiecznych stanowiły własność książąt mazowieckich, a następnie królewską. Nazwa Puszcza Kurpiowska związana jest z mianem „Kurp” nadawanego mieszkańcom puszczy, tzw. „Puszczakom” przez szlachciców mazowieckich i podlaskich w XVIII w. Pierwszy człon miana „Kurpie” („Kurpsie”) wywodzi się od chodaków plecionych z tyka uzupełnianego podeszwą z kory drzew (w mowie kurpiowskiej „kura”), które nosili mieszkańcy puszczy. Drugi człon zaś od piania koguta (w mowie kurpiowskiej „psiejanie”). Kurpowie rozpoczynali dzień właśnie od momentu trzeciego piania („psiejania”) koguta, kiedy to zakładali swoje obuwie na podeszwie z kory („kury”) i ruszali do pracy.

Warunki życia w obszarze Puszczy Kurpiowskiej wpłynęły na charakter ludów puszczańskich cechujących się poszanowaniem wolności, ofiarnie walczących o swoją niezależność i prawa. Kurpowie znani byli jako niezawodni strzelcy.

Rozwój Myszynca następował stopniowo. Od 1789 r. do 1864 r. liczba rzemieślników zamieszkujących miasto wzrosła z niemal pięciokrotnie, z 19 do 90 osób. Po rozbiorach Polski, Myszyniec znajdował się na obszarze zaboru rosyjskiego. W 1820 r. miasto zamieszkiwało 1215 osób w tym 291 Żydów. Mieszkańcy miasta zajmowali się m.in. wytwarzaniem płótna kupieckiego oraz obróbką bursztynu, w którą obfitowały okoliczne tereny (Kurpowie znajdowali go w rzekach i w gruncie). Podczas panowania zaborców miastu stopniowo odbierano jego przywileje, ludność ubożała, a część mieszkańców opuściło kraj w poszukiwaniu zarobku. W 1863 r. okolicznie Kurpie wzięły udział w walkach powstańczych przeciw zaborcom (powstanie styczniowe). Walczącym dowodził Z. Padlewski. W 1869 r. Myszynćowi ostatecznie odebrano prawa miejskie.

W 1909 r. w miejscu dawnego, drewnianego kościoła rozpoczęto budowę murowanego kościoła w stylu neogotyckim. W 1911 r. miasto zasiedlało blisko 4 tysiące mieszkańców, z czego znaczą część stanowiła społeczność żydowska. Mieszkańcy trudnili się głównie rolnictwem oraz mniejszym handlem i rzemiosłem. W tym czasie na terenie Gminy funkcjonował urząd, sąd i kasa gminna, spółka spożywcza, apteka, poczta telegraf, komora celna oraz biuro Zarządu Leśnictwa. Parafia gminna obejmowała 12 wiosek. Od 1915 r. Myszyniec został włączony do sieci połączeń kolejowych poprzez linie wąskotorowe prowadzące do Łomży, Ostrołęki i Kolna. W 1922 r. zakończono budowę kościoła pw. Trójcy Przenajświętszej, zachowując murowaną dzwonnice z XVIII wieku, przy której znajdują się dawne obroże żelazne (tzw. kuny) wmurowane na łańcuchach przy wejściu do bramy, w które zamykano przestępców. W czasie II Wojny Światowej, największe straty poniesiono w ludziach, głównie w społeczności żydowskiej. W 1993 r. Myszynćowi powtórnie nadano prawa miejskie.

6.2. ZASOBY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO

Wszystkie zabytki łącznie (z dziedziny budownictwa, rzemiosła, sztuki, archeologii i zabytkowej zieleni) stanowią tzw. zasoby dziedzictwa kulturowego. Stanowią one istotny element tożsamości świadczący o zachowaniu ciągłości działalności i dorobku społeczności lokalnej.

Aktualnie obowiązuje podział na:

- zabytki nieruchome – nieruchomość, jej część lub zespół nieruchomości;
- zabytki ruchome – rzecz ruchoma, jej część lub zespół rzeczy ruchomych;
- zabytki archeologiczne – zabytek nieruchomy będący powierzchniową, podziemną lub podwodną pozostałością egzystencji i działalności człowieka, złożoną z nawarstwień kulturowych i znajdujących się w nich wytworów bądź ich śladów albo zabytek ruchomy, będący tym wytworem.

6.2.1. OBIEKTY WPISANE DO REJESTRU ZABYTKÓW

Jedną ze sztandarowych i najbardziej powszechnych form ochrony zabytków jest rejestr zabytków. Rejestr prowadzony jest w podziale na odrębne księgi prowadzone i oznaczone wg następujących kategorii: A – zabytek nieruchomy; B – zabytek ruchomy; C – zabytek archeologiczny.

Zabytki nieruchome, występujące na terenie gminy Myszyniec, wpisane do rejestru zabytków województwa mazowieckiego to:

- Zespół kościoła parafialnego p.w. Trójcy Przenajświętszej - Kościół murowany (1909-1922, wpis do rejestru zabytków nr A-467 – dec. nr 329 z dnia 30.03.1981 r.), neogotycki, pięcionawowy kościół halowy z transeptem oraz dwuwieżową fasadą. Po bokach wejścia głównego, we wnękach, znajdują się kamienne rzeźby barokowe Matki Boskiej z Dzieciątkiem oraz Chrystusa Salvatora Mundi. Ołtarz główny, ambona, konfesjonały i ławki neogotyckie pochodzą z początku XX w., a ołtarze boczne barokowe z rzeźbami św. biskupów i postaci alegorycznych z lat 1720-30. W wyposażeniu znajduje się osiem barokowych i barokowo-ludowych krucyfików oraz żelazny, kutły krzyż z XVII-XVIII w., a także rzeźbione feretrony z rzeźbami czterech aniołków.
- Dzwonnica murowana z 1708 r., remontowana w 1754 r. i 1863 r. oraz w XX w. (wpis do rejestru zabytków nr A-467 - dec. nr 25/81/131 z dnia 30.03.1981 r.). Czworoboczna, na planie prostokąta, trzykondygnacyjowa, zwieńczona od wschodu i zachodu schodkowymi szczytami. W przyziemiu, we wnękach nad wejściem, barokowa rzeźbiona grupa Ukrzyżowania (XVIII w.). W murze kuny żelazne XVIII w.
- Stara część cmentarza parafialnego rzymsko-katolickiego, (wpis do rejestru zabytków nr A-532 - decyzja nr 212 z dnia 30. 01. 1986 r.).

Tab. 16 Wykaz zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków województwa mazowieckiego

LP.	OBIEKT	NR REJESTRU	DATA REJESTRU	LOKALIZACJA
1	Kościół parafialny p.w. Trójcy Przenajświętszej	A-467	30.03.1981	Plac Kardynała Wyszyńskiego, 07-430 Myszyniec, dz. ewid. nr 715
2	Dzwonnica kościoła parafialnego p. w. Trójcy Przenajświętszej	A-467	30.03.1981	Plac Kardynała Wyszyńskiego, 07-430 Myszyniec, dz. ewid. nr 715
3	Stara część cmentarza parafialnego rzymsko-katolickiego	A-532	30.01.1986	Plac Rynarzewskiego, 07-430 Myszyniec, dz. ewid. nr 715

Materiał źródłowy: Gminna Ewidencja Zabytków Gminy Myszyniec (GEZ)

Ponadto na wyposażeniu Kościoła parafialnego w Myszyńcu znajdują się zabytki ruchome. Szczegóły na temat zabytków ruchomych z terenu gminy uzyskać można w archiwach Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków.

Kościół parafialny (Bazylika Mniejsza) i XVIII wieczna dzwonnica wraz z otoczeniem zostały poddane w ostatnich latach kompleksowej renowacji oraz poprawiono dostępność dzwonnicy i wieży kościelnych.

Stara część cmentarza parafialnego poddawana jest również bieżącym pracom pielęgnacyjnym, a ponadto w poprzednich latach uporządkowano i zagospodarowano teren wokół kościelny i przycmentarny.

W/w zabytki gminy Myszyniec są właściwie wyeksponowane i zarządzane oraz stanowią „wizytówkę” miasta i całej Gminy.

6.2.2. OBIEKTY UJĘTE W GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW

W gminnej ewidencji zabytków gminy Myszyniec ujęte są obiekty zabytkowe objęte ochroną przez wpis do rejestru zabytków województwa mazowieckiego, obiekty włączone do wojewódzkiej

ewidencji zabytków oraz inne, wyznaczone przez burmistrza Myszynca w porozumieniu z Mazowieckim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków

Na terenie gminy Myszyniec zlokalizowane są cmentarze i mogiły, które zostały włączone do wojewódzkiej ewidencji zabytków, tzn.:

- cmentarz wojenny z 1944 r. oraz mogiła żołnierza francuskiego walczącego w Armii Krajowej – Białusny Lasek;
- cmentarz parafialny rzymsko – katolicki z 1795 r. z kwaterą prawosławną w południowo – wschodniej części cmentarza – Myszyniec (por. rozdz. 6.5.1.);
- były cmentarz żydowski z początku XIX w. – Myszyniec;
- pomnik powstańców z 1863 r – Myszyniec;
- mogiła żołnierza niemieckiego poległego w 1944 r. – Olszyny;
- mogiła wojenna dwóch żołnierzy rosyjskich z 1944 – Wykrot.

W gminnej ewidencji zabytków ujęte są także drewniane chaty kurpiowskie, pochodzące z końca XIX lub początku XX w. Stan techniczny obiektów jest bardzo zróżnicowany i uzależniony od funkcji użytkowej obiektu. Większość obiektów jest jednak zagrożona samoistnym zniszczeniem, co może spowodować utracenie wartości zabytkowych tych obiektów. Katalog w/w obiektów w gminnej ewidencji zabytków powinien zostać w przyszłości powiększony o kolejne chaty kurpiowskie, występujące na terenie Gminy, a odznaczające się znaczną wartością kulturową.

Ponadto, w całym regionie kurpiowszczyzny odnaleźć można kapliczki i krzyże przydrożne, które najczęściej powstawały dla upamiętnienia ważnych wydarzeń historycznych. Spośród tego typu obiektów, w gminnej ewidencji zabytków znajduje się 1 kapliczka, zlokalizowana w Myszyncu Starym.

Tab. 17 Wykaz obiektów ujętych w gminnej ewidencji zabytków gminy Myszyniec

LP.	MIEJSCOWOŚĆ	ADRES LUB NR DZIAŁKI	OBIEKT
1	Białusny Lasek	3109	mogiła
2	Białusny Lasek	87	cmentarz wojenny żołnierzy niemieckich
3	Charciabałda	Charciabałda 40	dom
4	Drężek	Drężek 27	dom
5	Krysiaki	Krysiaki 52	dom
6 (A-532)*	Myszyniec	715	stara część cmentarza parafialnego
7 (A-467)*	Myszyniec	pl. kard. Wyszyńskiego	dzwonnica przy kościele
8	Myszyniec	334	kirkut
9 (A-467)*	Myszyniec	pl. kard. Wyszyńskiego	kościół
10	Myszyniec	pl. kard. Wyszyńskiego	plebania
11	Myszyniec	3080/2	miejsce bitwy
12	Myszyniec	Reymonta 2	kamienica
13	Myszyniec Stary	724	kapliczka
14	Myszyniec Stary	Myszyniec Stary 109	dom
15	Olszyny	3195	mogiła
16	Wolkowe	Wolkowe 13	dom
17	Wolkowe	Wolkowe 45	dom
18	Wykrot	620/7	mogiła
19	Wykrot	Wykrot 18	dom

* obiekt ujęty również w Rejestrze Zabytków Mazowieckiego Konserwatora Zabytków
Materiał źródłowy: Gminna Ewidencja Zabytków Gminy Myszyniec.

Poza w/w obiektami na szczególną uwagę zasługuje również strefa ochrony konserwatorskiej, obejmująca centrum Myszyńca (ciąg ul. Sienkiewicza na odcinku od ul. Reymonta do ul. Plac Wolności oraz fragmentu ul. Bema i ciągu ul. Stacha Konwy), z charakterystyczną dla małego miasta mazowieckiego z końca XIX i początku XX w., zasiedlonego przez grupy ludności charakterystycznej dla pogranicza Cesarstwa Rosyjskiego, w skład którego wchodziłi Polacy, Żydzi i Rosjanie.

6.2.3. STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE

Stanowiska archeologiczne są ważnym elementem dziedzictwa kulturowego i stanowią podstawę wiedzy o najdawniejszych dziejach regionu. Ewidencja stanowisk archeologicznych nie jest jednak zbiorem zamkniętym i nie można wykluczyć, że w wyniku dalszej weryfikacji lub prowadzonych prac ziemnych uda się zidentyfikować nowe ślady osadnicze. Stanowiska archeologiczne są jednym z najbardziej narażonych elementów środowiska, dla których zagrożenie stanowi wszelka działalność człowieka naruszająca powierzchnię ziemi.

Łącznie na terenie gminy Myszyńc zidentyfikowano 153 stanowiska archeologiczne. Zostały one ujęte w gminnej ewidencji zabytków. Żadne z tych stanowisk nie jest objęte wpisem do rejestru zabytków archeologicznych województwa mazowieckiego.

6.2.4. ZAGROŻENIA DLA ZASOBÓW DZIEDZICTWA KULTUROWEGO

Do degradacji, uszkodzenia lub zniszczenia zasób dziedzictwa kulturowego może doprowadzić szereg przyczyn wewnętrznych, zewnętrznych i wywołanych sytuacją ogólną w określonym czasie.

W zakresie przyczyn wewnętrznych, związanych z działalnością człowieka, najważniejsze są:

- brak opieki konserwatorskiej;
- brak użytkownika;
- nadmierna intensywność użytkowania lub wadliwa gospodarka;
- kradzież, zaginięcie lub nielegalny wywóz;
- wady realizacyjne (niepoprawnie przeprowadzone prace konserwatorskie lub budowlane);
- niewłaściwa eksploatacja (użytkowanie niezgodne z pierwotnym przeznaczeniem obiektu);
- zmiany warunków wodno-gruntowych, jak i zanieczyszczenie wód i gleb.

Przyczyny zniszczeń lub uszkodzeń, określane jako zewnętrzne mają szerszy, często trudny do określenia zasięg oddziaływania, przez co są również trudniejsze do usunięcia. Najważniejsze są:

- działalność gospodarcza;
- infrastruktura komunalna, jak np. wprowadzanie ruchu tranzytowego samochodów przez obszary historycznych miejscowości itp.;
- zagospodarowanie przestrzenne, z dopuszczeniem np. inwestycji wielkoobszarowych i obiektów wielkogabarytowych, degradujących ekspozycję obiektów historycznych lub zakłócających łączność widokową i kompozycyjną pomiędzy obiektami zabytkowymi;
- skażenia atmosferyczne i zanieczyszczenia wód oraz zachwianie gospodarki wodnej.

Przyczyny ogólne, powodujące uszkodzenie lub zniszczenie obiektów zabytkowych to m.in.:

- działanie czasu;
- klęski losowe, jak np. wichury, trąby powietrzne, powodzie itp.;
- zmiany kierunków artystycznych;
- warunki atmosferyczne;
- działanie biologiczne;
- rozwój teorii konserwatorskich, poprzez stosowanie technologii konserwatorskich, które w dłuższej perspektywie czasowej są szkodliwe dla zabytku.

6.3. INSTYTUCJE KULTURY

Zadania Gminy Myszyńiec w zakresie kultury i dziedzictwa realizowane są przez jednostki organizacyjne:

- Regionalne Centrum Kultury Kurpiowskiej im. ks. Władysława Skierkowskiego w Myszyńcu,
 - Miejsko-Gminną Biblioteką Publiczną im. ks. Władysława Skierkowskiego w Myszyńcu, wraz z filią w Wykrocie,
- we współpracy z organizacjami pozarządowymi, instytucjami i środowiskami twórczymi.

REGIONALNE CENTRUM KULTURY KURPIOWSKIEJ

Regionalne Centrum Kultury Kurpiowskiej im. Księdza Władysława Skierkowskiego (RCKK) realizuje działalność w oparciu o zadania wynikające ze statutu, bazę lokalową i sprzętową oraz potrzeby związane z promocją działań społeczności lokalnej i Gminy Myszyńiec. Do podstawowych zadań RCKK należą³⁶:

- Prowadzenie edukacji kulturalnej i społecznej dzieci, młodzieży i dorosłych,
- Popularyzację i promocję twórczości artystycznej ze wszystkich dziedzin sztuki,
- Stałą pomoc metodyczną dla zespołów amatorskiego ruchu artystycznego, grup twórczych, folkloru, rękodzieła ludowego i artystycznego,
- Działalność metodyczną polegającą na wspieraniu innowacyjnych form i metod działalności społeczno-kulturalnej w środowisku lokalnym,
- Gromadzenie i wykorzystanie zasobów informacyjnych dotyczących zjawisk kulturalnych i społecznego środowiska lokalnego,
- Prowadzenie i wspieranie zespołów artystycznych, grup twórczych obywatelskich,
- Promowanie, wspieranie i realizowanie projektów aktywizujących i integrujących społeczność lokalną,
- Prowadzenie własnych zespołów artystycznych,
- Upowszechnianie sztuki filmowej, współdziałanie z innymi instytucjami, stowarzyszeniami, fundacjami i nieformalnymi grupami mieszkańców w zakresie zaspokajania potrzeb społecznych, kulturalnych i edukacyjnych wspierających rozwój lokalny,
- Nawiązanie, rozwijanie i aktywne prowadzenie międzynarodowych kontaktów w zakresie wymiany kulturalnej oraz wymiany dzieci, młodzieży i dorosłych,
- Realizowanie projektów z zakresu tradycji narodowej i lokalnej oraz ochrony dziedzictwa narodowego,
- Współpraca z instytucjami i organizacjami Unii Europejskiej i krajów członkowskich w realizacji wyżej wymienionych celów.

Powyższe zadania RCKK realizuje przede wszystkim przez organizację:

- Zespołowego, samorządowego uczestnictwa w kulturze,
- Różnorodnych form edukacji kulturalnej,
- Form indywidualnych aktywności kulturalnej,
- Imprez kulturalnych.

RCKK prowadzi również działalność instruktarszą – metodyczną. RCKK może także na zasadach określonych odrębnymi przepisami realizować dodatkowe zadania, a w szczególności:

- Organizować spektakle, koncerty, wystawy, odczyty, wypożyczanie dzieł sztuki,
- Prowadzić naukę języków obcych,
- Prowadzić impresariat artystyczny,
- Organizować imprezy rozrywkowe, turystyczne, rekreacyjne,

³⁶ Materiał źródłowy: <https://rckkmyszyniec.pl/>

- Prowadzić działalność wydawniczą,
- Świadczyć usługi poligraficzne, filmowe, fotograficzne, fonograficzne i inne usługi z zakresu kultury,
- Prowadzić wypożyczenie kostiumów, rekwizytów, sprzętu technicznego i inne,
- Prowadzić sprzedaż giełdową, komisową, antykwaryczną dzieł sztuki i artykułów związanych z kulturą,
- Organizować kursy doskonalenia i dokształcania,
- Realizować imprezy zlecone – okolicznościowe, rodzinne, obrzędowe,
- Świadczyć usługi gastronomiczne i hotelarskie.

Działalność RCKK odbywa się z wykorzystaniem intensywnie rozbudowywanej w ostatnich kilkunastu latach bazy sportowo-rekreacyjnej (m.in. obiekty kompleksu „Kurpiowska Kraina” na zbiornikiem Wykrot oraz nad rzeką Rozogą), czy wyremontowanej w ostatnim czasie sali widowiskowej (wraz z kinem) w Myszyńcu. Ponadto RCKK prowadzi muzeum multimedialne, zorganizowane w wyremontowanej dzwonnicy przykościelnej.

MIESKO-GMINNA BIBLIOTEKA PUBLICZNA

Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna im. ks. Wł. Skierkowskiego w Myszyńcu, z filią w Wykrocie, zapewnia obsługę biblioteczną mieszkańcom miasta i Gminy. Służy zaspakajaniu i rozwijaniu potrzeb czytelniczych i informacyjnych mieszkańców oraz uczestniczy w upowszechnianiu wiedzy, nauki i rozwoju kultury na terenie swojego działania. Biblioteka działa w celu zachowania dziedzictwa narodowego, organizując i zapewniając dostęp do zasobów dorobku nauki i kultury polskiej oraz światowej.

- Do szczegółowego zakresu działania Miejsko-Gminnej Biblioteki Publicznej w Myszyńcu należą³⁷:
- gromadzenie, opracowanie, przechowywanie i ochrona materiałów bibliecznych, ze szczególnym uwzględnieniem materiałów dotyczących własnego regionu;
 - udostępnianie zbiorów bibliecznych na miejscu, na zewnątrz oraz pośredniczenie w wymianie międzybibliecznej;
 - prowadzenie działalności informacyjnej, w tym informowanie o zbiorach własnych, i innych bibliotek;
 - gromadzenie i udostępnianie materiałów bibliecznych służących obsłudze potrzeb informacyjnych, edukacyjnych i samokształceniowych, w tym dotyczących wiedzy o własnym regionie oraz dokumentujących jego dorobek kulturalny, naukowy i gospodarczy;
 - prowadzenie działalności informacyjnej, bibliograficznej, dokumentacyjnej, a także materiałów informacyjnych o charakterze regionalnym;
 - organizowanie czytelnictwa i udostępnianie zbiorów bibliecznych dzieciom, ludziom chorym i niepełnosprawnym;
 - tworzenie i udostępnianie własnych komputerowych baz danych, w tym elektronicznego katalogu zbiorów,
 - popularyzowanie książek i czytelnictwa na terenie swojej działalności;
 - organizowanie i prowadzenie różnych form pracy służących popularyzowaniu czytelnictwa, sztuki, nauki oraz upowszechnianiu dorobku kulturalnego miasta i gminy;
 - współdziałanie z innymi bibliotekami, instytucjami i organizacjami w rozwijaniu i zaspakajaniu potrzeb oświatowych i kulturalnych mieszkańców miasta i gminy;
 - wykonywanie zadań związanych z funkcjonowaniem ogólnokrajowej sieci bibliecznej;

³⁷ Materiał źródłowy: Uchwała nr XVIII/198/20 Rady Miejskiej w Myszyńcu z dnia 28 grudnia 2020 r. w sprawie uchwalenia Statutu Miejsko-Gminnej Biblioteki Publicznej im. Ks. Władysława Skierkowskiego w Myszyńcu

- współpraca i współdziałanie z organizacjami pozarządowymi i innymi organizacjami prowadzącymi działalność pożytku publicznego w zakresie upowszechniania wiedzy i kultury, w formie prowadzenia wspólnych przedsięwzięć, w tym realizacji projektów;
- podejmowanie innych zadań służących zaspokajaniu potrzeb czytelników oraz promocji gminy.

6.4. LOKALNE DZIEDZICTWO NIEMATERIALNE

TOŻSAMOŚĆ

Gmina Myszyniec jest obszarem o bogatych i w dalszym ciągu kultywowanych tradycjach kultury ludowej. Mieszkańcy silnie utożsamiają się z regionem, w dalszym ciągu można spotkać ludzi posługujących się gwarą i noszących tradycyjne stroje kurpiowskie, zwłaszcza podczas dni świątecznych. Ponadto sztuka kurpiowszczyzny widoczna jest w budownictwie, zdobnictwie, rzeźbiarstwie, tkactwie i wycinkarstwie. Folklor kurpiowski, między innymi: pieśni, tańce, baśnie, podania i legendy, wiązał się ściśle z zajęciami Kurpiów, tzn. z hodowlą pszczoł, pasterstwem i myślistwem.

WYDARZENIA KULTURALNE

Obecnie organizuje się różnego rodzaju imprezy regionalne, aby przybliżyć mieszkańcom i przyjezdnym tutejsze tradycje. Są nimi widowiska regionalne, jak Miodobranie Kurpiowskie, z reaktywowanym Biegiem Miodobraniem, czy Jarmark Kurpiowski, będące największymi tego typu imprezami w regionie, a także m.in. Noc Sobótkowa, Boże Ciało w Myszyńcu, Festyn Rodzinny, warsztaty twórczości ludowej itd. Rozwinięta oraz w dalszym ciągu rozwijana baza sportowo-rekreacyjna oraz liczne imprezy kulturalne wpływają pozytywnie na warunki życia i wypoczynku mieszkańców, a także stanowią atrakcję turystyczną dla przyjezdnych.

W 2020 r. na terenie gminy Myszyniec zorganizowano 29 wydarzeń kulturalnych, w których uczestniczyło ok. 7 643 osób. Jednocześnie należy zaznaczyć, iż w 2020 r. wiele wydarzeń oraz imprez masowych musiało zostać odwołanych lub przełożonych w czasie z uwagi na ryzyko rozpowszechniania się wirusa SARS-CoV-2, związanego z pandemią COVID 19. W latach poprzednich liczba zorganizowanych wydarzeń była wyraźnie wyższa. Przykładowo w roku 2019 r. odbyły się 43 imprezy, natomiast liczba uczestników przekraczała ponad 35 tys. osób³⁸.

Szczegółową charakterystykę wydarzeń kulturalnych i liczbę uczestników przedstawiono w poniżej tabeli:

Tab. 18 Struktura wydarzeń kulturalnych w 2020 r. na terenie gminy Myszyniec

RODZAJ WYDARZENIA KULTURALNEGO	LICZBA WYDARZEŃ [SZT.]	LICZBA UCZESTNIKÓW [OS.]
Seanse filmowe	1	200
Wystawy	7	3 302
Festiwale i przeglądy artystyczne	3	1 700
Koncerty	2	1 200
Prelekcje, spotkania, wykłady	2	60
Konkursy	3	180
Pokazy teatralne	1	70
Warsztaty	7	781
Pozostałe	3	150

Materiał źródłowy: Dane GUS, stan na 31.12.2020 r.

³⁸ Materiał źródłowy: Dane GUS.

6.5. WNIOSKI

- ! Obecność obiektów zabytkowych stanowiących „wizytówkę” gminy Myszyniec – kościół parafialny wraz z dzwonnica.
- ! Obecność unikatowej, tradycyjnej zabudowy kurpiowskiej.
- ! Wysokie poczucie przynależności mieszkańców do ludności kurpiowskiej.
- ! Prężnie działające instytucje kultury i placówki oświaty, promujące tradycje i tożsamość regionalną oraz kreujące klimat społecznej akceptacji do zachowania dziedzictwa kulturowego.
- ! Regularne wydarzenia kulturalne kultywujące tradycje folklorystyczne.

7 SPORT, REKREACJA I TURYSTYKA

7.1. INFRASTRUKTURA SPORTOWO-REKREACYJNA I JEJ WYKORZYSTANIE

7.1.1. OBIEKTY

Sztandarowym obiektem (zespołem obiektów) zaplecza sportowo-rekreacyjnego w gminie Myszyniec jest kompleks „Kurpiowska Kraina”, składający się z dwóch części³⁹:

- 1) nad zbiornikiem wodnym „Wykrot” przy ul. Miodobrania w Wydmusach i ul. Rekreacyjna w Wykrocie,
- 2) nad rzeką Rozogą w Myszyńcu przy ul. Dzieci Polskich.

Część kompleksu nad zbiornikiem wodnym „Wykrot” o powierzchni ok. 8 ha obejmuje m.in.:

- pole namiotowe;
- miejsca kempingowe z dostępem do wody bieżącej i energii elektrycznej;
- amfiteatr (scena i widownia na 1000 miejsc z sektorem dostosowanym do potrzeb osób niepełnosprawnych);
- karczmę z miejscami noclegowymi i salą konferencyjną oraz punktem informacji turystycznej i publicznym dostępem do Internetu;
- wiaty grillowe;
- budki piknikowo-jarmarczne;
- plac zabaw dla dzieci;
- ekspozycję sztuki kurpiowskiej – rzeźby i ścieżkę dydaktyczną;
- małą architekturę parkową i zieleń;
- kompleks sportowy – boisko sportowe wielofunkcyjne, korty tenisowe;
- skałkę wspinaczkową;
- brodzik wodny dla dzieci i mostek na wyspę.

Ośrodek znajduje się w malowniczo położonym miejscu pomiędzy lasami, a 50-ha zbiornikiem wodnym „Wykrot”. Na wyposażeniu kompleksu znajdują się: kajaki, rowery wodne, łódki oraz rowery górskie. Budynki kompleksu wybudowane są w stylu architektury kurpiowskiej, co pozwoli na zapoznanie się odwiedzających z tradycyjną architekturą regionu. Ponadto, na zbiornikiem zorganizowano plażę.

Część kompleksu nad rzeką Rozogą to ok. 4,5 ha obejmuje m.in.:

- zajazd i hotel,
- Karczmę z regionalną kuchnią kurpiowską oraz kuchnią staropolską,
- Galerię rękodzieła tradycyjnego,
- amfiteatr z widownią,
- plac zabaw,
- małą architekturę parkową.

Poza wyżej opisanym kompleksem, w gminie Myszyniec na przestrzeni ostatnich lat widoczny jest dynamiczny rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej. Znajduje się tu m.in. stadion sportowy i kilka mniejszych boisk sportowych, funkcjonują place zabaw i siłownie zewnętrzne. Wykaz obiektów zaprezentowano poniżej (istniejące według stanu na koniec 2020 r.):

³⁹ Dalsza charakterystyka obiektu w oparciu o materiały udostępnione przez Urząd Miejski w Myszyńcu.

Tab. 19 Plac zabaw i obiekty sportowe na terenie gminy Myszyńiec, stan na 31.12.2020 r.

LP.	LOKALIZACJA	PRZEZNACZENIE OBIEKTU
1	Olszyny	Plac zabaw
2	Myszyńiec Stary	Plac zabaw
3	Krysiaki	Plac zabaw
4	Wydmusy	Plac zabaw
5	Wydmusy, ul. Miodobrania	Plac zabaw
6	Zalesie	Plac zabaw
7	Wykrot	Plac zabaw
8	Wolkowe	Plac zabaw
9	Myszyńiec, ul. Dzieci Polskich	Plac zabaw
10	Myszyńiec, ul. Rynarzewskiego	Plac zabaw
11	Myszyńiec, ul. Rynarzewskiego	Plac zabaw
12	Myszyńiec, ul. Brata Zeno (Otwarte Strefy Aktywności)	Plac zabaw
13	Myszyńiec, ul. Świerkowa (Otwarte Strefy Aktywności)	Plac zabaw
14	Wykrot, przy szkole (Otwarte Strefy Aktywności)	Plac zabaw
15	Myszyńiec Stary	Do gier zespołowych – koszykówka, siatkówka
16	Wykrot	Do gier zespołowych – koszykówka, siatkówka
17	Zalesie	Do gier zespołowych – koszykówka, siatkówka
18	Wydmusy	Do gier zespołowych – koszykówka, siatkówka
19	Wydmusy	Małe boisko do piłki nożnej
20	Wolkowe	Boisko do piłki nożnej
21	Wolkowe	Bieżnia sześciotorowa
22	Krysiaki	Do gier zespołowych – koszykówka, siatkówka
23	Myszyńiec, ul. Dzieci Polskich	Boisko wielofunkcyjne - koszykówka, siatkówka, piłka ręczna
24	Myszyńiec, ul. Dzieci Polskich	Kort tenisowy
25	Myszyńiec, ul. Rynarzewskiego	Boisko wielofunkcyjne – mini piłka ręczna, koszykówka, siatkówka
26	Myszyńiec, ul. Rynarzewskiego	Kort tenisowy, ścianka treningowa
27	Myszyńiec, ul. Przemysłowa	Do gier zespołowych – koszykówka, siatkówka
28	Myszyńiec, ul. Dzieci Polskich	Siłownia zewnętrzna
29	Myszyńiec, ul. Rynarzewskiego	Siłownia zewnętrzna
30	Wydmusy, ul. Miodobrania	Boisko do siatkówki plażowej
31	Wydmusy, ul. Miodobrania	Boisko wielofunkcyjne – piłka ręczna, koszykówka
32	Wydmusy, ul. Miodobrania	Kort tenisowy, ścianka treningowa
33	Wydmusy, ul. Miodobrania	Skałka bulderingowa
34	Myszyńiec, ul. Dzieci Polskich - boisko do gier wielkich (stadion sportowy)	Boisko do koszykówki, Bieżnia, Rzut młotem, dyskiem i oszczepem, Pchnięcie kulą, Trójskok, Skok wzwyż
35	Myszyńiec, ul. Dzieci Polskich - boisko do gier wielkich (stadion sportowy)	Boisko piłkarskie z trawą syntetyczną z wypełnieniem EPDM
36	Myszyńiec, ul. Brata Zeno	Siłownia zewnętrzna (Otwarte Strefy Aktywności)
37	Myszyńiec, ul. Świerkowa	Siłownia zewnętrzna (Otwarte Strefy Aktywności)
38	Myszyńiec, ul. Brata Zeno	Do gier zespołowych - koszykówka, siatkówka, mini piłka ręczna
39	Wykrot, przy szkole	Siłownia zewnętrzna (Otwarte Strefy Aktywności)
40	Myszyńiec Stary, przy klubie seniora	Siłownia zewnętrzna (Otwarte Strefy Aktywności)
41	Wydmusy, ul. Miodobrania	Pomost rekreacyjny i kąpielisko
42	Zalesie, przy szkole	Siłownia zewnętrzna

Materiał źródłowy: Raport o stanie gminy Myszyńiec za 2020 roku.

Na terenie gminy Myszyniec funkcjonują szlaki turystyczne, w tym szlaki rowerowe i ścieżki edukacyjne (w Myszyncu przy ul. Dzieci Polskich oraz w Wydmusach przy ul. Miodobrania).

Ponadto do obiektów infrastruktury rekreacyjnej należy zaliczyć obiekt RCKK w Myszyncu z wyremontowaną salą widowiskową i kinem.

7.1.2. KLUBY SPORTOWE

Na terenie gminy Myszyniec funkcjonują:

- uczniowski klub sportowy ALDO „Bartnik” w Myszyncu – łącznie w 2020 r. trenowało ok. 70 osób w ramach trzech grup: seniorzy, młodziki, trampkarze,
- stowarzyszenie Akademia Piłkarska KURPIE Myszyniec – łącznie w 2020 r. trenowało ok. 65 dzieci,
- stowarzyszenie Miejski Klub Lekkoatletyczny – powstały w 2020 r., liczący wówczas 20 osób.

Zajęcia treningowe wyżej wymienionych klubów sportowych oraz zorganizowane zawody realizowane były w oparciu o posiadaną bazę sportową na stadionie miejskim przy ul. Dzieci Polskich (okres wiosenno-letni) oraz na sali gimnastycznej przy PSP w Myszyncu i PSP w Wolkowych (okres jesienno-zimowy). W 2020 r. części treningów nie udało się zrealizować z powodu pandemii COVID-19. Było to też przyczyną odwołania niektórych turniejów i zawodów sportowych⁴⁰.

Ponadto, w Gminie funkcjonuje klub sportowy oferujący treningi dla dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie sztuk walki i samoobrony.

7.1.3. WYKORZYSTANIE BAZY SPORTOWO-REKREACYJNEJ

Gminna baza sportowo-rekreacyjna służy rozwojowi aktywności fizycznej, ruchowej i psychicznej, nauki współpracy i współzawodnictwa mieszkańców, którzy mogą korzystać z infrastruktury sportowej w sposób indywidualny lub zorganizowany. Wartym podkreślenia jest także rola placów zabaw i siłowni zewnętrznych, jako czynników korzystnych dla najmłodszych mieszkańców oraz całych rodzin.

Dane dotyczące liczby osób korzystających z bazy sportowo-turystycznej gromadzone są dla kompleksu „Kurpiowska Kraina” (dane operatora obiektu). W 2020 roku z infrastruktury tej skorzystało łącznie 20 091 osób, w tym z⁴¹:

- boiska wielofunkcyjnego – 7425 osób,
- kortów tenisowych – 1095 osób,
- skałki wspinaczkowej – 760 osób,
- wypożyczalni sprzętu wodnego i rekreacyjnego – 2090 osób,
- kompleksu wiat piknikowych – 6075 osób,
- noclegów (hotel) – 2257 osób,
- noclegów (pole namiotowe, caravaning) – 389 osób.

Co prawda, w zestawieniu z 2019 rokiem liczba użytkowników spadła (o ok. 4500 osób), jednak podobnie jak szereg innych zjawisk, związane to było z pandemią COVID-19 oraz obniżonym popytem na wykorzystanie obiektów rekreacyjno-wypoczynkowych (łącznie na przestrzeni roku kalendarzowego).

Obiekty sportowo-rekreacyjne wykorzystywane są ponadto do organizacji regularnych wydarzeń kulturalnych, związane z kultywowaniem lokalnego folkloru.

⁴⁰ Materiał źródłowy: Raport o stanie gminy Myszyniec za 2020 roku.

⁴¹ Materiał źródłowy: Raport o stanie gminy Myszyniec za 2020 roku.

7.2. ATRAKCYJNOŚĆ TURYSTYCZNA

Gmina Myszyniec zlokalizowana jest w centrum Ziemi Kurpiowskiej, na terenach tzw. Puszczy Kurpiowskiej. Region Kurpi posiada bogatą historię osadniczą, gdzie sztuka ludowa wyraża się poprzez typowe budownictwo, zdobnictwo, rzeźbiarstwo i tkactwo. Do czasów obecnych kultywowane są tradycje kurpiowskie, stanowiące unikatową w skali kraju atrakcję turystyczną.

Na podstawie analizy poszczególnych kryteriów atrakcyjności turystycznej, stwierdza się, że gmina Myszyniec posiada wysoki potencjał umożliwiający rozwój turystyki i rekreacji, zwłaszcza turystyki poznawczej (kulturowej), wypoczynkowej i kwalifikowanej. Świadczą o tym walory przyrodnicze, antropogeniczne oraz baza materialna turystyki.

7.2.1. WALORY PRZYRODNICZE

Wśród walorów przyrodniczych na terenie gminy Myszyniec wyróżnia się:

- walory wód powierzchniowych:
 - rzeka Rozoga i Szkwa, wykazujące potencjał w zakresie turystyki kwalifikowanej (szlaki turystyki wodnej w niektórych fragmentach koryt rzecznych, szlaki turystyki pieszo-rowerowej w obrębie ich dolin, a także wędkarstwo) oraz turystyki wypoczynkowej (urządzone miejsca rekreacji i wypoczynku);
 - zbiornik wodny „Wykrot”, wykazujący potencjał w zakresie turystyki kwalifikowanej (spływy wodne, miejsce wykorzystywane do kąpeli, wędkarstwo), turystyki wypoczynkowej, w tym biznesowej oraz turystyki poznawczej, w tym kulturowej (kompleks „Kurpiowska Kraina” zrealizowany w formie tradycyjnej zabudowy kurpiowskiej z zapleczem noclegowo-gastronomicznym i rekreacyjno-sportowym, z amfiteatrem oraz obiektami wystawowymi, miejsce corocznej imprezy folklorystycznej „Miodobranie Kurpiowskie”);
 - zbiornik wodny „Zawodzie”, wykazujący potencjał w zakresie turystyki kwalifikowanej (wędkarstwo);
- ogólnie dobry stan środowiska przyrodniczego, w tym sprzyjające warunki bioklimatyczne, właściwy stan powietrza atmosferycznego (poza okresowo występującą niską emisją), a także atrakcyjny, tradycyjny krajobraz kurpiowski (krajobraz osiedleńczy puszczański) o randze krajowej oraz zachowany w wielu miejscach tradycyjny, rolniczy charakter Gminy, wpływające pozytywnie na potencjał w zakresie turystyki wypoczynkowej (agroturystyka) i kwalifikowanej (krajoznawczej, pieszo-rowerowej);
- unikatowe zbiorowiska roślinne, w szczególności obrzeżne przestrzenie leśne o zróżnicowanym drzewostanie (w tym lasy iglaste, zwłaszcza bory świeże powyżej 40 lat sprzyjające pobytowi ludzi), wydmy śródlądowe urozmaicające krajobraz oraz osobliwości flory i fauny (wartościowe torfowiska, unikatowy bór chrobotkowy, bogactwo ssaków leśnych i ptactwa), sprzyjające potencjalnemu rozwojowi turystyki kwalifikowanej (przyrodniczej, pieszo-rowerowej);
- zwarte zbiorowiska leśne i otwarte przestrzenie łąkowo-pastwiskowe, z bogactwem zwierząt łownych, wykazujące potencjał w zakresie turystyki kwalifikowanej (łowiectwo).

Warto zaznaczyć, iż Gminę cechuje stosunkowo niewielka gęstość zaludnienia, co jest niewątpliwym atutem dla turystów szukających wyciszenia i spokoju. Ponadto, brak znaczących emitorów zanieczyszczeń stwarza korzystne warunki arosanitarne Gminy.

7.2.2. WALORY ANTROPOGENICZNE

Wśród walorów antropogenicznych, na terenie Gminy wyróżnia się zabytki architektury i budownictwa, w tym zwłaszcza:

- kościół parafialny (Bazylika Mniejsza),
- XVIII-wieczna dzwonnica,
- zabudowa z początku XX wieku (w tym drewniane domy z przełomu XIX/XX wieku),
- krzyże i kapliczki przydrożne,
- cmentarz rzymsko-katolicki, cmentarz żydowski (kirkut),
- pomniki.

Ponadto, za istotne walory antropogeniczne należy uznać:

- historyczny charakter miasta Myszyńiec,
- obecność ośrodków twórczości ludowej, w tym m.in. Regionalne Centrum Kultury Kurpiowskiej w Myszyńcu,
- szeroką gamę wydarzeń i imprez kulturalnych, sportowych i religijnych, takich jak m.in.: Miodobranie Kurpiowskie, w tym Bieg Miodobraniowy, Jarmark Kurpiowski, gminna Noc Sobótkowa, Festyn Rodzinny, warsztaty twórczości ludowej itd.

7.2.3. BAZA MATERIALNA TURYSTYKI

Infrastrukturę sportowo-rekreacyjną opisano we wcześniejszej części (rozdz. 7.1.).

Gminną bazę noclegową tworzą wszelkie obiekty i urządzenia umożliwiające nocleg poza miejscem zamieszkania, do których należą m.in. hotel, miejsca noclegowe w zajazdach gastronomicznych, miejsca noclegowe prywatne, gospodarstwa agroturystyczne oraz kamping i pole namiotowe.

Bazę żywieniową stanowią wszelkie obiekty gastronomiczne służące zaspokojeniu potrzeb żywnościowych turystów, takie jak restauracje, kawiarnie, bary, punkty gastronomiczne. Do grupy tej zalicza się również zakłady zaopatrujące odwiedzających w artykuły żywnościowe.

Na bazę komunikacyjną składa się sieć połączeń, dróg i szlaków komunikacyjnych. Poziom rozwinięcia bazy komunikacyjnej stanowi o dostępności oraz łatwości poruszania się po obszarze Gminy przez potencjalnych turystów. Do bazy komunikacyjnej gminy Myszyńiec w szczególności zalicza się:

- sieć dróg publicznych, w tym drogę krajową nr 53, drogi wojewódzkie nr 614 i nr 645, drogi powiatowe oraz gminne,
- dworzec autobusowy w Myszyńcu oraz przystanki autobusowe,
- szlaki turystyczne, w tym szlaki rowerowe i ścieżki edukacyjne.

Wśród bazy towarzyszącej wyróżnia się wszelkiego rodzaju urządzenia sportowo-rekreacyjne obszaru turystycznego, które pozwalają turystom na uprawianie różnych form rekreacji. Na terenie Gminy znajdują się m.in.: kompleks „Kurpiowska Kraina” w Myszyńcu oraz Wykrocie i Wydmusach, ścieżki i drogi rowerowe, infrastruktura sportowo-rekreacyjna, czy stajnia konna. Ponadto, w zakres bazy towarzyszącej wchodzi cała gminna infrastruktura techniczna (wodociągi, kanalizacja, sieć energetyczna) oraz społeczna (ośrodek zdrowia, biblioteka, poczta, apteki, banki).

Atrakcje turystyczne stanowią wszelkiego rodzaju obiekty będące przedmiotem zainteresowania turystycznego i wpływające na natężenie ruchu turystycznego. Do gminnych atrakcji turystycznych zaliczyć zatem można wszystkie wyżej wymienione formy i obiekty pod warunkiem, że są one związane z Gminą (np. z kulturą mieszkańców), na ich temat dostępne są informacje turystyczne (np. w postaci ulotek, informacji internetowej, oznaczenia kartograficznego) oraz w sposób realny wpływają na wzrost ruchu turystycznego.

W związku z tym za atrakcję turystyczną Gminy uznać należy przede wszystkim:

- kościół parafialny i XVIII-wieczną dzwonnice w Myszyńcu,
- zabytkową zabudowę kurpiowską z przełomu XIX/XX w.,
- kompleks „Kurpiowska Kraina” ze zbiornikiem wodnym „Wykrot”.

7.3. WNIOSKI

- ! Rozbudowana baza sportowo-rekreacyjna, z dużym ośrodkiem turystycznym (kompleks „Kurpiowska Kraina” i licznymi obiektami towarzyszącymi (boiska sportowe, place zabaw, siłownie zewnętrzne, ścieżki edukacyjne).
- ! Bogata oferta kulturalna Gminy.
- ! Walory przyrodnicze i antropogeniczne, na których można oprzeć ideę rozwoju ruchu turystycznego w Gminie.

8 PLANOWANIE I ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE

8.1. PLANOWANIE PRZESTRZENNE W GMINIE

8.1.1. STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Studium stanowi nadrzędny dokument planistyczny na szczeblu gminnym. Zawiera generalne zasady zagospodarowania przestrzennego oraz wytyczne, którymi należy kierować się w kreowaniu polityki przestrzennej. Studium nie jest aktem prawa miejscowego, stanowi natomiast wiążącą wytyczną (podstawę) do sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Obowiązujące aktualnie Studium przyjęto Uchwałą Nr IV/49/19 Rady Miejskiej w Myszyńcu z dnia 19 marca 2019 r. Dokument dotyczy całej gminy Myszyńiec, w granicach administracyjnych. Studium definiuje kierunki polityki przestrzennej:

- zapewnienie ładu przestrzennego poprzez racjonalne kształtowanie struktur przestrzennych w strefach osadnictwa (mieszkaniowej i usług), aktywizacji gospodarczej, turystyczno-rekreacyjnej, rolniczej i przyrodniczej, z uwzględnieniem uwarunkowań środowiskowych, ekonomicznych i społecznych oraz infrastrukturalnych i kulturowych;
- wzmocnienie funkcji miasta Myszyńiec jako głównego ośrodka rozwoju, oddziałującego i stymulującego wzrost gospodarczy całej Gminy;
- wzmocnienie funkcji najważniejszych wsi gminnych, jako pełniących rolę wielofunkcyjnych ośrodków koncentracji usług z zakresu obsługi mieszkańców, wspomagających miasto Myszyńiec;
- poprawa sprawności infrastruktury technicznej, poprzez dalszy rozwój systemów oczyszczania ścieków i zaopatrzenia w wodę, poprawę bezpieczeństwa elektroenergetycznego na poziomie dystrybucyjnym, w tym rozwój niskoemisyjny Gminy, gazyfikację obszarów Gminy, racjonalną gospodarkę odpadami, rozwój i modernizację infrastruktury telekomunikacyjnej;
- poprawa efektywności transportowej, poprzez budowę obwodnicy miasta Myszyńca, modernizację dróg i budowę nowych odcinków dróg o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym, rozwój systemu ścieżek pieszo-rowerowych i rowerowych;
- ochrona zasobów środowiska przyrodniczego i poprawa ich stanu poprzez racjonalne gospodarowanie zasobami użytkowymi środowiska, ochronę przyrody, zabezpieczenie przed degradacją i pogarszaniem stanu poszczególnych komponentów środowiska oraz zachowanie i wzmacnianie systemu powiązań przyrodniczych (korytarzy i płatów ekologicznych);
- zrównoważone kształtowanie rolniczej przestrzeni produkcyjnej poprzez wykorzystanie potencjału i struktury użytków rolnych w Gminie, w tym rozwój rolnictwa w kierunku hodowlanym, a w obrębie gruntów ornych o relatywnie najlepszych warunkach agroekologicznych rozwój rolnictwa w kierunku upraw roślinnych;
- zrównoważone kształtowanie leśnej przestrzeni produkcyjnej poprzez racjonalne wykorzystanie gospodarcze lasów do tego predysponowanych oraz ochronę zasobów leśnych;
- wykorzystanie potencjału rekreacyjno-turystycznego, zwłaszcza turystyki wypoczynkowej, turystyki przyrodniczej i kwalifikowanej oraz turystyki kulturowej (poznawczej), w oparciu o bazę turystyczną, walory przyrodnicze i kulturowe;
- ochrona zasobów dziedzictwa kulturowego i dóbr kultury współczesnej, w tym dalsze kształtowanie tożsamości regionalnej i klimatu społecznej akceptacji dla ochrony dziedzictwa kulturowego.

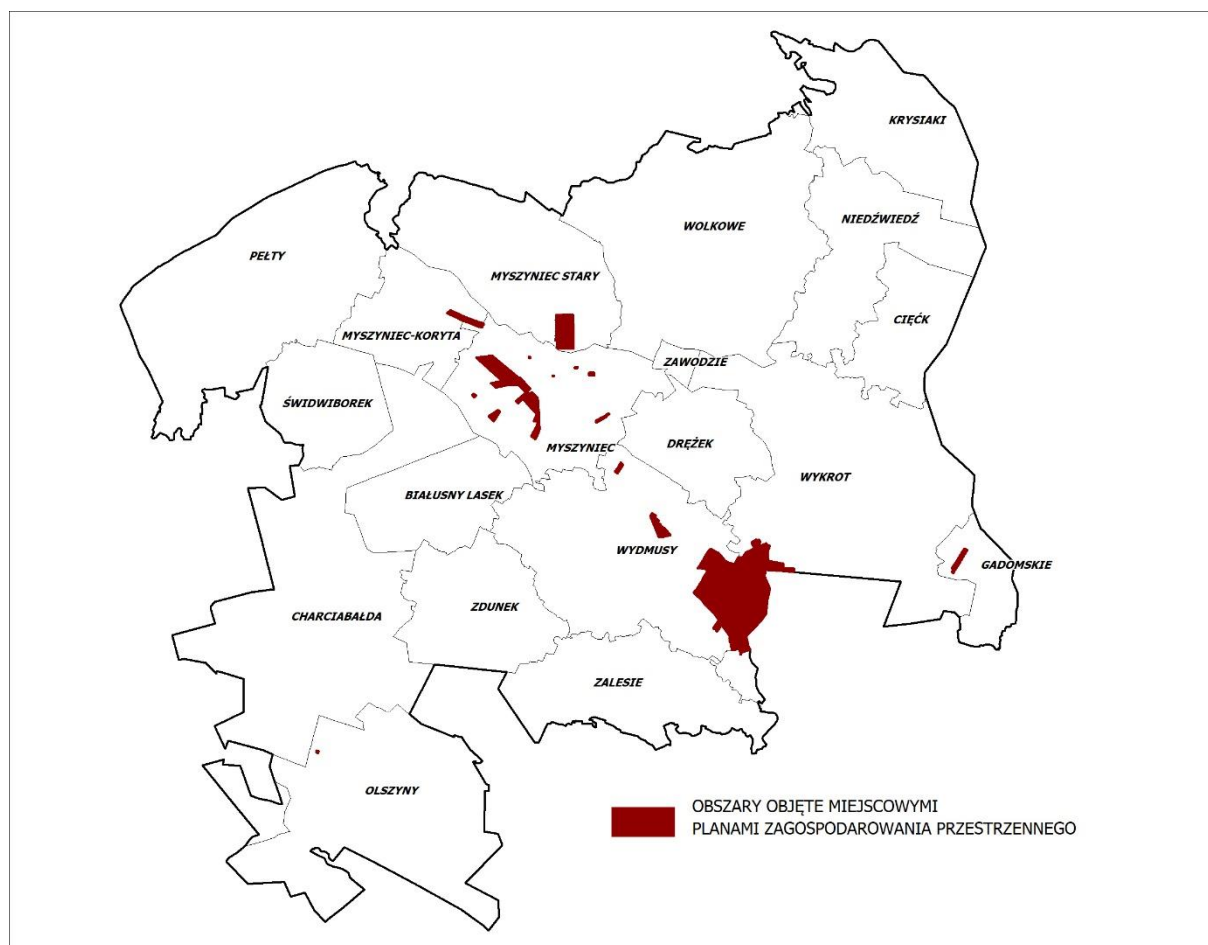
Polityka przestrzenna gminy Myszyniec realizowana ma być w oparciu o sfery funkcjonalne, którym przypisano zasady zagospodarowania przestrzennego:

- w sferze osadnictwa:
 - rozwój Myszyńca jako lokalnego ośrodka wzrostu gospodarczego, pełniącego rolę administracyjną, usługowo-gospodarczą i mieszkaniową;
 - wzmacnianie roli Myszyńca jako ośrodka budowania tożsamości regionalnej;
 - rozwój najważniejszych wsi gminnych jako wielofunkcyjnych ośrodków koncentracji zabudowy mieszkaniowej oraz usług z zakresu obsługi mieszkańców, w tym zwłaszcza wsi „satelitarnych” miasta Myszyniec, tj. Myszyńca Starego i Myszyńca-Koryta, oraz pozostałych ważniejszych wsi gminnych, tj. Olszyn, Wolkowych, Wydmus, Wykrotu i Zalesia;
 - dalszy rozwój usług z zakresu obsługi ludności;
 - kontynuacja i uzupełnienia istniejącej zabudowy – obejmuje tereny zainwestowane wraz z rezerwami przestrzennymi, które umożliwiają dalszy rozwój zabudowy poprzez kontynuację dotychczasowej struktury urbanistycznej;
 - optymalna koncentracja zabudowy, w tym przeciwdziałanie rozpraszaniu zabudowy na tereny wartościowe przyrodniczo oraz tereny zagrożone powodzią;
 - dalsza rozbudowa i budowa nowej infrastruktury technicznej, zwłaszcza w zakresie systemów gospodarki wodno-ściekowej i infrastruktury komunikacyjnej;
 - renowacja zabudowy mieszkaniowej tego wymagającej;
- w sferze produkcyjnej i produkcyjno-usługowej:
 - rozwój gospodarczy Gminy w oparciu o wytypowaną strefę aktywizacji gospodarczej i potencjalne tereny inwestycyjne;
 - kompleksowe uzbrojenie potencjalnych terenów inwestycyjnych aktywizacji gospodarczej;
 - rozwój lokalnego potencjału produkcyjnego i wspieranie innowacyjności;
 - rozwój stref produkcyjnych poprzez lokowanie obiektów produkcyjnych, produkcyjno-usługowych i gospodarczych w sposób zapewniający minimalizację negatywnych oddziaływań na środowisko przyrodnicze i warunki życia ludzi (nie planuje się lokalizacji zakładów o dużym ryzyku lub zakładów o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej);
- w sferze turystyczno-rekreacyjnej:
 - rozwój turystyki przyrodniczej i kwalifikowanej w oparciu o występujące walory przyrodnicze (zbiorniki „Wykrot” i „Zawodzie”, rzeki Rozoga i Szkwa, występowanie „pasma przyrodniczo-krajobrazowego rzeki Omulew”, potencjał rekreacyjny lasów, dobry stan ogólny środowiska) oraz szlaki turystyczne (funkcjonujący, ponadregionalny szlak rowerowy *VeloMazovia*, wyznaczony w ramach przebiegu istniejących dróg, a także główne lokalne trasy pieszo-rowerowe i wodne planowane do wyznaczenia lub oznakowania);
 - rozwój turystyki kulturowej w oparciu o tożsamość regionalną (kultywowane tradycje kurpiowskie), zasoby dziedzictwa kulturowego (zabytki architektury i budownictwa, historyczny charakter miasta Myszyniec) oraz dobra kultury współczesnej (ośrodki twórczości ludowej, wydarzenia i imprezy kulturalne);
 - rozwój turystyki wypoczynkowej i biznesowej w oparciu o potencjał rekreacyjny zbiornika „Wykrot” i kompleks „Kurpiowska Kraina” oraz agroturystykę;
- w sferze rolnictwa:
 - rozwój produkcji zwierzęcej, zwłaszcza hodowli bydła mlecznego;
 - intensyfikacja produkcji roślinnej na gruntach ornych o relatywnie wysokiej w skali Gminy przydatności rolniczej;

- wprowadzenie zalesień na gruntach rolnych niskich klas bonitacyjnych oraz nieużytkach, które docelowo powinny wzmacniać system ekologiczny minimalizacja przeznaczenia na cele nierolnicze terenów o najwyższej przydatności rolniczej;
- utrzymanie we właściwym stanie technicznym sieci rowów i kanałów melioracyjnych;
- w sferze przyrodniczej:
 - zachowanie ustanowionych form ochrony przyrody poprzez realizację zagospodarowania nie wpływającego negatywnie na cele i przedmiot ich ochrony;
 - zachowanie związków funkcjonalno-przestrzennych między ekosystemami pełniącymi głównie funkcje przyrodnicze, poprzez podtrzymanie i wzmacnianie składowych systemu przyrodniczego Gminy;
 - racjonalne gospodarowanie zasobami użytkowymi środowiska;
 - ochrona zasobów środowiska przed zniszczeniem i degradacją, poprzez rozwój infrastruktury służącej ochronie środowiska, eliminację istniejących zagrożeń dla stanu sanitarnego zasobów środowiska lub minimalizację ich negatywnego oddziaływania.

8.1.2. MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego pokrywają obszar o łącznej powierzchni ok. 383,2 ha, co stanowi ok. 1,7% całkowitej powierzchni gminy Myszyńiec.



Ryc. 26 Obszary objęte miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego

Materiał źródłowy: Opracowanie własne.

Tab. 20 Wykaz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego⁴²

LP.	OBSZAR OBJĘTY PLANEM	WIODĄCE PRZEZNACZENIA TERENU	NUMER UCHWAŁY
1	Część miejscowości Gadomskie	MN, U - zabudowa mieszkaniowo-usługowa	XXVIII/1/2002
2	Dz. nr 120/6 w Myszyńcu	UK - komunalna działalność usługowa	XXVIII/2/2002
3	Przy ul. Most Kopański w Myszyńcu	MN, U - zabudowa mieszkaniowo-usługowa	XXVIII/4/2002
4	Przy ul. Stacha Konwy w Myszyńcu	MN, U - zabudowa mieszkaniowo-usługowa	XXVIII/5/2002
5	Przy ul. Stefanowicza w Myszyńcu	MN/U - zabudowa mieszkaniowo-usługowa	XXVIII/6/2002
6	W rejonie cmentarza w Myszyńcu	MN, U - zabudowa mieszkaniowo-usługowa	XXVIII/7/2002
7	Część miejscowości w obrębie geodezyjnym Olszyny	MN, U - zabudowa mieszkaniowo-usługowa	XXVIII/8/2002
8	Część miejscowości w obrębu geodezyjnym Wydmusy ("Wschód")	MN, U - zabudowa mieszkaniowo-usługowa	XXVIII/9/2002
9	Na południe od ul. Poległych w Myszyńcu	U, MN - zabudowa usługowa i mieszkaniowa	XXX/239/2002
10	Obszar pomiędzy ul. Bema i ul. Poległych w Myszyńcu	MN/U - zabudowa mieszkaniowo-usługowa	XXX/240/2002
11	Przy ul. Reymonta w Myszyńcu	MN/U - zabudowa mieszkaniowo-usługowa	XXX/241/2002
12	Część miejscowości w Myszyniec Stary – Koryta	MN, U - zabudowa mieszkaniowo-usługowa	XXX/242/2002
13	Część miejscowości w obrębie geodezyjnym Wydmusy ("Północ")	U/MN - zabudowa usługowa z możliwością lokalizacji zabudowy mieszkaniowej	XXX/243/2002
14	Część miejscowości w obrębie geodezyjnym Wykrot	ML - zabudowa mieszkaniowo-letniskowa	XXX/244/2002
15	Część miasta Myszyniec - obszar po północnej stronie ul. Poległych	MN/U - zabudowa mieszkaniowo-usługowa	XXVIII/148/04
16	Grunty położone na terenie wsi Myszyniec Stary	MNU - zabudowa mieszkalno-usługowa	V/49/07
17	Grunty położone na terenie miasta Myszyniec przy ul. Poległych	MNU - zabudowa mieszkalno-usługowa	VIII/66/07
18	Grunty położone na terenie wsi Wydmusy, Wykrot, Zalesie	UTL - tereny rekreacji indywidualnej, ZL - tereny leśne z możliwością zabudowy rekreacji indywidualnej i zbiorowej na działkach o pow. min. 0,3 ha, UT - tereny sportowo-rekreacyjne i turystyki zorganizowanej, US - tereny usług sportowo - rekreacyjnych	IX/73/07
19	Grunty położone na terenie wsi Myszyniec Stary – zmiana uchwały Nr V/49/07	MNU - zabudowa mieszkalno-usługowej	XXVII/232/13

Materiał źródłowy: Opracowanie własne.

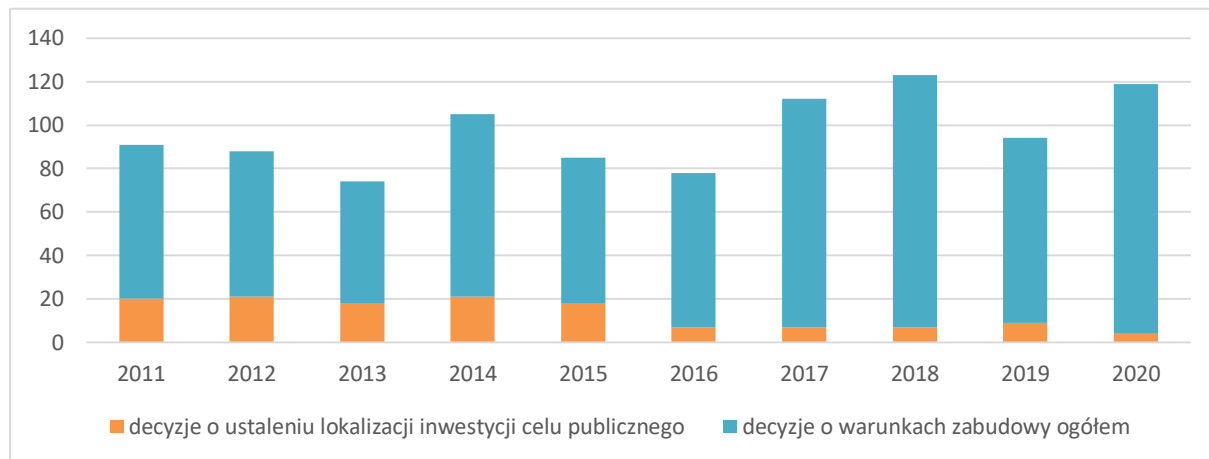
⁴² Plany miejscowe przyjęte:

- Uchwałą Nr II/8/2002 Rady Gminy Myszyniec z dnia 5 grudnia 2002 r. w sprawie zmiany miejscowego ogólnego planu zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Myszyniec, obejmującej część miejscowości Myszyniec Stary – obszar „Wschód”;
 - Uchwałą Nr II/9/2002 Rady Gminy Myszyniec z dnia 5 grudnia 2002 r. w sprawie zmiany miejscowego ogólnego planu zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Myszyniec, obejmującej część miasta Myszyniec – obszar nad rzeką Rozogą;
 - Uchwałą Nr II/10/2002 Rady Gminy Myszyniec z dnia 5 grudnia 2002 r. w sprawie zmiany miejscowego ogólnego planu zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Myszyniec, obejmującej część miejscowości Wydmusy – obszar „Zachód”;
- nie zostały ujęte w przedstawionym bilansie, z uwagi na brak publikacji w dzienniku urzędowym województwa mazowieckiego (nieopublikowany plan traktuje się jak nieobowiązujący).

Ponadto, trwa procedura planistyczna mająca na celu objęcie miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego części miejscowości Myszyńiec i Myszyńiec Stary o powierzchni ok. 942 ha (ok. 4,1% powierzchni Gminy)⁴³.

8.1.3. DECYZJE O WARUNKACH ZABUDOWY I DECYZJE O LOKALIZACJI INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO

W obszarach nie objętych ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego realizacja inwestycji możliwa jest po uzyskaniu decyzji o warunkach zabudowy lub decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego. Dynamika liczby wydawanych decyzji na przestrzeni lat przedstawia się następująco:



Ryc. 27 Wydane w Gminie decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu w latach 2011-2020

Materiał źródłowy: Dane GUS, stan na 31.12.2020 r.

Średnio w analizowanych latach wydanych zostało ok. 88 decyzji/rok, z czego ok. 76 decyzji wz/rok i 12 decyzji icp/rok. Najwięcej wydanych decyzji dotyczyło ustalenia warunków zabudowy dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, średnio 43 decyzje/rok. Dla inwestycji usługowych jest to średnio ok. 7 decyzji/rok, zaś dla innej zabudowy średnio ok. 27 decyzji/rok w analizowanych latach 2011-2020.

8.2. STRUKTURA OSADNICZA

Siedziba Gminy – miasto Myszyńiec, znajduje się w jej centralnej części. Jest głównym ośrodkiem rozwoju, stymulującą wzrost społeczno-gospodarczy i miejscowością o największej liczbie mieszkańców, ponad 3 tys. osób.

Rolę ośrodków wspomagających miasto Myszyńiec pełnią najważniejsze wsie gminne, do których należą: wsie „satelitarne” miasta Myszyńiec, tj. Myszyńiec Stary i Myszyńiec-Koryta, oraz: Olszyny, Wolkowe, Wydmusy, Wykrot i Zalesie.

Pozostałe wsie gminne to ośrodki wybitnie lokalne, o liczbie mieszkańców poniżej 500 osób, charakteryzujące się przeważnie wysoce rozproszoną zabudową.

⁴³ Procedura wszczęta Uchwałą Nr /XX/227/21 Rady Miejskiej w Myszyńcu z dnia 29 marca 2021 r.

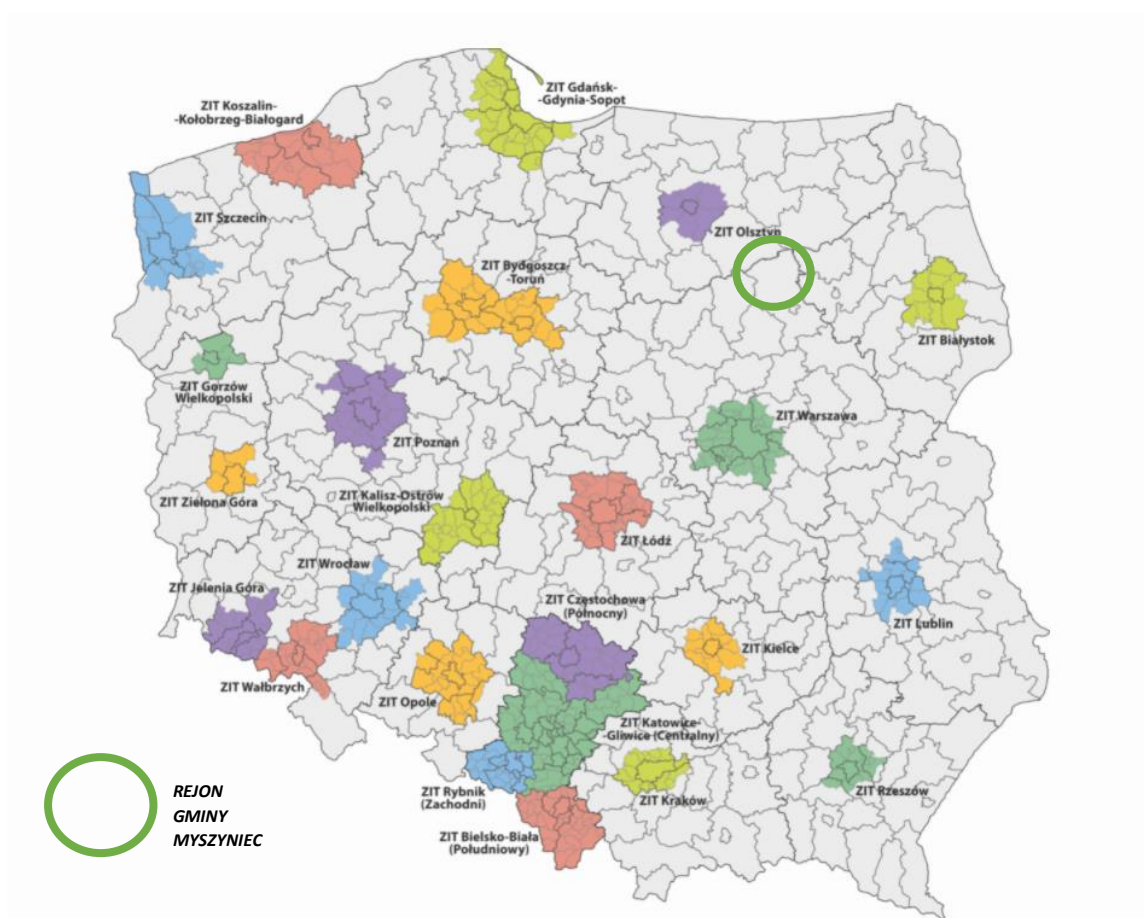
8.3. REWITALIZACJA

Rozdział zostanie uzupełniony po sporządzeniu aktualizacji GPR gminy Myszyńiec.

8.4. OBSZARY ZINTEGROWANEGO INWESTOWANIA I WYKLUCZENIA Z INWESTOWANIA

W Polsce instrument zintegrowanych inwestycji terytorialnych (ZIT) jest realizowany na terenie miast wojewódzkich i obszarów powiązanych z nimi funkcjonalnie (tzw. ZIT wojewódzkie) oraz na terenie miast o charakterze regionalnym i subregionalnym wraz z obszarami powiązanych z nimi funkcjonalnie (tzw. regionalne inwestycje terytorialne – RIT).

Obszar gminy Myszyńiec nie jest zlokalizowany w obszarach ZIT lub RIT.



Ryc. 28 Obszary realizacji zintegrowanych inwestycji terytorialnych w dniu 1 stycznia 2020 r.

Materiał źródłowy: <https://stat.gov.pl/statystyka-regionalna/jednostki-terytorialne/inne-jednostki-przestrzenne/obszary-realizacji-zintegrowanych-inwestycji-terytorialnych-zit/>

8.5. OBSZARY ROZMIESZCZENIA INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM

Zgodnie z ustaleniami obowiązującego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego na terenie gminy Myszyniec, planowane są następujące inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym:

- inwestycje celu publicznego w zakresie dróg:
 - Budowa obwodnicy Myszynca w ciągu drogi krajowej nr 53;
 - Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 614 Chorzele – Kurkowo – Myszyniec prowadzącej do terenów inwestycyjnych Przasnyskiej Strefy Gospodarczej podstrefa Chorzele;
- inwestycje celu publicznego w zakresie infrastruktury wodnokanalizacyjnej:
 - Inwestycje w zakresie sieci kanalizacyjnych, w tym budowa i modernizacja;
 - Inwestycje w zakresie oczyszczalni ścieków, w tym budowa, rozbudowa lub modernizacja;
- inwestycje celu publicznego w zakresie gospodarki wodnej i ochrony przeciwpowodziowej:
 - odbudowa jazów na rzece Rozoga w km 36+510 w m. Wykrot, gm. Myszyniec, pow. ostrołęcki;
 - budowa jazu na rzece Szkwa w km 42+000, pow. ostrołęcki;
- opieka i ochrona dziedzictwa kulturowego oraz dóbr kultury współczesnej:
 - kreowanie ośrodków budowania tożsamości kulturowej regionu: Myszynca.

8.6. WNIOSKI

- ! Studium, jako dokument nadrzędny kształtowania polityki przestrzennej gminy Myszyniec.
- ! Potrzeba sukcesywnego opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla terenów rozwojowych.
- ! Znaczna ilość wydawanych decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.
- ! Miasto Myszyniec jako główny ośrodek rozwoju, stymulujący wzrost społeczno-gospodarczy.
- ! Zaplanowane na szczeblu regionalnym lub krajowym inwestycje celu publicznego na terenie gminy Myszyniec.

9 BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

9.1. PODMIOTY I INSTYTUCJE REALIZUJĄCE ZADANIA Z ZAKRESU BEZPIECZEŃSTWA

Zadania własne Gminy w zakresie zaspokajania potrzeb zbiorowych wspólnoty w zakresie porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli, a także ochrony przeciwpożarowej wskazane są w Ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym.

Podmioty które są odpowiedzialne za kwestie bezpieczeństwa publicznego na terenie gminy Myszyniec to:

- Burmistrz Myszyńca,
- Policja,
- Ochotnicza Straż Pożarna,
- Państwowa Straż Pożarna w Ostrołęce,
- Straż Leśna.

Zadania w zakresie bezpieczeństwa publicznego, porządku i opieki nad bezpieczeństwem ludzi i ich mienia sprawuje⁴⁴:

- Komisariat Policji w Myszyńcu, przy ul. Pawłowskiego 15,
- Dzielnicowy Rejonu 22 (usytuowanego na terenie gminy Myszyniec i gminy Czarnia).

Na terenie Gminy nie został zlokalizowany żaden posterunek policji. Posterunki Policji stworzone są w celu realizowania zadań na terenach gmin miejsko-wiejskich, gdzie nie funkcjonują siedziby komisariatów. Dzięki ich funkcjonowaniu mieszkańcy mają możliwość sygnalizowania oraz zgłaszania o zdarzeniach i sytuacjach, które mogą zagrażać bezpieczeństwu ludzi i mienia. Posterunki zapewniają także szybszą reakcję policji. Warto zaznaczyć, że to społeczność lokalna i przedstawiciele samorządu lokalnego wpływają na tworzenie posterunków policji, poprzez zgłaszanie potrzeb ich utworzenia pod warunkami interesu społecznego, znacznego stopnia zagrożenia przestępczością oraz odległością od siedziby komisariatu. Komisariat natomiast to wyższa jednostka, która zajmuje się realizowaniem zadań służby prewencyjnej Policji oraz współdziała z samorządem terytorialnym⁴⁵.

Na terenie gminy Myszyniec, zadania w zakresie bezpieczeństwa przeciwpożarowego, realizują jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej, wyposażone są w podstawowy sprzęt ratownictwa przeciwpożarowego, w tym⁴⁶:

- OSP w Myszyńcu,
- OSP w Krysiakach,
- OSP w Wolkowych,
- OSP w Wydmusach,
- OSP w Wykrocie,
- OSP w Zdunku.

Poza w/w jednostkami OSP na terenie gminy funkcjonuje KM PSP Ostrołęka posterunek JRG w Wydmusach (czasowy posterunek PSP na bazie OSP Wydmusy). Posterunek prowadzi działania ratownicze od 1 kwietnia do 30 września w ciągu roku. Teren chroniony obejmuje obszar administracyjny 3 gmin: Myszyniec, Czarnia i Łyse oraz północne części gmin Kadzidło i Baranowo. Jest to powierzchnia około 725 km², co stanowi blisko 1/3 powierzchni powiatu ostrołęckiego⁴⁷.

⁴⁴ <https://mazowiecka.policja.gov.pl/wos/kontakt/komisariat-p>.

⁴⁵ Materiał źródłowy: Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Myszyniec na lata 2021-2030.

⁴⁶ Materiał źródłowy: Urząd Miejski w Myszyńcu.

⁴⁷ Materiał źródłowy: Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Myszyniec na lata 2021-2030.

9.2. PRZESTĘPCZOŚĆ

Na terenie gminy Myszyniec obserwuje się spadek przestępczości na przestrzeni ostatnich lat (zob. tabela poniżej). Biorąc pod uwagę charakter popełnianych przestępstw wynika, iż wyraźnie przeważają przestępstwa o charakterze kryminalnym oraz w dalszej kolejności przeciwko mieniu.

Tab. 21 Przestępstwa stwierdzone w gminie Myszyniec w latach 2018-2020

RODZAJ PRZESTĘPSTWA	ROK		
	2018	2019	2020
o charakterze kryminalnym	56	48	50
o charakterze gospodarczym	13	15	11
drogowe	24	26	22
przeciwko życiu i zdrowiu	4	4	4
przeciwko mieniu	26	28	25
SUMA:	99	97	89

Materiał źródłowy: <https://www.polskawliczbach.pl/>

W roku 2020 r. stwierdzono 89 przestępstw, co oznacza, że w przeliczeniu na 1000 mieszkańców odnotowano średnio 8,53 przestępstw. Na uwagę zasługują fakt, że jest to wskaźnik wyraźnie niższy niż średnia dla kraju (19,96) oraz województwie mazowieckim (20,31). Ponadto, w gminie Myszyniec obserwuje się wysoki wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw w Gminie, gdyż wynosi ok. 80,6%. Jest to wartość wyraźnie wyższa w stosunku do średniej dla kraju (ok. 77,3%)⁴⁸.

Powyższe dane świadczą o stosunkowo wysokim poziomie bezpieczeństwa na terenie gminy Myszyniec.

9.3. ZAGROŻENIA WYNIKAJĄCE Z POŁOŻENIA GEOGRAFICZNEGO

Potencjalne zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia, wynikające z położenia geograficznego, dotyczyć mogą przede wszystkim środowiska naturalnego, działalności człowieka, a także zdarzeń spowodowanych działaniem sił przyrody.

9.3.1. ZAGROŻENIE ZANIECZYSZCZENIEM POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO

Główną przyczyną zanieczyszczenia powietrza w gminie Myszyniec jest tzw. emisja powierzchniowa związana z indywidualnym ogrzewaniem budynków. Wzmószona emisja zanieczyszczeń ze źródeł komunalnych spowodowana jest spalaniem słabej jakości materiału grzewczego w mało wydajnych kotłach oraz, nierzadko, spalaniem odpadów. Zagrożenie dodatkowo potęgują okresy niekorzystnych warunków klimatycznych w okresie zimowym (długotrwałe okresy chłodu lub ekstremalnie niskie temperatury).

Zagrożeniem dla powietrza atmosferycznego jest także tzw. emisja liniowa, związana z transportem samochodowym i emisją spalin. Zagrożenie to uzależnione jest od charakterystyki ruchu, rodzaju pojazdów i stosowanego w nich paliwa oraz rodzaju i jakości nawierzchni tras. Na terenie gminy Myszyniec najbardziej zagrożone emisją liniową są tereny mieszkaniowe, przez które przebiegają drogi o relatywnie największym nasileniu ruchu pojazdów silnikowych, tzn. droga krajowa nr 53, drogi wojewódzkie nr 614 i 645. Zagrożenie w wyraźnie mniejszym stopniu dotyczy dróg powiatowych i gminnych.

⁴⁸ Materiał źródłowy: <https://www.polskawliczbach.pl/>

Niewielkie jest zagrożenie tzw. emisją punktową. Ten rodzaj emisji związany jest z energetycznym spalaniem paliw i procesami technologicznymi (odprowadzającymi substancje do powietrza za pośrednictwem emitorów w sposób zorganizowany), a na terenie gminy Myszyńiec nie występują zakłady szczególnie uciążliwe dla środowiska.

Ponadto, jako potencjalne zagrożenie dla jakości powietrza można wskazać zagrożenia naturalne, związane z procesami i zagrożeniami przyrodniczymi takimi jak np. pożary lasów, erozja gleb, pylenie z terenów zielonych.

9.3.2. ZAGROŻENIE ZMIANAMI KLIMATU

Problematyka zmian klimatu stanowi jeden z kluczowych aspektów politycznych, społecznych i gospodarczych. Klimat na Ziemi zmieniał się wielokrotnie, przechodząc długie okresy zlodowacenia i wyższych temperatur. Od początku XX wieku temperatura na Ziemi zaczęła stopniowo wzrastać, a trend ten utrzymuje się do dzisiaj. Prognozuje się dalszy wzrost średniej temperatury, który z największą intensywnością wystąpi na półkuli północnej, zwłaszcza na obszarach polarnych.

Globalne zmiany klimatyczne zauważalne są także w gminie Myszyńiec. Analizując wybrane lata (2014 r., 2017 r., 2019 r.) można zauważyć, że w porównaniu do okresu wielolecia 1971-2000, w rejonie Gminy wystąpiło:

- ocieplenie (wzrostem średniej rocznej temperatury powietrza),
- okresowe zmniejszenie ilości odpadów, w tym wydłużenie okresów suchych,
- coraz częstsze występowaniem ekstremalnych zjawisk pogodowych w postaci:
 - intensywnych burz i nawałnic,
 - gradobić,
 - huraganowych wiatrów i trąb powietrznych,
- zwiększenie średniego, rocznego usłonecznienia.

Prognozuje się, że postępujące zmiany klimatu będą miały zarówno pozytywne, jak i negatywne skutki, przy czym dominować będą konsekwencje negatywne⁴⁹:

- do najważniejszych skutków pozytywnych należeć będą m.in.:
 - wydłużenie okresu wegetacyjnego,
 - skrócenie okresu grzewczego,
 - wydłużenie sezonu turystycznego,
- do najważniejszych skutków negatywnych należeć będą m.in.:
 - niekorzystne zmiany hydrologiczne (a co za tym idzie niekorzystny wpływ na różnorodność biologiczną i siedliska przyrodnicze),
 - zwiększenie częstotliwości występowania ekstremalnych zjawisk pogodowych i katastrof;
 - nasilenie się zjawiska eutrofizacji wód,
 - zwiększenie zagrożenia dla życia i zdrowia w wyniku stresu termicznego i wzrostu zanieczyszczeń powietrza,
 - większe zapotrzebowanie na energię elektryczną w porze letniej, czy też zmniejszenie potencjału chłodniczego elektrowni czego skutkiem będzie spadek mocy produkcyjnej.

⁴⁹ Materiał źródłowy: *Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030*, 2012, Ministerstwo Środowiska, Warszawa.

9.3.3. ZAGROŻENIE ZALEWOWE

ZAGROŻENIE ZJAWISKIEM POWODZI

Część obszaru gminy Myszyniec narażona jest na występowanie zjawiska powodzi. Wzdłuż rzek Rozoga i Szkwa występuje tzw. „obszar szczególnego zagrożenia powodzią”⁵⁰. Aby przeciwdziałać zagrożeniu bezpieczeństwa ludności i jej mienia w obszarze szczególnie zagrożonym powodzią nie powinno lokalizować się nowej zabudowy stale związanej z gruntem, a ewentualne odstępstwo od zakazu zabudowy w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią w terenach istniejącej zabudowy lub dla obiektów niezbędnej infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, może nastąpić za zgodą właściwych organów, stosownie do przepisów prawa.

Główne, naturalne przyczyny powodzi to:

- długotrwałe opady atmosferyczne lub krótkotrwałe opady o bardzo wysokiej intensywności;
- gwałtowne topnienie śniegu.

Przyczyny wywołane działalnością człowieka to przede wszystkim:

- awarie i katastrofy urządzeń i budowli hydrotechnicznych, stanowiących osłony przeciwpowodziowe;
- nadmierny spływ wód powierzchniowych do odbiorników nieprzystosowanych do tego zjawiska, wywołany uszczelnieniem dużych obszarów zurbanizowanych;
- regulacja rzek prowadzona bez należytej oceny jej skutków.

Powodzie mogą powodować duże straty materialne (zniszczenia lub uszkodzenia budynków i infrastruktury, zniszczenia pól uprawnych i pastwisk, uszkodzenia roślin). W przypadku terenów zabudowy mieszkaniowej usytuowanych w zasięgu wód powodziowych, zagrożone jest również bezpieczeństwo i mienie zamieszkałej tam ludności.

W gminie Myszyniec zlokalizowany jest zbiornik retencyjny „Wykrot”. Zważywszy na jego lokalizację – w dole rzeki Rozogi, w stosunku do obszaru Gminy – posiada on marginalne znaczenie dla ochrony przeciwpowodziowej terenów gminnych. Potencjalna fala powodzi, płynąca wraz z rzeką, dotarłaby do zbiornika po minięciu najbardziej zagrożonych rejonów w Gminie, w tym zwłaszcza Myszyńca. Istotne znaczenie w kontekście zapobiegania lub minimalizacji skutków powodzi mają natomiast tereny rolnicze (głównie łąki i pastwiska) ,w dolinie Rozogi, zlokalizowane na wschód od zabudowy Myszyńca. Pełnią one rolę naturalnego rozlewiska rzeki i należy pozostawić je wolnymi od zabudowy.

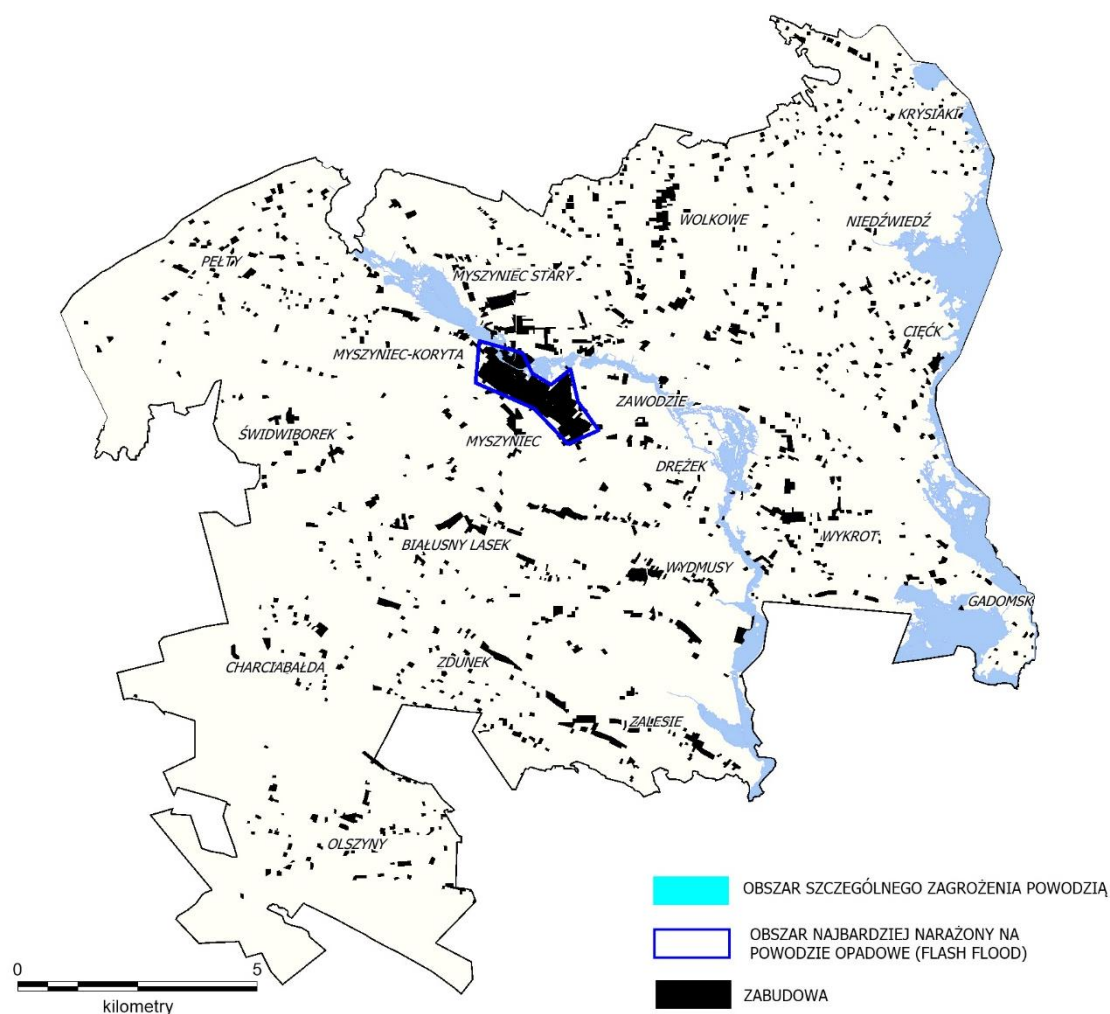
ZAGROŻENIE ZJAWISKIEM POWODZI OPADOWYCH

W związku z postępującymi zmianami klimatycznymi obserwowane są coraz częstsze, ekstremalne stany pogodowe, a w tym m.in. nawalne deszcze. Te z kolei są coraz częściej przyczyną tzw. powodzi opadowych, określanych również jako powodzie błyskawiczne (*flash flood*). Narażone są szczególnie rejony zwartej zabudowy miasta Myszyńca, gdzie występuje uszczelniona powierzchnia, niedostatecznie rozwinięta jest sieć hydrograficzna oraz możliwa czasowa niewydolność systemu kanalizacji deszczowej (w przypadku istnienia takiej infrastruktury), wywołana intensywnym opadem atmosferycznym. Powodzie opadowe mają krótkotrwały, ale gwałtowny przebieg.

⁵⁰ Jego zasięg zidentyfikowany został na podstawie tzw. map zagrożenia powodziowego (MZP) opracowanych przez RZGW. Obszar szczególnego zagrożenia powodzią w granicach Gminy obejmuje obszar, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie (raz na 100 lat) oraz obszaru, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie (raz na 10 lat).

ZAGROŻENIE ZJAWISKIEM PODTAPIANIA

Poza zagrożeniem powodziowym, w granicach gminy Myszyniec może dochodzić do zjawiska podtapiania terenu, na które potencjalnie narażone są tereny z płytko zalegającą wodą gruntową, zagłębienia terenu oraz obszary położone w dnach dolin rzecznych. Zjawisko to może być spowodowane przede wszystkim przez opady atmosferyczne lub gwałtowne topnienie dużej ilości pokrywy śnieżnej. Podtopienia mogą również wystąpić na skutek wahań poziomu wody gruntowej. W większości przypadków cykliczne, najczęściej wiosenne, podwyższone stany wód nie powodują strat gospodarczych z uwagi na fakt, że są to tereny wykorzystywane jako ekstensywne użytki zielone. Relatywnie najbardziej narażone na zjawisko podtopień (od wód gruntowych) są obszary w południowo-zachodniej części gminy, na południe od Olszyn, w okolicach ciekę Piasecznica, co uwarunkowane jest ukształtowaniem terenu, warunkami podłoża i płytkim zaleganiem zwierciadła wody podziemnej.



Ryc. 29 Obszary zagrożone powodzią

Materiał źródłowy: Opracowanie własne z wykorzystaniem danych Map Rzyka Powodziowego oraz analiz własnych.

9.3.4. ZAGROŻENIE OSUWISKOWE

Gmina Myszyniec odznacza się równinnym lub lekko falistym ukształtowaniem powierzchni terenu, o przeważnie znikomych spadkach terenowych, które zazwyczaj nie przekraczają 3%, często oscylując w okolicach 0,5-1,0%. Wyjątek stanowią zbocza wałów wydmych, gdzie spadki terenowe osiągają znaczne wartości (od kilkunastu do nawet kilkudziesięciu %), przy czym zbocza te są utrwalone przez roślinność (głównie leśną). W gminie Myszyniec nie występują tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi.

9.3.5. ZAGROŻENIA SUSZĄ I ZAGROŻENIE POŻAROWE

Gmina Myszyniec w części obszaru położona jest na terenach „silnie zagrożonych” zjawiskiem suszy. Zagrożenie to występuje głównie na obszarach użytkowanych rolniczo, gdzie użytkowy poziom wód podziemnych znajdują się głęboko. Umiarkowane oraz słabe zagrożenie suszą zostało stwierdzone we fragmentach zajętych przez kompleksy leśne oraz w bliskim otoczeniu dolin rzecznych oraz lokalnych zagłębień terenowych z płytko zalegającą warstwą wodonośną⁵¹.

Z uwagi na wyżej opisane zagrożenie, obowiązują stosowne plany przeciwdziałania skutkom suszy w regionach wodnych oraz plany przeciwdziałania skutkom suszy w dorzeczach.

Panujące długotrwałe susze przyczynić się mogą do przesuszenia runa leśnego oraz ściółki, czego przejawem może być wystąpienie pożaru. Pożary lasów niosą za sobą szereg negatywnych skutków dla środowiska przyrodniczego oraz człowieka (m.in. zniszczenie szaty roślinnej, w tym utrata siedlisk dla wielu gatunków zwierząt, degradacja naturalnego profilu glebowego, emisja dwutlenku węgla). Najbardziej narażone na ryzyko wystąpienia pożaru są kompleksy leśne zlokalizowane na terenach z głęboko zalegającą warstwą wodonośną (głównie bory sosnowe).

Obszar gminy Myszyniec w ok. ¼ pokryty jest gruntami leśnymi. Niebezpieczeństwo wystąpienia pożarów leśnych jest zatem znaczne. Do głównych, potencjalnych przyczyn pożarów należy zaliczyć:

- nieostrożność osób dorosłych przy posługiwaniu się ogniem otwartym, w tym papierosy, zapalniczki;
- nieprawidłowa eksploatacja urządzeń ogrzewczych i instalacji;
- wady środków transportu oraz niezachowanie zasad bezpieczeństwa środków transportu;
- wyładowania atmosferyczne oraz inne ekstremalne zjawiska pogodowe jak huragany i silne wiatry;
- podpalenia;
- wypalanie traw.

9.3.6. ZAGROŻENIE POWAŻNĄ AWARIĄ

Na terenie gminy Myszyniec nie znajdują się zakłady zakwalifikowane jako potencjalni sprawcy poważnych awarii przemysłowych (zakłady o dużym ryzyku ZDR, zakłady o zwiększonym ryzyku ZZR, zakłady pozostałe PSPA)⁵².

Zagrożenie wynikające z wystąpienia poważnej awarii przemysłowej jest małe ze względu na brak przemysłu wykorzystującego do produkcji niebezpieczne środki chemiczne.

Potencjalnym zagrożeniem może być transport substancji niebezpiecznych w ruchu drogowym (substancje ropopochodne, gazy płynne). Usytuowanie w obrębie Gminy ważnych szlaków komunikacyjnych (droga krajowa, drogi wojewódzkie) stanowi nie tylko potencjał rozwojowy, ale także zwiększa możliwości wystąpienia zagrożeń związanych z transportem substancji niebezpiecznych.

⁵¹ Materiał źródłowy: Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021 r. w sprawie przyjęcia Planu przeciwdziałania skutkom suszy.

⁵² Materiał źródłowy: www.straz.pl

9.4. WNIOSKI

- ! Stosunkowo wysoki poziom bezpieczeństwa, w tym spadające wskaźniki popełnianych przestępstw i wzrastające wykrywalności sprawców przestępstw.
- ! Zagrożenia dla powietrza atmosferycznego i warunków życia mieszkańców, spowodowane głównie spalaniem paliw grzewczych złej jakości i spalaniem śmieci.
- ! Postępujące zmiany klimatu, odczuwalne na terenie Gminy.
- ! Zagrożenie powodzią od rzek Rozoga i Szkwa. Zagrożenie powodziami opadowymi w mieście Myszyńiec.
- ! Brak zagrożenia procesami osuwiskowymi.
- ! Znaczne zagrożenie suszą i związane z nią zagrożenia pożarowe.
- ! Niewielki rozwój przemysłu i związane z tym, relatywnie nieduże zagrożenie awarią.

10 POLITYKA SPOŁECZNA

10.1. OCHRONA ZDROWIA

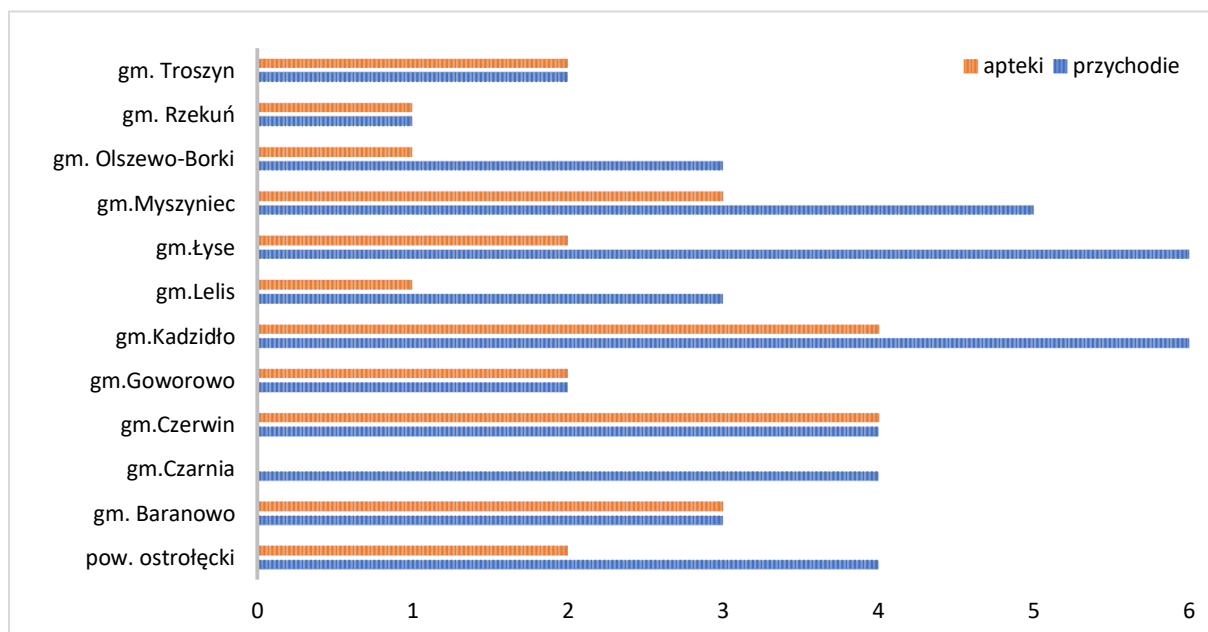
Na terenie Gminy funkcjonują następujące obiekty związane z ochroną zdrowia:

- przychodnie lekarskie i prywatne praktyki lekarskie,
- gabinety stomatologiczne,
- apteki.

Wszystkie w/w obiekty zlokalizowane są w Myszyncu. W mieście znajduje się ponadto Zespół Ratownictwa Medycznego. Najbliższe szpitale oddalone są o ok. 40 km i zlokalizowane w Ostrołęce oraz w Szczytnie (woj. warmińsko-mazurskie).

Wskaźnik zasobności w przychodnie lekarskie wynosi 5 na 10 tys. osób, a aptek 3 na 10 tys. osób i jest niezmienny od 2014 r. Średnio w powiecie ostrołęckim wskaźnik ten wynosi odpowiednio 4 i 2 (dane za 2020 r.), a zatem sytuacja w gminie jest korzystniejsza niż przeciętnie w powiecie.

W zestawieniu z innymi gminami powiatu, gmina Myszyniec plasuje się na 2. miejscu w odniesieniu do przychodni na 10 tys. mieszkańców oraz na 2. w odniesieniu do aptek na 10 tys. mieszkańców. W obu przypadkach najkorzystniejsza sytuacja jest w gminie Kadzidło, co łączy liczbę przychodni i aptek na 10 tys. mieszkańców, choć osiąga słabsze wartości niż gmina Kadzidło⁵³. Można zatem uznać, że dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej na terenie gminy Myszyniec jest właściwy. Niedostateczna jest natomiast dostępność lekarzy specjalistów i rehabilitacji z refundacją NFZ.

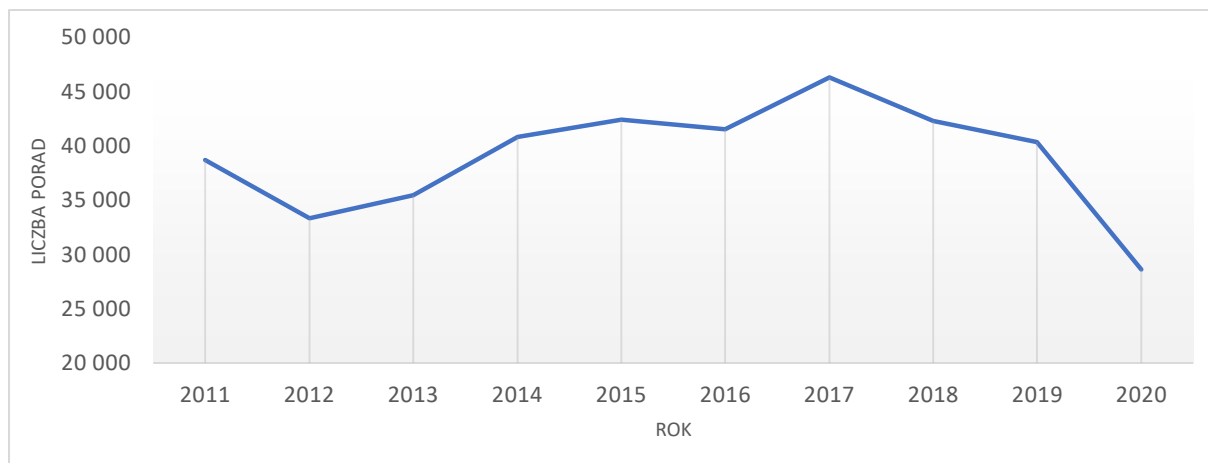


Ryc. 30 Liczba przychodni i aptek na 10 tys. mieszkańców w powiecie ostrołęckim i gminach powiatu

Materiał źródłowy: Opracowanie własne wg danych GUS, stan na 31.12.2020 r.

Na przestrzeni ostatnich dziesięciu lat udzielono rokrocznie od ok. 29 tys. do ok. 48 tys. porad lekarskich, przy czym ostatni rok 2020 odznaczał się wyraźnym spadkiem udzielanych porad w stosunku do lat ubiegłych. Mogło to być spowodowane pandemią COVID-19 i mniejszą ilością zgłoszeń do poradni.

⁵³ Materiał źródłowy: Dane GUS, stan na 31.12.2020 r.



Ryc. 31 Liczba udzielanych porad lekarskich w gminie Myszyniec w latach 2011-2020

Materiał źródłowy: Opracowanie własne wg danych GUS, stan na 31.12.2020 r.

Na terenie gminy Myszyniec funkcjonuje „Program polityki zdrowotnej w zakresie rehabilitacji leczniczej mieszkańców gminy Myszyniec na lata 2021-2023”. Program zakłada poprawę stanu zdrowia w postaci zmniejszenia dolegliwości bólowych u co najmniej 10% mieszkańców uczestniczących w programie, dotkniętym problemem urazów, chorób obwodowego układu nerwowego lub chorób układu ruchu, poprzez dofinansowanie kompleksowych działań edukacyjnych i rehabilitacyjnych. Ponadto, Program zakłada wzrost o co najmniej 300 osób liczby mieszkańców z rozpoznaniem urazów, chorób obwodowego układu nerwowego lub chorób układu ruchu, którym udzielono świadczeń rehabilitacyjnych, a także zwiększenie wiedzy w zakresie profilaktyki wtórnej urazów, chorób obwodowego układu nerwowego oraz chorób układu ruchu u co najmniej 30% populacji docelowej uczestniczącej w programie.

Należy podkreślić, że w 2022 roku rozpoczął się I etap realizacji jest Centrum Usług Medycznych w Myszyncu. Projektowany obiekt budowlany to zespół trzech budynków służby zdrowia. W każdym ze skrzydeł – oddzielna praktyka lekarska.

10.2. POMOC SPOŁECZNA

Na szczególną uwagę zasługuje fakt, iż Gmina podejmuje szereg działań mających na celu rozwiązywania problemów społecznych, a których wymiar strategiczny znajduje odzwierciedlenie w: Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Myszyniec na lata 2021-2030⁵⁴, a także bieżąco aktualizowanych Gminnych Programach: wspierania rodziny, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii, czy wspierania osób starszych.

Instytucje pomocy społecznej finansowane z budżetu gminy Myszyniec to:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Myszyncu,
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Białusnym Lasku,
- dwie świetlice środowiskowe.

W ramach pomocy społecznej w ostatnich latach korzystała ok. 5,5-5,8% mieszkańców Gminy:

Tab. 22 Korzystający z pomocy społecznej w gminie Myszyniec w latach 2017-2020

ROK	2017	2018	2019	2020
LICZBA OSÓB	609	590	615	604
ODSETEK MIESZKAŃCÓW	5,73%	5,53%	5,79%	5,71%

Materiał źródłowy: Raport o stanie gminy Myszyniec za 2020 rok, 2021.

⁵⁴ Przyjęty Uchwałą nr XIX/214/21 Rady Miejskiej w Myszyncu z dnia 17 lutego 2021 r.

Najczęściej występującymi przyczynami trudnej sytuacji życiowej osób i rodzin, a jednocześnie powodami ubiegania się o pomoc społeczną do lat są:

- ubóstwo,
- długotrwała lub ciężka choroba,
- niepełnosprawność,
- bezrobocie,
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego,
- alkoholizm,
- niepełna rodzina,
- wielodzietność.

W 2020 r. realizacja zadań z zakresu pomocy społecznej, w tym obejmującej udzielanie świadczeń pieniężnych, pomocy usługowej, pracy socjalnej, pomocy rzeczowej i wsparcia środowiskowego przedstawiało się następująco:

Tab. 23 Zadania własne i zlecone z zakresu pomocy społecznej realizowane w gminie Myszyniec w 2020 r.

FORMA POMOCY	LICZBA RODZIN, KTÓRYM PRYZNANO ŚWIADCZENIE	LICZBA ŚWIADCZEŃ
ZADANIA ZLECONE		
Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi	11	1291
Świadczenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznawane przez sąd	6	76
ZADANIA WŁASNE		
Zasiłki stałe	38	374
Zasiłki okresowe	18	68
Schronienie	2	14
Program „Posiłek w szkole i w domu”	111	4701
Usługi opiekuńcze	34	7632
Zasiłki celowe	112	-
Odpłatność gminy za pobyt w domu pomocy społecznej	5	48
Składka na ubezpieczenie zdrowotne odprowadzana za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej	27	281

Materiał źródłowy: Raport o stanie gminy Myszyniec za 2020 rok, 2021.

Ponadto w 2020 r. zrealizowano szeregu świadczeń społecznych, które przedstawiono w tabeli poniżej:

Tab. 24 Liczba rodzin korzystających z świadczeń społecznych na terenie Gminy w 2020 r.

ŚWIADCZENIA RODZINNE	LICZBA RODZIN
Zasiłki pielęgnacyjne	720
Zasiłki pielęgnacyjne	176
Świadczenia pielęgnacyjne	56
Specjalny zasiłek opiekuńczy	20
Świadczenia rodzicielskie	88
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	94
Świadczenia z funduszu alimentacyjnego	50
Świadczenie „za życiem”	3
Świadczenie „Dobry start”	895
Świadczenia wychowawcze „500 plus”	1468

Materiał źródłowy: Raport o stanie gminy Myszyniec za 2020 r.

Na terenie Gminy działa Zespół Interdyscyplinarny, na który składa się grupa specjalistów z różnych instytucji. Zespół został stworzony by przeciwdziałać zjawisku przemocy. W 2020 r. założono bowiem 14 Niebieskich Kart, z czego 12 kart zostało założonych przez policję, 1 przez Ośrodek Pomocy Społecznej natomiast 1 przez Przewodniczącą Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W 2020 r. odbyło się 26 spotkań grup roboczych i 11 spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego⁵⁵.

Na szczególną uwagę zasługuje fakt, iż Gmina podejmuje szereg działań mających na celu rozwiązywanie problemów alkoholowych oraz narkomani. W związku z czym obowiązuje corocznie realizowane są Gminne Programy Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii. Jest to bardzo istotne zagadnienie, szczególnie w odniesieniu do dzieci i młodzieży, którzy są najbardziej narażeni na tego typu uzależnienia. W związku z czym w 2020 r. zrealizowano szereg programów edukacyjnych, głównie w szkołach.

3.3. MIESZKALNICTWO

Według stanu na 2020 r. w gminie Myszyniec znajduje się 2 631 budynków mieszkalnych, zaś liczba mieszkań wynosi 2 896. Sumaryczna powierzchnia użytkowa mieszkań w Gminie to ponad 253,6 tys. m², a przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania to ok. 87,6 m², co jest wartością niższą niż średnia dla powiatu ostrołęckiego (ok. 102,6 m²).

Rozwój budownictwa mieszkaniowego na terenie gminy Myszyniec, na tle powiatu ostrołęckiego, w latach 2013-2020, obrazują poniższe dane:

Tab. 25 Gospodarka mieszkaniowa gminy Myszyniec na tle powiatu ostrołęckiego w latach 2013-2020

JEDNOSTKA TERYTORIALNA	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
liczba budynków mieszkalnych								
gmina Myszyniec	2530	2544	2552	2569	2585	2608	2663	2631
powiat ostrołęcki	22 781	23 028	23 324	23 595	23 805	23 971	24 715	24 428
liczba mieszkań								
gmina Myszyniec	2 777	2 792	2 802	2 821	2 837	2 860	2 875	2 896
powiat ostrołęcki	23 692	23 951	24 266	24 549	24 764	24 938	25 251	25 533
powierzchnia użytkowa mieszkań ogółem w m²								
gmina Myszyniec	234 626	237 115	239 093	241 812	244 252	247 621	250 364	253 660
powiat ostrołęcki	2 338 728	2 377 185	2 422 504	2 464 700	2 497 798	2 527 220	2 576 503	2 620 087
przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania w m² na 1 osobę								
gmina Myszyniec	22,2	22,4	22,7	22,9	23,3	23,6	24,0	24,4
powiat ostrołęcki	26,5	26,9	27,4	27,8	28,1	28,5	29,1	29,6
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m²								
gmina Myszyniec	84,5	84,9	85,3	85,7	86,1	86,6	87,1	87,6
powiat ostrołęcki	98,7	99,3	99,8	100,4	100,9	101,3	102,0	102,6

Materiał źródłowy: Dane GUS, stan na 31.12.2020 r.

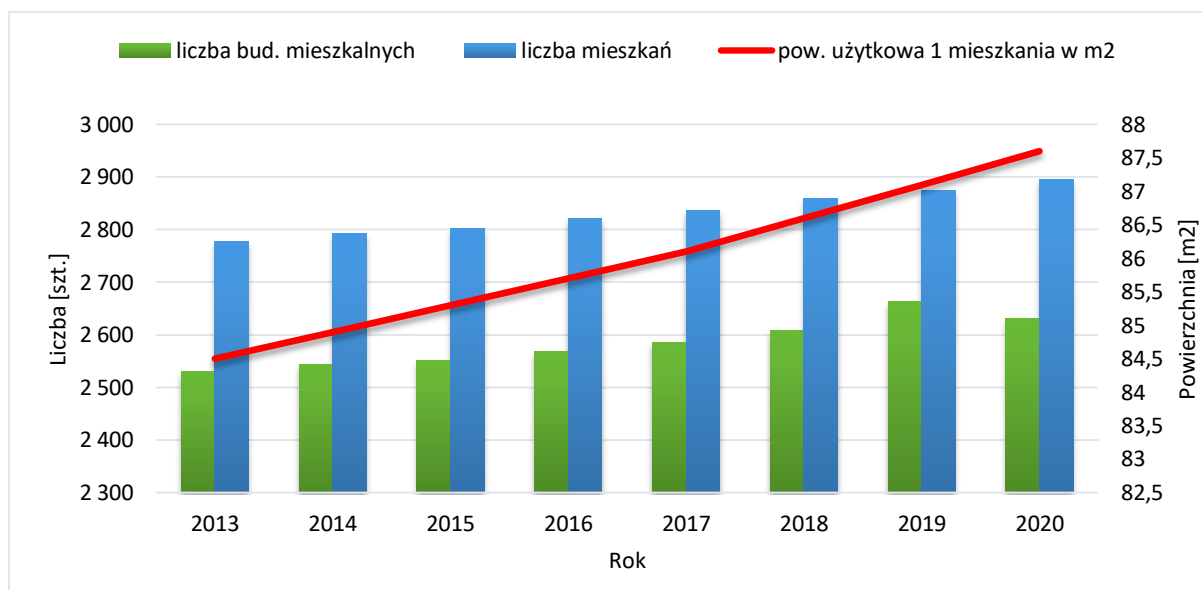
⁵⁵ Materiał źródłowy: Raport o stanie gminy Myszyniec za 2020 rok, 2021.

Jak wynika z powyższej tabeli na terenie gminy Myszyniec:

- sukcesywnie wzrasta liczba mieszkań oraz liczba budynków mieszkalnych na terenie Gminy;
- sukcesywnie wzrasta sumaryczna powierzchnia użytkowa mieszkań w Gminie;
- sukcesywnie wzrastają przeciętne powierzchnie użytkowe mieszkań, w tym w przeliczeniu na 1 osób.

Jednocześnie należy zauważyć, że:

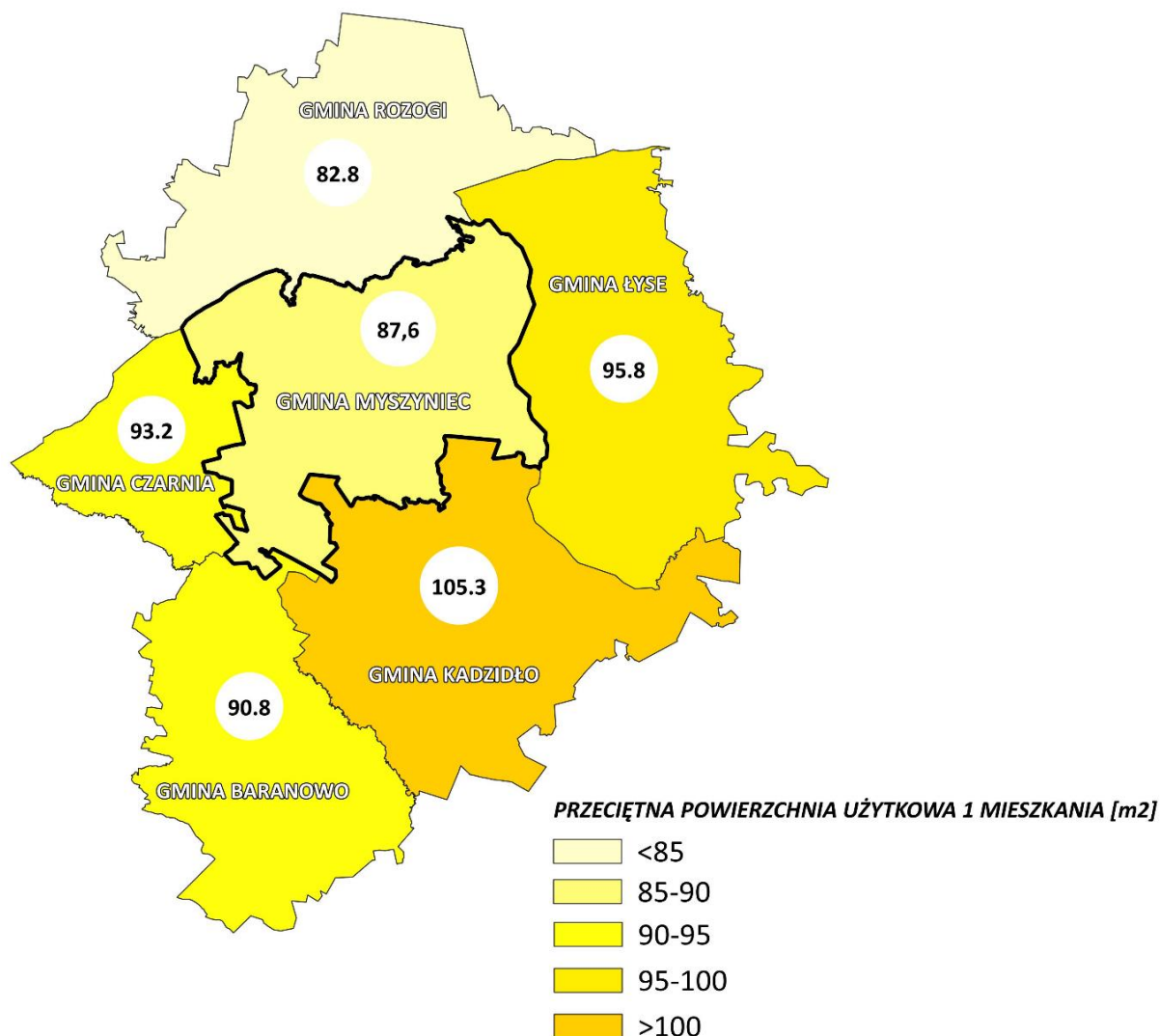
- średnioroczny wzrost liczby budynków mieszkalnych w powiecie ostrołęckim wynosi ok. 0,84%/rok i jest dwukrotnie wyższy niż wzrost w gminie Myszyniec, który wynosi o ok. 0,48%/rok;
- mieszkań w powiecie ostrołęckim przybywa średnio 0,9%/rok, zaś w gminie Myszyniec niemal dwukrotnie mniej, tj. 0,51%/rok;
- przeciętna powierzchnia mieszkania zwiększyła się w powiecie średnio o ok. 0,48%/rok, podobnie w gminie Myszyniec, średnio o ok. 0,46%/rok.



Ryc. 32 Przyrost liczby mieszkań i liczby budynków mieszkalnych oraz wzrost przeciętnej powierzchni użytkowej mieszkania na terenie gminy Myszyniec w latach 2013-2020

Materiał źródłowy: Dane GUS, stan na 31.12.2020 r.

W porównaniu do gmin ościennych przeciętną powierzchnię użytkową 1 mieszkania na terenie gminy Myszyniec jest niska. W 2020 roku wartość ta wynosiła 87,6 m², co było wskaźnikiem wyższym jedynie w odniesieniu do gminy Rozogi. Zdecydowanie najwyższy wskaźnik notuje gmina Kadzidło.



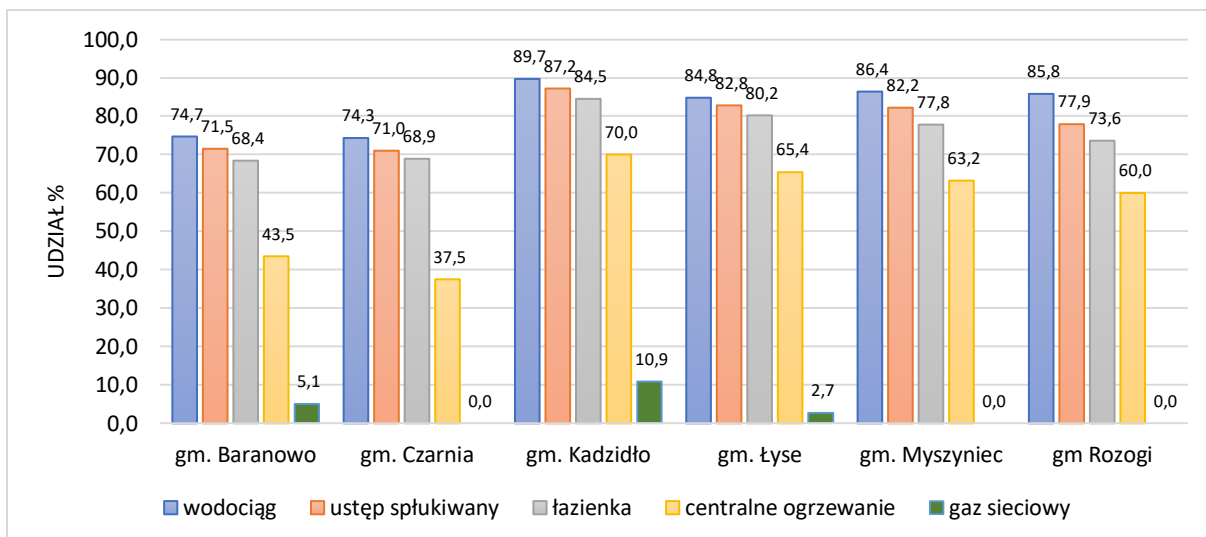
Ryc. 33 Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w gminie Myszyniec oraz gminach ościennych w 2020 roku
 Materiał źródłowy: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, stan na 31.12.2020 r.

W odniesieniu do struktury wyposażenia mieszkań w instalacje komunalne, na terenie Gminy występuje 2 501 mieszkań zasobnych w instalację wodociągową, 2 381 mieszkań wyposażonych w ustęp spłukiwany, 2 254 mieszkania wyposażonych w łazienkę oraz 1831 mieszkań z centralnym ogrzewaniem. Udział mieszkań zasobnych w poszczególne instalacje w stosunku do ogółu mieszkań w Gminie jest następujący⁵⁶:

- mieszkania z instalacją wodociągową – 86,4%;
- mieszkania wyposażone w ustęp spłukiwany – 82,2%;
- mieszkania wyposażone w łazienkę – 77,8%;
- mieszkania z centralnym ogrzewaniem – 63,2%.

Gmina Myszyniec odznacza się zbliżonymi do najlepszych gminy w sąsiedztwie (Kadzidło, Łyse) wskaźnikami wyposażenia mieszkań w poszczególne instalacje:

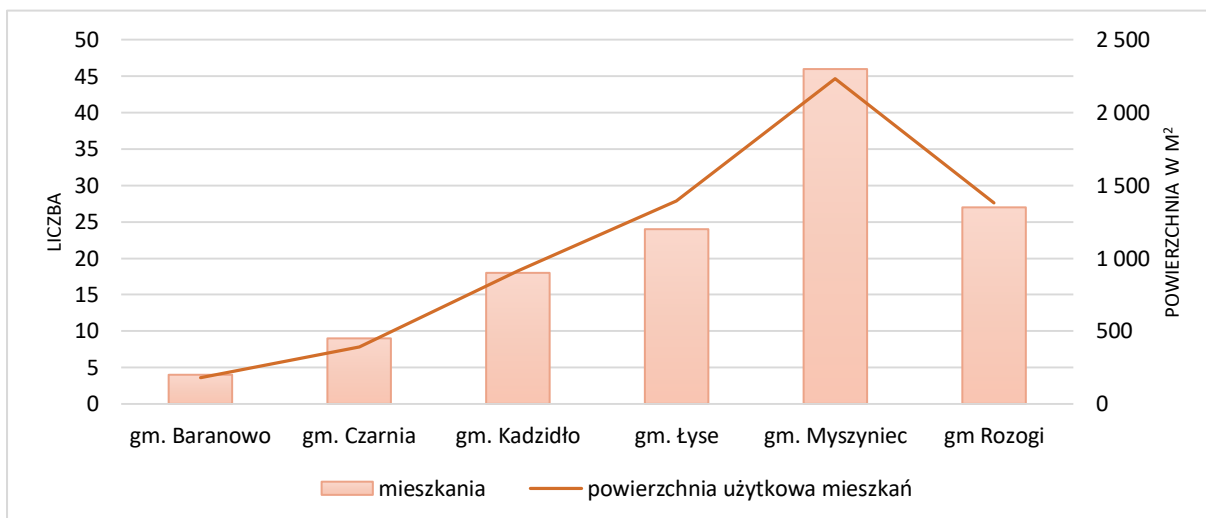
⁵⁶ Materiał źródłowy: Dane GUS, stan na 31.12.2020 r.



Ryc. 34 Wyposażenie mieszkań gminy Myszyńiec i gmin sąsiednich w instalacje komunalne w 2020 roku

Materiał źródłowy: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, stan na 31.12.2020 r.

Na terenie gminy Myszyńiec znajduje się 46 mieszkań komunalnych, usytuowanych w 19 budynkach, których całkowita powierzchnia użytkowa wynosi 2233 m². Mieszkania są wyposażone w instalacje wodno-kanalizacyjną (podłączone do sieci). Liczba mieszkań i ich powierzchnia wyróżniają się zdecydowanie na tle gmin ościennych, natomiast niedostateczny jest ich ogólny stan techniczny.



Ryc. 35 Mieszkania komunalne w gminie Myszyńiec i gminach sąsiednich w 2020 roku

Materiał źródłowy: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, stan na 31.12.2020 r.

Na terenie gminy Myszyńiec nie ma obecnie tzw. mieszkań chronionych. Stanowią one formę pomocy społecznej przygotowującą pod opieką specjalistów osoby tam przebywające do prowadzenia samodzielnego życia lub wspomagającą te osoby w codziennym funkcjonowaniu. Mieszkanie chronione może być prowadzone przez każdą jednostkę organizacyjną pomocy społecznej lub organizację pożytku publicznego i w zależności od celu udzielania wsparcia prowadzone jest jako mieszkanie chronione treningowe lub mieszkanie chronione wspierane.

10.3. WNIOSKI

- ! Właściwy dostęp do placówek podstawowej opieki zdrowotnej. Brak placówek specjalistycznych.
- ! Ośrodek Pomocy Społecznej oferujący szereg świadczeń mających pomóc najuboższym mieszkańcom.
- ! Przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym takim jak alkoholizm oraz narkomania.
- ! Funkcjonuje Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
- ! Słabsze tempo wzrost ilości mieszkań w stosunku do średniej powiatowej.
- ! Wyraźnie słabszy wskaźnik przeciętnej wielkości mieszkań w stosunku do większości gmin sąsiednich. Jednocześnie wyróżniający się wskaźnik wyposażenia mieszkań w instalacje wodno-sanitarne.
- ! Wyróżniający się zasób ilościowy mieszkań komunalnych.
- ! Niedostateczny stan techniczny mieszkań komunalnych
- ! Brak mieszkań chronionych.

11 EDUKACJA I KAPITAŁ SPOŁECZNY

11.1. PLACÓWKI OŚWIATOWE

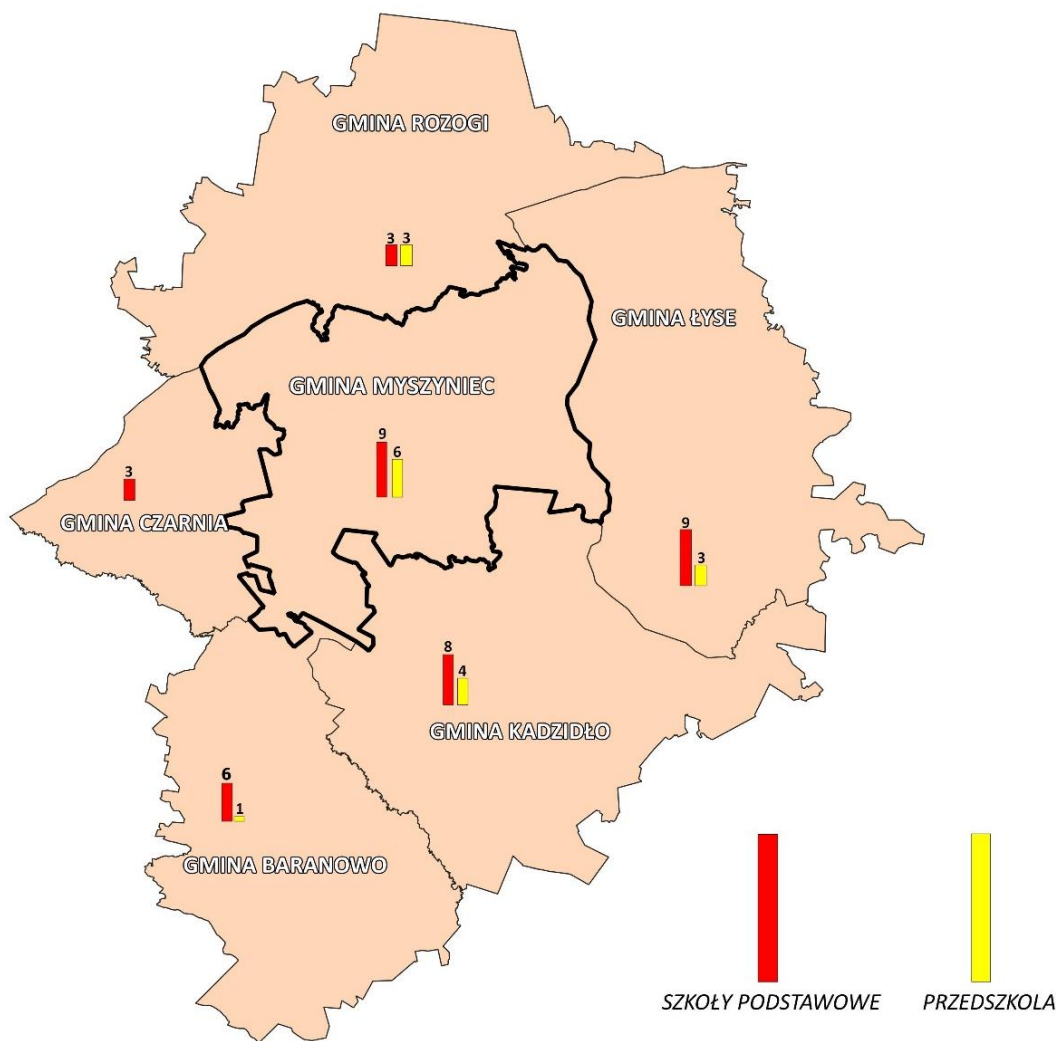
Na terenie gminy Myszyniec funkcjonują następujące placówki oświatowe:

- przedszkola i punkty przedszkolne:
 - Samorządowe Przedszkole w Myszyńcu,
 - Niepubliczne Przedszkole „Radosny Zakątek” w Myszyńcu,
 - Niepubliczne Przedszkole „Radosny Zakątek 2” w Białusnym Lasku,
 - Niepubliczne Przedszkole „Radosny Zakątek” w Wydmusach,
 - Niepubliczne Przedszkole „Radosny Zakątek” w Wykrocie,
 - Niepubliczne Przedszkole „Bajkowa Kraina” w Myszyńcu,
 - Punkt Przedszkolny "Mali Odkrywcy" w Olszynach,
 - Punkt Przedszkolny "Pod gwiazdkami" w Wolkowych,
 - Punkt Przedszkolny "Iskierka" w Wydmusach,
 - Punkt Przedszkolny "Planeta Uśmiechu" w Wykrocie,
 - Oddział Przedszkolny Niepublicznej Szkoły Podstawowej w Białusnym Lasku,
 - Oddział Przedszkolny Publicznej Szkoły Podstawowej SIGIE im. Karola Adamieckiego w Pełtach,
- szkoły podstawowe:
 - Publiczna Szkoła Podstawowa w Myszyńcu,
 - Publiczna Szkoła Podstawowa w Krysiakach,
 - Publiczna Szkoła Podstawowa w Olszynach,
 - Publiczna Szkoła Podstawowa w Wydmusach,
 - Publiczna Szkoła Podstawowa w Zalesiu,
 - Publiczna Szkoła Podstawowa w Wykrocie,
 - Publiczna Szkoła Podstawowa w Wolkowych,
 - Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Białusnym Lasku,
 - Publiczna Szkoła Podstawowa SIGIE im. Karola Adamieckiego w Pełtach,
- szkoły ponadpodstawowe:
 - Zespół Szkół Powiatowych w Myszyńcu.

Łącznie na terenie gminy Myszyniec funkcjonują zatem:

- 6 przedszkoli, w tym 5 niepublicznych,
- 6 punktów przedszkolnych lub oddziałów przedszkolnych przy szkołach,
- 9 szkół podstawowych,
- 1 szkoła ponadpodstawowa.

Biorąc pod uwagę wychowanie szkolne i przedszkolne należy zauważyć, iż na terenie gminy Myszyniec funkcjonuje relatywnie najwyższa liczba tego typu placówek w porównaniu do gmin ościennych. Jedynie gmina Kadzidło i Łyse posiadają porównywalną liczbę obiektów oświatowych. Zdecydowanie najmniej korzystnie natomiast sytuacja kształtuje się w przypadku gminy Czarnia i Rozogi:



Ryc. 36 Liczba szkół podstawowych i przedszkoli w gminie Myszyniec oraz w gminach ościennych w 2020 roku
 Materiał źródłowy: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, stan na 31.12.2020 r.

11.2. LICZBA UCZNIÓW I WSPÓŁCZYNNIK SKOLARYZACJI

Na przestrzeni ostatnich lat liczba uczęszczających do placówek oświatowych kształtowała się następująco:

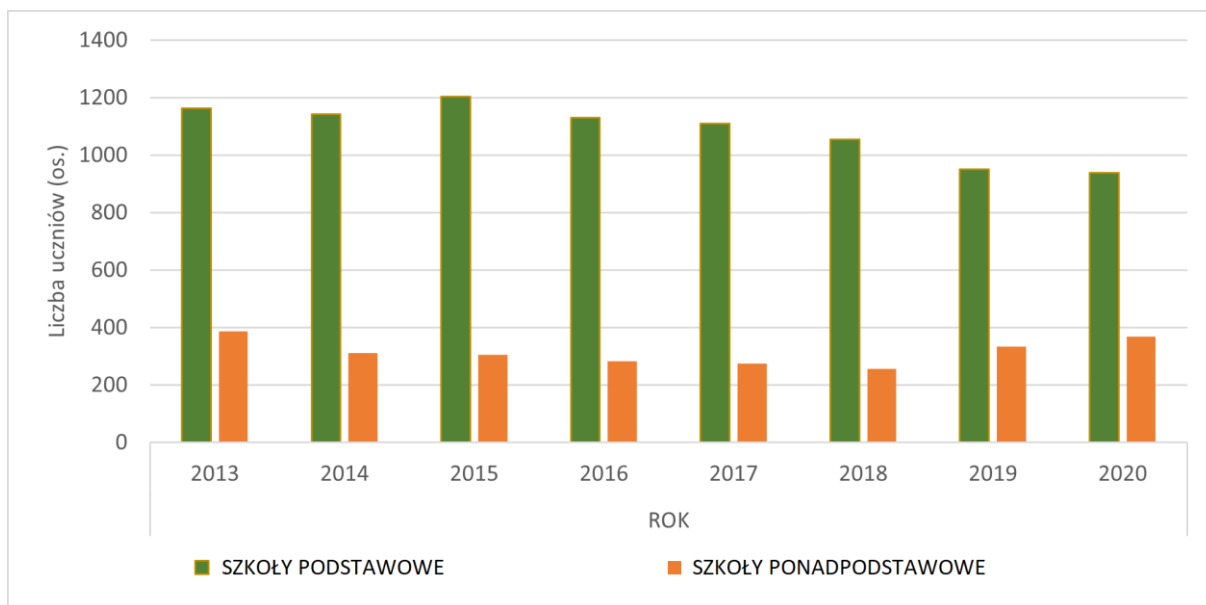
Tab. 26 Liczba uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych w gminie Myszyniec w latach 2013-2020

ROK	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
SZKOŁY PODSTAWOWE (WRAZ Z GIMNAZJAMI*)	1164	1142	1204	1131	1110	1056	952	939
SZKOŁY PONADPODSTAWOWE	386	312	305	282	275	257	334	369
SUMA	1550	1454	1509	1413	1385	1313	1286	1308

Materiał źródłowy: Dane GUS, stan na 31.12.2020 r.

* dotyczy lat 2013-2018. Wraz z końcem roku szkolnego 2018/2019 zlikwidowano wszystkie oddziały gimnazjalne.

W gminie Myszyniec obserwowany jest od kilku lat spadek liczby uczniów. Na przestrzeni omawianego okresu liczba ta zmalała o ok. 15,6%. Średniorocznie ubywało bowiem ok. 30 uczniów. Należy jednocześnie zaznaczyć, iż skokowy spadek liczby uczniów szkół podstawowych w 2019 roku wynikał bezpośrednio z przeprowadzonej reformy szkolnictwa, zgodnie z którą wraz z początkiem roku szkolnego 2019/2020 przestały istnieć oddziały gimnazjalne⁵⁷ (do szkół podstawowych i gimnazjów uczęszczało 9 roczników, zaś do szkół podstawowych po reformie jest to 8 roczników). Podobnie przekłada to się na skokowy wzrost uczniów w szkole ponad



Ryc. 37 Liczba uczniów uczęszczających do szkół podstawowych i ponadpodstawowych w gminie Myszyniec w latach 2013-2020

Materiał źródłowy: Dane GUS, stan na 31.12.2020 r.

Współczynnik skolaryzacji brutto to relacja liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (niezależnie od wieku) do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania.

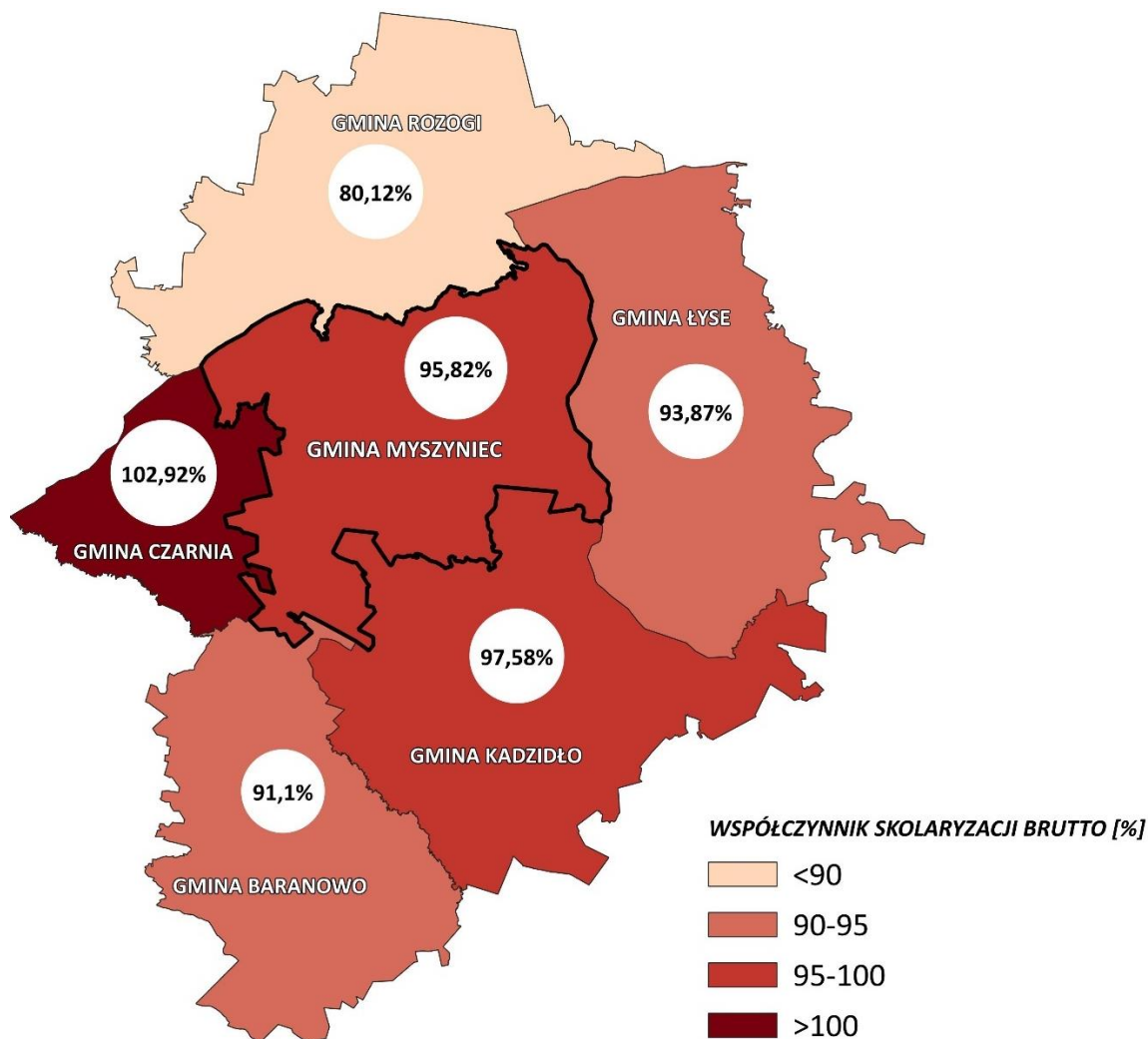
Współczynnik skolaryzacji netto – relacja liczby osób (w danej grupie wieku) uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania⁵⁸.

Zgodnie z danymi GUS za 2020 rok stwierdza się, iż współczynniki skolaryzacji w szkołach podstawowych w gminie Myszyniec na tle gmin ościennych przyjmują relatywnie wysokie wartości (95,82% brutto; 95,51% netto). Wyższe wskaźniki odnotowano natomiast w gminie Czarnia (102,92% brutto; 95,42% netto) oraz w gminie Kadzidło (97,58% brutto; 97,49% netto). Jednocześnie podkreśla się, iż współczynnik ten jest wyraźnie wyższy w stosunku dla całego powiatu ostrołęckiego (87,71% brutto; 87,13% netto).

⁵⁷ Reforma szkolnictwa z 2017 roku zakładała m.in.:

- likwidację gimnazjów;
- wprowadzenie ośmioletniego roku nauczania w szkołach podstawowych;
- wprowadzenie czteroletniego toku nauczania w liceach ogólnokształcących;
- wprowadzenie pięcioletniego roku nauczania w technikum.

⁵⁸ Definicje Głównego Urzędu Statystycznego (GUS).



Ryc. 38 Współczynnik skolaryzacji brutto w szkołach podstawowych w gminie Myszyniec oraz w gminach sąsiadujących
Materiał źródłowy: Dane GUS, stan na 31.12.2020 r.

11.3. KAPITAŁ SPOŁECZNY

11.3.1. ORGANIZACJE I STOWARZYSZENIA

W gminie Myszyniec funkcjonuje obecnie 24 zarejestrowanych stowarzyszeń pozarządowych⁵⁹. Średnia krajowa w 2019 r. wynosiła 2,3 organizacji w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. W przypadku gminy Myszyniec wskaźnik ten również wynosi 2,3 organizacji. Jednocześnie jest to wskaźnik porównywalny w stosunku do średniej dla powiatu ostrołęckiego (2,4 organizacji na 1000 mieszkańców).⁶⁰

Na terenie gminy Myszyniec funkcjonują następujące organizacje i stowarzyszenia⁶¹:

- Lokalna Grupa Działania „Kurpsie Razem”,
- Koła Gospodyń Wiejskich w Zalesiu, Drężku, Wolkowych i Niedźwiedziu,
- Kółko Rolnicze "Kurpsie Leśne" w Wykrocie,
- ALDO „Bartnik” w Myszyniu,
- Akademia Piłkarska Kurpie Myszyniec,

⁵⁹ Materiał źródłowy: <https://ekrs.ms.gov.pl/>.

⁶⁰ Materiał źródłowy: Dane GUS, Współpraca organizacji non-profit z innymi podmiotami w 2019 roku.

⁶¹ Materiał źródłowy: Dane Urzędu Miejskiego w Myszyniu.

- Miejski Klub Lekkoatletyczny w Myszyńcu,
- Związek Stowarzyszeń "Kurpsie Razem",
- Stowarzyszenie "Młodzi dla Myszyńca",
- Towarzystwo Inicjatyw Regionalnych "POL-ITAL",
- Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Kurpiowskiej Im. Biskupa Edwarda Samsela,
- Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Wykrot,
- Towarzystwo Rozwoju Ziemi Kurpiowskiej,
- Towarzystwo Przyjaciół Myszyńca,
- Koło Łowieckie „KURP”,
- Towarzystwo Przyjaciół Dzieci – Oddział Gminny w Myszyńcu,
- Polski Związek Wędkarski Oddział w Myszyńcu,
- Fundacja „Kulturalne Kurpie”,
- Towarzystwo Ochrony Dziedzictwa Kurpiowszczyzny Imienia Adama Chętnika,
- Stowarzyszenie Abstynentów „Nowa Droga”,
- Stowarzyszenie zwykłe „Zespół Folklorystyczny Kurpiowszczyzna”,
- Kurpiowskie Stowarzyszenie Twórczości Ludowej i Agroturystyki,
- Stowarzyszenie „Myszynianki”,
- Stowarzyszenie Na Rzecz Osób Sprawnych Inaczej.

11.3.2. AKTYWNOŚĆ OBYWATELSKA, FREKWENCJA W WYBORACH

Uczestnictwo w wyborach powszechnych jest jednym z najważniejszych przejawów aktywności obywatelskiej. Społeczeństwo w sposób realny wywiera bowiem wpływ na sprawy bieżące Kraju oraz mniejsze jednostki samorządu.

Dane dotyczące frekwencji wyborczej w gminie Myszyńciec w latach 2014-2010 przedstawia niżej załączona tabela:

Tab. 27 Frekwencja wyborcza w gminie Myszyńciec podczas Wyborów Powszechnych w Polsce w latach 2014-2020

ROK	NAZWA	FREKWENCJA W GMINIE (%)	FREKWENCJA W POWIECIE (%)	FREKWENCJA W KRAJU (%)
2014	Wybory do Parlamentu Europejskiego	15,7	16,4	16,9
2014	Wybory Samorządowe	52,0	53,9	47,2
2015	Wybory Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (I tura)	41,6	43,4	48,9
2015	Wybory Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (II tura)	51,5	51,6	55,3
2015	Wybory do Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej	40,3	42,7	50,9
2018	Wybory Samorządowe	52,2	57,7	48,8
2019	Wybory do Parlamentu Europejskiego	37,9	38,8	45,6
2019	Wybory do Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej	51,0	54,0	61,7
2020	Wybory Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (I tura)	56,4	59,8	64,5
2020	Wybory Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (II tura)	63,4	65,3	68,1

Materiał źródłowy: <https://wybory.gov.pl/>.

Aktywność obywatelska mieszkańców gminy Myszyniec w zakresie partycypacji podczas wyborów powszechnych w okresie 2014-2020 sukcesywnie wzrasta. Nie mniej należy zaznaczyć, iż frekwencja w poszczególnych wyborach w Gminie jest zazwyczaj niższa niż średnia dla Polsce. Jedynie podczas wyborów samorządowych w 2014 oraz 2018 roku wskaźnik ten był wyższy niż średnia ogólnokrajowa⁶².

11.4. WNIOSKI

- ! Liczne przedszkola i punkty przedszkolne niepubliczne. Jedno przedszkole publiczne oraz brak żłobka.
- ! Placówka ponadpodstawowa w Myszyńcu (Zespół Szkół Powiatowych).
- ! Malejąca liczba uczniów szkół podstawowych.
- ! Zbliżony do średniej krajowej i średniej w powiecie wskaźnik organizacji i stowarzyszeń pozarządowych.
- ! Sukcesywny wzrost aktywności obywatelskiej w zakresie partycypacji w wyborach powszechnych, przy czym frekwencja wyborcza jest zazwyczaj niższa niż średnio w kraju.

⁶² Materiał źródłowy: <https://wybory.gov.pl/>

12 FINANSE SAMORZĄDOWE

Podstawowym celem działalności samorządu gminnego jest zapewnienie jak najlepszych warunków dla funkcjonowania i rozwoju społeczności lokalnej. Realizacja tego działania wymaga zapewnienia stałego dopływu środków, które są niezbędne do finansowania odpowiedniego poziomu dóbr i usług publicznych służących do zaspokajania potrzeb społeczności, a także przedsięwzięć o charakterze rozwojowym.

W procesie strategicznego zarządzania jednostką samorządu terytorialnego zasadniczą rolę odgrywa możliwość finansowania poszczególnych przedsięwzięć. Możliwości finansowe, w powiązaniu z jakością zarządzania, stanowią podstawę do wyznaczenia strategicznych celów jej rozwoju, rozumianego jako proces kształtowania zmian w pożądanym kierunku, akceptowanym społecznie, ekonomicznie i środowiskowo, zgodnie z wymogami racjonalnego gospodarowania przestrzenią. Między rozwojem lokalnym a finansami Gminy występują wzajemne powiązania i uwarunkowania, gmina bowiem ponosi najpierw wydatki, w określonych działach, aby mógł dokonać się rozwój społeczno-gospodarczy.

Istotnym elementem w kształtowaniu polityki rozwoju danej jednostki administracyjnej jest Budżet Gminy, będący głównym źródłem finansowania usług publicznych i inwestycji związanych z realizacją zadań infrastrukturalnych. Działania te stwarzają warunki do inwestowania dla podmiotów gospodarczych i poprawy standardów życia mieszkańców.

12.1. DOCHODY GMINY

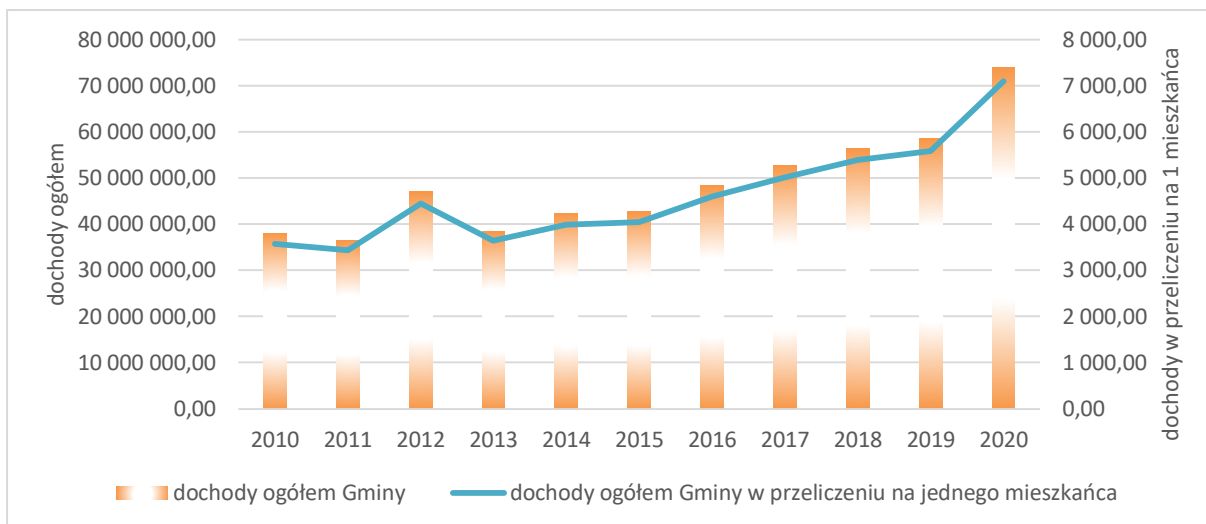
Dochody ogółem gminy Myszyniec na przestrzeni analizowanych lat wzrosły niemal dwukrotnie (z ok. 38,0 mln zł w 2010 r. do ok. 73,9 mln zł w 2020 r.). Ma to również przełożenie na dochody w przeliczeniu na 1 mieszkańca, które również wyraźnie wzrosły (z ok. 3 573,53 zł/os. w 2010 r. do ok. 7 097,10 zł/os. w 2020 r.).⁶³

Tab. 28 Dochody ogółem Gminy w latach 2010-2020

ROK	DOCHODY OGÓŁEM [zł]	DOCHÓD GMINY W PRZELICZENIU NA 1 MIESZKAŃCA [zł]
2010	38 043 834,18	3 573,53
2011	36 435 823,02	3 436,37
2012	46 969 635,29	4 449,57
2013	38 410 775,26	3 633,60
2014	42 329 228,93	3 991,44
2015	42 703 990,24	4 042,41
2016	48 380 801,83	4 602,00
2017	52 735 674,69	5 010,52
2018	56 395 917,71	5 388,49
2019	58 439 481,42	5 587,48
2020	73 909 247,73	7 097,10

Materiał źródłowy: Dane GUS, stan na 31.12.2020 r.

⁶³ Materiał źródłowy: Dane GUS – finanse publiczne: dochody budżetów gmin i miast na prawach powiatu: dochody ogółem oraz dochody na 1 mieszkańca, stan na 31.12.2020 r.

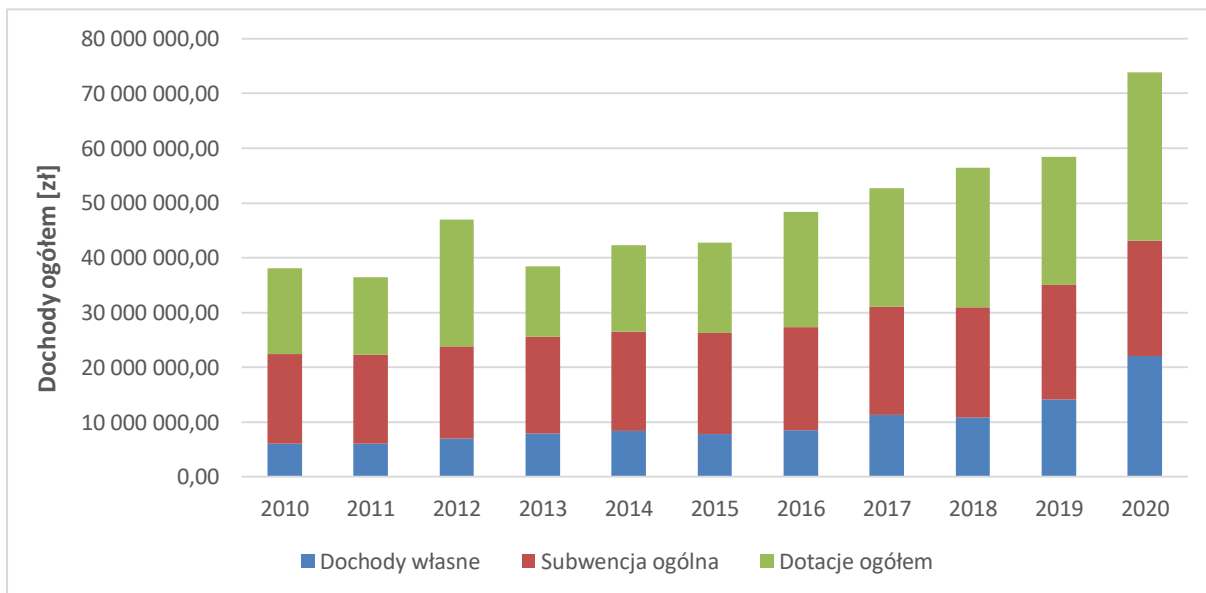


Ryc. 39 Dochody ogółem Gminy w latach 2010-2020 wraz z przeliczeniem na 1 mieszkańca

Materiał źródłowy: Dane GUS, stan na 31.12.2020 r.

Na podstawie obserwowanych tendencji wieloletnich można przypuszczać, że w przyszłości roczny dochód ogółem w dalszym ciągu będzie sukcesywnie wzrastać. Należy przy tym podkreślić, że są to wartości pieniężne nominalne. Realna wartość nabywczą pieniądza uzależniona jest od różnych czynników, a wpływa na nią m.in. inflacja.

Strukturę dochodów gminy Myszyńiec tworzą kolejno: dochody własne, dotacje oraz subwencje ogólne. W okresie 2010-2020 całkowita suma dochodów własnych wzrosła niemal trzykrotnie (z ok. 6,1 mln zł w 2010 r. do ok. 22 mln zł w 2020 r.), co stanowiło najszybszy wzrost spośród wszystkich źródeł dochodu w Gminie. Należy jednocześnie zaznaczyć, iż nadal największy udział w strukturze dochodów Gminy stanowią źródła zewnętrzne, głównie dotacje (ok. 42%). Ich suma na przestrzeni omawianego okresu powiększyła się z ok. 15,7 mln zł w 2010 roku do ok. 30,8 mln zł w 2020 roku. Nastąpił wówczas niemal dwukrotny wzrost⁶⁴. Wyraźny, skokowy wzrost dochodów wystąpił w 2020 r.

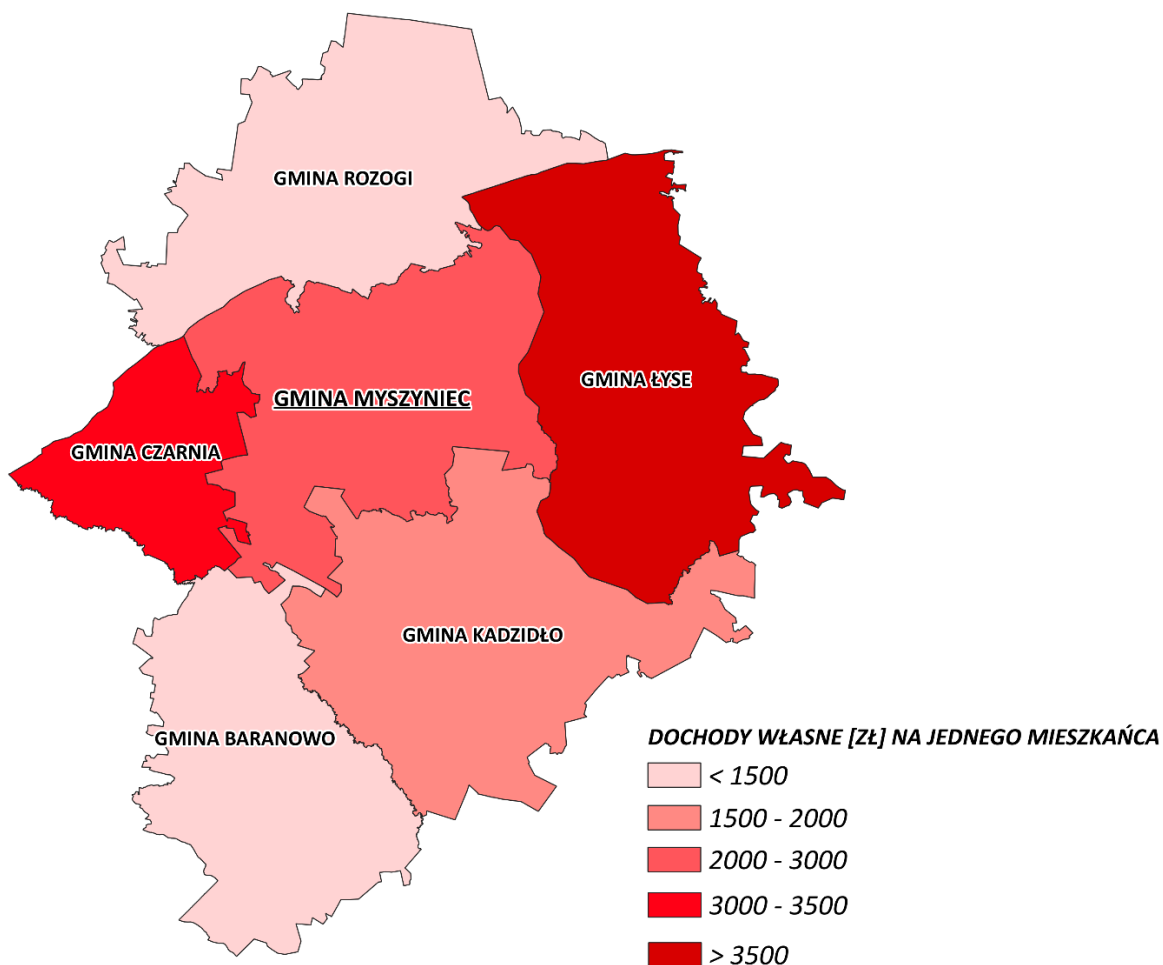


Ryc. 40 Struktura dochodów w gminie Myszyńiec w latach 2010-2020

Materiał źródłowy: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

⁶⁴ Materiał źródłowy: Dane GUS, stan na 31.12.2020 rok.

Dochody własne w przeliczeniu na 1 mieszkańca w gminie Myszyniec w odniesieniu do gmin sąsiadujących kształtują się następująco:



Ryc. 41 Wysokość dochodów własnych w przeliczeniu na 1 mieszkańca w gminie Myszyniec i w gminach sąsiednich w 2020 r.

Materiał źródłowy: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W 2020 r. wyższy poziom dochodów na mieszkańca wystąpił w gminach Łyse i Czarnia. Gmina Myszyniec uplasowała się na 3. miejscu, wyprzedzając gminy Kadzidło, Baranowo oraz Rozogi.

12.2. WYDATKI GMINY

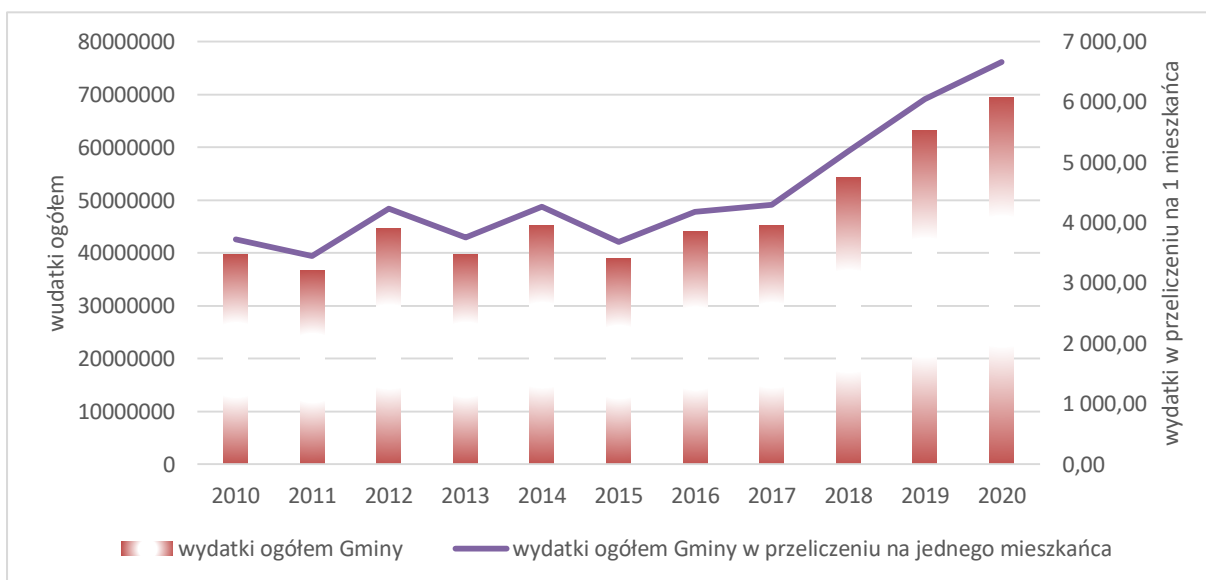
Konsekwencją wzrostu dochodów Gminy był sukcesywny wzrost wydatków ogółem. Na przestrzeni analizowanych lat wydatki wzrosły z poziomu ok. 39,6 mln zł w 2010 r. do ok. 69,4 mln zł w 2020 r. Ma to również przełożenie na wydatki w przeliczeniu na 1 mieszkańca, które również wyraźnie wzrosły (z ok. 3722,97 zł/os. w 2010 r. do ok. 6665,16 zł/os. w 2020 r.)⁶⁵.

⁶⁵ Materiał źródłowy: Dane GUS, stan na 31.12.2020 r.

Tab. 29 Wydatki ogółem Gminy w latach 2010-2020

ROK	WYDATKI OGÓŁEM [zł]	WYDATKI GMINY W PRZELICZENIU NA 1 MIESZKAŃCA [zł]
2010	39 634 729,57	3 722,97
2011	36 591 543,15	3 451,06
2012	44 640 565,71	4 228,93
2013	39 759 069,05	3 761,15
2014	45 240 387,97	4 265,95
2015	38 870 107,19	3 679,49
2016	44 002 963,40	4 185,58
2017	45 231 084,23	4 297,49
2018	54 303 705,38	5 188,58
2019	63 253 691,71	6 047,78
2020	69 411 001,22	6 665,16

Materiał źródłowy: Dane GUS, stan na 31.12.2020 r.



Ryc. 42 Wydatki ogółem Gminy w latach 2010-2020 w przeliczeniu na 1 mieszkańca

Materiał źródłowy: Dane GUS, stan na 31.12.2020 r.

Na podstawie obserwowanych tendencji wieloletnich można przypuszczać, że w przyszłości roczne wydatki ogółem w Gminie w dalszym ciągu będą wzrastać.

12.3. ZDOLNOŚĆ INWESTYCYJNA

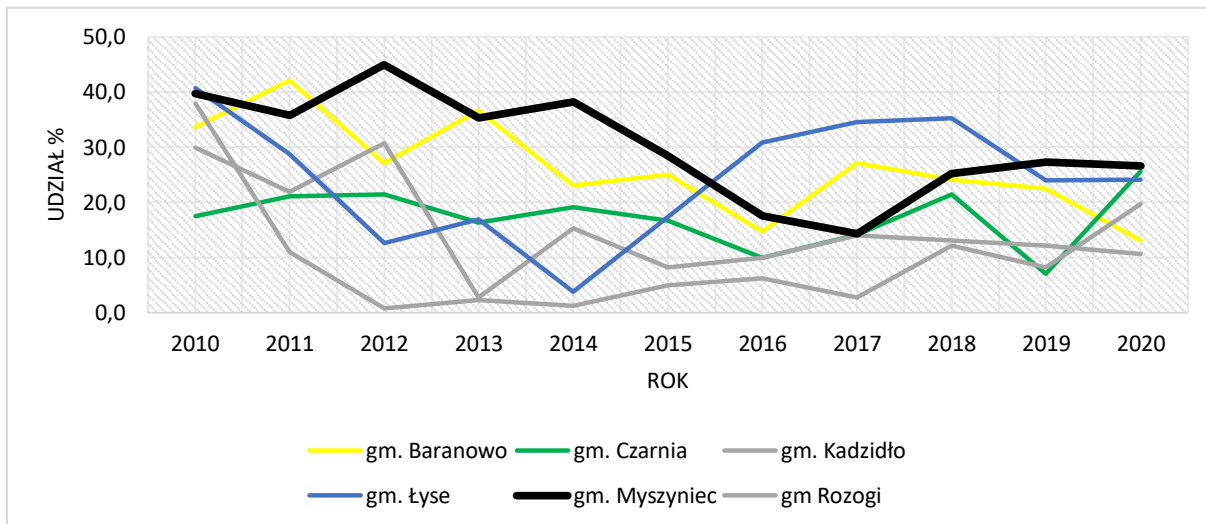
Sukcesywny wzrost wydatków odgrywa szczególną rolę w zakresie obsługi w zakresie zadań własnych Gminy. Ponadto, wzrost nakładów inwestycyjnych, w tym w wymiarze przestrzennym (m.in. budowa i modernizacja infrastruktury oraz obiektów i urządzeń publicznych, wytypowanie i uzbrajanie nowych terenów rozwojowych), może podnieść atrakcyjność Gminy jako miejsca do życia oraz prowadzenia działalności gospodarczej. W analizowanych latach udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem na terenie gminy Myszyńiec kształtował się następująco:

Tab. 30 Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem Gminy w latach 2010-2020

ROK	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
UDZIAŁ %	39,7	35,8	45,0	35,3	38,2	28,5	17,6	14,3	25,2	27,3	26,6

Materiał źródłowy: Dane GUS: Finanse publiczne - wydatki budżetów gmin i miast na prawach powiatu - Wydatki z budżetu ogółem, stan na 31.12.2020 r.

Udział wydatków inwestycyjnych w gminie Myszyniec był wyróżniający się w odniesieniu do gmin sąsiadujących – w większości z analizowanych lat osiągał najwyższe wartości, co uznać należy za zjawisko pozytywne w kontekście kreowania warunków do wzrostu gospodarczego.

**Ryc. 43** Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem w gminie Myszyniec i w gminach sąsiednich w latach 2010-2020

Materiał źródłowy: Dane GUS, stan na 31.12.2020 r.

Ja wykazano wcześniej, największy udział w strukturze dochodów Gminy stanowiły źródła zewnętrzne, głównie dotacje. Mają one kluczowe znaczenie dla zdolności inwestycyjnej samorządów gminnych. Gmina Myszyniec od lat odznacza się wysokim poziomem uzyskiwanych dofinansowań ze środków zewnętrznych, w tym Unii Europejskiej.

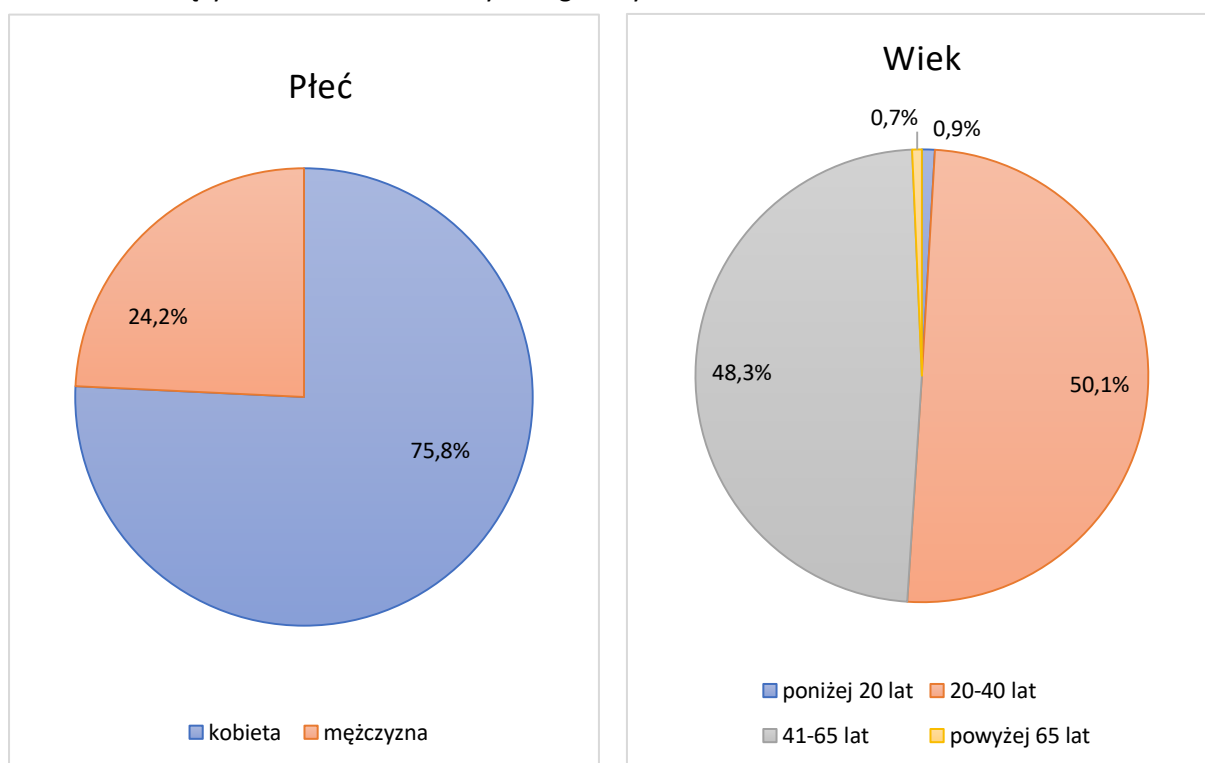
12.4. WNIOSKI

- ! Regularny wzrost dochodów ogółem Gminy, w tym w przeliczeniu na 1 mieszkańca.
- ! Dynamiczny wzrost dochodów własnych Gminy w ostatnich kilku latach.
- ! Wysoki poziom dofinansowań zewnętrznych, głównie dotacji unijnych.
- ! Regularny wzrost wydatków ogółem Gminy, w tym w przeliczeniu na 1 mieszkańca.
- ! Skokowy wzrost wydatków ogółem w ostatnich kilku latach.
- ! Wysoki wskaźnik wydatków inwestycyjnych.

13 PODSUMOWANIE BADANIA ANKIETOWEGO

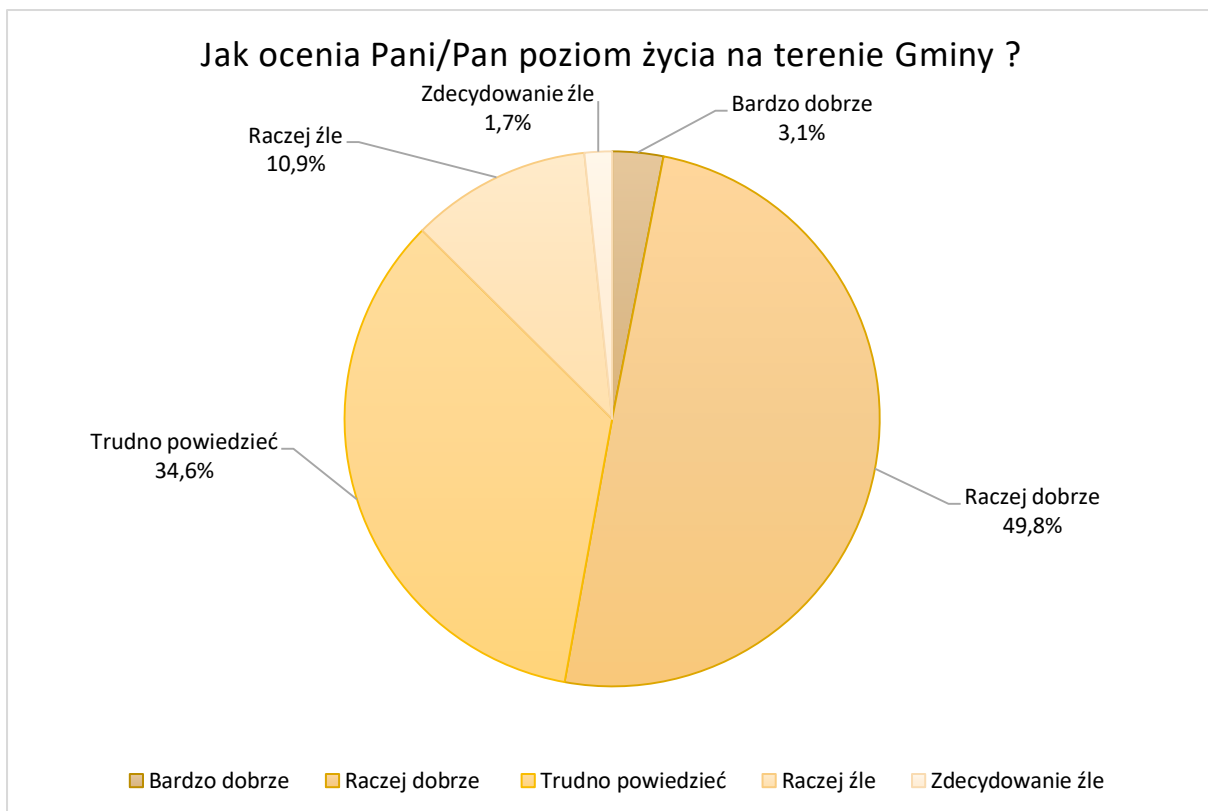
Jednym z elementów partycypacji społecznej przy tworzeniu Strategii Rozwoju Gminy, obok tradycyjnych konsultacji (w postaci wyłożenia do publicznego wglądu dokumentu, dyskusji publicznej/warsztatu, z dopuszczeniem możliwości składania sugestii i propozycji w formie wniosków), jest badanie ankietowe. Pozwala ono na zdobycie wiedzy nt. odczuć społeczności lokalnej dotyczących aktualnej sytuacji społeczno-ekonomicznej Gminy i sposobu jej funkcjonowania, oraz stanowi narzędzie poznawcze potrzeb społeczności Gminy.

Na podstawie przeprowadzonego badania ankietowego⁶⁶, dokonano charakterystyki najistotniejszych problemów i największych potencjałów gminy Myszyniec. W badaniu wzięło udział ok. 450 osób, w tym 75,8% stanowiły kobiety, 24,2% mężczyźni. Wśród uczestników badania zdecydowanie dominowały osoby w wieku w przedziale 20-40 lat oraz 41-65 lat. Odsetek pozostałych roczników biorących udział w ankiecie był marginalny.



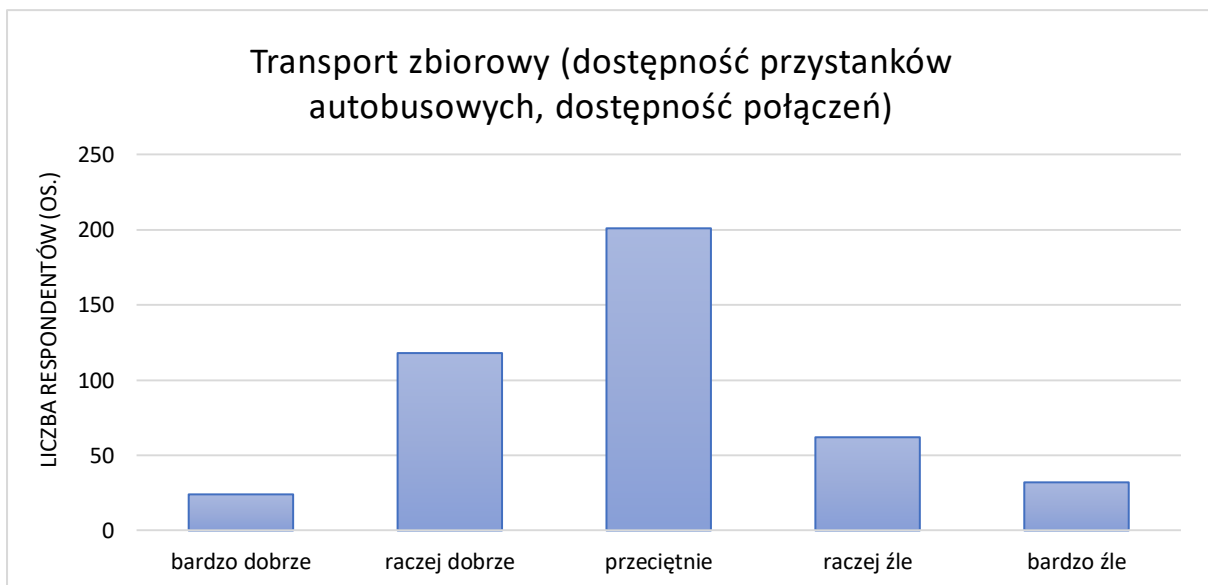
Ankiętę rozpoczynało pytanie dotyczące ogólnego poziomu życia na terenie Gminy. Wyniki wskazują, iż niemal połowa uczestników badania ocenia standard życia „raczej dobrze”. Statystycznie co trzeci uczestnik badania nie był w stanie jednoznacznie odpowiedzieć na to pytanie zaznaczając odpowiedź „trudno powiedzieć”, natomiast co dziesiąty mieszkaniec Gminy wskazał odpowiedź „raczej źle”.

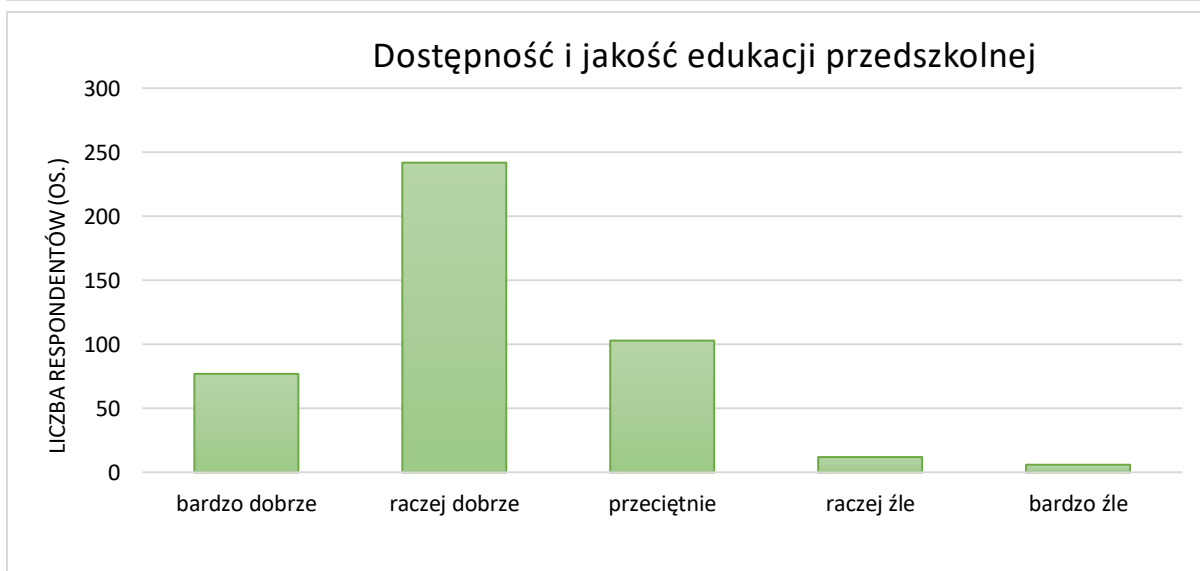
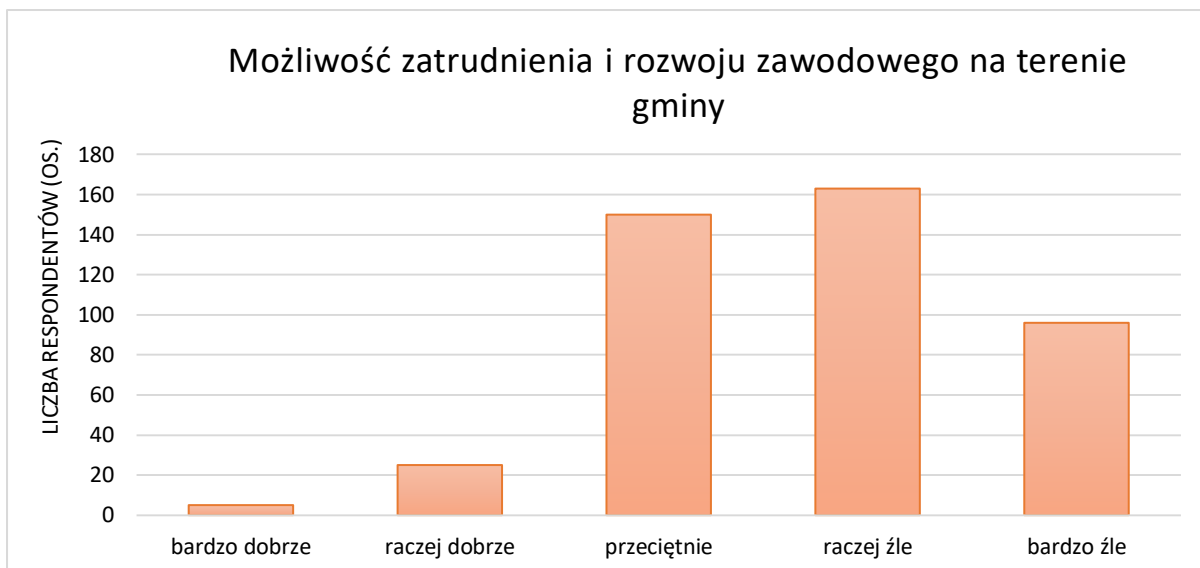
⁶⁶ Ogłoszenie o konsultacjach i ankieta udostępnione zostały na tablicy ogłoszeń, stronie internetowej Urzędu i biuletynie informacji publicznej, oraz w mediach społecznościowych. Ankiętę można było wypełniać tradycyjnie lub elektronicznie za pośrednictwem kwestionariusza online. Proces ankietyzacji realizowany był w okresie grudzień 2021 – styczeń 2022.

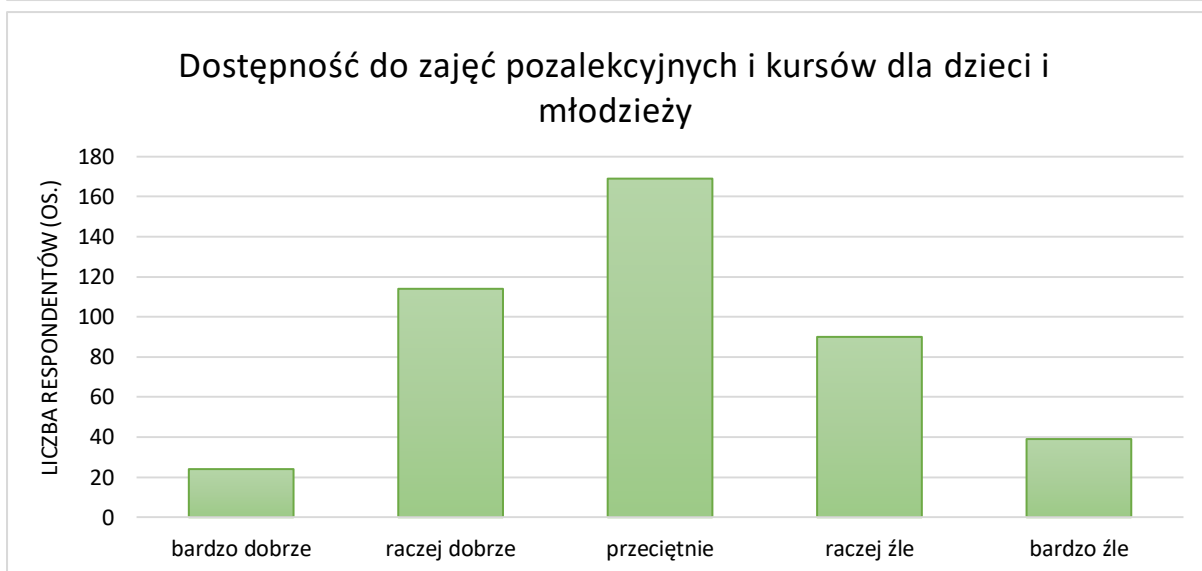
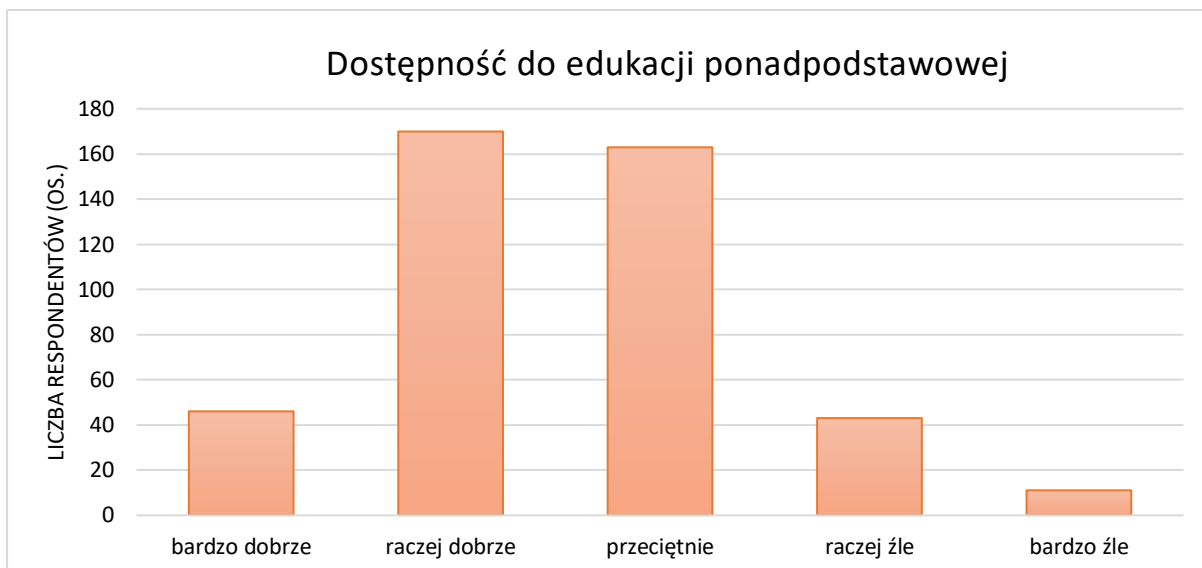


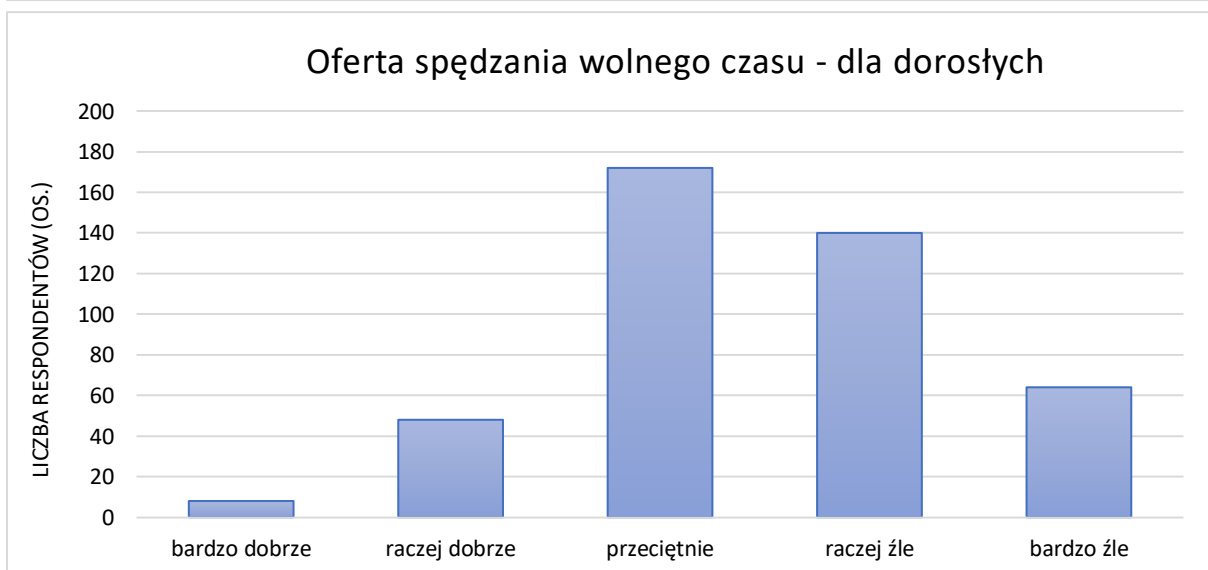
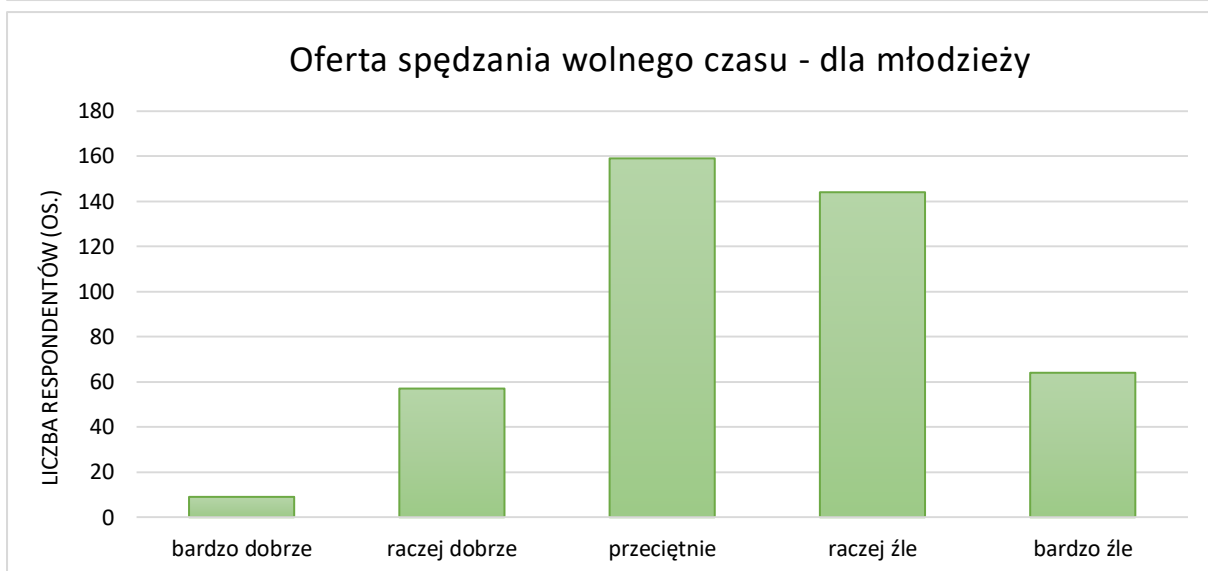
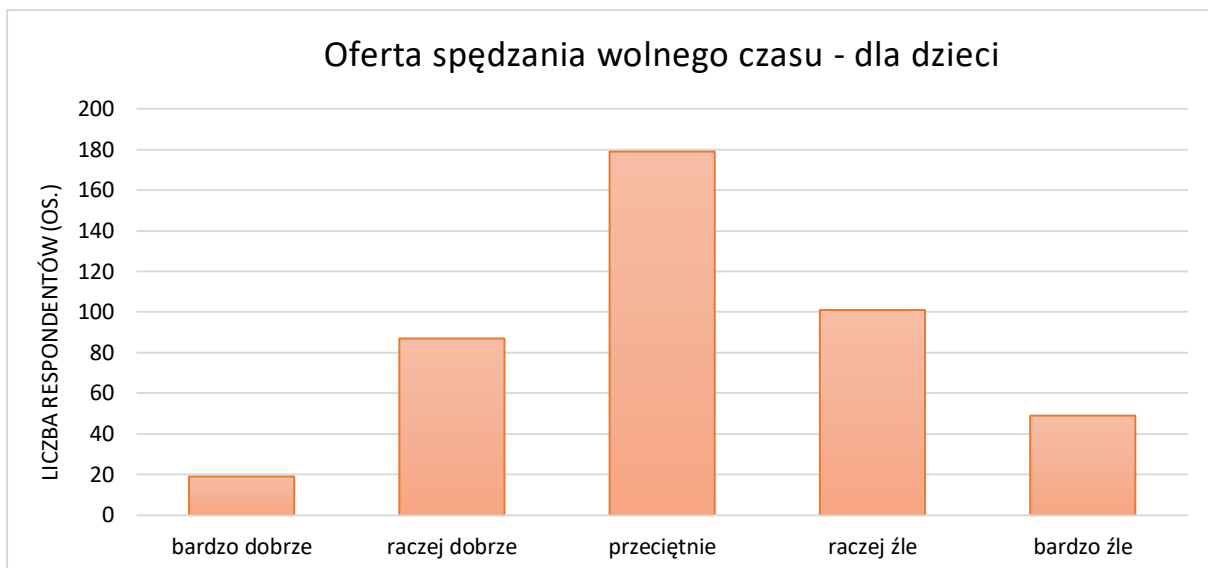
Następne pytanie stanowiło dokładną ocenę warunków życia ludzi w różnych aspektach. Dotyczyło to zagadnień zarówno społecznych, jak również ekonomicznych i środowiskowo-przestrzennych.

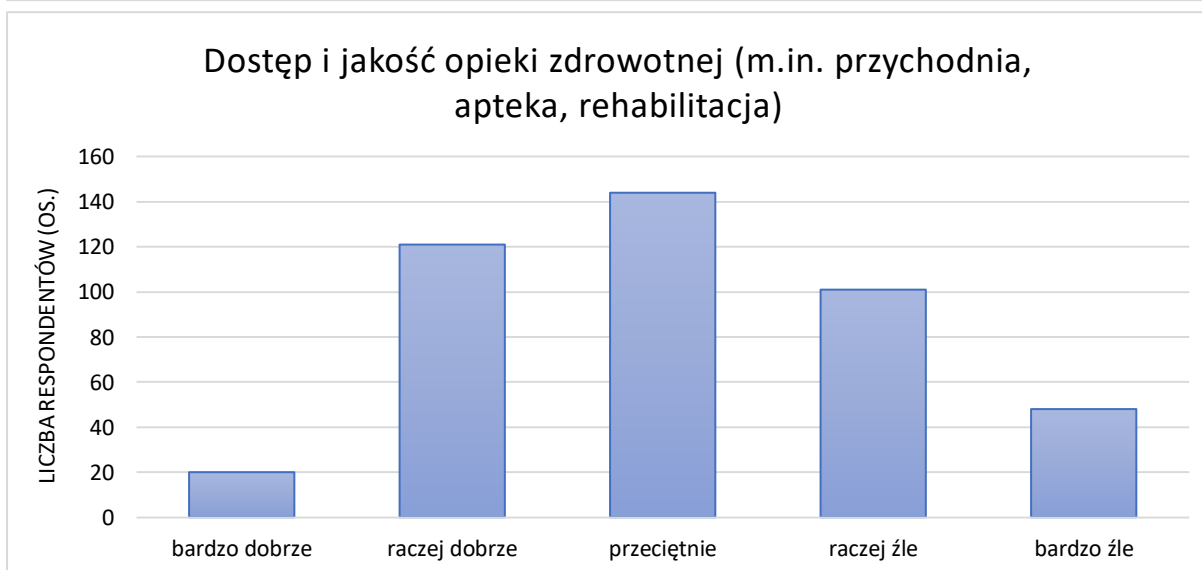
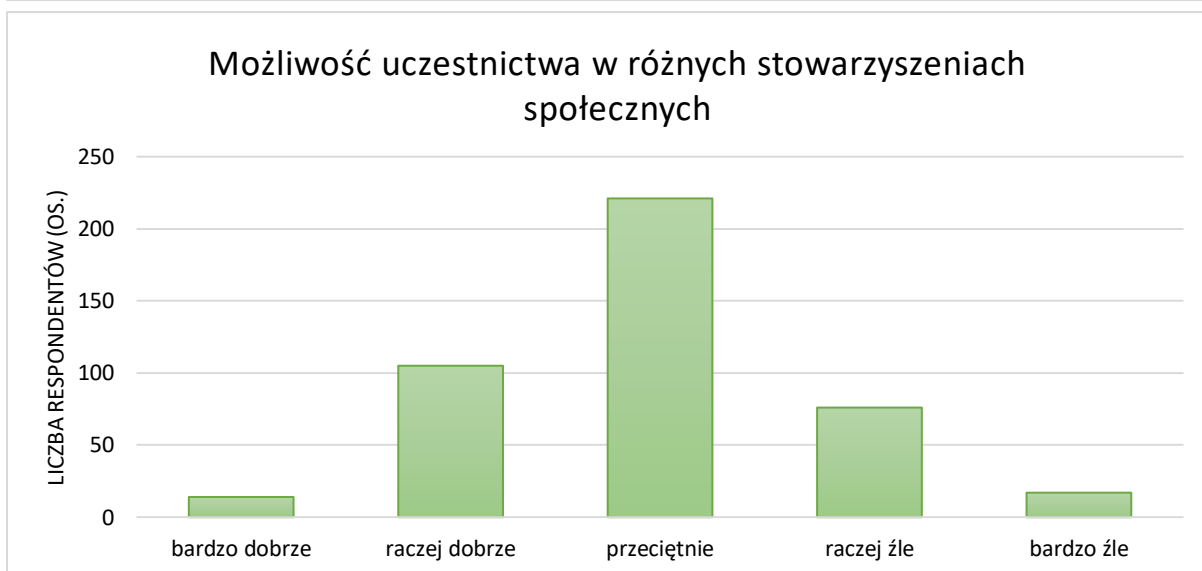
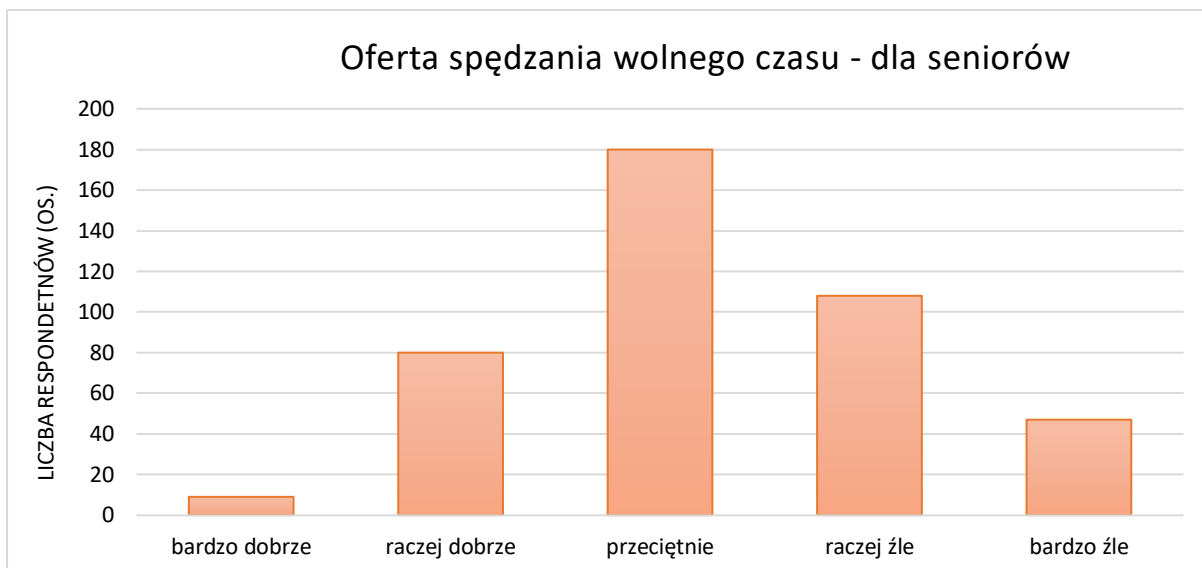
W odniesieniu do zapytania „Jak Pani/Pan ocenia warunki życia w Gminie w wymienionych aspektach?” rozkład ilościowy uzyskanych odpowiedzi kształtował się następująco:

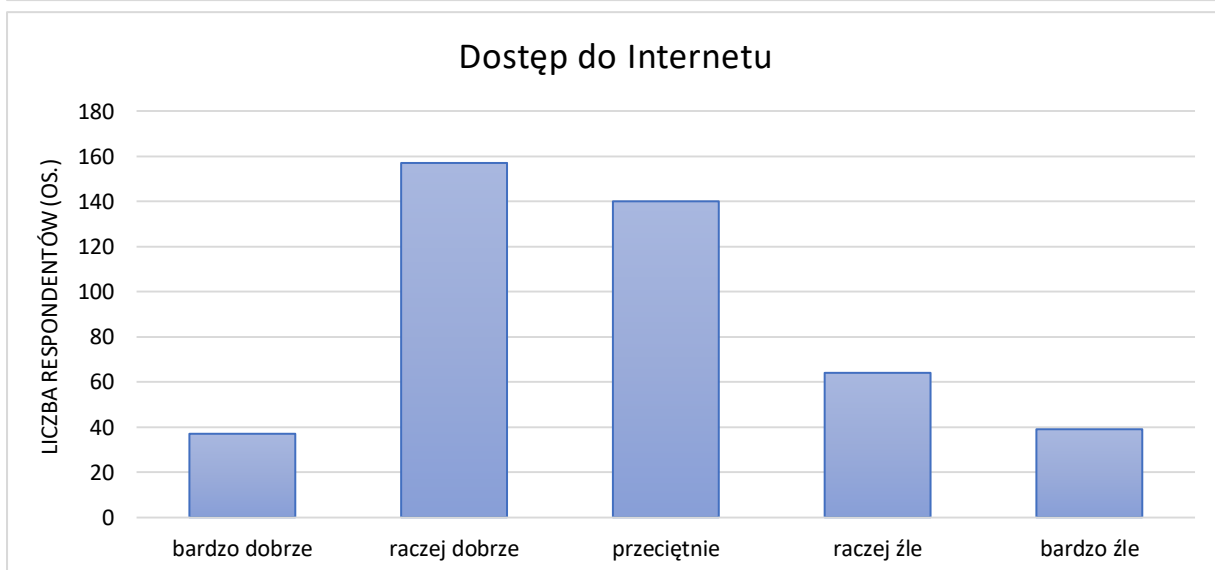
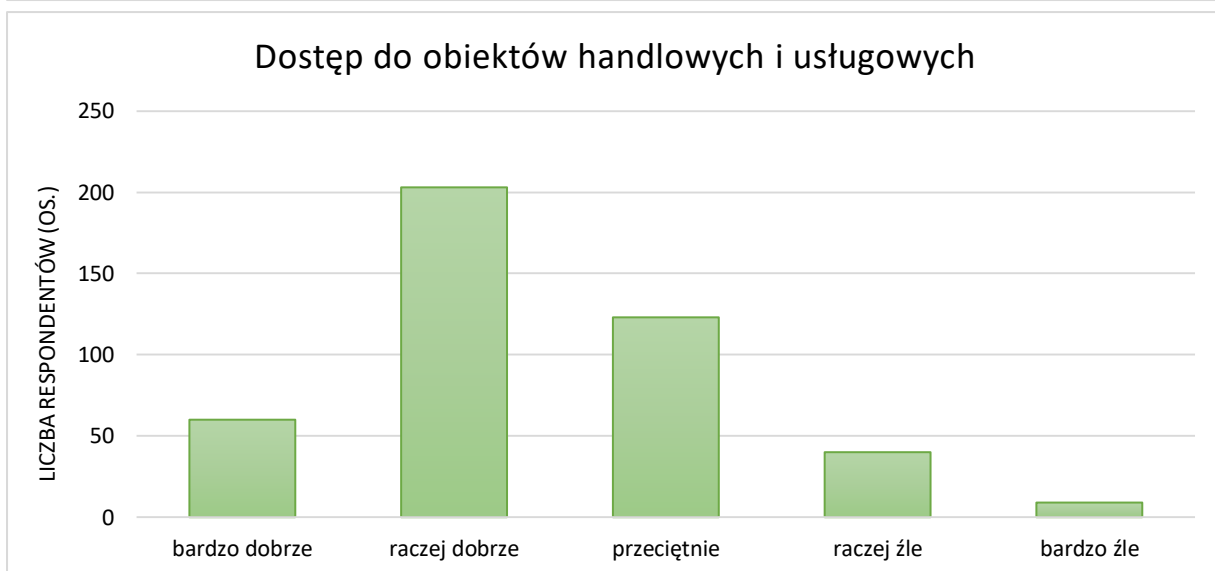
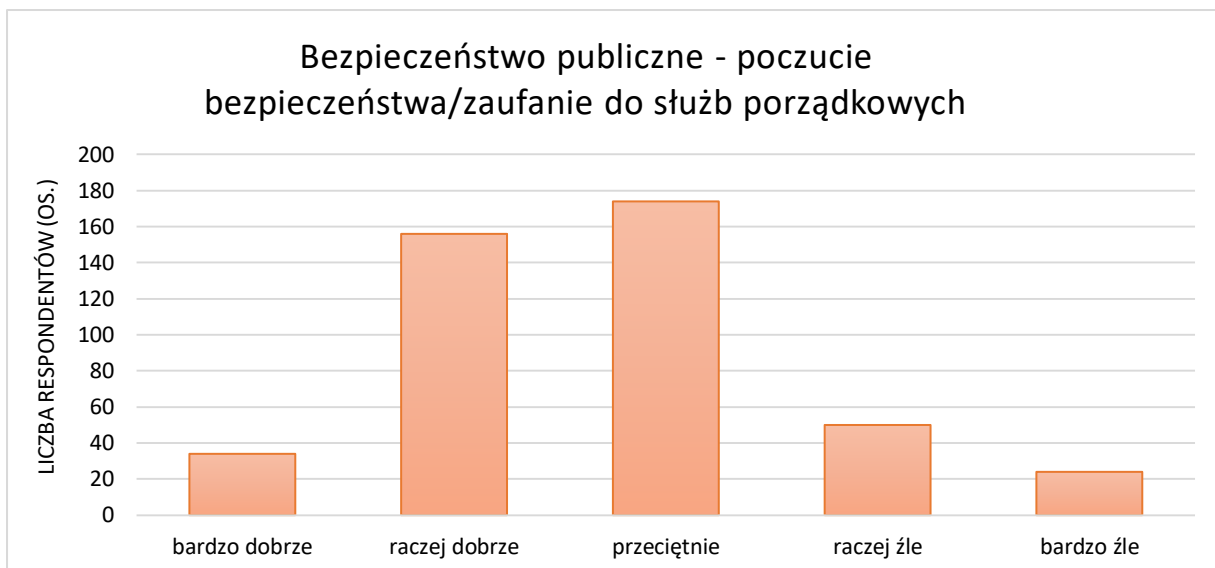








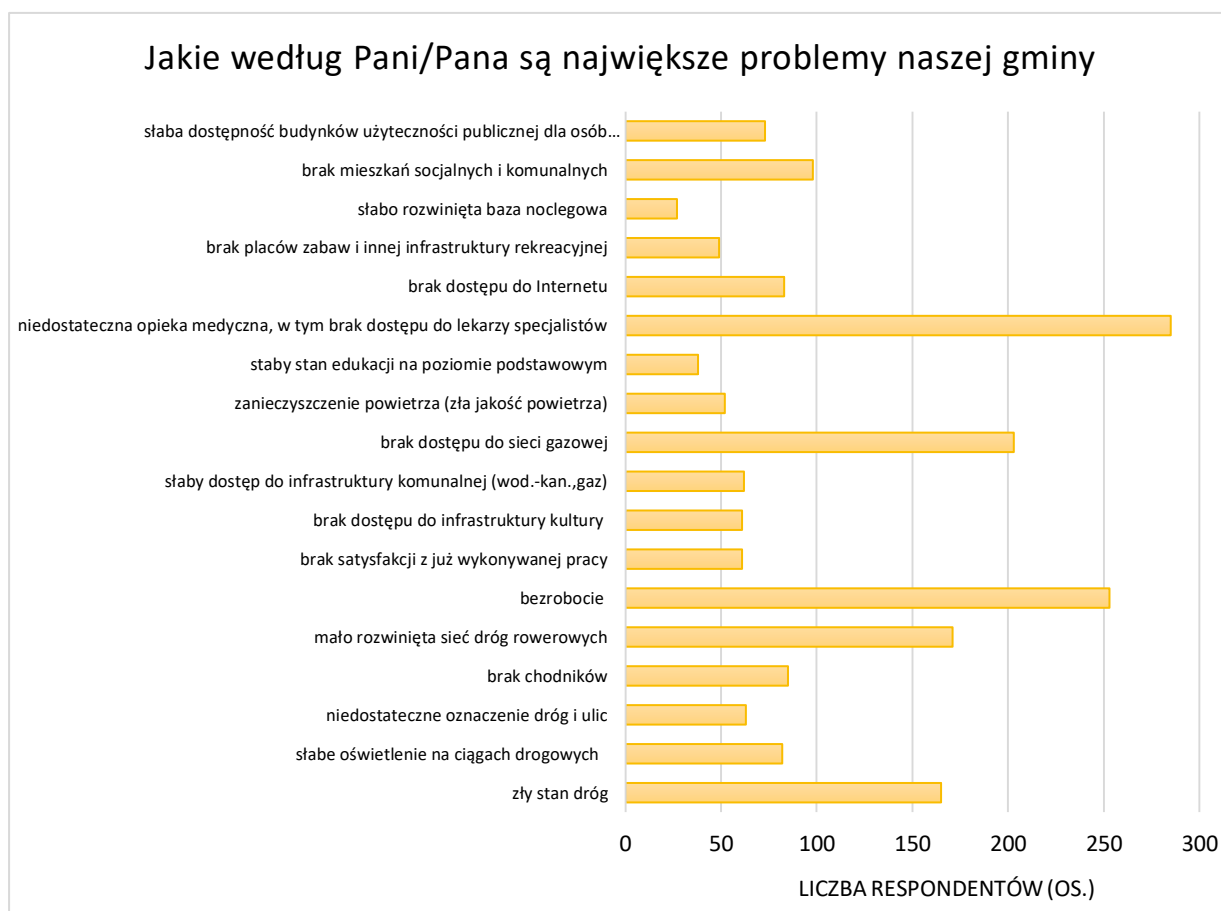




Spośród uzyskanych odpowiedzi na przedstawione zagadnienia uczestnicy badania najczęściej wskazywali odpowiedź „przeciętnie”. Zdecydowanie najmniej korzystnie ankietowani oceniają możliwość zatrudnienia i rozwoju zawodowego na terenie Gminy. W opinii respondentów przeciętna lub niedostateczna jest oferta spędzania wolnego czasu (zarówno dla dzieci i młodzieży jak również osób dorosłych i seniorów), gdyż wskazywali oni relatywnie odpowiedź „raczej źle” oraz „bardzo źle”. Ponadto, mieszkańcy Gminy nie najlepiej ocenili również dostęp i jakość opieki zdrowotnej.

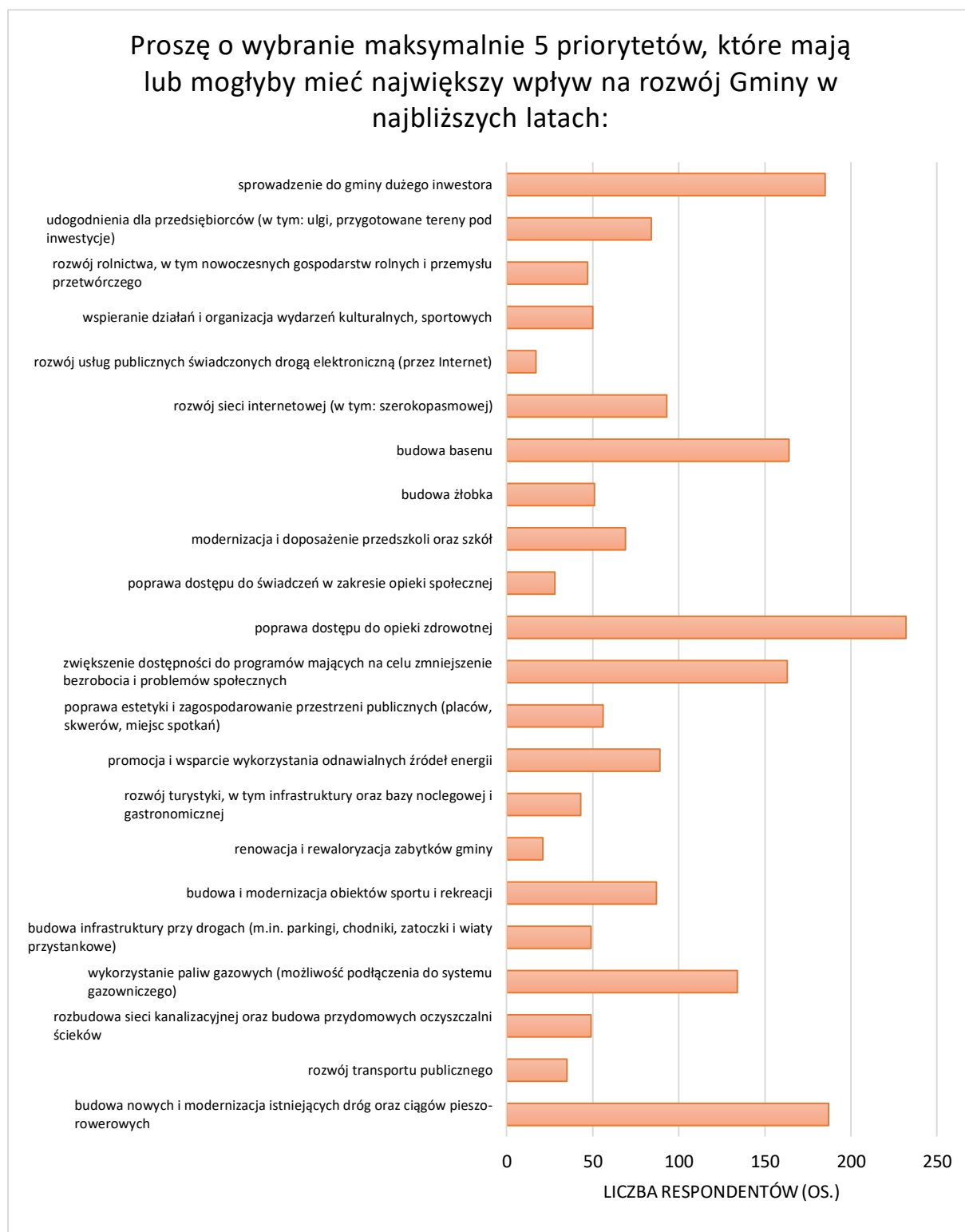
Relatywnie korzystnie sytuacja kształtuje się w przypadku dostępu i jakości edukacji przedszkolnej i szkolnej na terenie Gminy, gdzie stosunkowo często ankietowani wskazali odpowiedź „raczej dobrze” oraz „bardzo dobrze”. Ponadto, uczestnicy badania stosunkowo korzystnie oceniają dostęp do obiektów handlowych i usługowych a także dostęp do Internetu.

Kolejne pytanie w przeprowadzonym badaniu ankietowym dotyczyło wskazania największych problemów, z którymi zmagają się gmina Myszyńiec.



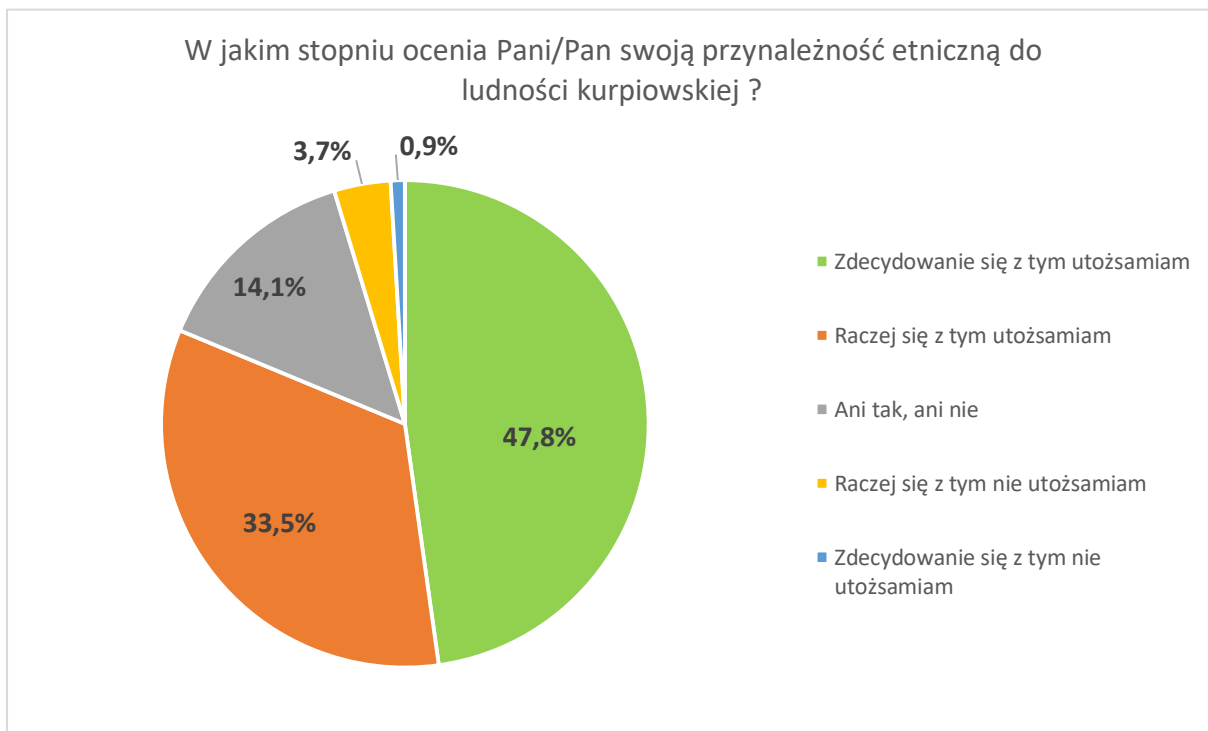
Na podstawie przeprowadzonych badań ankietowych i uzyskanych odpowiedziach wynika, iż głównym problemem Gminy jest niedostatecznie rozwinięta opieka medyczna, w tym brak dostępu do lekarzy specjalistów. Ponadto, znaczna część respondentów jako istotny problem wskazała bezrobocie, brak możliwości podłączenia do sieci gazowej, mało rozwiniętą sieć dróg rowerowych oraz niezadowolający stan dróg. Pozostałe zagadnienia były wyraźnie rzadziej poruszane.

Następnie respondenci zostali poproszeni o wybranie priorytetów, które mają lub mogłyby mieć największy wpływ na rozwój Gminy w najbliższych latach:



Spśród wyżej wymienionych zagadnień respondenci badania jako priorytet mogący mieć realny wpływ na rozwój Gminy wskazali najczęściej poprawę dostępu do opieki zdrowotnej. Ponadto, stosunkowo często wskazywano budowę nowych i modernizację istniejących dróg oraz ciągów pieszo-rowerowych, zwiększenie dostępności do programów mających na celu zmniejszenie bezrobocia i problemów społecznych, sprowadzenie do gminy dużego inwestora, a także budowę basenu i wykorzystanie paliw gazowych.

W badaniu pojawiło się również pytanie dotyczące tożsamości kurpiowskiej. Wyniki ankiet wskazywały, iż niemal połowa uczestników badania zaznaczyła odpowiedź „zdecydowanie się z tym utożsamiam”. Ponadto, statystycznie co trzeci ankietowany wskazał odpowiedź „raczej się z tym utożsamiam”. Łącznie z ludnością kurpiowską utożsamia się ponad 81% ankietowanych.



Większość respondentów stanowili mieszkańcy Myszyńca. Relatywnie dużo uczestników badania jako miejsce zamieszkania wskazuje ponadto miejscowość Wolkowe, Wykrot, Myszyniec Stary i Zalesie. W badaniu wziął także udział mieszkaniec jednej z sąsiednich gmin – miejscowości Dąbrowy w gminie Rozogi.

